

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI

**42 NUMARALI AYNTÂB ŞERİYYE SİCİLİ'NİN
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ
(H.992-994/1003-1004 M. 1584-1586/1594-1595)
(s.112-223)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

GÜLŞAH ELBAY

GAZİANTEP

HAZİRAN 2019

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI

**42 NUMARALI AYNTÂB ŞERİYYE SİCİLİ'NİN
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ
(H.992-994/1003-1004 M. 1584-1586/1594-1595)
(s.112-223)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

GÜLŞAH ELBAY

Tez Danışmanı:

Dr.Öğr. Üyesi MURAT ÇELİKDEMİR

GAZİANTEP

HAZİRAN 2019

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI

42 NUMARALI AYNTÂB ŞERİYYE SİCİLİ'NİN
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ
(H.992-994/1003-1004 M. 1584-1586/1594-1595)
(s.112-223)
GÜLŞAH ELBAY

Tez Savunma Tarihi: 10 Mayıs 2019
Sosyal Bilimler Enstitüsü Onayı

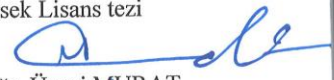

Doç. Dr. Zekiye
ANTAKYALIOĞLU
SBE Müdürü

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak gerekli şartları sağladığını onaylarım.


Prof. Dr. Ahmet
GÜNDÜZ

Enstitü ABD Başkanı

Bu tez tarafımda okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.


Dr. Öğr. Üyesi MURAT
ÇELİKDEMİR

Tez Danışmanı

Bu tez tarafımızca okunmuş, kapsam ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri:

Dr. Öğr. Üyesi MURAT ÇELİKDEMİR

Prof. Dr. Ahmet GÜNDÜZ

Dr. Öğr. Üyesi Erdiñç GÜLCÜ



ETİK BEYAN

Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına Uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.



Gülşah ELBAY

10.05.2019

ÖZET

42 NUMARALI AYNTÂB ŞERİYYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ (H.992-994/1003-1004 M. 1584-1586/1594-1595)

(s.112-223)

ELBAY, Gülşah

Yüksek Lisans Tezi, Tarih Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Murat ÇELİKDEMİR

Haziran 2018, 239 sayfa

Şer'iyye Sicilleri Kadılar tarafından tutulan sadece mahkeme kayıtları olmayıp kadının bulunduğu bölgedeki tüm önemli yazışmaların kayıt edildiği belgelerdir. Şehir tarihçiliğinin en büyük hazinelerinden olan Şer'iyye sicilleri Osmanlının büyük bir arşivleme sistemi olduğunun kanıtıdır. 42 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili toplam 450 sayfa olup bu çalışmada defterin 112-223 sayfeleri değerlendirilmiştir. Sicilde dönemin alacak-verecek davaları, boşanma, evlilik, hırsızlık, vasi tayini, katl olaylarının yanında ferman ve berat gibi önemli konuları içeren belgeler ile vakfiye, hüccet, tezkire kayıtları yer almaktadır. XVI.yüzyılın sonunda Ayntâb'ın sosyal ve hukuki yapısı hakkında önemli olan bazı bilgiler bu değerlendirmeden elde edinilebilir.

Anahtar kelimeler: Şer'iyye Sicili, Kadı, Naib, Osmanlı Devleti, Ayntâb, Hukuk, Ferman, Berat, Hüccet.

ABSTRACT

TRANSCRIPTION AND ANALYSIS OF AYNTÂB ŞER'İYYE REGISTRY

NUMBERED 42 (H.992-994/1003-1004 M. 1584-1586/1594-1595)

(s.112-223)

ELBAY, Gülşah

M. A. Thesis, Department of History

Supervisor: Dr. MURAT ÇELİKDEMİR

June 2018, 239pages

Court records are not only records made by kadı but they are also very important documents which contain all the important correspondences around the kadı. Constituting one of the biggest treasures of urban history, court records are very clear evidences that Ottoman Empire had a great archive system. Ayıntab Court Record no: 42 consists of 450 pages and in this study there are evaluated starting from page no: 112 until 223. In there register there are important documents including such as divorce, assets and liabilities, marriage, robbery, appointment of guardianship and murder besides acts of exculpation and biographies. Some information about Ayıntab's social and judicial structure belonging to the end of 16. Century can be obtained from this evaluation.

Key Words: Court Record, Kadı, Regent, Enact, Exculpation Ottoman Empire, Ayntâb, Law, Hujjat.

ÖNSÖZ

Osmanlı Devleti Türk İslam Devletleri içerisinde en uzun ömürlüsüdür. Osmanlı Devleti hoşgörü ve adalette kendinden sonraki ve asırdaş devletlerde hayranlık bırakacak kadar tarihe iz bırakmıştır. Bu izlerden biride Şer'iyye sicilleridir. Hem adaletinden emin olan bir devletin kanıtı hem de kendinden sonraki nesillere kültür mirasıdır. Osmanlı Devleti'nin hukukunu, siyasi, sosyal ve kültürel durumunu anlatan birinci elden kaynaklardır. Şer'iyye sicilleri kadıların verdikleri kararları, tuttıkları zabıtları, hukuki vesiyasi ilişkilerine ait kaynakları gün yüzüne çıkaran belgelerdir.

Ayntâb Şer'iyye Sicillerine ait elimizde 174 tane defter bulunmaktadır. Bu incelememizde 42 numaralı Şer'iyye Sicili değerlendirilmiştir. Sicil tarihi, H.992-994/1003-1004 M. 1584-1586/1594-1595 dir. Defter 450 sayfadır, incelediğimiz sicilde defterin 112-223 sayfaları arası değerlendirilmiştir. Değerlendirilen kısmın ilk 80 sayfasında ferman, berat, vakfiye, tezkire, arz, temessük türünden belgeleri ihtiva etmektedir. Geriye kalan 32 sayfalar ise alacak-verecek davaları, kira akidleri, vasi tayinleri, evlilik, boşanma, yaralama-katl davaları ile hüccet türünden belgelerdir. Tezin birinci bölümünde Ayntâb'ın tarihi, İkinci bölümünde sicilin transkripsiyonu ve üçüncü bölümünde de sicilin değerlendirilmesi yer almaktadır.

Tezin hazırlanmasında tecrübelerinden yararlandığım kıymetli hocam ve tez danışmanım Dr. Öğr.Üyesi Murat ÇELİKDEMİR'e teşekkürü borç bilirim. Ayrıca başta ailem olmak üzere Tarih Bölüm Başkanı Prof. Dr. Ahmet GÜNDÜZ'e yardımlarını esirgemedikleri ve her zaman bana destek oldukları için müteşekkirim.

Gülşah ELBAY

GAZİANTEP-2019

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
ABSTRACT	ii
ÖNSÖZ.....	iii
İÇİNDEKİLER	iv
KISALTMALAR	vii
TABLolar LİSTESİ.....	viii
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
GİRİŞ	1
1. GİRİŞ	1
1.1. AYNTÂB'IN COĞRAFİ DURUMU VE TARİHİ	1
1.1.1. Ayntâb'ın Coğrafi Durumu	1
1.1.2. Ayntâb İsminin Kökeni	1
1.1.3. Ayntâb'ın Tarihi	2
1.2. OSMANLI HUKUKU VE ŞER'İYYE SİCİLLERİNİN ÖNEMİ	4
1.3. ŞER'İYYE MAHKEMELERİNDE GÖREV ALAN KİŞİLER	5
1.3.1. Kadılar	5
1.3.2. Nâibler	6
1.3.3. Şühûdü'l-Hâl	6
1.3.4. Kassâmlar	6
1.3.5. Katipler	7
1.4. KADI SİCİLLERİNDE GEÇENBELGE TÜRLERİ.....	7
1.4.1. Hücçet ve İ 'lam	7
1.4.2. Mürâsele, Ma'ruz, Buyrultu	7
1.4.3. Ferman ve Berat	8
1.4.4. Vakfiye, Tezkire, Temessük.....	8
1.5. ÇALIŞILMIŞ AYNTÂB ŞER'İYYE SİCİLLERİ.....	9
İKİNCİ BÖLÜM	11
2.1. 42 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİLİNİN BELGE	11

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	227
3. SİCİLDEKİ BULGULAR VE TARTIŞMA	227
3.1. SOSYAL AĞIRLIKLI KONULAR.....	227
3.1.1. Evlilik	227
3.1.2. Mehir	227
Tablo 1. Mehir ile İlgili Belgeler.....	228
3.1.3. Talak.....	228
Tablo 2. Talak ile İlgili Belgeler	229
3.1.4.Nafaka.....	229
3.1.5. Vesâyet (Vasilik)	230
Tablo 3. İrs ile İlgili Belgeler	230
3.2. MALİ DURUM	231
3.2.1. Alacak Verecek Davaları (Deyn)	231
Tablo 4. Satılan Mal ve Mülkler ile Fiyatları	231
Tablo 5.Borç ile İlgili Belgeler.....	232
3.2.2. Kira (İcâre) Davaları.....	233
Tablo 6.Kira ile İlgili Belgeler	234
3.2.3. Kefil Davaları	234
Tablo 7.Kefil ile İlgili Belgeler	235
3.2.4. Hücet.....	235
3.3. ADLİ VAKALAR	236
3.3.1. Hırsızlık ve Katl	236
Tablo 8.Hırsızlık ve Katl Olayları ile İlgili Belgeler.....	236
3.3.2. Vakfiyeler	237
3.3.3.Fermanlar.....	237
Tablo 9.Fermanlar ile İlgili Belgeler	238
3.3.4. Tımar	242
3.3.5. Vergi	242
3.3.6. Beratlar	243
3.3.7. Fetvalar	243
3.3.8.Temessükler.....	243
Tablo 10.Temessük ile İlgili Belgeler	244
3.3.9. Arzlar.....	246
Tablo 11.Arz ile İlgili Belgeler	246
3.3.10. Tezkireler.....	247
Tablo 12.Tezkire ile İlgili Belgeler	247
3.4. SİCİLDEKİ BULGULAR	248
3.4.1. Köyler	248
3.4.2. Mahalleler.....	248
3.4.3. Müslüman Erkek ve Kadın İsimleri	248
3.4.4. Medreseler	249
3.4.5. Cemaat İsimleri	249

	vii
3.4.6. Mescidler	249
3.4.7. Sancak İsimleri	249
3.4.8. Eyalet İsimleri	249
3.4.9. Vakıf İsimleri.....	250
3.4.10.Seyyid ve Nakībül-Eşrâf.....	250
3.4.11. Cami İsimleri	250
3.5. SİCİLDE İSİMLERİ GEÇEN DEVLET GÖREVLİLERİ	250
3.5.1. Beğlerbeyi İsimleri	250
3.5.2. Sancak Beyi İsimleri.....	250
3.5.3. Kaymakam İsimleri	250
3.5.4. Kadı İsimleri	250
3.5.5.Çavuş İsimleri.....	250
3.5.6. Subaşı İsimler	251
3.5.7. Muhtesip isimleri.....	251
3.5.8. Mutasarrıf İsimleri.....	251
BELGE ÖZETLERİ	252
SONUÇ.....	304
KAYNAKÇA	309

KISALTMALAR

AÜHFD	Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
Ansk.	Ansiklopedi
A.Ş.S.	Ayntâb Şer'yye Sicili
Bkz.	Bakınız
C.	Cilt
DİA	Diyanet İslam Ansiklopedisi
H.	Hicri
İ.A.	İslam Ansiklopedisi
İHAD	İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi
M.E. B.	Millî Eğitim Bakanlığı
M.	Miladi
M.Ö.	Milattan Önce
M.S.	Milattan Sonra
mad.	Madde
Üniv.	Üniversite
s.	Sayfa
S.	Sayı
S.B.E.D	Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
T.D.V.	Türkiye Diyanet Vakfı
T.T.K.	Türk Tarih Kurumu
Yay.	Yayınları

TABLÖLAR LİSTESİ

Sayfa No

Tablo 1. Mehir ile İlgili Belgeler...	228
Tablo 2. Talak ile İlgili Belgeler	229
Tablo 3. İrs ile İlgili Belgeler	230
Tablo 4. Satılan Mal ve Mülklerin Fiyatı ile İlgili Belgeler...	231
Tablo 5.Borç ile İlgili Belgeler...	232
Tablo 6.Kira İlgili Belgeler	234
Tablo 7.Kefillik ile İlgili Belgeler.....	235
Tablo 8.Hırsızlık, Katl Olayları ile İlgili Belgeler	236
Tablo 9.Fermanlar ile İlgili Belgeler.....	238
Tablo 10.Temessük ile İlgili Belgeler.....	244
Tablo 11.Arz ile İlgili Belgeler...	246
Tablo 12.Tezkire ile İlgili Belgeler...	247

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1. GİRİŞ

1.1. AYNTÂB'IN COĞRAFİ DURUMU VE TARİHİ

1.1.1. Ayntâb'ın Coğrafi Durumu

Ayntâb; Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgesinin birleştiği yerde bulunmaktadır. İlin doğuda kalan büyük parçası Güneydoğu Anadolu bölgesinin Orta Fırat bölümü içinde yer alır. Türkiye'nin Suriye ile komşu şehridir ve Avrupa'dan Anadolu'ya geçen demir yolları şehirden geçer. Şehirde yer yer dağınık dağ ve tepeler bulunmaktadır. Geniş ve verimli alüvyonlarla bezelidir ancak bu yaylanın yazın suyu pek azdır¹. İlin olduğu bölgede Sacur suyu geçer ve buna halk arasında Alleben denir². Ayntâb Anadolu'nun 6. büyük kentidir. Şehrin su ihtiyacını Pancarlı suyu karşılar. Bahar ayları kısa yaz ayları sıcak geceleri serindir. Kar yağışı 1 ayı geçmemektedir. İl merkezi alçak alanlarla çevrilidir³.

1.1.2. Ayntâb İsminin Kökeni

İlkçağ'a ait belirli kayıtlarda Ayntap ismine rastlanılmamaktadır, ancak şehrin kuzeyinde ki en eski yerleşim yeri, Dülük Köyünde bulunan Dolikhenin Urfa, Ayntâp, Maraş bölgesine ismini verdiği bilinmektedir. Roma döneminde “Torosların karşısında ki Antakya” anlamında Antiochiad Taurum olarak adlandırılan Dolikhe,

¹GÖĞÜŞ, M.Oğuz, *İlk İnsanlardan Bugüne Çeşitli yönleriyle Gaziantep*, Cihan Ofset Yay., 1998, s.13.

²KIVRIM, İsmail, *Şer'îyye Sicillerine Göre XVII. Yüzyılda Konya ve Ayntab Şehirlerinde Gündelik Hayat (1670-1680)*, Konya, Selçuk Üniv. S.B.E. Doktora Tezi, 2005, s.3.

²ÖZDEĞER, Hüseyin, “Gaziantep”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, Güzel Sanatlar Matbaası, İstanbul, 1996, c.13., s.466.

³HELVACIKARA, M.Cengiz, *Belgelerle Gaziantep*, Bilmet Yay., Gaziantep, 2012, s. 7.

yöreye Türkmenlerin gelişine kadar önemli bir yerleşme merkeziydi. Bugün Ayntâb Kalesinin içinde bulunan ve Arapların Ayntâb adı ile andığı yerleşme önem kazandı, Dolikhe giderek boşalmaya başladı. Latinler Hamtap, Ermeniler Anthaph, Araplar Ayntâb demişlerdir. Ayntâb adının manası Arapça'da ayn; göz, tabda; kaynak anlamındadır. Suyu pınarları havası eserleri ile yeryüzünün göz bebeği anlamına gelir. Ayntâb halkı 1 Nisan 1920'den 7 Şubat 1921'e kadar kahramanca mücadele verince 6 Şubat 1921 de Gazilik ünvanı aldı, böylece Gaziantep adı ile anılmaya başlanıldı⁴.

1.1.3. Ayntâb'ın Tarihi

Ayntâb ilinin çeşitli yörelerinde yapılan çalışmalar insanların bu topraklarda bıraktığı izlerin Taş Devrinden kalma olduğunu ortaya çıkarmıştır. Mezopotamya'yı Anadolu'ya bağlayan yolların geçtiği bu yöre erken tunç çağından sonra sürekli bir yerleşim alanı haline gelmiştir.

Ayntâb'da adı bilinen ilk yerleşim yeri Dülüktür. Höyükler diyarı olan Ayntâb M.Ö. 1750 de Hititlere ait olmuş daha sonra sırası ile Asurlar, Medler, Komagene ve Büyük İskenderin Komutanı Selevkosun egemenlik alanı haline gelmiştir.

Selevkos M.Ö. 300 de Zeugma Antik Kentini kurmuş ve en zengin dönem başlamıştır. Roma İmparatorluğunun ikiye bölünmesi ile Ayntâb Bizans egemenliğine girmiştir⁵.

Hiz. Ömer'in kumandanlarından İyad Bin Ganem, tarafından 642 yılında İslam topraklarına katılmıştır⁶. M.S. 962 yılında Hemadâni hükümdarı Seyfû'd-Devle yönetimi altında ki Dülük şehrinin önemini kaybederek Ayntâb şehrinin önem kazandığı ileri sürülmüştür. Ancak bu konuda kesin bir bilgi yoktur⁷.

1040 yılındaki Dandanakan Savaşı'na kadar bölge, pek çok egemenlik mücadelesine sahne olmuş ve sürekli el değiştirmiştir. Ayrıca bu tarihten itibaren bu

⁴ÖZDEĞER, "Gaziantep", C.13., s.474-475.

⁵HELVACIKARA, *Belgelerle Gaziantep*, s.16.

⁶EL-BELAZURİ, *Fütuhu'l Buldan*, Çev. Mustafa Fayda, Ankara, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1987, s.214.

⁷ÖZDEĞER, "Gaziantep", C.13., s.466.

topraklara Türk boyları gelmeye başlamış ve 1067 yılında Ayntâb çevresine ilk Selçuklu fetihlerinin gerçekleştirilmesiyle bölgede çok daha etkin bir Türkmen yerleşmesi başlamış olup bu tarihlerde Ayntâb yöresi tam bir Oğuz yurduna dönüşmüştür⁸. Alparslan'ın komutanlarından Afşin, Dülük 'e gelerek burayı karargâh yapmış, 1077'de Gümüştekin, 1084'te Süleyman Şah Ayntâb'ı zapt etmiştir⁹.

1150 yılında Haçlıların işgalinde bulunan Ayntâb, Anadolu Selçuklu Sultanı I. Mesud tarafından zapt edilmiştir¹⁰. Moğol İstilasası sebebi ile bölgeye yoğun Türk göçleri başlamış bu göçlerin yaşandığı dönemde Selahaddin Eyyûbi tarafından 1187 'de Eyyubi topraklarına katılmıştır. XIII.yüzyılın ortalarında Mısır-Türk Kölemen devletine bağlanarak bu dönemde kültür merkezi haline gelmiştir¹¹.

1258 Yılında Ayntâb Baycu Noyan tarafından ele geçirildi, ancak kısa süre sonra 1260 yılındaki Aynı-Calut savaşında onları yenerek Ayntâb ve halep bölgesini Memlük Topraklarına katmıştır. 1277 Yılında ise bölgeyi tamamıyla Moğollardan I. Baybars temizlemiştir¹².

Memluk Sultanlığı ve Dulkadiroğulları arasında mücadele alanı olan Ayntâb 1400 yılında Timur'un Behisni'yi ele geçirerek bir kısım halkı kılıçtan geçirmesi ile Harap hale gelmiştir¹³.

Ayntâb, Osmanlı Devletinden aldığı yardımla Dulkadirli Beyi olan Şahsuvar Bey tarafından, Memluk Sultanı Kayıtbayı 1468 de Ayntab yakınlarında mağlup ederek tekrar Dulkadir oğullarına geçmiştir¹⁴.

Osmanlı ve Dulkadir oğulları arasındaki bu iş birliği Yavuz Sultan Selim'in Doğu Seferi sırasında I. Selim'e karşı kötü davranışları nedeni ile bozulmuştur¹⁵.

⁸ GÜNGÖR, M. Birol, *Anteb Harbi*, Eren Yayınları, İstanbul, 2004, s.24.

⁹ GÖĞÜŞ, *İlk İnsanlardan Bugüne Çeşitli yönleriyle Gaziantep*, s.27.

¹⁰ ÖZDEĞER, "Gaziantep", C.13., s.466.

¹¹ ANONİM, *Gaziantep il yillığı 1968*, Ankara , Ayyıldız Matbaası, 1969, s.97.

¹² CEYHAN, Erdal, *Gaziantep Tarihi*, Gaziantep, GTO Kültür Yayınları, 1999, s. 97.

¹³ ÖZDEĞER, "Gaziantep", C. 13., s. 467.

¹⁴ KIVRIM, *Şer'iyye Sicillerine Göre XVII. Yüzyılda Konya ve Ayntab Şehirlerinde Gündelik Hayat(1670-1680)*, s.11.

¹⁵ İNALCIK, Halil, *Devlet-i 'Aliyye*, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2009, s.138-139.

Yavuz Sultan Selim bugün kendi adını taşıyan Yavuzelinden Merziban suyu kenarına otağını kurduğunda Ayntâb Valisi Yunus Bey kalenin anahtarını Sultana verdi. 20 Ağustos 1516'da Ayntâb'a girdi. Ayntâb 1818'de kuraklık, 1821'de deprem, 1826'da veba salgını ile mücadele etmiş, 1831'de ise İbrahim Paşa'nın saldırısına uğramıştır. 1893'de Ermenilerin sebep olduğu Balta Harbi şehri kana boyamıştır¹⁶.

1914 yılında Birinci Dünya Savaşı başladığı zamanlarda, Ayntâb seksen üç bin nüfusu olan bir sancaktı ve nüfusun çoğunluğu Türk ve bir kısmı da Ermenilerden oluşmakta idi. Birinci Dünya Savaşından sonra Mondros ateşkes Antlaşmasının yedinci maddesini ileri süren İngilizler, Ayntâb'ı işgal etti. İngilizlerin bir yıllık işgali sonrası Ayntâb'ı Fransızlara bırakmış ve Ayntâb harbi başlamıştır. Yaklaşık 10 ay 9 gün süren Ayntâb Harbi'nde, Fransızlar şehri 4 kez kuşatmış ve nihayet 15 Mart 1921 de Londrada Türkiye ve Fransa anlaşmış 25 Aralık 1921'de Fransa Ayntâb'tan çekilmiştir. Milli Savunma Bakanı Fevzi Çakmak'ın Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne yardım almaksızın Fransızlara teslim olmayan bu şehre 6 Şubat 1921'de isminin Gaziantep olması için önerge verdi¹⁷. Bunun üzerine Türkiye Büyük Millet Meclisi 8 Şubat 1921 tarihinde 93 numaralı yasayla dünyada başka hiçbir şehre nasip olmayan "Gazilik" ünvanını vermiştir¹⁸.

1.2. OSMANLI HUKUKU VE ŞER'İYYE SİCİLLERİNİN ÖNEMİ

Osmanlı Devleti'nde Bakanlar Kuruluna Divan-ı Hümayun denir. İlk ve en önemli görevleri ise halkın şikâyetlerini dinlemektir. Orhan Bey ve II. Murad yüksek bir yere çıkarak halkın şikâyetlerini bizzat dinlemişlerdir. Ancak zamanla Osmanlı Sultanları divanda ki başkanlıktan çekilmiş Kasr-ı Adalet denilen pencereden davaları izlemeye başlamışlardır. Divan-ı Hümayun aynı zamanda ülkenin en yüksek mahkemesi idi. Devlet memurlarının hükümlerine ve kadıların kararlarına itirazları olanlar buraya başvurabilirlerdi¹⁹. Şeri mahkeme denen kurum ahali arasında her türlü anlaşmazlığı çözen yetkili birimdi, ayrıca bugün noterlerin yaptığı akid

¹⁶GÖĞÜŞ, *İlk İnsanlardan Bugüne Çeşitli yönleriyle Gaziantep*, s.28.

¹⁷EFE, Aydın, 'Antep Savunması: Bir Albayın Hatıratı', A.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, S.53, Erzurum, 2015, s.226.

¹⁸ÖZDEĞER, "Gaziantep", C.13., s.469.

¹⁹ALTINBAŞ, Ali, "Türklerde Hukuk Devleti Anlayışının Tarihsel Gelişimi", Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, c. IX, S. 19, 2012, s. 15. Gaziantep. 2013, s. 88.

işlemleri burada yapılmaktaydı²⁰. Kararlar daima dini esaslara göre verilirdi. Osmanlı Devleti'nde bu yargı sistemi küçük pazar vergilerinde bile uygulanıyordu²¹.

Osmanlılarda hukuk ikiye ayrılmaktadır. Bunlar temeli Kuran, Hadis, Sünnetlere dayalı Şer'i hukuk ile temeli gelenek ve göreneklere dayalı Örfi hukuktur. İmparatorluğun kurucusu ve kesin kanun koyusucu Fatih Sultan Mehmet'tir²². Şer'iyye sicillerinin tetkiki, bize Osmanlı Devleti'nin şahsın hukuku, aile hukuku, miras hukuku, borçlar hukuku ve devletler hususi hukuku ve mali hukuk gibi konularında bilgi edinmemizi sağlamaktadır²³.

Osmanlı Devleti'nde Mahkemelerde yapılan duruşmalar anında şeriyye sicillerine kayıt edilir yine mahkemede bulunan tüm şahıslar bu defterde belirtilirdi²⁴.

1.3. ŞER'İYYE MAHKEMELERİNDE GÖREV ALAN KİŞİLER

Osmanlı devletinde şer'i mahkemelerde işlerin yürütülmesi için çeşitli görevliler vardı bunlar; kadılar, nâibler, muhızır başı, kâtipler, kassamlar, tercümanlar, şühûdü'l-hâller, müftüler, dava vekilleri, subaşılar ve asesler diye adlandırılan kişilerdir²⁵.

1.3.1. Kadılar

Osmanlı Devleti'nde mahkemelerde kesin yetkili olan kişilerdir. Yargı sisteminin önemli kişisi olup davaları çözmekle hükümlü padişahlarca atanan görevlilerdir, doğrudan merkeze bağlıdır ve direk oraya sorumludur²⁶. Kadıların atanmasında başta kadıasker yetkili idi fakat Kanuni döneminde Şeyhülislamlığın önem kazanması ile birlikte kadılık atamalarında değişiklik olmuştur. Medreselerde eğitim görür mezun olduklarında önlerinde 2 seçenek mevcuttu ya danışment olacak müderrislik yapacak ya da kadı olacaktı müderrislikten kadılığa da geçiş olmuştur. Kadı olarak hazır bulunanlar büyüklüğüne ve gelirine göre kazalara atanırlardı, buna

²⁰ FEYZİOĞLU, Hamiyet Sezer, *Tanzimat Döneminde Kadılık Kurumu*, Kitabevi Yay., Ankara, 2010 S. 4.

²¹ İNALCIK, *Devlet-i 'Aliyye*, s.236.

²² İNALCIK, *Devlet-i 'Aliyye*, s.32.

²³ AKGÜNDÜZ, Ahmet, *Zül-Kadriye Kanunnameleri ve Şer'i Tahlilleri*. Kahramanmaraş Sempozyumu, 2002, s.474.

²⁴ FEYZİOĞLU, *Tanzimat Döneminde Kadılık Kurumu*, s.19.21.

²⁵ FEYZİOĞLU, *Tanzimat Döneminde Kadılık Kurumu*, s.5.

²⁶ AYDIN, Mehmet Akif, *Türk Hukuk Tarihi*, Beta yay., İstanbul, 2009, s.80.

göre atamalar şöyle gerçekleşir kadılar hazır olduğunda icazet denen belgeyi yani diplomayı alır mülazemetlerin (adayların) arasına alınır. Yüzelli akçeye kadar olan kadı atamaları Rumeli ve Anadolu kazaskerinin arzı ile Padişaha sunulur. Yüz elli den büyük mevleviyat denilen kadılık görevlilerini ise kazaskerlerin bildirmesi ile sadrazam atardı²⁷.

1.3.2. Nâibler

Kadıların en büyük yardımcıları Naib'lerdir. Bunları kadı tayin eder ve verdikleri görevleri yapmakla sorumludurlar. Bunları seçerken öncelik bulunulan beldeden olmamaları idi. Bir yeri keşif veya Kadı yerinde yokken işlemleri yapmaya görevlendirilirler, bu görev uzun veya kısa olabilmektedir. Örneğin çok uzak bir bölgeye kadı atanır lakin gitmek istemezse yerine naib atardı. Bölgeden topladıkları harçtan kadıya yollar ama bu durum suistimale açık hale gelmiş ve kurumun güvenilirliğini zedelemiştir²⁸.

1.3.3. Şühûdü'l-Hâl

Mahkemelerde duruşmalar açık yapılmaktadır. Bu durum Sicil-i mahfûz denilen zabıt defterlerine dava ile kaydın altında Şühûdü'l-Hâl diye adlandırılan birtakım isimlerin yazılı olmasından anlaşılmaktadır. Kelime olarak durumun tanıkları anlamındadır. Bu şahitlik olayın şahitliğinden ziyade mahkemenin şahitliğidir. Şahitler hâkimin taraf tutmamasına adaletli davranmasına tanıklık ederler. Osmanlı da daimî bir heyet değildir lakin diğer Türk İslam ülkelerinde daimidir bu yönden farklılık içerir. Jüri olup olmadıklarına dair tartışmalar mevcuttur²⁹.

1.3.4. Kassâmlar

Kadıların diğer önemli görevi ise ölen kişinin mallarını bölüştürmek (tereke). Bunu islam hukukuna(feraiz) uygun şekilde gerçekleştirirler. Bu görevi kadıların yerine yardımcıları kassamlar yaparlar. Devlet memurlarının mallarını ise kadıasker bölüştürür. Bölüştürdükleri mirastan kendilerine de haraç almaktadırlar. Bu alınan

²⁷ORTAYLI, İlber, *Hukuk ve İdare Adam Olarak Osmanlı Devltinde Kadı*, Turhan Kitabevi Yay., Ankara, 1994, s.12-15.

²⁸ AYDIN, *Türk Hukuk Tarihi*, s.84.

²⁹ FEYZİOĞLU, *Tanzimat Döneminde Kadılık Kurumu*, s.21-22.

haraçın adı ise Resm-i Kısmet'dir. Alınan haraç gelirlerinde önemli bir paya sahiptir bu yüzden kadılar ve kadıaskerler zaman zaman birbirleri ile anlaşmazlık yaşamışlardır³⁰.

1.3.5. Katipler

Kadı'nın diğer önemli yardımcısı da davalarn düzgünce kaydını tutan katiplerdir. Hukuk metinlerini yazmada usule uygun yetişen katipler ayın şekil de davalarda eksiklik olmamasından da sorumludur³¹.

1.4. KADI SİCİLLERİNDE GEÇEN BELGE TÜRLERİ

1.4.1. Huccet ve İ'lam

Delil, vesika, senet anlamına gelen Huccet, bir hükmü içine alan ve kadı tarafından verilen resmî belgedir. Şerî mahkemelerde belli bir delil niteliği taşıyan belgelere verilen addır³².

Şeriyye mahkemelerinin kararını gösteren belgeye İ'lam denir. Dava sonunda taraflara verilen mühürlü ve imzalı hüküm suretidir³³.

1.4.2. Mürâsele, Ma'ruz, Buyrultu

Mektuplaşma anlamına gelen mürasele Kadılar tarafından kendinden daha alt rütbelilere ya da suçluları çağırdığı belgelerdir.³⁴

Ma'ruz kadı'nın verdiği kararı değil, yapılması gereken kuralların yazıldığı lakin kadı tarafından kaleme alınan belgedir. Kısaca astın üste yazdığı bir isteği veya bir durumun arzını içeren yazılı belgelerdir³⁵.

³⁰ AYDIN, *Türk Hukuk Tarihi*, s.85.

³¹ YILDIZ, Fatma, *AyıntabŞeriyye Sicilleri 42.Numaralı Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi*, (H.992-994/1003-1004)(M.1584-1586/1594-1595)s.339-450, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep, 2015, s.9.

³² KÜTÜKOĞLU, Mübahat S., *Belgelerin Dili (Diplomatik)*, Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı, İstanbul, 1994, s.350.

³³ AKGÜNDÜZ, Ahmed, ''İ'lâm'', *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, İstanbul, 2000, c.22, s.73.

³⁴ YILDIZ, *AyıntabŞeriyye Sicilleri 42.Numaralı Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi*, (H.992-994/1003-1004) (M.1584-1586/1594-1595)s.339-450,, s.11

³⁵ AKGÜNDÜZ, Ahmet, *Şer'iyye Mahkemeleri*, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul, 1989, s.112.

Buyuruldu, sadrazam ve diğer büyük makam sahiplerinin Yazılı emridir. Divan yazısı ile yazılır ve baş kısmında ilgili makamın mührü bulunur³⁶.

1.4.3. Ferman ve Berat

Divan-ı Hümayundaki kararlara uygun yazılan üstünde padişah tuğrası bulunan belgelere ferman denir. Farsça emir, irade, buyruk anlamında olup ilgili kalemce yazılıp nişancı tuğrasını çekince kadıya yollanır, kadı şerhiye defterlerine kaydını tamamlar³⁷.

Osmanlı Devleti'nde berat, rütbe, nişan gibi imtiyazları yazılı olarak sahiplerine bildiren belgelerdir. Arapça mektup veya yazılı belge anlamındadır. Padişah tuğrası bulunur³⁸.

1.4.4. Vakfiye, Tezkire, Temessük

Arapça “durdurmak, alıkoymak” anlamlarına gelen vakıf birinin herhangi bir amaç ile mal veya mülkünü tahsis etmesidir³⁹. Bir vakfın şartlarını gösteren belgeye Vakfiye denir. Vakıf sistemi, ilk defa Osmanlı Devleti'nde ortaya çıkmamıştır. Türk İslam Devletlerinin yaşantı ve tecrübeleri ile zamanla ortaya çıkmıştır⁴⁰.

Tezkire, aynı bölgedeki görevlilerin birbirine gönderdiği yazılı belgedir. Çıktıkları daire veya da verilmiş nedenine göre çeşitli tezkireler vardır⁴¹.

Temessük, bir nevi senet olup borcun ödendiğini, bir malın alındığını gösteren belgedir⁴².

³⁶YILDIZ, *AyıntabŞerhiye Sicilleri 42.Numaralı Defter, s.238-452 Transkripsiyonu*, s.11.

³⁷ARIKAN, Melahat, *12 Numaralı Ayntab Şer'hiye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi, (H.1027-1028/M.1618-1619. s.105-204)*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep, 2017s.25.

³⁸GÖKBİLGİN, M.Tayyip , *Osmanlı İmparatorluğu Medeniyet Tarihi Çerçevesinde Osmanlı Paleografya ve Diplomatik İlmi*. Enderun Kitabevi. 3.Baskı. İstanbul, 1992, s.85.

³⁹KÜTÜKOĞLU, *Belgelerin Dili (Diplomatik)*,s.359.

⁴⁰ÖZTÜRK, Nazif, “Osmanlı Döneminde Vakıflar”, *Türkler Ansiklopedisi*, Ankara, 2002, c,10, s.434.

⁴¹KÜTÜKOĞLU, *Belgelerin Dili (Diplomatik)*,s.245.

⁴²KÜTÜKOĞLU, Mübahat, “Temessük”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, İstanbul, 2011, c.40, s.413

1.5. ÇALIŞILMIŞ AYNTÂB ŞER'İYYE SİCİLLERİ

Ayntâb'a ait Şer'iyye sicilleri çalışılmış olarak toplam 174 defter halindedir. Bunlardan çalışılmış olanlar aşağıda verimiştir.

Mustafa Çavdaroglu. (2013). 61 Numaralı Ayntab Şer'iyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (s.1-100). H.1124-1125/M.1712-1713. Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniv. S.B.E. Gaziantep.

Eyüp Erbilici. (2014). 1715 tarihinde Gaziantep'te sosyal, siyasî ve iktisadî yapı: 66 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicilleri metin transkripsiyonu ve değerlendirmesi. Yüksek Lisans Tezi. Kilis 7 Aralık Üniv. S.B.E. Kilis.

Leyla Kaya. (2014). 37 numaralı Ayntab Şer'iyye Sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi H. 1098-1100/ M. 1686-1689. (s.1-97). Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniv. S.B.E. Gaziantep.

Mehmet Can. (2014). 61 numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili'nin (H. 1124-1125/ M.1712-1713 s.101-200) transkripsiyonu ve değerlendirmesi. Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniv. S.B.E. Gaziantep.

Mine Kartal. (2014). 20 numaralı Ayntab Kadı Sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirmesi (H. 1060-1061/ M.1650-1651). Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniv. S.B.E. Gaziantep.

Musa Arslanboğa. (2014). 40 numaralı Ayntab Şer'iyye Sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi (H. 1103-1104)-(M. 1692-1693). Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniv. S.B.E. Gaziantep.

Yılmaz Deniz Ateş. (2014). 40 numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicilinin (H. 11031104/ M. 1692-1693) transkripsiyonu ve değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniv. S.B.E. Gaziantep.

Fatma Yıldız. (2015). 42 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi: H. 992-994/ 1003-1004 M. 1584-1586/ 1594-1595; S. 339-450. Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniv. S.B.E. Gaziantep.

Makbule Bakırcı. (2015). 1761-1762 tarihleri arasında Ayntab'da sosyal, siyasi ve iktisadi yapı: 125 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili metin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniv. S.B.E. Gaziantep.

Okan İlhan. (2015). 20 numaralı Ayntab Şer'iyye Sicilinin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi (s.137-270) H. 1060-1061/ M. 1650-1651). Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniv. S.B.E. Gaziantep.

Çiğdem Yılmaz. (2016). 122 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi (H. 1177-1178/ M.1763-1764). Yüksek Lisans Tezi. Kilis 7 Aralık Üniv. S.B.E.

Leyla Akcan. (2016). 1824-1834 tarihleri arasında Gaziantep'te sosyal, siyasi ve iktisadi yapı. (142 numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili Metin transkripsiyonu ve değerlendirmesi s. 1-2533). Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniv. S.B.E. Gaziantep.



İKİNCİ BÖLÜM

2.1. 42 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİLİNİN BELGE ÖZETLERİ VE TRANSKRİPSİYONU

Sayfa 112

Belge 1

Ayntab sancağı beyi Ahmed Beyin emrinde olan memurun maaş ve vergilerin tahsil etmesini istemesi hususunda ferman

Hazret-i Mevlanâ-yı şeri'ât-me'âb

Kıdvetü'l-kuzâti'l-islâmum det-i vülâti'l-enâm ma'denü'l-fazl ve'l-kelâm el-mehâki mü'l-adlbi-kazâ-i Ayntab zide-fazlühü bade's-selam inhâ ve i'lam olundu ki bi'l-fi'il Ayntab sancağı beği Ahmed Beğ dâme mecdihûnun müsellimi ve kaymakamı olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hacı Dayı Halil Ağa damezide kadrûhu adam gönderüb fermân-ı şerif mucebince tahvil ve tarhlarına düşmüş hukuk ve rüsûmlarından mir-livâ-i sabıkın adamları olan Rıdvan ve Numan nam kimesneler alub şer'le görülmesi bâbında mektub talep itmeğin tevcih olunub dergâh-ı mu'alla çavuşlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Yunus Çavuş zide-kadrehu irsâl olundu vardukda gerekdir ki göresiz fi'l-vâkî' arz olunduğı gibi olub fermân-ı celilü'l-kadr mucebince tahvil ve tarhlarına düşmüş hukuk ve rüsûmlarından mir-livâ-i sabıkın ise dühûl iden adamlarından döğmeğe varan kimesneler vâkî' ise şer'le sabit ve zâhir olan tahvil ve tarhlarına düşen hukuk ve rüsûmların emr-i şerif mucebince hükm eyleyüb alıviresiz tahriren fi evâsıt-ı Rebi'û'l-evvel sene erba' ve elf.

Mümehhid-i hatm Hazret-i Mahmud Paşa mirmirân-ı Mar'aş

Belge 2

Ayntab sancağı beyi Ahmed Beyin düzenlediği Yanık seferinde kendisi yerine bıraktığı memurdan şeri ve örfi hukuka uygun olarak vergilerin toplanmasını emredilmesi hususunda ferman

Hazret-i Mevlanâ-yı şeri'ât-me'âb

Kıdvetü'l-kuzâti'l-islâmum det-i vülâti'l-enâm ma'denü'l-fazl ve'l-hükkâmü'l-hâkimü'l-adl bi-kazâ-i Ayntab zide-fazluhu gıbbe's-selâm ve'l-ihrâm inhâ-i i'lâm olunur ki bundan evvel Ayntab sancağı beği olan kıdvetü'l-ümerâ'i'l-kirâm Ahmed Beğ dâ meizzihû Yanık seferini seferleyüb edâ-i hizmet itmiş iken sancağı ahara tevcih olunub geri ibtidâ-i tarihten mukarrer olmak ricasına sabık olan Karaman beğlerbeğisi olan Mehmed Paşa ve bil fiil Karaman beğlerbeğisi olan İbrahim Paşa karındaşlarımız Ömer haber eylemekle serdâr-ı zafer-şi'âr ve 'âli-mikdâr hazretleri tararfından ibtidâ-i tarihinden mukarrer buyurulub selase ve elf Zi'l-hiccesinin tarihiyle müverrih emr-i şerif-i celilü'l-kadr irâd itmeğin ber-muceb-i fermân-ı şerif livâ-i mezbure için bu canibden dâhi mektub virildiği akd-i vüsûl gerekdir ki livâ-i mezbur mumâ-ileyhimin adamlarına ber-muceb emir-i şerifi zabt ve tasarruf itdirüb haricden kimesneleri dâhil ve taarruz itdirmeyesiz ve dahil idüb hukuk-ı şer'iyye ve rüsüm-ı örfiye ve bâd-ı hevâ ve bi'l-cümle tahvil tarhına düşen altmış dâr ise ba'de's-sübût sicil ve hükm idüb alı viresiz şöyle bilesiz tahriren fi evâsıt-ı Rebi'û'l-evvel sene erbaa ve elf

Mümehhid-i hatm-i hazret-i Mahmud Paşa mirmirân-ı Maraş

Sayfa 113

Belge 3

Ayntab kadısının Minhaloğlu medresesi imamı Ahmed'in kusuru yok iken yerine atanan Ali Kaya'nın görevden alınıp tekrar Ahmed'in tayin edilmesi için berat verilmesini talep etmesi hususunda Berat

Sebeb-i tahrir-i kalem ve muceb-i tastir-i huttab rakam oldur ki:

Kıdvet'ül-kuzzât ve'l-hükkâm Mevlana Ayntab kadısı nâibi olan Lütfullah zide-ilmuhu bu canibe mektub gönderüb nefsi-i Ayntab'da vâkî Mihaloğlu

Medresesi mescidinde bundan akdem yevmi iki akçe ile müezzin olan Ahmed'in hizmetinde kusurı yoğ iken Ali Kaya nam kimesne mezburun elinden bilâ-sebebe ve hilâf-ı şart vakıf yevmi beş akçe ile alub vakf-ı gadr eylediğin bildirib geri yevmi iki akçe ile merkum Ahmede mukarrer olması babında i'lâm eylemeğin sene erbaa ve elfSaferi'l-muzafferinin on dokuzuncu gününde tevcih olunub berât-ı şerif için ibtidâ tezkiresi virilmiştir gerekidir ki bu babda virilen tezkire der-i devletden berât-ı hümayun itdirilüb gelince hizmet-i lâzımesiz kemâ-yen bağı mü'ezzin itdikden sonra yevmi iki akçe vazifesiz evkaf-ı mezbure mahsulünden alub mutasarrıf olub kimesne malını ve resim berâtı muceb-i emr-i 'âli Haleb hazinesine edâ olunmuşdur tahriren fi'l-yevmi'l-sadis ve'l-işrin sene erbaa ve elf.

Mehmed Çavuş bi-medine-i Haleb el-Mahruse

Belge 4

Hayik mahallesi mescidinin imamı olan Ahmed'in kusuru yok iken yerine yerine zorla bir başkasının getirilmesi ve haksızlığın giderilmesi için imam Ahmed'in tekrar görevine getirilmesi hususunda Berat

Sebebe-i tahrir-i kalem ve muceb-i tastir-i huttab rakam budur ki:

Hâlâ Ayntab mahkemesinde nâ'ibü'l-şer' olan fahrü'l-ulemâ Mevlana Lütfullah zide-ilmühu mektub gönderüb işbu darende-i tezkire Mevlana Lütfullah içünnefs-i Ayntab da mahalle-i Hayik mescidinde sabıka yevmi sekiz akçe ile imam olub hizmetinde kusurı olmayub cümlemizi icâb ider kusurı yok iken Ahmed nam kimesne imâmet-i mezbureyi hilâf vâkî' inhâ ile elinden alub ta'addi itdiğinden ma'dâ hizmet-i imâmete kıyam göstermeyüb merkum Mevlana Lütfullah hizmet-i mezbure 'uhdesinden gelur mahall-i himmet kimesnedir deyü arz itmeğin zikr olunan hizmet-i imâmete geri mumâ-ileyh tevcih olunub berât-ı hümayun için ibtidâ tezkiresi virildi gerekidir ki bu bab da virilen tezkire der-i devletden gelince hizmet yazmayasız mü'eddi kıldıktan sonra sene erbaa ve elf Saferinin on dokuzuncu gününde yevmi iki akçe vazifesiz evkaf-ı mezbur mahsulundan alub mutasarrıf olan ve rüsum berâtı emr-i şerif mucebince Haleb haziresine edâ eylemiştir tahrire fi'-yevmi'l-sadis ve'l-işrin Saferü'l-muzaffer sene erbaa ve elf

Bi-Medine-i Haleb el-mahrusa

Belge 5

Anbarcık karyesi tımarından Ahmed Çelebi'ye yüz altmış guruşicâreye verilmesi hususunda.

Vech-i tahrir-i huruf budur ki bedel aldığım ze'âmetden karye-i Anbarcık erbâb-ı tımarıdan Ahmed Çelebiye yüz altmış guruşa icâreye salis ve elf tarihinde vâkî' olan cem'an mahsulün virüb zikr olunan akçeyi alub kabz itdikden sonra virildi tahriren fi Muharremü'l-haram.

Bi-Medine-i Haleb

Sayfa 114

Belge 6

Ayntab sancakbeyi olan Musa'nın mektup göndererek üç bin akçalık tımarıdan tasarruf hakkı olan Hızır Bali'nin hırsız ortağı ve şarap içmesinden dolayı kendisinden alınarak Osman'a verilmesi hususunda ferman.

Nişân-ı şerif-i âlîşân-ı sâmi-mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sultan-ı hâkanî hükmü oldur ki:

Ayntab sancağı beği Musa dame izzihu aheres üdde-i sa'âdeti me mektub gönderüb livâ-i mezburede ve nahiyede Yaylacık nam karye ve tahririden üç bin akçe tımarı mutasarrıf olan Hızır Bali nam sipahi şakkı ve hırsız şeriki olub ve şarab hamr idüb Müslümanların ehl ve 'îyâlinin bu sene alınub nice adam katlidüb ve sipahi oğlanı namına kırmızı bayrak kaldırub yanına levâzımat cem' idüb nice taraklığın emvâl ve erzakın tımarı idüb dahi nice kıssaları olduğınâ'yân-ı vilâyet ve alay beğisi şehâdet idüb sicil ve hüccet olmuşdur deyü tımarı alınub ve elinde üç bin akçe tımarı emri olan Bayezid oğlu râfi'ü tevkî'ü refi'ü hakâni Osmana virilmek ricasına arz itmeğin ibtidâ hükmü alınub hatt-ı hümayun sa'âdet-makrunım ile tımarı mezbura virilmeğin fermânım olmuşdur tımar-ı mezkûr mezbura tevcih idüb tezkiresin viresiz deyü sene salis ve elf Ramazanın evâilinde hükm-i şerifim virildikden sonra tezkiresi bâb-ı sa'âdetimden ihrâc olunmak fermânım olmamağın zikr olunan üç bin akçe tımar şakkı hazırbaşı tahvilinden mezbure tevcih olunub südde-i sa'âdetimden lâıyk görüb virdüm ki zikr olunur ve buyurdum ki ba'de'l-yevm tahtı yedinde olub tasarruf kılub şöyle ki vezâ'if-i hizmet mebrure-i mevfure

ve mesâ'î meşkûredi mekleber-muceb-i defter-i hakaniyi kusur-ı mer'î ve mü'eddi kıla ol-bâbda hiç ahd mani' bu cihedivacib ve sebep-i mine'l-esbab mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerife i'timâd kılalar tahriren 5 Ramazan sene salis ve elf.

Karye-i Yaylacık'a tabi' hisse-i ma' rûsum 7299, hisse 3999.

Karye-i Mercana tabi' hisse 5600 hisse 2200, hisse 1.

Belge 7

Ayntab sancağında ve nahiyesinde Yaylacık karyesi mutasarrıfı Hızır Bali'nin şarap içtiği ve adam öldürdüğüne binaen tımarının elinden alınıp Bayezid-oğlu Osman'a verilmesi hususunda Berat

Nîşân-ı şerif-i âlîşân-ı sâmi-mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sultan-ı hâkanî hükmü oldur ki:

Râfi'-i tevki'-i refi'-i hakani Ahmed dergâh-ı ma'lûma gelüb mukaddema yararlıksız Yemen sancağı beği mektubla bildirdikde Mar'aş da ibtidadan üç bin akçe tımarı emr-i şerif virilüb beratımız olmadığın zâyî' olmağla tekrar kaydından virilüb ve Ayntab sancağında ve nahiyesinde Yaylacık nam karye ve tahriren üç bin akçe tımarı mutasarrıf olan Hızır Bali şakk-ı saki ve hırsuz şeriki olub şarab hamridüb Müslümanların ehl ve 'îyaletlerinin bu sene alınub nice adam katl idüb sipahi oğlanı namına kırmızı bayrak kaldırub yanına ..?.. cem' idüb nice nice karye halkının emvâl ve erzakın tımarat idüb dahi nice fesadı olduğınaa'yân-ı velâyet ve alay beğisi şehâdet idüb sicil ve hüccet olmuşdur deyü tımarı alınub Bayezid-oğlu Osmana Ayntab sancağı beği arzı mucebince hatt-ı hümayun sa'âdet-makrunımla tımarı mezbur Osmana virilmek fermanım olmuşdur sene salis ve elfi Ramazanın evâ'ilinde

Sayfa 115

(Belge 7'nin devamı)

Emr-i şerifim virilüb berat itdirüb hâlâ kendüye feragat eylediğinde bildirüb inâyet ricâ itmeğin feragat iderse tevehh idesiz deyü selase ve elf Şevvalinin evâhirinde hükm-i şerifim virildikten sonra ihraç olunmak fermanım olmağın ber-muceb-i emr-i şerif tımar-ı mezbur vech-i meşruh üzere tarih-i Osmani tahvilinden mezbur Ahmede

bedel-i tevcih olunub südde-i sa'âdetimden hayık görüb viredim ki zikrolunur ve buyurdum ki ba'de'l-yevm taht-ı yedinden olub tasarruf kılub şöyle ki vezâif-i hizmet mebrure-i mevfure ve mesâ'i meşkûre asakir-i mansuredir ber-muceb-i hizmet-i hakani kusur-ı mü'eddi kıla ol-babda hiç ahd mani' olmaya şöyle bileler alamet-i şerife i'timâd kılalar tahriren fi 28 Zilkade sene salis ve elf.

Be-Makam-ı Kostantin

Belge 8

Ayntaba bağlı Kürd nam karyede adı geçen kimselerin haksız yere borçlarından fazla akçe alınması hakkında

Hazret-i Mevlanâ-yı şeri'ât-me'âb

Kıdvetü'l-kuzâti'l-islâmum det-i vülâti'l-enâm ma'denü'l-fazl ve'l-hükkâ mü'l-hâkimü'l-adl bi-kazâ-i Ayntab zide-fazlûhu ba'de'l-hücce ve's-selam inhâ ve i'lâm olunur taht-ı kazâya tabi' Kürd nam karyeden Yusuf ve İbrahim nam kimesne bu canibe gelüb arz eylediler ki karye-i mezbureden Kalaycı Mehmed ve İlyas kethüda ve İbrahim kethüda ve Adil ve Abdükerim nam kimesneler gammad ve zulmiye mümeyyiz olub emnâ ve amâl tâ'ifesine sâ'i olub bir akçe deynimiz on beş akçe aldırub ber-vech-i ve bilâ-sebeb üzerimize Şam kulları getirüb evlerimiz basub emvâl ve erzakımızı töhmet ve tımaret idüb harir ve ta'addilerinine hâyık olmayub ve kiminizin harbiyle tarlasın alıb zulm ve ta'addilerinin üçünden karyemiz harab eylediler sa'âdetlü pir şahın re'âya ve fukara kulları haklarında zuhura gelen adalet-nâme-i hümâyunun sadaretine mahkeme-i Ayntab dan ihrâci düb mezburların zulmleri def'ini eylediğimizde bize pir-şâh emirleri getiresiz zulmümüzü men'idersiz deyü hevâlarına tabi' Şam kulları getirüb karyemizi tamamı harab eylediler şöyle ki ele getirilüb haklarından gelmez ise her birimiz terk-i diyâr ve celâl vatan eylememiz mukarrerdir deyü husus için elimizde fetvâ-yı şerife vardır deyü bildirdikleri ecilden kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Allah verdi mübaşir haksız olunub vardukda gerekdir ki hasmâ-yı ihzâr ve necbet iderler ise şer'an buldurması lazım olanlara buldurub hak üzre tasnif idüb göresiz bundan bir def'-i şer'le hazır olunmuş olmayub üzerinden on beş yılda varılınız değil ise kazâ-yı i'lâm olundı ise şer'a baş ve zahir ola ba'de'l-sübût haklarından sadr olan soru 'âcilân müşârü'n-ileyh koşub

bu canibe gönderesiz ki muceble ‘amel olub hakk-ı masalıha dahil olur tahriren fi 16 Rebi‘û’l-evvel sene erbaa ve elf.

Mümehhid-i Hazret-i Mahmud Paşa Mirmiran-ı Maraş

Bi-Mahruse-i Maraş.

Sayfa 116

Belge 9

Bekir Emin’in Ömer’den irsle aldığı malların şeri hüküm olup olmadığı hakkında.

Bu musasere Ebu Hanife bu vechle oldur ki

Zide Ömer ve müteveffanın vâris-i ma‘rufiyem deyüb Ömerdeki terekesine da‘vâ ve taleb eylediğinde zide-merkumun da‘vâsına mutabık beyyine-i ‘âdilesi var iken Bekir Emin yigirmi bin akçeden ziyadeye irsle istihkak da‘vâsın bu diyar-ı mesmu‘ olmaz asitâne-i sa‘âdetde istimâ‘ olunmamak gerek deyü tereke-i Ömerden zide virmek şer‘a kâdir olur mu deyü beyân buyurula

El-cevab Allahu-alem olmaz.

Belge 10

Ayntaba bağlı Arab karyesinde adı geçen kimselerin seyyidlikleri için yemin etmeleri hususunda

Muhibb-i ebniyâ-i güzün Seyyid Feyzullah bin Seyyid Nizameddin nakibû’l-eşrâfbi-kıstetû’l-mu‘aşşerumum en olunmuş durumu man el-muhakeme eyâlet..?..

Sebeb-i tahrir-i kitab budur ki, ber-muceb-i emr-i şerif kazâ-i Ayntaba tabi‘ Arablar nam karyede sâkin olan işbu hamil-i kıbale-i sadakat-mashun iftihârü’l-sâdât-ileyh Hacı Berrak Veli Yunus merhume ve mefkurle Seyyid Yakub oğulları olub ve mezbur Seyyid Yakub ve Seyyid İsmail karındaşları merhum ve mafhurun-leh Seyyid Ahmed oğulları olub mezburun Seyyid Berrak ve Seyyid Yunus ve Seyyid Yakub ve Seyyid İsmail beyne’l-enâm kabile siyâdet-mansub mevrusum

isimleri bahre'l-ensâbda mersum mektub salihu'l-neseb ve sarihû'l-hesab olub ve ...?... olan Ahmed Seyyid Şerafeddin olan diğer Eminden olduğu sabit olub aralarında olan şecereleri bahrû'l-ensâb da mukayyed oldukdan sonra asl-ı mukabele olundukda yemin yeri bulunub mezburun kimesnelerin siyadetine hükm olunur ki tahriren fi evâstıt-ı Rebi'û'l-evvel sene erbaa ve elf.,

Şühûdü'l-Hâl

Seyyid Hasan bin Seyyid Hüseyin, Seyyid Ahmed bin Seyyid Kasım, Seyyid Osman bin Seyyid Hasan, Seyyid Mustafa bin Şerif zade, Seyyid Agah bin Seyyid Ali ve gayruhum.

Belge 11

Yaylacık karyesine buyurulan üç bin akçelik tımandan Ahmet beyin feragat etmesi hususunda.

Sa'âdetlü ve mürüvvetlü sultanım Efendi hazretlerinin hâki-pâyî şeriflerine envâ' du'âlar ve senalar olunduktan sonra i'lâm muhibbane ve kadim ve dostane olunan taht-ı şî'âr gözde Yaylacık nam karye üç bin akçe tımar boynuz-göz buyurmuşdur lâkin harir olmağla fesâ'ab-sa'âdet veli ni'metim hazretleri evi koyu virmeyüb biz dahi yine sahib-i sa'âdet kullarından olub Ahmed Beğ feragat eylediği ve ba'det benim sultanım bize düşen usulü mezbur Ahmed Beğ zabt ve tasarruf iderse bunlara değin bu meckuse değmiş gibidir bakî ferman ve lütfu ihsân mürüvvetlü sultanım hazretlerindir.

Osman Ağa.

Belge 12

Adı geçen kimselerin tapusuz vergi vermeleri hususunda tezkire.

Vech-i tezkire budur ki karye-i Suboğazında bir kıt'a yeri ve Yenibağ deresi dinmekle ma'ruf kıblesi Seydi Sufî şarkî Hacı Mehmed bin Ramazan ve Simam arz-ı hâli ve tahriren Hacı Mehmed kanun üzre resmi tapusuz alub mezbur Hacı Mehmed ile karibden elinde meşrur şöyle ma'lum ola and-ı ahâli vakt-i hacetde istihare idesiz

Belge 13**İsticare cemaatinin bazar hizmetinde bulunduğu hakkında tezkire.**

Vech-i tezkire budur ki cemâ'at-i İsticare sene erbaa ve elf tarihinde vâkî' olan ordu bazar hizmetinde edâidüb eline temessük virildi kimesne rencide etmeye sene erbaa ve elf.

Rahmi Çavuş dergâh-ı 'âli

Sayfa 117**Belge 17**

Ayntab ve Ankara sancaklarında kılıç zoru olmaz ise tımara yapılan zammı kabul edip noksan bedelde tevcih edilmesi hususunda berat.

Nîşân-ı şerif-i âlîşân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı hakani hüki oldur ki

Ayntab ve Ankara sancaklarında on iki bin akçe tımara noksan ileber-vech-i tekmiil yiğirmi dört bin akçalık üzre tasarruf olub dergâh-ı ma'lum çavuşlarından râfî'î tevkî'î refî'û'ş-şân-ı şehri-yârî kıdvetü'l-emâsil ve'l-akran Hüseyin Çavuş zide-kadrehû mezid-i inayetden üç bin akçe cülûs-ı hümayunım terkîmine hükm-i şerif virilüb mezbur südde-i sa'âdetim egelüb düstûr-ı mükerrem vâridât-ı kuyudâtım olan Halil Paşa eda mullahi Te'âli iclâlehunun defter-i livâdetlerinden olub Ankara sancağında Çubuk nahiyesinden Ümmü kilisa nam karye ve gayriden beş bin akçe tımarı olan Seydullahoğlu ve yine beratda virüb feragat ider de yüken düye vire temellük bâbında 'inâyet ricâ itmeğin müşârü'n-ileyhin defteri adamlarından olub ihtiyâr iyle beratda ve ..?..feragat iderse kılıç ilhakı lâzım gelmez ise noksan bedelde tevcih idesiz deyü erbaa ve elf Muharreminin evâ'ilinde hükm-i şerif virildikten sonra tezkiresi südde-i sa'âdetimden ihrâc olunmak fermânım olunmağın zikr olunan beş bin akçe tımar isnad olan on iki bin akçalık tımara zam olunub cümle tımarı on yedi bin akçalık olub noksan ve terkime bedelinden on bin akçe noksan ıyleber-vech-i tekmiil yiğirmi yedi bin akçalık üzre cülûs-ı hümayunım rüsûmı edâ itmeğin tevcih olunub südde-i sa'âdetimden virdim ki zikr olunur

Karye-i Ak kilis a tabi' Çubuk gurus 8

Hassa 3000

Karye-i Güfteye tabi‘ resim 1000

Karye-i Güfte diğ er 1000

Karye-i Orul 1000

Yek n 6000

Cem‘an 5000

Ve buyurdum ki ba‘de‘l-yevm taht-ı yedinden olub hudutdur livâ-i Ayntab mezra‘ -i Harne nam diğ er mezra‘ larına tabi‘ Ayntabi.

Hisse m  r sum 9718

Hisse karye-i Kalender Haydar dellallarında tabi‘ r sum hisse 1008

Mezra‘-i G  beğ  tabi‘ r sum hisse 4005

Mezra‘-i Y ceakka ve r ‘iyye-i Asaki tabi‘ r sum-ı hisse 2000

Mezra‘-i Sehlevana tabi‘ belsar hisse m   r sum 7000

Hisse 3000

Mezra‘-i Suludere tabi‘ ‘ s n hisse 2000

Hisse 1000

Yek n 3000, hisse 1000.

Karye-i Burca tabi‘ ‘ s n hisse 9000

Hisse-i r sum 9000

Der-i livâ-i Orul 9000,

Hisse 2000 yek n 7003,

Şöyle ki vez  f-i derg  h-ı muallam  avuş ki huzur-ı mer‘i ve ze‘ meti hal‘ mumâ-ileyh subaşı bulub subaşılığ  m  te‘ llik-i umurda m  raca-i m    r ‘n-ileyh

itdilerte'ydah dı mani' ve vâkî' olmaya şöyle bileler alamet-i şerifeyi'timâd kılalar

Ala vakf-ı ehl-i vakfı asliye el-müteallik der Mehmed ibni sadır Anadolu.

Be-makam-ı Kostantiniyye.

Belge 18

Nakibüleşraf olan Ayancı Efendinin Ayntab karralarında bulunan adı geçen kimselerin seyyidlikleri hakkında araştırma yaparak seyyidlerde mühürlenmiş temessük ve şecereleri olduğu hakkında.

Emîr'ül-ümerâil-kirâm, kebîr'ül- küberâi'l- fihâm zül-kadrve'l-ıhtirâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'yansabıkane beylerbeyi olan Seyyid Feyzullah dameik bâlühû hâlâ nakıbû'l-eşrâf olan Ayancı Efendi dâme-siyâdet hazretlerinin mektub-ı şerifleri ile teftiş ve tefahhus itdiği seyyidlerdir ki zıkr olunur Şeyh Seyyid Mustafa ve Şerif-zade seyyidullahi leyhsiz Seyyid Mehmed Ahmed çavuşans eydâ-i seyyid Mehmed ve diğer Seyyid Mehmed ve Seyyid İbrahim ve Seyyid Tur Ali ve Seyyid Osman ve Seyyid Ali ve Seyyid Süleyman ve Seyyid Hasan biz Şerife-zade ve Seyyid Kasım ve Seyyid Şah Hüseyin ser-şerif-zadeler tabi'i Ayntab kurraları Seyyid Barak ve Seyyid İhsan ve Seyyid Yusuf ve Seyyid Yakuba bir Seyyid Ahmed ve Seyyid Ömer ve Seyyid Osman ve Seyyid Avan zıkr olunan seyyidler tefahhus olunduk da ba'zısının yedinden memhur temessükleri bulunub ve ba'zısının dahi yedinde şeceresi bulunub mezbur beğlerbeği talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi evasıt-ı Rebi'û'l-evvel sene erbaa ve elf.

Belge 19

Ayntab meyhanesinden yüz altın karşılığında tezkire verilmesi hususunda.

Ayntab meyhanesinden münâcirleri yedinden mah-ı Saferü'l-hayr senesinden yüz altın muhasebesi alınub yedlerine tezkire virildi tahriren fi evâhir-i mezbur sene erbaa ve elf

Ömer kethüda Mir-liva-i Ayntab

Belge 20

Ayntab meyhanesine reis tayin edilmesi hususunda.

Ayntab meyhanesinin mah-ı muharreminde vâkî'olan muhasebesi zımmi Ucub yedinden Beğ hazretleri için kabz olunub yedine tezkire virildi tahriren sene erbaa ve elf.

....mir-livâ-i Ayntab

Belge 21

Sirac cemaatinin ordu hizmetine mukabil temessük verilmesi hususunda.

Vech-i tezkire budur ki cemâ'at-i Sirac sene erbaa ve elf tarihinde vâkî' olan ordu bazar hizmetine edâidüb bedelleri temessük virildi kimesne rencide itmeye sene erbaa ve elf.

Sayfa 118

Belge 22

Ayntan kadısına tezkire verilerek Musa Çavuş'un mahsulâtının kabz edildiğine dair.

Akzâkuzzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidînma'denü'l-fazl ve'l-yakîn varis-i ulûmu'l-enbiyâ ve'l-mürselîn Mevlana ve Ayntab kadısı zidet fezlühû tezkire vâsıl olıcak ma'lûm ola ki ber-vech-i nüzul emin Kasım mektub gönderüb Ayntabdan Musa Çavuş nam kimesne Sunuca tâbi' bir mezra'ânın tahvilime râci' bu sene mahsulâtın zabt ve kabz eylemişdir şer'a müteveccih olan mâl-ı pir-şah tahsil ve deyniçün teslim-i hazine olunmasın taleb iderüm deyüb ildirmeğin tezkire tahrir olunub Şam yeniçerilerinden Mehmed Beşe ile irsâl olundu varduk da gerekdir ki mezbur Musıllı Çavuş Emin Kasımda mürafa'a-i şer'i idüb göresiz şöyle ki kazâ i'lâm olunduğı beğ olub Emin mezburun tahviline râci' şer'le müteveccih olan mâl-i pir şâhi tahsil idüb mezburla ve mu'temed-i 'aliye adamlarla gönderüb teslim-i hazine itdirüb bernezide hilâf-ı şer'i ve kanun-ı rüşd itdirmesin hakk-ı harice tabi' olasız tahriren fi'lyevmü'l-salis şehr-i Rebi'û'l-evvel sene erbaa ve elf mahruse-i Haleb.

Belge 23

Arpacılık yapmanın yasaklansa bile devam edilmesinin sorgulanması hususunda.

...?... budur ki, Zeyd eğer arpacılık idecek olursam sebt-i nehiy idenlerden alırım dese ne'ûzu-billah mine'z-zalik yer dahi arpacılık itmek mecâl olur mu beyân buyurula

Cevab buyurula

Allahü'l-alem olmaz mecal budur.

Belge 24

Ayntabda adı geçen karyelerde mahsul bedeli alınan vergiler hakkında temessük verilmesi hususunda.

Vech-i tahrir-i huruf budur ki Ayntab mukata'asına tâbi' karye-i Kürt ve mezra'a-i Hayik ve mezra'a-i Hızır ve mezra'a-i Emir-duhan ve karye-i Karagöz ve mezra'a-i Mamilan ve mezra'a-i beşenin hisse-i mirisine sene ahad ve elf ve içinde müstehak olan mahsul-i çağ ve şetri ve nebat ve rüsum-ı örfiyye ve öşr-i berânın rüsum-ı arusânesin karye-i mezbure ahalisinde bin yüz guruşa icara virilüb zikr olunan mablağdan sabıka Hasan Çavuş 'ale'l-hesab yüz guruşın alub kabz idüb ve hâlâ bakî kalan dört yüz guruş karye-i mezbureden Hacı Ali damadı ve Mahmud ve İbrahim kethüda ve Şaban ve İsmail ve Halil bin Ömer ve İlyas kethüda ve sâ'ir ahalisi bundan bi't-tamam alub kabz idüb zikr olunan bin yüz guruşdan zimmetlerinde bir akçe bakî kalmadığı ecilden bu temessükvirildi el-vâkî' fi gurre-i Saferü'l-muzaffer sene erbaa ve elf

Be-makam-ı Kostantin

Belge 25

Rumili karyesi buğday hasılatından vergi nasb olunması hususunda temessük.

Vech-i tahrir-i tezkire budur ki, karye-i Rumilinin ahad ve elf vâcibinde vâkî' olan mahlûl gurrelerinden elli üç keyl buğday hasılları olub işbu hamil-i tezkire emri

celil Ahmed Çelebi her biri rabi' birer gurus bey' idüb akçesi bi-kusur mezbur yedinden miri için nas bolunub yedine bu temessük vaz' olundu tahriren fi şehri-Zi'l-ka'de sene salis ve elf

....Hasan Çavuş

Sayfa 119

Belge 26

Ayntaba subaşı olarak atanan İbrahim subaşının kanunlara riayet etmesi ve tezkire ile amel etmesi hususunda.

Fahrü'l-emâsil ve'l-akrân İbrahim subaşı ba'de'l-yevminhâ olunan budur ki işbu sene erbaa ve elf Rebi'û'l-evvelinin beşinci günü 219 nefsi Ayntaba subaşı ta'yin olundu ki tezkire vüsûl buldukda gerekdir ki ba'de'l-yevm subaşılık hizmetinde olub senden evvel subaşı olan ne minvâl üzre subaşı oldu ise sen dahi o minvâl üzre subaşı olub şer'i şerife müraca'atidüb hilâf-ı şer'i ve hilâf-ı kanun ile işleyüb mucib-i tezkire ile amel idesiz tahriren fi 5 Rebi'û'l-evvel sene erbaa ve elf.

El-Hac Mustafa kaymakam mir-livâ-i Ayntab

Belge 27

Ayntab kadısı Hacı Hızır'ın amellerine yalan karıştırmadan kendisinden arzda bulunanları gerekli yerleri bildirmesi hususunda ferman.

Kıdvet'ül-ümerâ'il-kirâmundet-i küberâ'l-fihâmzü'l-kadr ve'l-ihtirâm el-muhtass bi-mezid-i 'inâyetü'l-melikü'l-mu'âllam Ayntab sancağı beği dame-mecdühû ve kıdvetü'l-kuzzat ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazlve'l-hükkâm Mevlana Ayntab kadısı zide-fazlühû tevkî'irefi'i hümayun vâsıl olıncakma'lum ola ki taht-ı kazâdan da rende-i fermân-ı hümayun Hacı Ebubekir nam kimesne südde-i sa'âdetime gelüb şöyle arz-ı hâl eylediği kazâ-i mezbureden Hacı Hızır nam kimesne bu kere müteveffa babamda benim yüz yigirmi sekiz altunım vardır deyüb şer'le sübut bulmuş nesne yok iken bunun bir kıt'a bağı ile ve bir ceviz ağacın alub zulm ve te'âddi eylemiştir imdi buyurdum ki hükm-i şerifimle vardukda himâmı beraber idüb bir def'a şer'le görilüb fasl olmayub ve on beş bin mürur itmiş değil ise evkât ve cümle hakkda'vâ üzerine teftiş idübgöresizfi'l-vâkî kazâ arz olduğu gibi ise emr-i

şer‘i kadim ile amel idübbâ‘de‘l-sübût hilâf-ı şer‘i alınan nesnesin hükm idübalı virüb hilâf-ı şer‘i şerif kimesneye iş itdirmeyüb hakk üzre olub tezvirden ve telbisten hazer idüb ve kaziyede müdahil olmayanları dahil itdirmeyüb ...?...muhtac arz olanı yazıb arz idesiz şöyle bilesiz ‘âlamet-i şerife i‘timâd kılasız tahriren fi evâhir-i Zi‘l-hicce sene salis ve elf.

Be-makam-ı Kostantin

Darende-i derun-ı ruha Toros veled-i Rula Gazel veledi Malos.

Belge 28

Gayr-ı müslimden haraç vergisi alınıp temessük verilmesi hususunda.

Zıkr olunan iki nefer Roma zımmilerinin vâkî‘ olan resm-i haracı alınub yedine temessük virildi fi evasıt-ı Muharrem sene erbaa ve elf.

...Ali sipahi

Belge 29

Vergi alımından sonra temessük verilmesi hususunda.

Mahalle-i Sevindikden Gazel veledi ba‘de-i serden bir sekiz altun resm dahi alınub yedine temessük virildi tahriren fi Zi‘l-ka‘de sene salis ve elf.

Sayfa 120

Belge 30

Ayntabda Tilbaşer nahiyesine altı bin akçe tımara Semendireli Mahmud’un mutasarrıf olması hususunda berat.

Nişân-ı şerif-i âlîşân-ı sâmi-mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sultan-ı hâkanî hükmü oldur ki,

Hâliyâ taht-ı sa‘âdeti nice cülûs-ı hümayunım vâkî‘ olmağla umuma tecdid berat fermanım olmağın Ayntab sancağında Tilbaşer nahiyesinde işbu altı bin akçe tımara işrin ve elf Saferinin on üçüncü gününden merhum Hüdavendigar beratlı mutasarrıf olub Ayntab kal‘ası dizdarı olan râfi‘i tevkî‘ihakâni Semendireli Mahmud tarih-i mezburdan tımarım ve dizdarlığım üzerimdedir deyü beratı tecdid olunmasın

ricâitmeğin müceddedan tevcih olunub sütte-i sa'âdetimden virdim ki zikr olunur kıymet-i kasma tabi' mezburun sahibma' rûsum 4500.

Tabi' mezbur hasıl ma' rûsumı 3500

Mahalle-i Karatığe ketabi' ma' rûsum 8000 hisse 1500, ma'â 6000 ve buyurdum ki ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılub şöyle ki vezâif-i hizmet kal'a-i mezbure dizdarlığıdırbi -kusur mü'eddi kıla ve kal'a-i mezbure kethüda ve mustahfızları mezkûrı kendümde dizdar bilüb dizdarlığa müte'âllik umurda müraca'ât ideler ol-babda hiç ahed balığ ve vâkî' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerife i'timâd kılalar tahriren fi 17 Ramazan sene salis ve elf.

Be-makam-ı Kostantin

Belge 31

Ayntab kale dizdarı Hacı İbrahim'in kendi heva ve hevesinde olması hasebiyle dizdarlık vazifesinin başkasının tayin edilmesi hususunda ferman.

Nişân-ı şerif-i âlişân-ı sâmi-mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sultan-ı hâkanî hükmü oldur ki,

ZülkadriyyebeğlerbeğisimektubgönderübAyntab sancağında Tilbaşer nahiyesinde Kantar nam karye ve taharriden işbu altı bin akçe tımarıyla Ayntab kal'ası dizdarı olan Hacı İbrahim nam kimesne kendü heva ve hevesinde olub ve kal'a-i mezbure mustahfızları müteşekkil olub sabıka kal'a-i mezbure kethüdâsı olan râfi'i tevkî'i refi'i hakani derviş hizmet-i mezburenin uhdesinden gelür bir erdir deyü zikr olunan dizdarlığı mezbure virilmek ricasına arz itmeğin arz olunduğı üzre zikr olunan dizdarlığı tevcih idesiz deyü selase ve elf Şevvalinin evasıtında emr-i şerif virilüb tımar-ı mezbur ile kal'a-i mezbure dizdarlığı kendü heva ve hevesinde olan dizdar sabıka tahvilinden tevcih olunub sütte-i sa'âdetimden virdim ki ba'de'l-yevm taht tasarruf olub tasarruf kılub şöyle ki vezâ'if-i hizmet-ı kal'a-i mezbure dizdarlık ve derviş ve kal'a-i mezbure kethüdâsı ve mustahfızları mezburi dizdar kılub dizdarlığa müte'âllik olursa müraca'at ideler ol-babda hiç ahed mâni' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerife i'timâd kılalar fi 26 Şevvali'l-mükerrem sene selase ve elf.

Sayfa 121

Belge 32

Ayntabda adı geçen karyede sakin olan Mustafa'nın mescid hanın vakfi olmadığından hizmetlerinin yerine getirilmediğini arz etmesi ve gereğinin yapılması hususunda verilen ferman.

220

Kıdvet'ül-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm Mevlana Ayntab kadısı zide-fazlühü tevki'i refi'i hümâyun vasıl olıcak ma'lum ola ki hâliya kazâ-i mezbura tâbi' Suboğaz ve Bederkend nam karye sakinlerinden Mustafa nam kimesne dersa'adetime gelüb arz-ı hâl sunub mezbur karyede vâki' mescid ve hanın vakfi olmamağla şemi' ve sadrı olmayub ve zorla tevcih ider lâkin karye-i mezburenin bağı ve kabanı ve killesi ve davarları dahi kimesnenin iltizamında olmayub ve şemi' kalil olmağla kendüye sadık olmak üzere kendü malından karye-i mezburede bir boyahane binâ ve mülkiyet üzere mutasarrıf olmak şartıyla zikr olunan mescid ve hane her ne ise beşer batman ki cümle on batman zeyt bağı virmekta'ahhüd olurum deyüin âyet ricâ eylediği arz olundukda ta'ahhüd eylediği hizmet-i edâ itdirmek emrim olmuştur buyurdum ki hükm-i şerifim vardıkda bu babda sudur bulan emrim mucebince amel ve mezkûre vech-i meşruh üzere edâ-i hizmet itdirüb ma'adasın şart ve ta'ahhüd üzere cami'i şerife ve ve han merfu'ada zikr olunan mikdarı bağı virüb teslim idüb hizmetinde kusurı olmaya kendü malıyla binâ itdirdiği boyahaneleri tasarruf itdirüb karye-i mezbure bağı ve kabanı ve killesi ve davarları hakkı kimesnenin iltizamında olmadığı muharrer ise şartı mucebince kendüye zabt ve tasarruf itdirüb ahirden bir hardeyi ve bilâ-sebeb dahi ve tasarruf itdirmeyesiz şöyle bilesiz alamet-i şerife i'timâd kılâsız tahriren fi's-seb'a sene selase ve elf.

Be-makam-ı Kostantin

Belge 33

Ayntab haslarına nazır olan Mustafa Bey'in Erzurum kalesi muhafızlarına ulufelerini hâlâ vermediğinden habs edilmesi hususunda tezkire tahrir olunması hususunda ferman.

Akzâ kuzzâtî'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazlve'l-yakîn vâris-i ulûmu'l-enbiyâ-i ve'l-mürselîn Mevlana Ayntab kadısı zîde-fezâilehu ve kıdvetü'l akrân Ayntab sancağı beği müsellimi zide-kadrehû ve kıdvetü'l-mustahfızan kal'a-i mezbure dizdarı zide-kadrehû tezkire vâsı lolıcak ma'lum ola ki hâlâ Ayntab haslarına nazır olan kıdvetü'l-akrân Mustafa Beğzide-kadrehû mektub gönderüb Arz-ı Rum kal'ası mustahfızları ve taharrileri mevâciblerinin müvâcehesi olan Ali Beğinmukata'asından miriye külli deyni olduğundan gayrı Ayntabdan dahi bir mikdar ulufesi olmağla nahiye-i Göynekde ve Ayntabda mevcut olan ulufesin fûrûhat ve miriyye olan alakası kat' eylemek üzre hâlâ yoldaşlarından ba'zı kimesneler mezburı tutub mevâcibden bir mikdar alakası vardır deyü Ayntab kal'asında habs eylemek zimmetinde olan mâl-i mirinin tahsili te'hire kalmışdır şöyle ki ıtlak olunmaya tezkiresin fûrûhati demeyüb zimmetinde olan mâl-ı miri şâhi tahsil olunmaz deyü bildirib imdi miri sâ'irdeyninden mukaddem olmağla zimmetinde olan mâl-ı mirinin tahsil için cebesinden ıtlak lâzım olmağın tezkire tahrir olundırsâl olundu vardukda gerekdir ki şöyle ki kazâ i'lâm olunduğı gibi ise mezburı cebren ıtlak idüb nazır-ı mezbur ile mürafa'â-i şer'î idüb göresiz şer'le zimmetine müteveccih olan mâl-ı miri tahsil idübsâ'irem vâl-i hassa ile gönderüb teslim-i hazine itdirüb bir akçe bakî koydurmayasız zimmetinde olan mâl-i miri şâhitahsil olmadığın haricden kimesneyi dahil itdirmeyesiz tahriren fî sânih Saferü'l-muzaffer sene erbaa ve elf.

Bi-medine-i Haleb Mehmed Çavuş

Sayfa 122

Belge 34

Yanık seferi hizmetinde bulunan Seydi Çavuşun Divriği sancağına tayin olunması hususunda berat.

Kıdvetü'l-ümerâ'il-kirâmumde tü'l kebirü'l-fihâm zü'l-kadr ve'l-ihtrâm el-muhtassbi-mezid-i 'inâyetü'l-melikü'l-'âla Ayntab sancağı beği Ahmed dâme-mecdi hû tevkî'i refî'i hümayun vâsı lolıncak ma'lum ola ki sabıka Karaman beğlerbeğisi olub hâlâ Adana hakimi olan Mehmed ve Karaman beğlerbeğliğinden bekâ'id iden İbrahim dâme-ikbâlühû mektub gönderüb senin için seferuddin seferleyüb hizmetde bildirilmekle livâ-i Ayntab mü'ehhirde seferde sadaka ve 'inâyet olunub hâlâ

Belgradda nehr-i Sava üzerinde binâ olunan köprüde ve bilçakre yapılan kal'ada hizmet eylediğinden gayrı Boğca ve Nemçe nam kal'aları 'imâret ve hasâret idüb üzerine hücum eyleyen i'dâ-yı deynin hazretleri def'ine giden asker asla yabaş ve bani olub envâ' yoldaşlığın zuhura gelmiş iken asitane-i sa'detimden Divriği sancağına tebdil olundığı bildirib kimesne sancağın sefer olunmak ricasına arz itdikleri ecilden imdi Yanık seferinde hizmeti bulunan ümerâ ve gayrinin alınan nasbları ve ibtidâ tarihinden takrir olmak bâbında hatt-ı hümayun sa'âdet-makrunım sadr olmağın bi-mezid-i 'inâyet müşârü'n-ileyh zuhura getirüb livâ-i Ayntab ibra-yı tarihte yine bina mukarrer ve ibtidâ olub i'lâmı için dergâh-ı mu'âllâm çavuşlarından Seydi Çavuş zide-kadrehû ta'yin olunmuşdur buyurdum ki bir an ve bir saat te'hir ve terahi itmeyüb adamların gönderüb sancağın hıfz ve hırsaset itdiresiz şöyle bilesiz alamet-i şerife i'timâd kılasız tahriren fi evâhir-i Zi'l-hicce işrin sene salis ve elf.

Bi-mezid-i der-i Arz-ı Rum

Fi 2 yevmü'l işrin şehir-i Rebi'û'l-evvel sene erbaa ve elf

emr-i şerif mahkemeye gelüb sicile kaydolunduğudur.

Belge 35

Ayntab subaşılığına tayin olunan Hüseyin Ağa'nın tezkire ile amel etmesi hususunda ferman.

Fahrû'l-akrân Hüseyin Ağa zide-kadrehû bi-ba'dü's-selâm olunan budur ki hâlâ nefsi-i Ayntab subaşılığı sene erbaa ve elf şehir-i Rebi'û'l-evvelinin gurreinde ta'yin olunub tezkire irsâl olunmuşdur gerekdir ki şehir subaşılığına mukayyed olub masalılığının da her ne ise vâkî' olursa şer'i şerifden mütecâviz imiş itmeyüb her hususun ahvâlini şer'i şerife müraca'at idüb şer' söz lisanımla asla rızanız yoktur şöyle ki müsaliğ göresiz şöyle bileler muceb-i tezkire ile amel olası tahriren fi gurre-i Rebi'û'l-evvel sene erbaa ve elf

Mine'l-hac Mustafa mir-livâ-i Ayntab hâlâ

Belge 36

Çibron karyesi vergilerinin 1204 senesi Zilkadesine kadar alınmaması hususunda.

Vech-i tahrir-i tezkire budur ki sene ahd-i ve elf Recebinde vâkî' olan karye-i Çibronun resm ve bennak ve mücerred ve çift akçelerin miri için kabz olunub sene erbaa Zi'l-ka'desine varıncaya değin karye-i mezburenin resm-i çift taleb olmaya tahriren fi Zi'l-ka'de sene selase ve elf.

Sayfa 123

Belge 37

Küçük muhasare karyesinde Hüseyin Efendi'nin oğlunun mülkü olup miriye ait olan hissesinin kardeşlerine kiraya verilmesi hususunda tezkire istenmesi.

Vech-i tahrir-i tezkire budur ki Ayntab mukata'asına tabi' Küçük muhasare nam karyenin nısf-ı miri nısf-ı mersum Hüseyin Efendi oğlunun mülki olup sene ahad ve elf vacibinin miriye aid olan hisse-i mirisinin safi ve şütûl ve mahsulünü ve rüsum-ı arziyye ve bâd-ı hevâsın Mustafa Çelebi ve karındaşı Hasan Çelebiye otuz aded guruşa icâra virilüb ve meblâğ-ı mezburi bi't-tamam vâsıl olmağın işbu tezkire tahrir olmağın bedellerinde vaz' olundu ki karye-i mezbure mutasarrıfı olup ve mahallinden tezkire-i ihtiyâc ideriz tahriren fi evâsıt-ı Ramazan sene selase ve elf.

Mustafa Çavuş

Belge 38

Ayntab subaşı Mustafa'nın mahkeme-i şerife hizmetkar tayin edilmesi hususunda berat.

Gayretlü ve mürüvvetlü hazretlerinin hakipâ-yi kemine hassalarına ma'ruz-ı alamet budur ki nefis-i şehrin aded-i kadim üzre subaşılik işbu sene erbaa ve elf tarihinde vâkî' olan Rebi'û'l-evvelinin guresinden sahib-i sa'âdetbeğ hazretleri mahallatinin adamlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafa subaşı buna göre tevfiz olunub mahkeme-i şerife hizmetkâr ta'yin olunmuşdur hakipâ-yi şeriflerine yüz sürdükden sonra elkadr ve karanlarında mevcuddur ki üzerlerinden nazır-ı

şerifiniz deriğ buyurmayub sahib-i devlet beğ hazretleri muhiblerine hüccet-i şer'î ve ilgândan abid olan evime gelmiş kadim üzreber-vech-i mücadelet ve adl üzre zabt itdirmesi bâbında hüccet ve mücânebet buyurula baki fermân mürura ihsân hazretmekânımın râhiye şeriflerine matlubumdır.

Be-makam-ı Kaim-i makam-ı mirlivâ-i Ayntab

Belge 39

Bekrioğlan cemaatinin gerekli hizmetleri eda eylediklerine binaen temessük verilmesi hususunda.

Vech-i tahrir-i huruf budur ki hâliya nefsi ve kazâ-i Ayntab halkı re'âyası emri şerif-i âli-şân mucebince Beğleri oğulda cema'âtine müte'allik hizmetlerin edâ eyledikleri ecilden yedlerine bu temessük virildi ki vakt-i haccında ihtiyâc idesin tahriren fi Saferü'l-muzaffer sene erbaa ve elf.

Be-makam-ı İbrahim Ağa

Belge 40

Seyyidlere ellerinde temessük ve hücceti olmayanların kaydedilmesi hususunda.

Meclis-i şerif fazilet-penah ve mahfil-i münif sa'âdet-i destegâhlarına envâ' iddî'â-i sâfiyye-i muhabbet-ecnâm ve esnâf-ı vâfiyye-i rif'ât ..?..... ithafından sonra inhâ-i muhabbet muhlis-i kadim olursa huzur-ı 'âliye fermân buyurulmaya ki mektub-ı şerifiniz bu dâ'ilerine gelüb manzum-ı şerifiniz ma'lum oldu seyidlere ta'siş mektubı yazılub umuman ta'siş idüb göresiz herhangisinin elinde temessüki yok ise alâmetini başından alub hakkından evkât kelimesine himmet-i 'âli buyurula ve elinizde olan bahrü'l-asitâne nazır idüb evvel kimesnelerin isimleri yazılub elinde hüccet yokdur ve isimleri mestur olduğu üzre cânib-i şerifinizden dahi hüccet yazılub ellerine virildikten sonra defter idüb hazine-i amirime teslim olunmak bâbında hüccet-i 'âli buyurulmak ricâ olunur hemişe ömr-i devletdir şecere-i şeri'ât dâim bi-rabbü'l-ibâd.

Sayfa 122

Belge 41

Ayntab hasları nazırı olan Mustafa Çelebi'nin Karataş nahiyesinden Hasan Çavuş'dan buğday ile evini kira ile alması hususunda.

Fahrü'l-kuzat ve'l-hükkam ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm hükm-i şerif ve'l-hükkâm Ayntab vezide-fazlûhü tezkire vâsıl oluncak ma'lum ola ki hâlâ Ayntab hasları nazırı olan kîdvetü'l-emâcid ve'l-akrân Mustafa Çelebi zide-kadrehû mektub gönderüb havass-ı mezbureden Karataş nahiyesinde Ekmekci Yusuf nam kimesne mukaddema Hasan Çavuşdan evimi bin keyl buğdaya icâreye alub icâre mucebince cümle alası kat' ve zabt itdikden sonra vefât idüb hâlâ icârım mucebince zikr olunan buğdayın bahası ve ri'elerinden taleb olundukda bu mikdar buğdaya icâreye almış idi lâkin sonra beş yüz keyl buğday Hasan Çavuş şifâ varmışdı rdeyü ta'alli idüb bahasına virmeyüb iki bin beş yüz keyl bi't-tamam galle teklif itdiler ve bundan akdem mezbur Yusuf Teneb nam karyeyi icâreye alub fazlası olmağla kath ve cânib-i miriyyesi zabtı içün tezkire dahi vârid olmuş iken hâlâ karye-i mezbure mahsulün dahi mukaddema ma'rifet-i şer'le defter olunduğı üzre virmekde taallül ve gılaliderler zikr olunan icâresi akçesin tahtü's-şer'i müteveffâ-i mezburun muhallefâtında tahsil ve idhali hazineye olunmasını taleb iderimimeğn yedinde tahrir ve irsal olundu vardukda gerekdir ki bu bâbda mukayyed olub göresiz şöyle ki kasiyye i'lâm olunduğı gibi icâre mucebince zikr olunan gallenin bahasına zide-rûziye üzre bi-kusur müteveffâ-yı mezburun muhâlefâtından tahsil itdirüb sâ'irem vâl-i hassa ile gönderüb teslim-i hazine itdiresiz biz dahi hilaf-ı ...icârelerine muğayyer mu'addi ve amel itdirilüb icâr-ı mezbureden ve gayriden dahi mâl göndermekle sa'i esası tahriren 9 Şehr-i Saferü'l-muzaffer sene erbaa ve elf.

Bi-Medine-i Haleb el-mahrusa

Belge 42

Kebabçı dükkânına giden harç beyanı hususunda.

Vech-i tahrir budur ki Kebabcı dükkânına giden harcı beyânider fi Şehr-i Saferü'l-muzaffer sene selase ve elf

Evi ka'idaded 2, gurus 10

Def'aka'idaaded 2, guruş 10

Çadır aded 3, guruş 96

Hasır aded 8, guruş 8

Tâbaded 33, guruş 22

Def'atâbaded 36, guruş 36

Def'atâbaded 8, guruş 8

Ve hasır guruş 11

Def'a hasır ve çuha aded 10, guruş 20

Taba tahtası guruş 53

Tahta aded 5, guruş 10.

Def'a tahta aded 1, guruş 25

Ocak taşı sâmm 1

Derekaded 8 guruş 23

Kılıç biçmeği guruş 3

Def'a tahta aded 2, guruş 3

Ocak basmanı guruş 16

Def'aka'id 3, guruş 13,5

Üstlere mahsus

Def'a naçar guruş 12

Def'anemek 8

Def'a dükkân 8

Irgat aded 2, guruş 8

Yekûn sâmm 13 guruş 37

Hasan Çavuş

Şühûdü'l-Hâl

Nefaclu Hacı Ali, Hüseyin Çelebi, Hacı Muhsin Ağa, Rıdvan Bali Koca
İbrahim, Hacı Ahmed.

Belge 43

Hisar karyesinde ziraat eden adı geçen kimselerden mahsul akçesi alınıp temessük verilmesi hususunda.

Vech-i tahrir-i tezkire budur ki karye-i Hacardan mezra'a-i Fil sekiz izira'at iden Hacı Ahmed ve Mustafa ve Hacı İsmail ve Hacı Mustafa ve Mehmed nam kimesneler cümlesinden otuz iki keyl buğdayımın akçesi miri için bu fazul kabz idüb yedine temessük virildi tahriren fi şehr-i Zi'l-hicce sene selase ve elf.

Mahmut Çavuş

Belge 44

Bakal cemaatinin ordu ve pazar hizmetine mukabil temessük verildiği hususunda.

Vech-i tezkire budur ki cema'at-i Bakkal sene erbaa ve elf tarihinde vâkî' olan ordu ve bazar hizmetini edâ idüb bedeli ye temessük virildi kimesne rahatsız itmeye sene erbaa ve elf.

Murad Çavuş dergâh-ı âli

Belge 45

Kavak cemaatinin ordu ve pazar hizmetine mukabil temessük verildiği hususunda.

Vech-i tezkire budur ki cema'at-i Kavak sene erbaa ve elf tarihinde vâkî' olan ordu bazar hizmeti edâ idüb yedlerine temessük virildi ki kimesne rahatsız itmeye sene erbaa ve elf.

Sayfa 123**Belge 46**

Maraş tımar defterdarlığına Mehmed'in tayin edilmesi ve tahvil ve tarihine düşmüş mahsule haram bulaştırmaması hususunda berat.

Akzâ kuzâtü'l-müslimin evlâ-yı vülâtü'l-muvahhidin benü'ül-fazlve'l-yakîn hüccet-i hakk-ı âle'l-hakkecmâ'in vâris-i 'ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselin el-muhtassbi-mezid-i inayeti el-melikü'l-mu'in Mevlana Maraş kadısı zidet-fezâ'ilûhu ve kıdvetü'l-kuzatve'l-hükkaam ve'l-kelem Mevlana Ayntab kadısı zide-fazlehu tevkî' ürefî' û hümayun vâsıl oluncak ma'lum ola ki Maraşın tımar defterdârı olan darende-i fermân vâcib ü'l-iz'ân kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Mehmed zidet- mecdi hûsüdde-i sa'âdetime gelüb zıkr olunan defterdarlık selase ve elf Şa'banının evâ'ilinde buna tevcih olunub defterdarlık haslarında hasad tahvil ve tarihine düşmüş iken sabıka defterdarın adamları bize düşmüşdür deyü dahil iderler imiş imdi terki hususunda i'tibâr ve karra hassadadır ve karra hasları dahi bir yerde tereke ayrışub kemâlde bulub geçilmek câ'iz olan zamandır evvel zaman giymek tahviline düşmüş cümle tereke mahsûli anındır geçilmek ve haramda olmak lâzım değildir buyurdum ki hükm-i şerifimle varıldıkda hak üzre göresiz vech-i meşruh üzre olan zaman sabıka defterdarın tahvil ve tarihine düşmüş olmayub bunun tahvil ve tarihine düşmüş ise tahvil ve tarihine düşmüş mahsulde alıvirüb zabt itdiresiz hâramı dahil itdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerifemei'timâd kılasız tahriren fi evâsıt-ı şehri şevvâli'l-mükerrem sene selase ve elf.

Be-makam-ı Kostantin

Belge 47

Zülkadriye mukataasına emin olan Mehmed Ali'nin gerekli malları yerli yerinden tahsil etmek için tezkire talep etmesi ve kanun ile toplanması hususunda ferman.

Mefâhirü'l- kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazlve'l-kelem mefâhirül-şerâyi' ve'l-hükkâm vilâyet kadıları zidet-fezâ ilûhum tezkire varıncak ma'lum ola ki resm-i bennak Zülkadriyye mukata'asına emin olan kıdvetü'l-akrân Mehmed Ali zidet-

kadrehû bu canibe gelüb mukata'â-i mezbure re'âyası Türkman tâ'ife olmağla Trablus ve Şam ve Gence ve Sivas ve gayrı vilâyetlerde sâkin olub zimmetlerine râci'-i mâl-i pir-şâhi taleb olundukça edâsı na ta'allûl ve 'inad üzre oldukların bildirüb mukata'a-i mezbureye bağılı olan re'âyadan sevkinde bulunurlar ise tahvil ve tarihine râci'î defter ve kanun üzre müteveccih olan mal yerli yerinden cem' ve tahsil olunmak bâbında tezkire talebi derim dimeğın tahrir olunub Haleb kal'asından Hacı Zeyni nam yoldaş ile irsâl olunmuşdur vardukda gerekdir ki mukata'â-i mezbure re'âyasından her birinizin taht-ı kazâsında bulunanları getürdüb emin-i mezburda veya vekil ile mürâfa'â-i şer' idüb tahvil ve tarihine râci' hesab-ı şer' ile defter ve kanun üzre müteveccih olan malı cem' ve tahsil itdirüb bir kille meblağ oldukça vergisi ve muhaddem havale-i mezbure ve eminin kifâyede kudreti yarar adamları gönderüb Haleb hazinesine teslim itdirüb yine miriye gadr ve yine bir ferde hilâf-ı şer'î ve kanun ve muğayyer defteri vech-i iş itdirmeyesiz bi'l-cümle mukata'â-i mezbure re'âyası harikinde bulunur ise ta'allul ve 'inad itdirmeyüb ve bulunduğu yerden karimden sakınım didiğine amel olunmayub emin-i mezburun tahviline râci' maldan zimmetlerine hesab-ı şer'î ve defter-i kanun üzre müteveccih olan meblağ hakk ve adl ile tahsil itdirüb bir fermân-ı hilâf-ı şer'î ve kanun ve muğayyer defteri vech-i iş itdirmeyesiz tahriren fi'l-yevmi'l-hamis aşer Zi'l-kadetü'l-şerife minşühûr sene salis ve elf.

Bi-Medine-i Haleb el-mahrusa

Sayfa 124

Belge 48

Revan nahiyesi sipahilerinden Mustafa'nın üzerine gidip şeri hükümler ile zimmetini kiraya vermesi hususunda.

Arz-ı ati mine'l-hace taifemin evla evahir ve cürete muvafıkma'mul Turgu tul Mevla kazâ-yı Ayntab..

Sebeb-i tahrir-i kitab budur ki,

Karye-i Lohan sipahisi olan Ahmed Beğ der-i devletden hükm-i şerif irâd idüb mazmun-ı münifinde fermân-ı 'âli-şânım Revan nahiyesinde mezra'â-i Acile sipahisi olan Mustafa karye-i mezburenin bir kıt'a yerine mezra'a-i Acile yeridir

deyü defter ider imiş üzerine varubber-muceb şer'i faslidesiz deyü mukaddema Haleb kadısı ve bu fakire emr olunmuş etba'ân emr-i şerife mezbur tarafından mukaddema Ramazan ve bir fakir tarafından Hayreddin ta'yin olunub maarih Kaya üzerine varub etrafından şahidler getirüb münazaa-yı keşide olub fasl olunmayub ba'de araya müsallihun girüb el-sulh had muhavasıyle 'amel olub sulh olub Çağırca oğlunun önünden gelmesiyle mâ-karye-i Çalha yolu ile karye-i Kürüm yolu ile karıştığı olur zikr olunan Süleyman Beğ kible tarafı Mustafa Beğ olmak üzre ve şimâli tarafı Lohan sipahisi Ahmed Beğ tasarruf itmek üzre sulh idüb tarafeynden rızâ olunub zikr olunan Süleymanın kible tarafı sulehanın kible tarafı mezra'a-i Eclin yerine tasarruf itmek ve şimâl tarafı karye-i Suhan yerine tasarruf itmek rızaları olub Lohan ahirin zimmetini ibrâ hâsılından ve gayriden idüb hücceti ibraya ve sulh-ı hükm olunub Lohan sipahisi Ahmed Beğ talebiyle hüccet olunub yedine virildiğinin de'l-hüccet idene tahriren evâ'il-i Zi'l-hicce sene 949.

Şühudü'l-Hâl

Osman Beğ bin Emirşah ve Hacı Halil bin Yunus ve Süleyman bin Mirza, Erdoğmuş bin Durmuş, Hacı Şah Ali ve gayriüm.

Belge 49

Rakka eyaleti beylerbeyinden vergilerin zaptı için Yusuf subaşının tayin olunması hususunda.

Devletlü ve sa'âdetlü sultanım hazretlerinin hâki-pây-i şeriflerine şeref-efzâlarına ma'ruz-ı bende-i nâ-vücut budur ki hâlâ eyâlet-i Rakka beğlerbeğisi selase ve elf Recebü'l-müreccebinin dördüncü gününden sadakat-i padişâh-ı veli-ni'met Efendimiz sahib-i sa'âdet Paşa mahlaslarına inâyet ve tevcih buyurulub Rakka ve (bir satır tahrib olmuştur) idüb sa'âdetlü sultanım hazretlerinin hâl-i talebiyle sa'âdet-i adillerinde mütemekkin olub Paşa mahlaslarına aid ve râci' olan hukuk ve rüsum zabtıçün Yusuf subaşı kulları ta'yin olunub varaka-i bende ki birle müşayenale'l-himam turâb-ı ikdâm ve zide ihtirâmları savbına irsâl olundu dest-i yunus-ı şerifleri ile müşerref olduklarına sultanımın iltâf-ı maledeniyalelerinden mevcut taarruzdur ki mezbur kullarının üzerinde nazır-ı şerifleri deriğ buyurulmayub tahfil-i sevâ'i adillerinde mütemekkin olan ira-yı pak evla geldüğü alide adl ve kanun üzre mezbur bendelerine zabt ve tasarruf itdirilmesi bâbında zürre-i 'inâyetleri mebzul ve fi-deriğ

buyurula mezbur bendelerinin hakkında sudûr ve zuhur bulan ihsâ-aleyhleri Paşa mahlaslarına ‘âid ve râci’ itdiğünde iştibâh-ı şerif buyurulmaya bakî fermân sa‘âdetlü sultanım hazretlerindir.

...kaimakam-ı mirmirân-ı Rakka

Belge 50

Ayntab sancağı beyi Sinan Beyin Karbora livası haslarından Burc ve Duhan karyelerinin mahsulünden alınan zimmetini kiraya vermesi hususunda ferman.

Bâ’is-i tahrir-i huruf ve mehsûbât-ı taraf budur ki sahib-i sa‘âdetimiz Ayntab sancağı beği Sinan Beğ hazretlerinin livâ-i Karborada vâkî‘ olan haslarından Burc ve Duhan nam karyelerin sene selase ve elf vâkî‘ olan mahsûl-i galal cuzure dergâh-ı ‘âli bevvab larından kıdvetü’l-emâcid ve’l-akrân Mehmed Beğ ber-vech-i emânet der‘uhde olunmuş idi tahsil olunan nûkud-ı mehrine müşârü’n-ileyh yedinden bi’t-tamam Beğ hazretleri içünkabz olunub zimmetini ibrâ itdiğine yedine temessük virildi tahriren fî evâhir-i Zi’l-hiccefi’t-tarih-i mezbur.

Ömer Kethüda Mir-livâ-i Ayntab

Sayfa 125

Belge 51

Ayntaba bağlı Dülük karyesinden adı geçen kimselerin şeri meclisde hacı Mustafa ve Ali Beğin zorla öşür talep ettiklerini ve bu durum için adam tayin edilmesini istemeleri hususunda.

Fezâ’il-i unvân-ı şerâyi‘-nişân hazretlerinin meclis-i şerif-i ‘âliyelerinde da‘vât-ı beşâr ve tahiyyat-ı bi-peşmâr işâr ve nesârından sonramünir-i şerif ...budur ki hâlâ mektub-ı fesahat-mergubunuz vârid olub Ayntab kazâsına tâbi‘ Dülük nam karyeden Seydi Ahmed ve İzzet ve İsa kethüda ve Bekir ve Haydar ve Hacı İlyas ve Hacı Hasan ve Hacı Mahmud ve Afşar ve Bakî beyler ve Seydi Gazi ve Hamza ve Ömer ve Mehmed ve Mustafa ve Hızır ve kal’a kâtibi Süleyman Beğ ve gayrileri meclis-i şer‘avarub havass-ı mezbure müstâciri olan Hacı Mustafa ve Ali Beğ nam kimesneler bu senede vâkî‘ olan tâvil hizmetlerimizi hakk ve adl üzre ta’sir

itmeyüb hilâf-ı şer'î ve muğayyer kanun kırk kille hâsıl gelen hizmetlerimizden yigirmi kille öşr talebidüb ve otu killeden on beş kille öşr taleb idüb ve mahsullerimiz cebriyle üzerimizde bırakub zulm ve te'addi eylediklerinde canib-i şer'iden adam ta'yinolunub karye-i mezbureye varıldığında şer'le men' olundukda memnu' olmayub şer'î şerife i'timâd eylemediklerinde bildirdiğiniz ecilden kıdvetü'l-e mâcid ve'l-akrân adamlarımızdan Osman Ağa zidet-kadrehû mübâşir ta'yin olunub gönderildi vüsûlünde me'mûldür ki bu babda takyid-i birrle mukayyed olub fi'l-hakika mine'l-ciran mezburun hakka razı olmayub mücerred kendüleri râyilerinde sâkin olub şer' ve kanun-ı muhalif fukaraya zulm eyledikleri vâkî' olub kazîyye i'lâm olundu ki yine zulme rızâm yokdu rak zâ-yı mersumun adaletdir ve fukaraya hıyanettir cenab-ı şerifinizde dahi mütezarrî'adır ki evvel ma'kalezulm asla ve hasıra vormeyüb hakk üzre ta'sir itdirüb re'ayaya zulm ve yine mezbura naazer itdirüb mihmân-ı ber-vech-i adâlet terk iden ta'sir itdirüb dahi evla gelen adalet ve ve kanun üzre öşrlerin aldırub bir akçe ve birce habbe ziyâde aldirmayasız her cihetden hasıl olursa 'ayniyle habbesin aldırub re'ayaya bir vechle zulm ve te'addi itdirmeyesiz lütfunuz mevcuddur ki bu makule hususların i'lânı bâbında lütfunuz ricâ olunur ihsân ve mürüvvet-sevâne hazır idüb Hasan Beğden bildirmek ve biz dahi hakk-ı müstehakına isâl eylemek benim iktiram-ı ma'lum-ı sa'âdetdir ki erbâb-ı havalinin sebâtı adl ve adaletdir nitekimsipahisi vârid olmuştur ki adl santini hayrımın adalette deyü buyurulmuştur huzurunuzda ve bu meclisde vâcib olan re'aya ve fukarayı himâyet ve hıyânet der-i hudâ-yı miskal miymen-i hayırlar ve müyesser ve mukadder kala vire-emîn ya rabbû'l-alemin ve bostan çavuşu ile da'vâ-yı şer'iyeleri olub şer'le yürümesine mümtedidesiz sahih sahih.

El-Hac Mehmed Kaymakam

Belge 52

Ayntab sancağı beyinin şeri meclisde Kilise tabi olan sipahilerin kendi sınırlarına dahil olduğunu iddia ederek dava ettiği toprakları Lomaniye sipahilerinin zapt ettiğini ve buraların öşrünü kanun ile tahsil edilmesi hususunda ferman.

Kıdvetü'l-ümerâ'il-kirâmumdetü'l-küberâ'il-fihâmzü'l-kadir ve'l-ihtirâm el-muhtassbi-mezid-i 'inâyet el-melikü'l-i'lâm Ayntab sancağı beği dâme umdet-i ve kıdvetü'l-kuzzat ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm Mevlana Ayntab kadısı

zidet-fazlühû tevkî'î refî'î hümâyun vâsıl oluncak ma'lum ola ki Ayntab sancağı beği ile dergâh-ı mu'âllama mektub gönderüb erbâb-ı tımardan darende-i fermân-ı hümâyun için meclis-i şer'a gelüb berât-ı hümâyunumla ber-vech-i iştirâk mutasarrıf oldukları fermânım miriyye elli altmış yıldan beri tasarruflarından olub sal be-sal öşr ve resmin ile geldikleri birkaç kıt'a tarlaların kazâ-i Kilise tabi' Acile nam mezra'a sipahileri bizim sınırimıza dahildir deyü nizâ' itmekle irsâl-i vukuf ve fi-arz Müslümanlardan sû'âl olundukda nezâ' olunan tarlalar karye-i Lomaniye ye tabi'dir kadimû'l-zamandan Lohaniye sipahileri zabtide gelmişlerdir deyü haber virdiklerini arz eylediğiniz ecilden buyurdum ki hükm-i şerifimle vardukda Hasma müvâcehesinden hakk üzre göresiz toprakları meşâ' olmayub sınırları mu'tazısı ve öşrü nizâ' olunan yerler mezbur mezra'anın mümtâz sınırı içinde olmayub fi'l-vâkî' bunun mezbur karyesinin mümtâz sınırı içinde yine hilâf-ı şer'î ve kanun ol-vecihle nezâ' iderlerse câ'iz değildir Seng karyesinin mümtâz sınırı içinde olan yerlerin öşr ve resmini buna hükm idüb alı viresiz kimesneye hilâf-ı şer'î ve kanun-ı iş itdirmeyesiz mütahiri desektirüb beslemeyanı yazub karz idüb tekrar şikayet itdirmeyesiz şöyle bilesiz ve ba'de'n-nasr bu hükm-i hümâyunımı elinde ibka idesiz alamet-i şerife i'timad kılasız tahriren fi evâ'il-i Ramazanü'l-mübârek sene ahadî ve elf.

Be-makam-ı Kostantin el-Hac Ali.

Sayfa 126

Belge 53

Haleb'den alınan vergilerin birkaç senedir zayi olduğu ve ve bunun için gönderilen görevlilerin görevlerini suistimal ettiklerini ve vergilerin toplanması için yeniden berat verilmesi gerektiği hususunda.

Mefâhirû'l-kuzzatve'l-hükkâm ma'denü'l-fazlve'l-keâm mefâhirû's-şerâyi' ve'l-ahkâm vilâyet-i Zülkadriyye ve Rum kadıları zidet-fazlühûm tezkire varıncak ma'lum ola ki der-i devletden emr-i şerif cihân-ta'î vârid olub mazmun-ı hümâyunumdan sene selase ve elf Cemaziye'l-evvelisinin on altıncı günü cülûs-ı sa'âdetime ...?... vâkî' olub cümle ehl-i berât vazife ve tevliyet ve nezâret ve gayr-ı cihat tasarruf idenler vesâ'ir mu'afiyet ile Çeltikçi ahçı ve menzilci ve derbendci ve emlayı amel ve mir aşiret ve melikler ve kethüdalar ve doğancı ve şahinci ve köprücü

ve hisar erenleri ve berât ve ahkâm ile emlak ve arazi tasarruf idenler aybı kadim ve hangi kadim üzre tecdid-i berât ve tezkire eylemeleri lâzım gelmek ile altı aya değin fermân-ı ‘âli üzre tecdid-i berât ve emir ve tezkire eylemeyenleri altı aydan sonra cihat ve hizmetlerine dahil itdirmeyüb ahir taleblere tevcih ve arz idesiz deyü mü’ekked ve müşerred fermân olunub ve kadimi ehl-i cihâtın rüsûm ve bevvalar hazine-i Haleb-i enveriniz birkaç seneden beri asitâne-i sa’âdetde iltihak fermân olunmağla rüsûm-ı miriye zâyi‘ ve telef olmak üzre olub geri Halebde alınmak en‘afî ve ulu ve mühim olmağın üslûb-ı kadim üzre cümle-i rüsûm berat hazine-i Halebe alınmak bâbında takyidât buyurulmağın ber-muceb-i ahkâm-ı şerife tahtında kazâlar yekûnde olan tavâ’if-i mezbure cümle-i rüsûm berâtlarını getirdüb teslim-i hazine idüb ellerine tecdid-i tezkireleri almak babında etraf ve eknâ firber-muceb-i emr-i ‘âli tezkireleri ile adamlar gönderilmişken ihmâl ve adem-i imtisallerinden eseri zâhirolmağın yerli yerinden rüsûm-ı mezbûrın cem‘ ve tahsili lâzım ve mühim olmağın husus-ı mezburekıdvetü’l-emâcidve’l-ekârim hazine-i Halebde muhasebeci olan ze‘âmaların İbrahim Çelebi zidet-mecdihû ta‘yin ve irsâl olundu tezkire ile vardukda gerekdir ki müşârü’n-ileyh her hanginizin taht-ı kazâsına dahil olursa erbâb-ı cihât ve vezâ’i fi getirdüb berevâtları için birer aylık ulufelerin fermân-ı ‘âli üzre müşârü’n-ileyh kabz ve ellerine tezkirelerin virdiresiz ki bu canibe getirdüb nişanlanub berâtı tecdid için der-i devlete gönderile lâkin o makulelerden mücerred ve resm-i miri virilmek için beratımız asitâneye tecdid olunmağa gönderdik deyü alet idenleri tahsil itdirmeyüb bu kadar müddet mürur eylemişken geri bahane ve alaka ile nazıra kovdurmayasız anınla gıybet idüb zuhura gelmeyen erbâb-ı cihât buldurub lâzım olanlara buldurdub zuhura gelmez ise zimmetlerine lâzım rüsûm-ı miri evkafı mütevellilerinden aldırasız şöyle ki tevâ’if-i mezbure tarih-i cülûsdan altı aya dahi tecdid-i berât ve tezkire eylemeleri cihat ve vezâ’flerine dahil itdirilmeyüb fermân olunan avarızları dahi tahsil itdirilmeğın muğayyerdir ona göre iz‘ân itdirilüb avdet-i nazıra kovdurmayasız ve bi’l-cümle husus-ı mezbureler muğayyer-i mühimmedendir ona göre her biriniz ücret üzre olub ihmâlden ve tahsil-i mâl rüsûm-ı nazıre durdurulmakdandır oluna tahriren fi el-yevmi’l-sarî‘a Muharremü’l-haram sene erba‘a ve elf.

Sayfa 127

Belge 54

Maraş beylerbeyliğinden ihraç edilmesi gereken avarız vergisinden geri kalan akçenin tahsil edilmesi hususunda ferman.

Mefâhirül-kuzzat ve'l-hükkâm ma'deni'l-fezâ'il ve'l-keîâm Maraş beğlerbeğliğinden vâkî' olan vilâyet kadıları zidet-fezâ'ilûhum tevkî'i refî'i hümâyuna vâsıl oluncak ma'lum ola ki vilâyet-i mezburede vâkî' olan kadılıkların sene seb'a ve Şaban tarihinden berü ihrâc-ı fermân olunan avarızından bakî kalan akçenin cem' ve tahsili hazine-i amireme irsâl ve isâl irakim-i mühimmatdan olmağın buyurdum ki hükm-i şerifimle kıdvetü'l-emâcid ve'l-akrân Hakkı Çavuş zidet-kadrehû vardukda bir an te'hir ve terahi itmeyüb Fakı Çavuş zidet-kadrehu vardukda bir an nazır ve terahi itmeyüb her biriniz kazâsında tarih-i mezburede bu âna gelince vâkî' olan avârızı cem' iden kazât-ı zaman kazâlarında cem' itdikleri avarızından bi mikdar cem' ve kabz eylemişdir Rakkaya elinde olan temessükâtıdan yoklayub makbuzatlarından zimmetlerinde zuhur iden malımı emân ve zaman virmeyüb taleb ve tahsil itdirüb zimmetlerinde bir akçe ve habbe bakî kalmayub hâsıl olan akçe-i mezbur çavuşuma ve yarar adamlarınız kifâyet-i kadri hisar adamları ile ma'mulâ gönderüb dâhil-i hazine itdirüb edâsına çavuşuma siz dikkat ve i'timâd idüb avarızdan zuhur iden kimesne zimmetinde bir akçe bakî komayub tahsil idüb der-i sa'âdetime gönderesiz şöyle bilesiz bu bâbda çavuşumun şükr ve şekâveti makbuldür ana göre mukayyed olub hilâf-ı evzâ'ı irtikâb ve ihrâzidesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahriren fi'l-yevmü's-salis aşer Muharremü'l-haram sene erbaa ve elf.

Be-makam-ı Kostantin el-Mahrusa.

Belge 55

Ayntab kadısı Mevlâna Mehmed'in mektup göndererek Ali Kaya'nın nakibliğini kabul etmeleri ve sözüne riayet edilmesi hususunda ferman.

Defter İbrahim veledi Halil Beğ el-mansuribni Demirci maktua karye-i Kara kuyu-i mucib-i defter veledul fi evahiri şehr-i şehr-i Ramazan-ı mübarek ve Receb sene salis

ve elf ve tahsil-i divan⁵³⁰. Yalnız beş yüz otuz paradır. fi sene salis ve elf. Hasan Çavuş nazır-ı Ayntanb.

Kıdvetü'l-kuzatî'l-islam zidet-vülâtü'l-enâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm Mevlana Ayntab kadısı zidet-fazluhû tevkî'i refî'i hümayun vasıl oluncak ma'lum ola ki Ayntab kadısı Mevlana Mehmed dergâh-ı mu'âllama mektub gönderüb kazâ-i mezburede olan bu ciheddena ibte lâzım oldukda işbu dârende-i fermân-ı şerif Ali Kaya nam kimesne mahall olduğuna kazâ-i mezbure hakk-ı tağyir şehâdet eylediklerini bildirüb ta'kib olması bâbında emr-i şerifim ricâ eylemeğin kazâ-i mezburede vâkî' bâ bu cibâl nakib olmamış emridüb buyurdum ki hükm-i şerifim vardukda kazâ-i mezburede vâkî' olan dikenci bâ bu cibalde nakib olub onlar dahi mezbur Ali Kayayı nakib bilüb sözünden tecâvüz eylemeyeler ve itdirmeyesiz şöyle bilesiz bu bâbda ma' ahed mâni' ve dâfi' olmayub dâhil ve takriz eylemeye şöyle bilesiz ve bu hükm-i hümayunımı elinde ibkaidüb alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahriren fi evâhir-i şehri Zi'l-ka'de-i şerife sene salis ve elf.

Be-makam-ı Kostantin el-mahruse.

Sayfa 128

Belge 56

Ayntab haslarına nazır olan vergi emini Hasan Çavuşun elinde temessükü olmadığı için temessük talep etmesi hususunda.

Kıdvetü'l-kuzzatü'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm mefâhirü'l-şerâyi' ve'l-ahkâm Mevlana Ayntab mübâşir kadıları zidet-fazluhûma tezkire vâsıl oluncak ma'lum ola ki hâlâ Ayntab haslarına nâzır olan ze'âmalarına kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafa Çelebi zidet-kadrehû adam gönderüb havass-ı mezbure re'âyasından tahvil ve tarihine râci' mâl-i pâdişâhinin tahsiline mübâşeret itdüğim de ba'zıları zimmetinde lâzım-ı hukuk ve rüsûmı emin sabıka Hasan Çavuşa virdik deyü cevap virüb lâkin ellerinde mezburdan mühürlü ve ma'muleye temessükleri yokdur ellerinde temessükleri olmayanın kullarına amel itmeyüb zimmetlerine lâzım-ı miriye'nin tahsiline temessük talep iderim dimeğin tahrir ve irsâl olundu gerekdir ki bu bâbda bizzat mukayyed olub göresiz şöyle ki kazâyâ i'lâm olunduğu gibi onun gibi emin-i sabıka kabz idübre'âyanın mühürlü sahih ma' kud-ı ma'muleye defter virdiği hukuk ve rüsûmı ellerinde olan temessüke mukayyed re'âyadan tekrar talep

itdirmeyüb lâkin ellerinde Hasan Çavuşdan temessük olmayub malımızı Hasan Çavuşa virdik ve lâkin kullarına i'timâd itmeyüb zimmetlerinde müteveccih olan merkumun tahvil ve tarihine râci' mâl-i miriyye defter ve kanun vücuh ve adl ve edâsı geldiği üzre yerli yerinde tahsil evvel ve evvel gönderüb teslim-i hazine itdirüb hilâf-ı şer'î ve kanun zulm ve te'âddilerine miriyi mu'azzer ve sayf olmakdan hazer idesiz tahriren fi el-yevmü'l-sani aşer şehri Saferü'l-muzaffer sene erbaa ve elf.

Bi-Medine-i Haleb

Belge 57

Haleb vilayetinde olan sultan vakıflarına mutasarrıf olanlara kadılar tarafından hüccet verilmesi hususunda ferman.

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâ'il-ve'l-kelâm mefâhirü'l-şerâyi' ve'l-hükkâm vilâyet-i Haleb kadıları zidet-fazlühûm tezkire varıncak ma'lum ola ki vilâyet-i Halebde vâkî' olan evkâf-ı selâtin ve emri uğrunda vazifeye mutasarrıf olanların cihatları mahlûl vâkî' oldukda kadılar arz virüb mucebince Haleb hazinesi tarafından tezkire alub ve viresiz itdirüb ism-i miri virmek lâzım iken Haleb kadıları o makulelerin tasarrufuna birer hüccet virmek ile berat ihrâc itmeyüb mâl-ı beytü'l-mâla arz ve te'âddi olmağla ol-makule cihat tasarruf itdikleri berâtları var mıdır ve olduğu takdirde tecdid itmişler midir yerli yerinden görölüb berât olub tecdid-i berât itdirilmeleri hususunda min-ba'd evkafın evime geldiği üzre muhasebeleri Haleb hazinesinde görölüb kuzzât dâhil itdirilmemesi bâbında mü'ekked ve meşruhemr-i şerif vârid olmağın ber-muceb-i emr-i 'âli tezkire irsâl olundu kıdvetü'l-emâsilve'l-akrân hazine-i Haleb muhasebecisi İbrahim Çelebi zidet-kadrehû ile vardukda gerekdir ki bu bâbda sadır olan emr-i şerif mucebince her biriniz taht-ı kazâsında vâkî' esbâb-ı cihatı götürüb evvel makule hüccet ile vazife tasarruf itdirenlerin ellerine birer arz virüb bu canibe gönderesiz ki kanun üzre resm-i berâtları alınub ellerine berât-ı hümayun için tevcih tezkiresi virile ve min-ba'd bir hüccet ile hilâf-ı emr ve kanun cihat-ı tasarruf itdirmekden her biriniz ziyade ihtiyat eylesesiz ve şimdiye tecdid-i berât itmeyüb atık berât ile cihat-ı tasarruf idenleri me hâkim-i tenbih eylesesiz ki onlar dahi resm-i berâtlarını bilâ-tereddüt edâ idübbber-muceb-i emr-i şerif tecdid berât için tezkire alub bir vechle mâl-ı miriye gadr-ı müterrid olmak lâzım gelmeye ve selâtin ve ümerâ oğulları evkafı mütevellilerin ve zabıtların getirüb emr-i şerif mucebince evkaf ve cümle tenbih ve te'kididesiz ki

min-ba'dvâkî' olan muhasebeleri kadimden câri olan alaka ve kanun ve emr-i hümâyûn senesine getirüb Haleb hazinesinde görüb ellerine nişanlı suret-i muhasebe ile şöyle ki ba'de't-tenbih evkaf-ı mezbure mütevellileri mefhum emr-i şerif ve kanun-ı kadim üzre gelüb muhasebelerine Haleb hazinesinde Kürd re'âyalar o makulelerde mehâkim-i safaret olmak mukarrerdir bir dürlü her biriniz bu bâbda mukayyedolub evkafın muhasebelerinde gördürmeyüb ve tecdid-i berât eyleyenler ki ba'de't-tenbih cihatların ahir kimesneye arz idesiz ki ne vecihle alınub kimesneye hilâf-ı şer'î ve kanun ve hükm-i sa'âdet-makrun iş olmak lâzım gele tahriren fi el-yevmü's-sani aşer Saferü'l-muzaffer sene erbaa ve elf.

Bi-Medine-i Haleb el-Mahrusa.

Sayfa 129

Belge 58

İkta-yı mahsul tımar-ı mezbur kal'a-i Bireciğe der livâ-i Ayntab beş adet mahlulul-ay ..?.. sene 986 hisse gerededen mir..kal'a-yı mezbure bediş dade hisse-i mezburdan uhde-i huma çavuş-ı çavuşan dergâh-ı âliber-vech-i mukataalı ala alama luhanmin ba'de mukayyit ba'de ve hâlâ uhde-i Halil Ağa maa dergah dergah-ı alide sabit reayâtı mezbure maktua kayd-ı şod fi gurre-i Saferü'l-hayr sene erbaa ve elf.

Belge 59

Dergah-ı âli çavuşlarından Kaya Çavuş'un vefat etmesiyle Haleb kalesinde Hacı Zeyn ve ortaklarının Kaya Çavuş'a ait olan hassanın üç sene iltizam etmek istemeleri hususunda.

Hassa-i mezburze'âmetiyle muhallat olmağın mukaddema ze'â amet zabıtı olan dergâh-ı 'âli çavuşlarından Kaya Çavuş üzerinde meblâğ-ı mezbure mukayyed olub sene-be-sene mâl-ı maktu'ı teslim-i hazine iderken sefer-i hümâyundan vefât eylemekle Haleb kal'asında Hacı Zeyn ve şerikleri gelüb üç sene iltizam eylemek uhdelerine kayd olunmuş idi hâlâ müşârü'n-ileyh Halil Ağa bu canibe adam gönderüb zikr olunan hassa ri'âyeti ile muhallat olmak ile haricden kimesne zabt eylemek mümkün ve mukayyed değildir deyü sabıka muceble kendi üzre maktu'ı kayd olmak ricâ idüb ve işbu senelik mâl-ı maktu'ın dahi gönderüb teslim-i hazine eylemeğın vech-i meşruh üzre sene-be-sene hazineye edâ eylemek şartıyla

maktu‘atıyle uhdelerine kayd olunub ahirden kimesne dâhil eylememek için zabtına tezkire virile tahriren fi Saferü’l-hayr sene erbaa ve elf.

Belge 60

Birecik kalesi muhafızlarının tımar tevcihi için tezkire tahrir olunması hususunda.

Akzâ kuzzâtü’l-müslimin evlâ vülâtü’l-muvahhidin ma‘denü’l-fazl ve’l-yakîn Mevlana Ayntab kadısı zidet-fazlehû tezkire vâsıl oluncak ma‘lum ola ki bundan akdem Birecik kal‘ası mustahfızlarının tımarı iken vilâyet-i muharreri havass-ı hümâyuna ilhak idüb bedeli mezburlara ahir tımar tevcih idüb hassa-i mezbur bir ze‘âmeti muhallat olmağın ze‘âmet zabıtı olan dergâh-ı mu‘âllam çavuşlarından Kaya Çavuş üzerinde senede on dört bin yüz yetmiş dört akçe maktu‘ı mukayyed olmağla sene-be-sene mâl-ı maktu‘ı teslim-i hazine iderken Çavuş mumâ-ileyh sefer-i hümâyunda vefat eylemekle Haleb kal‘asında Hacı Zeyn ve şerikleri gelüb üç seneye iltizam eylemekle uhdesine kıyye olunmuş idi hâlâ dergâh-ı mu‘allâ müteferrika ondan kıdvetü’l-emâcid ve’l-akrân Halil Ağa zidet-mecdhû adam gönderüb Kaya Çavuşun ze‘meti kendüye virilüb zıkr olunan hassa ze‘âmeti ile muhallat olmak ile haricden kimesne zabt eylemek mümkün ve müşir değildir deyü hisse-i miri üslûb-ı sabıka üzre kendü üzerine maktu‘ kayd olunmak ricâ idüb işbu senenin dahi mâl-i maktu‘ın getirüb teslim-i hazine eylemeğın vech-i meşruh üzre sene-be-sene teslim-i hazine eylemek şartıyle yılda on dört bin yüz yetmiş dört pareye maktu‘îyetle uhdesine kayd olunub nişanlı suret-i maktu‘ı virilüb mucebince zabt ve tasarrufı için tezkire tahrir ve irsâl olundı vardukda gerekdir ki hassa-i mezburı bu bâbda virılan nişanlı maktu‘ı sureti mucebincemüşârü’n-ileyhzabtitdirüb sene-be-sene mâl-ı maktu‘ı gönderüb Haleb hazinesine teslim itdirüb ahirden kimesneyi dâhil ve ta‘arruz itdirmeyesiz tahriren fi el-yevmü’s-sani‘ şehr-i Saferü’l-muzaffer sene erbaa ve elf.

Bi-Medine-i Haleb el-Mahrusa

Belge 61

Hanefi Çavuş’un Maraş diavını çavuşlarından Bostan Çavuşa padişaha hizmetlerin düzgün olmadığını ve bu durumun teftişi için Bostan Çavuşu tayin etmesi hususunda

Vech-i tahrir-i huruf budur ki asitâne-i sa'âdetden sene seb' ve tis'inde bakî kalan avarız hanelerinin teftişi hususunda emr-i padişâhi ile gelen kıdvetü'l-emâcid Hanefî Çavuş zidet-kadre hu meclis-i şer'anefs-i Maraş divânı çavuşlarından Bostan Çavuş mahzarında takrir-i kelâm eylediği me'mur olduğum hizmet-i padişâhi perakende olub ben de ahir yolda gidüb gelinceye değin nefis-i Ayntabda vâkî olan avarız hanelerinin teftişi hususunda merkurum Bostan Çavuş vekil ta'yin olunmuşdur mahalle mahalle getirüb her birinin iskânlarını yoklayub hizmetinde mukadder komaya deyücek merkurum Bostan vekâlet-i mezbure kabul idüb kayd-ı sicil olundu tahriren fi evâsıt-ı şehr-i Saferü'l-muzaffer sene erbaa ve elf.

Sayfa 130

Belge 62

Ayntab kazâsı ihtisab emini Mehmed'in yerine kâtip tayin edilmesi hususunda tezkire verilmesi husunda berat.

Nişân-ı şerif-i âli-şân-ı sâmi-mekân sultan ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hakâni hükmi oldur ki işbu dârende-i fermân-ı hümâyun usret-makrun İbrahim hazretinde karye-i inaayeti mülûkânem zuhura getirüb Ayntab kazâsı ihtisâb kâtibi kendi hevâsında olduğu ecilden def' olunan Mehmed yerine salis ve elf Zi'l-ka'desinin ikinci gününden yevmi yigirmi akçe ile kâtib nasb idüb bu berât-ı hümâyun sa'âdet—i meşhumı virdim ve buyurdum ki varub şöyle ki vezâ'if-i hizmet kitabetidir mer'î ve mü'eddi kıldıktan sonra zikr olunan yevmi yigirmi akçe vazifesin ihtisâb-ı mezbure mahsulünden alub mutasarrıf ola ve kitâbet-i mezburenin tezkiresi bundan akdem virilüb lâkin gelübzâyî' itdim deyü cedit-i tezkire taleb itmeğin tekrar virilmişdir şöyle bileler alâmet-i şerife i'timâd kılalar tahriren fi el-yevmü's-sâni şehr-i Zi'l-ka'detü's-şerife sene sitte ve elf be-makam-ı Kostantin.

Belge 63

Ayntab kazâsına İbrahim'in kâtip olarak atanması hususunda.

İbrâ-i kitâbet İbrahim ki Kâtib-i ahsab kazâ-i Ayntab mahall-i sabık ki kâtib sabıka ki der-i hevâ-yı... bâ-fermân-ı âli el-vâkî' fi 152 sene 100 rüsûm, gelüb iktisab-ı mezbur.

Kitâbet-i mezburenin tezkiresi bundan akdem virilüb lâkin gelüb zâyî
'itdimimeğin tekrar işbu tezkire virildi fi 12 Cemaziye'l-evvel sene 100.

Belge 64

Maraş sancağı mutasarrıfı Hüseyin'in sefer-i hümayuna katılmadığı ve tımarını Mustafa Çavuş'a bıraktığı hususunda.

Meclis-i şerif fezâ'il-şî'âr ve Mehmed bin Münif müdâhil vesâ'irlerin eda'vât-ı şî'âr ve garrar teslimât (belge tahrip olmuştur) mahlas budur ki Maraş sancağında ve nahiyesinde on bin akçe tımara mutasarrıf olan Hüseyin nam kimesne vâkî' olan kural bir fa'al seferine me'mur iken gelmeyüb ve sefer üzerine feragat metnu' iken tımarında Mustafa Çavuş nam kimesneye feragat idüb mezbur Mustafa Çavuş dahi sefere gelmeyüb zikr olunan tımar-ı mezburlar tahvilinden mahlul olmamağın Şam ve Safat sancaklarında otuz iki bin üç yüz akçe birer tekmi kırk iki bin üç yüz akçe ze'âmete mutasarrıf olan dergâh-ı âli çavuşlarından kıdvetü'l-emâcid ve'l-akrân Abdülkadir Çavuş zidet-kadrehu işbu mâh-ı Şevvali'l-mükerremmin evâsıtında tevcih olunub tezkire beratı oluncaya değin zabtını mektuba dahil olmağın varaka-i ... tahrir olunub irsâl olundu şarka vüsûlde budur ki tımar-ı mezburı tarih-i mezkûrede mumâ-ileyh Abdülkadir Çavuş zidet-kadrehu zabt ve tasarruf itdirüb ahirden mezburları ve gayriyi veche dahil ve ta'arruz itdirilmemek sa'i cemillerini bi-deriğ buyurub tahvil ve tarihinden senesi altmış bir ba'de's-sübut hükm idüb geri ... virmesine mütemeyyiz buyurula bâkî ...eyyâm-ı fazilet ber-devâm bi't-tahiren fi'l-yevmü'l-hams aşer şehr-i Şevvali'l-mükerremmin şühûr sene selase ve elf.

Belge 65

Şiar gözde Ammarlu ve Göcbenekli cemaatlerinin vergilerini toplaması için Hacı Hızır'ın tayin edilmesi hususunda.

(İlk üç satır okunamamıştır) kılındıktan sonra inhâ-i muhib bâne budur ki taht-ı kazâ-i adalet Şiar gözde vâkî' olan cemâ'at-i Ammarlu ve Göcbenekli ...perakendesine Hacı Hızır nam kimesne ta'yin olundu vüsûlün de me'murdur ki üzerinden nazır 'inâyetleri deriğ buyurulmayub bu canibe aid ve râcî' olan bir süvâr cürm ve cinayet ve resm-i arusâne vesâ'ir her ne vâkî' olr ki şer'i şerif ve kanun-ı münif mucibince merkum bendenize zabt ve kabz itdirüb birimizde zulm ve te'addi

olunmaya zirâ bu bendenize mensub olunduğunda kimesne tabi' olmaya ma'lum-ı sa'âdetiniz ola...

Sayfa 131

Belge 66

Ayntab reayasından alınan vergilerin zulm edilmeden şeri hukuk üzere adil bir şekilde tahsil edilmesi hususunda ferman.

Akzâ kuzzâtü'l-müslimin evlâ vülâti'l-muvahhidin ma'denü'l-fazlve'l-yakîn Mevlana Ayntab kadısı zidet-fazlûhu ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-akrân Ayntab re'ayası ile gelen dergâh-ı âli bevvâbları zidet-kadrehu tazkire varıncak ma'lum ola ki hâlâ Ayntab hasları ve tevâbi'i mukata'ası niltizâm iden kıdvetü'l-akrân Mustafa Çelebi zidet-kadrehu gelüb mukata'a-i mezburenin zabtına adam gönderdik de ba'zı mahsulât ... ba'zı kimesneler emin-i sabık Hasan Çavuş dan icâreye aldım deyü tasarrufına mâni' olub ve re'âyadan ba'zıları çıkacak ve bağı haraç vesâ'ir hukuk ve rüsumu taleb itdiğimde emin-i mezbure virdik deyü edâsında ta'allûl iderler ve re'âyaya getirdikleri mezburun kuyucular kapucılar re'âyaya ve tahsil-i mâl-ı miriyyeye ihtilâl virüb miri terekeden dahi kille-i gallal ve re'âyadan dahi cebren mal almak ile re'âyayı havass-ı pâ-y-i mâl ve mâl-ı padişahiye hükm-i ihtilâl hasıl olmuşdur şöyle ki tahvilime râci' mal yerli yerinde cem' ve tahsil ve had görüle kapucılar dahi men' ve def' olunmaya iltizamına cevab viremeyüb mukata'âyı bıragub feragat eylemek mukarrerdir deyü bildirmeğin tezkire tahrir ve irslâl olundu vardukda gerekdir ki kazâya i'lâm olunduğı killesimin ba'd mezkûrun kapucılar havass-ı hümayun re'ayasına ve miri gallal ve mala dahil ve ta'arruz itdirmeyüb ve şimdiye değin nesne almışlar ise geri red itdiresiz ve emin-i mezburun tahvil ve tarihine râci' ...hakkı ve bağı ... vesâ'ir hukuk ve rüsumu yerli yerinden iltizâmı üzrebi-hasbi's-şer'i ve ilka getirüb sıhha ve adl üzre tahsil itdiresiz ...ile emin-i sabıkda bir tarîk ile icâreye aldık didikleri ferâ-yı şer'i ve iltizâm üzre emin-i mezbure zabt itdirüb haricden kimesne dahil itdirmeyesiz emin-i mezbura ta'ciz ve mâl-ı miriyye gadr olunmağla emin mukata'ayı bırakub gelmekde hazer idesiz hilâf-ı şer'i ve kanun amel ve izzet-i sâlik olanları varub bildirmez tahriren fi'yevmü's-samin aşer min Şehr-i Muharremü'l-Haram sene erbaa ve elf.

Mehmed Çavuş.

Belge 67

Ayntab reayasından alınan vergiler sırasında zulümlerin yaşandığı ve vergi toplayanların şikâyet edilmesi üzerine padişah tarafından vergilerin adil bir şekilde tahsil etmeleri hususunda ferman.

Kudvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm mefâhirü's-şerâyi' ve'l-hükkâm Ömer Çelebi bin Abdullah Ayntab ve Telbeşar kadıları zidet-fazluhumâ tezkire vâsıl oluncak ma'lum ola ki hâlâ dergâh-ı mu'allâm bevvâblarından kıdvetü'l-emâcid ve'l-akrân Mehmed Ağa ve Ebubekir Ağa zidet-kadrehu mâ bu canibe gelüb bundan akdem Ayntab re'âyasından ba'zıları der-i devlete varub emin-i sabık Hasan Çavuşdan şikayet eylediklerinde def'i mezâlîm için ve ahvâllerinin şer'le görülmesine emr-i şerif ile bizi mübâşir olub getirmişler idi ücret-i kadim ve diyet ve ihracat için vekilleri Monla İbrahim cürümle kul itdiği meblağı re'âya kendü bânilerinde cem' ve edâ eylemek mukarrer ve mutasarrıf olub sicil ve hüccet olunmuşdur zikr olunan hüccet mucebince mezburlar ikrarlarını tasdik itdikde meblağ-ı mezburun şer'anvirilmesine elimizde fetevâ-yı şer'iyye dahi vardır deyü bildirüb bu bâbda tezkire taleb olunmağın tahrir ve irsâl olundı vardukda gerekdir ki ihzâr-ı hasmâ kılub göresiz şöyle ki i'lâm olunduğı gibi fi'l-vâkî' re'âyanın ikrârları sahih olub virmek rızaları olub ve hüccet ve fetevâ-yı şer'iyye da'vâlarına muvaffak ise bu bâbda şer'le lâzım gelen icrâyı idüb onun gibilerden mezburların bi-hasbi's-şer'i müteveccih olan hakların alıviresiz lâkin birce hilâf-ı şer'i kadim ve sefâyir nech-i müstakîm bi-vech iş itdiril meyüb i'lâmı lâzım husus olduk da varub bildiresiz tahriren fi'l-yevmü's-salis şehir-i Saferü'l-muzaffer sene erbaa ve elf. Mehmed Çavuş Bi-medine-i Haleb el-mahrusa

Sizler ki kadı efendilersiniz bu hususda takyid buyurub ne bunda gadr ve ne re'âyaya zulm olmayub şer'i şerif-i kadim ve canibinden inhâ kıla mesalihi görmeğe yemin buyurula.

Mehmed Çavuş

Sayfa 132

Belge 68

Ayntab da Minhaloğlu medresesi görevlisinin kendi başına hareket etmesi üzerine yerine Hacı Mehmed'in tayin edilmesi ve vakfın ve devletin devamı için duaya süreklilik göstermeleri hususunda berat.

Nişân-ı şerif-i âli-şân-ı sâmi-mekân sultan ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hakâni hükmi oldur ki nefis-i Ayntab da Mihaloğlu medresesinde yevmi on beş akçe ile fetva olan Seydi kendü hevâ ve hevesinde olub evkaf-ı mezbure karraya müteveccih olmağın mahsul kille-i ihtilâl virdiği ecilden def olunub yerine işbu darende-i fermân-ı şerif Hacı Mehmed ahali-i merkum Salih ve mütediyyin tevliyet hizmetinin uhdesinden gelir kimesne olmağın zikr olunan on beş akçenin beş akçesi vakfa kalmak şartıyla tevliyet-i mezbureye yevmi on akçe ile müteveli idüb berât-ı şerif sadaka buyurulmak ricasına Kadı Mevlana Mehmed arz eylemeğın sadaka idüb bu berât-ı hümayunu virdim ve buyurdum ki varub onda müteveli olub hizmet-i lâzimesin mer'î ve mü'eddi kılındıktan sonra yevmi on akçe ulufeye mutasarrıf olub vakfın ruhu için ve benim devâm-ı devletim için duaya müdavemet göstere bu bâbda mahalli ahad mâni' ve mizahım ve dâfi' olmayub dahil ve ta'arruz itmeyeler şöyle bileler alamet-i şerife i'timâd kılalar tahriren fi tasi' şehr-i Zi'l-hicce sene selase ve elf ve fi 9 Şehr-i Saferü'l-muzaffer sene erbaa ve elf.

Be-makam-ı Kostantin el-mahrusa.

Belge 69

Ayntab da Minhaloğlu medresesi vakfına beş akçe vazife ile vakfın devamlılığı hususunda ferman.

Nişân-ı şerif-i âli-şân sâmi-mekân sultanım ve tuğra-yı garra-yı cihân-sultan - ı hakani ... hükmi oldur ki nefis-i Ayntab da vâkî' Minhaloğlu medresesi evkafının müsâ'addesi olmağın evkafın zevâyidinden işbu darende-i fermân-ı şerif-i celil-i salih ve mütediyyin ehl-i ilm her vechle mahal ve müstehak olmağın yevmi beş akçe tevcih olmağın yevmi beş akçe tevcih olunub berât-ı şerif sadr buyurulmak ricasına kadı Mevlana Mehmed arz itmeğın sadaka idüb bu berât-ı hümayunu virdim ve buyurdum ki varubzıkr olunan evkafın zevâyidinden yevmi beş akçe zevâyid

vazifesine mutasarrıf olub vakfin ruhu için ve benim devâm-ı devletim için duaya müdâvemet gösteresiz bu bâbda nech-i ahed mâni‘ ve dâfi‘ olmayub dahil ve makbuz itmeyeler şöyle bileler alamet-i şerife i‘timâd kılalar tahriren fi‘l-yevmü‘l-sani aşer minşehr-i Zi‘l-hicce sene selase ve elf.

Be-makam-ı Kostantin el-mahruse.

Ve kayda değin fi 9 şehr-i Saferü‘l-muzaffer sene erbaa ve elf.

Belge 70

Ayntab emini Hasan Çavuş’un kıyafet borcuna binaen tezkire verilmesi hususunda.

Akzâ kuzzâtü‘l-müslimin evlâ vülâtü‘l-muvahhidin benü‘ül-fazl ve‘l-yakîn Mevlana Ayntab kadısı zidet-fazluhû tezkire için ma‘lum ola ki ve kıdvetü‘l-akrân dergâh-ı mu‘allâm kullarından havale İbrahim Beğ zidet-kadrehu tezkire varıncak ma‘lum ola ki mukaddema Ayntab emini iken gıybet iden Hasan Çavuşun evvel canibde nispet ile esbab ve bir mikdar penye vesâ‘ır erzakı olduğuna bu canibe defter gönderilmeğın zıkr olunan penye ve esbab deyn için fûruht ve akçesi gelüb dahil-i hazine olması lâzım ve mühim olmağın tezkire tahrir ve irsâl olundı vardukda gerekdir ki Hasan Çavuşun esbabı ve penyesi bey‘ minpezir ile ferâde virilüb rağbet-i nas münkatı‘ oldukdan sonra taleb olunan fûruht itdirüb emin-i cedid Mustafa Çelebi ma‘rifeti ile gönderüb teslim-i hazine itdirüb kıymetinden noksana satılmakdan ve bâbında nesne zâyı‘ olmakdan hazer idüb avkbi-hukuk kovdurulmaya ve bi‘l-cümle bu canibe getirilen defterde mündereces bâbı ve dahi defterden hariç ne kadar esbabı var ise cümle fûruhat idüb akçesin gönderesiz fi‘l-yevmü‘t-tasi‘ ve‘l-işrinmin şehr-i Muharremü‘l-haram sene erbaa ve elf.

Mehmed Çavuş

Bi-medine-i Haleb el-mahruse.

Sayfa 133

Belge 71

Dulkadir tımar defterdarı olan Ebubekir'in Yanık seferine adam göndermesine rağmen sebepsiz yere defterdarlığı başkasına verilmesi ve bunun iadesi hususunda ferman.

Emirü'l-ümerâi'l-kirâm kebirü'l-küberâ i'l-fihâm zü'l-kadr ve'l-ihtirâm sahibü'l-arzû'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezid-i inâyetü'l-melikü'l-en'âm Dulkadir beğlerbeğisi Haydar dâme-ikbâlehu tevkî'irefî'i hümayuna vâsıl oluncak ma'lum ola ki hâlâ südde-i sa'âdetime mektub gönderüb bundan akdem Dulkadirin tımar defterdârı olan darende-i fermân vacibü'l-iz'ân kıdvetü'l-emâcid ve'lekârim Ebubekir dâme-mecdihû için yarar olub geçen sene Yanık seferine yarar silah adamları ile sefer idüb gelüb zıkr olunan defterdarlığından çendân müntefi' olmayub kendü halinde iken bilâ-sebeb defterdarlığı ahire virilüb bu def'a seninle Edirneye değin gelüb geri defterdarlığı takrir olmak ricâ eyledikde arz eylediği ecilden hakk sefer-i hümayunda bile olub hizmetde bulunanlardır zıkr olunan defterdarlık müşârü'n-ileyh takrir olunmak emrim idi buyurdum ki arz olunduğu üzre mumâ-ileyhin defterdarlıkda mukarrer eyleyüb berâtı mucebince kemâ-gân tasarruf idüb sen şöyle bilesin alâmet-i şerife i'timâd kılasın tahriren fi evâsıt-ı Zi'l-ka'detü's-şerife sene salis ve elf mine'l-hüccet en-nebeviye aleyh efzalü'l-tetimme be-makam-ı Kostantin.

Belge 72

AyntabdaOrul karyesinde haraç memurularına kadı tarafından temessük verildiği hususunda.

Vech-i tahrir-i huruf budur ki kazâ-i Ayntab a tâbi' karye-i Orulda sakin haraç-güzâr me'mur olduğumuz mürâciblerde güzeşte bedel hamr ve ziynen hazine akçelerin bi'l-fi'illivâ-i mezbure kadılarının imzalı ve mühürlü defteri mucebince mevcudundan alınub ellerine temessük virildiği kimesne mâni' ve merâhim olmaya tahriren fi evâsıt-ı Cemâziye'l-ahir sene selase ve elf.

...havale.

Belge 73

Nahiye-i Ayntab der-livâ-i mezbure

Abdülvehhab veled-i Mehmed ...?...

Mezra‘-i Aydoğmuş karye-i Burca tabi‘ hisse 1500.

Karye-i Düğlütaş karye-i ..tabi‘ mezbur hisse 2000.

Mezra‘-i ...hisse 1500. Yekün 5000. Cem‘an 3000.

Belge 74

Ayntab sancak ve nahiyesinde üç bin akçelik tımarın mahlul olmasıyla Abdülvehhab Revan kalesine hizmette bulunması hususunda.

Ayntab sancağında ve nahiyesinde üç bin akçalık tımar ahirden bedeline talep olub cerâ‘id eyleyen biri tahvilinden mahlul olmağın mezkûr oğlu Abdülvehhab bendeleri için Revan kal‘ası binasına iki yüz yük taş getirüb hizmetde bulunmuşdu rdeyü dergâh-ı mu‘alla çavuşlarından Cafer Çavuş mühürlü tezkire i‘lâm eylemeğın ve‘d-din Zülkadriyeye ibtidâdan üç bin akçalık tımar virilmeğın sene 91 Şabanının evâsıtı ile müverrih-i emr-i şerif irâd eylemek zikr olunan üç bin akçalık tımar bermuceb-i der-i âli merkum bendelerine tevcih olunub berât-ı âli-şân sadaka buyurulmak ricasına tezkire-i bende ki birle der-i devlete nisâb-ı arz olundu bâkî fermân der-adl indir fi 22 Ramazanü‘l-mübârek sene saliself.

....Haydar mirmirân-ı Maraş hâlâ.

Belge 75

AyntabdaKanalıcı mahallesinde çeşme mermeri için tayin olunan akçenin zayi olmasını engellemek için Mehmed nam kimsenin müteveli olması hususunda berat.

Nişân-ı şerif-i âli-şânsâmi-mekân sultanım ve tuğra-yı garra-yı cihân-sitân-ı hakani hükmi oldur ki nefis-i Ayntabda Kanalıcıoğlu mahallesinde vâkî‘ çeşmenin mermeri için vakıf ta‘yin olunan akçaya ve mahalle-i mezbure de vâkî‘ olan fukaray-ı tekâlif-i ırkıyyeden halâs için mahalle-i mezbureden Halil subaşı ve gayriler vakf itdikleri akçenin zabt ve masrafına sarf itmeğın israf ve zâyî‘ itmemek müteveli

lâzım olmağın yevmi iki akçe ile vazifeye ferman-ı hümâyun Mehmed nam kimesne mahaldir deyü kadısı Mevlana Mehmed arz itmeğin sadaka idüb bu berât-ı hümâyunı virdim ve buyurdum ki varub mütevellî olub hizmet-i lâzimesi mü'eddi kıldıktan sonra yevmi iki akçe mutasarrıf olub vakfın ruhiçün ve benim devâm-ı devletim içün duaya müdâvemet göstereler şöyle bileler alamet-i şerife i'timad kılalar tahriren fi'l-yevmü'l-sadis aşer şehr-i Şevvali'l-mükerrem sene salis ve elf.

Sayfa 134

Belge 76

Hacı Ali nam kimsenin arzuhal edip satın aldığı evin yanında bulunan sulu yerin Hacı Yusuf tarafından sahiplenilmesi ve Hacı Ali'nin dava etmesinin ardından şeri hükümle hak edene verilmesi hususunda ferman.

Kıdvetü'l ümerâi'l-kirâmum detü'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadr ve'l-ihirâm el-muhtass bi-mezid-i melikü'l-en'âm Ayntab sancağının dâme-mecdihû ve kıdvetü'l-kuzzâtve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm Mevlana Ayntab kadısı zidet-fazlehû tevkî'i refî'i hümâyun vâsıl oluncak ma'lum ola ki dârende-i fermân-ı şerif Hacı Ali nam kimesne dergâh-ı mu'allama arzuhal idüb bundan akdem satun aldığım evim kurbunda yigirmi zirâ' yerin sulu yerini Hacı Yusuf nam kimesne benimdir deyü hilâf-ı şer'i nizâ' ider bu bâbda elimde temessük vardır deyü şer'le görölub icrâ-yı hakk üzre yanımda taleb iderim deyü bildirdi buyurdum ki hükm-i şerif vacibû'l-ımtisâlim varduk da evvel vechlen izâ' olunduk da asimâyı beraber idüb bir def'i şer'le fasl olunmayub üzerinden bilâ-gadr şer'i on beş yıl mürur itmiş vekilin hak üzre ...?....idüb bu bâbda olan temessüklerine nazır kılub göresiz kazâya arz olunan ...?... emr-i şer'i kadimle hamal idübşer'le lâzım geleni icrâ eyleyesiz min ba'd kimesneye hilâf-ı şer'i şerif ta'yin ve nizâ' itdirmeyüb şer'le men' ve def' idesiz takrir ve telbisden ve şühûd-ı zordan hazer idüb kazıyyede müdâhil olmayanlar asla dahil itdirmeyübideni ve muhtaç olanı varub tekrar şikayet itdirmeyesiz ve ba'de'n-nazr bu hükm-i şerif yedinde ibka idüb alamet-i şerife i'timâd kılarsız tahriren fi evahir-i Şehr-i Ramazanü'l-mübârek sene selase ve elf.

Be-makam-ı Kostantin el-mahruse.

Belge 77

Şehir subaşılığına görevli tayin edilmesi hususunda.

Gayretlü ve sa'âdetlü efendim hazretlerinin hâkipâ-yı şerifine inhasına ...?...budur ki şehir-i sene erbaa ve elf Saferü'l-muharreminin guresinden nefsi-i şehrin subaşılığı müdde'ide hevâ olunduğu üzre sâhib-i sa'âdetimizin hazretleri mahlasları ellerinden kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrânbendenize sipariş olunub mahkeme-i şerife hizmetkâr nefsi olunmuş üzerine Hasan nazır-ı şerifleri de mebzulet ve bi-deri' buyurula bâkî el-hak ve mürura der-i kerim-i âli-şânındır.

Belge 78

Şehir subaşılığı için gönderilen Ahmed Ağa'ya karşılıklı görüşülüp konuşulması için müracaat etmeleri hususunda.

İzzet-kârin sa'âdet-zemin ve hazretlerinin huzur-ı mekârim mahzurlarına ma'ruz-ı mehâkim-i alâmet budur ki kazâ-i adâletlerine tâbi' Burc nahiyesinin alâmet-i kadim üzre hıfz ve hırâseti lâzım ve mühim olmağın işbu sene erbaa ve elf tarihinde vâkî' olan Saferü'l-muzafferinin guresinde nahiye-i mezbure subaşılığı sahib-i sa'âdetimiz beğ hazretleri mahlaslarının adamlarında kıdvetü'le mâcid ve'l-akrân Ahmed Ağa yakalarına tefviz olunub arz huzur-ı şeriflerine revân olunmuş 'inde'l-vüsûl intak fırâk eyleyenden mevcudme'mûldür ki üzerlerinden hüsn-i nazır-ı şerifleri ma'zul ve deriğ buyurulub sahib-i sa'âdetimiz beğ hazretlerine sahibü's-şer'iâid olan evime gelmiş âli-kadim üzre mezbur beynlerine ber-vech-i adâlet hak üzre zabt ve kabz itdirlmesi bâbında envâ' sa'âdet ve muhâferetleri deriğ buyurular ve nahiye-i mezbure halkı dahi müşârü'n-ileyh subaşı bilüb subaşılığa müte'allik olan hususda mezbura müracâ'at ideler.

Belge 79

İsmail ve Mehmed Beğin tasarrufunda olan çiftlik yerinden Mehmed Beğin feragat etmesi ve bu durum için İsmail Beğetemessük verilmesi hususunda.

Vech-i tahrir-i huruf budur ki ze'âmetimiz olan karye-i cedid zirâ'larından İsmail Beğin ve Mehmedin tasarrufunda olan sekiz çiftlik yeri işbu dergâh-ı âli kapucularından fahrû'l-akrân Mehmed Beğ feragat idüb bizden dahi izin kâğıdında

ragıb olmağın tasarrufına ahirde kimesne mâni‘ olmamak içün kanun üzre yedine temessük virildi tahriren fî şehri Zi’l-hicce sene erbaa ve elf.

Sayfa 135

Belge 80

Belge tahrip olduğundan konu anlaşılamamıştır.

Nişân-ı şerif-i âli-şân sâmi-mekân sultanım ve tuğra-yı garra-yı cihân-sitân-ı hakani hükmi oldur ki dergâh-ı ma‘lum müteferrikalarından râfi‘ tevkî‘i hakâni kıdvetü’l-emâcid ve’l-ekârim Halil zidet-mecdi hûsüdde-i sa‘âdetime gelüb Kudüs-i şerif sancağında otuz yedi bin altı yüz akçe ze‘âmetden mefrud olub ve (belge tahrip olmuştur) elli bin akçe ve ...?... kal‘ası katında yedi bin akçe terkiyle ahkâm-ı şerife virilüb ve Ayntab sancağında Tilbeşar nahiyesinde Kabacık nam ve gayr-ı bedeli işbu yiğirmi üç bin küsur doğanı dokuz akçe re‘âya mutasarrıf olan Kaya Çavuşun kuvvet (belge tahrip olmuştur) ze‘âmeti mahlûl olmağın tevcih idesiz deyü salis ve elf Cemaziye’l-evvelinin yiğirmi dördüncü gününde edâ (belge tahrip olmuştur) emri şerif virilüb tecdid olunmağın ricâ itmeğın noksanı ...?...tekmil olunmak üzre tevcih idesiz (belge tahrip olmuştur) emri şerif virilüb zikr olunan yiğirmi üç bin?.....ze‘âmeti müteveffâ-yı mezburun tahvilinden (belge tahrip olmuştur) yedi bin yüz akçe noksan ıyleber-vech tekmil elli bin altı yüz doğanı dokuz akçalık üzre tevcih olunub südde-i sa‘âdetimdem virdim ki zikr olunur.

....?....hisse-i ma‘ rüsûm 5299

.....hisse-i ma‘ rüsûm 9000

Anbarcık nam hassa 2300, yekûn 19099

.....hisse 2500

Mezra‘a sadrın vürudı mâni‘ 2500

Mezra‘aerkân-ı9000

Mezra‘a1034

Karye-i Akçak end tâbi‘15856

Yekûn 31160

.....3334

Cem'an 2000

Cem'an 23999

...50299

Belge 81

Padişahın emirlerini yerine getiren subaşılar zeamet hususunda müracaat eylemeleri hususunda ferman.

Virdiği ba'de'l-yevm anda yedine olub tasarruf kılub şöyle ki vezâ'if-i hizmâtı dergâh-ı mu'allâm müteferrikalığıdır mü'eddi kıla ve sefer ve zafer dâfi' oldukda rikâb-ı hümayunumla iş ve ze'âmeti mumâ-ileyh subaşı bilüb subaşıliğa müteallik müracâ'at idesiz evvel bâbdamâni' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerife i'timâd kılalar tahriren fi şehri Zi'lka'de sene selase ve elf.

Be-makam-ı Kostantin.

Belge 82

Birecik kalesi irad tımarının devlet hazinesine ilhak edilmesi hususunda.

Akzâ kuzzâtü'l-müslimin evlâvülâti'l-muvahhidin benü'ül-fazl ve'l-yakîn Mevlana Ayntab kadısı zidet-fazlehû tezkire vâsıl oluncak ma'lum ola ki taht-ı kazânız davâkî' Birecik kal'ası mirâd tımarı iken havass-ı hümayuna ilhak olunan mu'allâm-ı emin olan kal'a-iHacı Zeyn bin Yusufun der-i şerifinin zimmetlerinde sene aşer ve elf vacibinden üç yüz yetmiş altı altını ile küsur on pare olub vaktiyle tahsil ve idhâl hazine itdirilmesi lâzım-ı deynim olunduğu ecilden tezkire ile dergâh-ı mu'allâm kullarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ali beğ ve Yusuf Beğ zidet-kadrehu mâ irsâl olundılar varduklarında gerekdir ki mezbur Hacı Zeyn ve Mehmed Ali ve oğlu şeriflerini getirdüb matlub olan meblağ-ı mezburi nişanlıtezkiresi mucebinebi-kusur yararı ve tahsil itdirüb veresiye idübvarılubmezburlar ile kifâyet mikdârı yarar adamları ile gönderüb ...(belge tahrip olmuştur) tahriren fi'l-yevmü's-salis aşer şehri Muharremü'l-haram sene erbaa ve elf.

Bi-medine-i Haleb el-mahrusa.

Belge 83

Ayntab da Minhaliye medresesine müteveli tayin edilmesi hususunda.

Vech-i tahrir-i küttâb budur ki Ayntab kadısı olan Mevlana Mehmed mektub gönderüb nefis-i Ayntab da vâkî‘ Minhaliye medresesine yevmi on akçe ile mazmun olan Ali inhâvd na-mahal olub hâlâ iş bu darende-i tezkire kıdvetü’s-sulehâ Mevlana Ahmed zidet-fazlehû içün mahal ve müstehak ve tahvili kadr olub mezbur Alinin yerine manzum ta‘yin olunmuş i‘lâm eylemeğin sene selase ve elf Rebi‘ûl-evvelinin onuncu gününde geri yevmi on akçe ile Mevlana-yı mumâ-ileyh tevcih ve hazine defterlerine kayd ve berât-ı şerif içün ibtidâ tezkiresi virildi gerekdir ki bu babda virilan tezkire der-i devletden berât-ı şerif-i âli-şâni tdirilüb gelinceye değin hizmet-i lâzimesin mer‘i ve mü’eddi kılındıktan sonra yevmi on akçe vazifesin edâsı geldiği üzre evkaf-ı mezbure mahsulünden alub kabz eyleye tahriren fi evâhir-i şehr-i Cemaziye’l ahir sene salis ve elf.

Bi-Medine-i Haleb el-mahruse.

Sayfa 136

Belge 84

Deri defter- i öşr kurra-i ...?...

Hacı İsmail hinta 19

Kara beğhinta 22

Abdülkadir bin İsmail hinta 62

İsa hinta 18

Abdi bin Recebhinta kille 22

Halil bin Molla hinta 42

El-Hac Mehmed hinta 321

Osman bin Ömer hınta 16

El-Hac Tengriverdihınta 18

Kara Mehmed hınta 5

El-Hac Allahverdihınta 18

Ahmedhınta 12

Hacı Musa hınta 18-12

Osman Sufihınta 15 rebi‘ 4

Kara Ali bin Mehmed hınta 15

EyübSufihınta 3

El-Hac Mehmed hınta 12

Kara Ahmed bin Mustafa hınta 13

Gürcü veledi Hasan hınta 8

Debbağ Büyük Halil 62

Ömer hınta 5

Aziz hınta 72

Hacı Hasan hınta 22

Lütfi hınta 15

Hacı Yakubhınta 71

Emin veled-i Mehmed hınta 11

Abdülğani hınta 18

Bucak Sabri hınta 14

Taşdemir hınta 22

Hacı Abdurrahman hınta 7 rebi‘ 3

İbrahim bin Hasan hinta 14 rebi' 3

Gökçe Mehmed hinta 2

İshak hinta 2

Gök Hacı Hasan hinta 45

Hacı Süleyman hinta 20

Hacı Abdülkerim hinta 52. Yekûn cem' ahinta.

Belge 85

Rakka Haleb ve Şam reayalarının Mehmed Ağayı subaşı bilip gerekli konularda müracaaat etmeleri gerektiği hususunda ferman.

Musa Paşa hazretlerinin mührü ile mühür

Sebeb-i tahrir-i emlâ-i kalem ve mühr-i sadaret budur ki hâliya eyâlet-i Rakkaya tâbi' re'âya-yı Arabdan ba'zı kabilenin zimmetlerinde evime gelmiş ilave kaydım üzre esvab mahsulâtımızdan ber-hevâdır derse arusânemiz evesâ'ır hukuk-ı şer'îye mukarrer rüsûm-ı örfiyye bâkî olub zikr olunan re'âyayı i'râmı bâlâ perakende olub Haleb ve Şam caniblerinde ve gayrı diyarlarda sâkin olmakla bi-hasbi'ş-şer'i kavim ve kanun-ı kadim taleb ve tahsil ehemmi-i mühimmandan olduğunda işbu dârende-i varak kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed Ağa zidet-kadrehû subaşı mukayyed olunub gönderilmiştir vüsûl bulduk da gerekdir ki vech-i meşruh üzre zikr olunan re'âya üzerinden bu canibe aid ve râci' olan bir mevâd-ı mâl maktu' vesâ'ır hukuk ve rüsûmumızıber-muceb-i defter ve bi-hasbi'ş-şer' zabt ve kabzidüb ve tahsil itdikden sonra getirüb edâ ve teslim ideler ve siz ki zikr olunan Şam perakendesi re'âyalarısız mumâ-ileyh Mehmed Ağaya kendünize subaşı bilüb subaşılığa müte'allika umurda müraca'âtaken düye idüb sözünden tecavüz itmeyesiz şöyle bilesiz mazmun-ı mektub ile amel idesiz tahriren fi evâ'il-i şehr-i Muharremü'l-haram sene erbaa ve elf.

Belge 86

Bağlu reayasının zulmden kaçarak perakende bir şekilde olmalarına istinaden reayayı yerli yerine yerleştirilmeleri için Mustafa Paşa'nın görevlendirilmesi hususunda berat.

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm benü'ül-fezâ'il-ve'l-keîâm mefâhirü's-şerâyi' ve'l-hükkâm Birecik ve Ayntab ve Kilis ve Rum Kal'avesâ'irve'd-din-i kalb kadıları zidet-fazlehûmâ tezkire vâsıl oluncak ma'lum ola ki hâlâ Rum kal'a haslarınaolan Hüseyin Çavuş gelüb Rum kal'a ve tevâbi'i hasları mukata'âsının defter-i hakânid e Bağlure'âyasından Eğri subaşılar civarından hulm ve zulmünden firar ve terk-i diyâr idüb taht-ı kazâlarınızda perâkende olduklarını i'lâm itmeğin perâkende olan re'âyanın yerli yerine kalanı üzerine avdet itdirilmesi lâzım olduğu ecilden tezkire ile Şam-ı şerif yeniçerilerinden Mustafa Paşa irsâ lolundı vardukda gerekdir ki bu bâbda her biriniz bizzat mukayyed olub göresiz şöyle ki kazıyye i'lâm olunduğı ki bir re'âya-yı mezburı yerinden taht-ı kazâlarınızda mütemekkin eylemiş her ne kadar re'âya bulunursa getirdüb merkuma koşub kanun üzre yerli yerine göçürüb havass-ı hümayunun memhur ve riyan olmağa...ve ihtimâm hâlâ kelâm idesiz bi'l-cümle re'âya-yı merkumenin yerli yerine avdet itdirilmeleri hususunda envâ' mesâ'i cemilleri lâzımdır evvel ve cümle mukayyed olubavdet ve müracat itdirilmelerine ihmâl ve imhâl itmeyesiz tahiren fi'l-yevmi'l-samin aşer şehr-i Muharremü'l-haram sene erbaa ve elf.

Sayfa 137

Belge 87

Ayntab dan Yanık seferine katılmayan İsmail Çavuşun elinden beratı alınıp yerine başkasının tasarruf etmesi için görevli tayin edilmesi hususunda berat.

Suret-i hükm-i şerif

Emirü'l-ümerâ'l-kirâm kebirü'l-küberâ'il-fiham zü'l-kadr ve'l-ihtirâm sahibü'l-iz Mevlana Şam el-muhtas bi-mezid-i inâyetitmekde Haleb beğlerbeğisi Mahmud dâme-ikbâle hû tevki'i refi'i hümayuna vâsıl oluncak ma'lum ola ki Karahisar sahib kadısı Mevlana Mehmed zidet-fazlehu mektub gönderüb Ayntab ve

Haleb ve gayrî sancaklarda ze‘âmete mutasarıf olan dergâh-ı mu‘allâm çavuşlarından dârende-i fermân vacibû'l-zaman kıdvetü'l-emâsil ve'lakrân İsmail Çavuş zidet-kadrehu için sene isneyn ve elf Şevvalinin gurrende Ayntab dan kalkub sefer-i hümâyuna tevcih idüb sene-i mezbure kazıyye-i Karahisar sahibi gelüb dahil olub kırk gün mikdarı sahib-i(belge tahrip olmuştur) olmağın asla sefer-i hümâyuna iktidâr olmayub selase ve elf tarihinde vâkî' olan Yanık seferine me'mur iken varmakla elviye-i mezburede müteferrik olduğu ze'âmet sefer-i mezbure geldi deyü alınmağla mukarrer olunmak bâbında inâyet ricasına arz itdikde mezkûr ze'âmetsefer-i hümâyuna gelmemekle alınub divân-ı hümâyunım kâtiblerinden olan Kâtib Hasan tevcih olunub hâlâ mezkûr İsmail Çavuş gelüb mezbur Kâtib Hasan ile ma-beynlerindeidüb ol-dahi iskat-ı hakk eylememekle ze'âmet-i mezbureken düye mukarrer olmak bâbında ri'âyet ricâ itmeğın mukarrer olmamasın emridüb buyurdum ki ze'âmet-i mezbureyi adam üzre mezkûr İsmail Çavuş mukarrer idüb elinde olan berâtı mucebince kemâ-gân zabt ve tasarruf idüb ahiri min-ba'd dahil idüb şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timâd kılâsız tahriren fi evâhir-i Cemaziye'l evveli sene salis ve elf.

.....suretü'l-emr-i şerif.....

Belge 88

Devlet hazinesi reayası tarafından ödenen vergiler hususunda.

Oldur ki Ayntab kazâsına tâbî' Göçek nam kurra.....İbrahim bin Abdurrahman mahfil-i şer'ide der-sa'âdet bevvalarından Mehmed bin Ebubekir mahzarlarında takrir-i kelâm idüb bundan akdem havass-ı hümâyun re'âyası tarafından vekâlet-i emr-i padişâhi ile mezburânı mübâşir olub bin altı yüz guruşidüğü hâlâ meblağ-ı mezburın iki yüz seksen bin guruş alınub mezburâna teslim olundısû'âl olunsun didik debi'l-mukabil merkumanı bevval Mehmed ve Ebubekir iki yüz seksen sekiz bin guruş kabz eyledik didiklerinde merkum İbrahimin her karraya haber aldığıdefteridir ki beyân olunur.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed Çelebi bin Hasan ve Hasan bin Mahmud ve gayrihüm.

Semadin guruş 6

Tunus gurus 30

Mezra'a-i Taşlıca gurus 6

Beğler beği gurus 11

Ata beğ gurus 6

Bölük kendi gurus 3

Arab gin gurus 11

Ve Ayine gurus 6

Elmalı gurus 3

Bakıde gurus 3

Turhal gurus 6

Göçek gurus 24

Telvagurus 24

Dehli gurus 8

Kuvi gurus 5

Nefahi gurus 19

Hisade gurus 3

Kızıl hisar gurus 28

Dönen gurus 27

Küçük muharre gurus 3

Mezra'a-i Sarun gurus 2

Sarp gurus 2

Merufek gurus 12

Kürd Osman gurus 2

Erkekli evi gurus 4

Bayır gurus 3

Tilbeşargurus 5

Dar gurus 3

Mezra‘a-i Beykend gurus 10

Cem‘a iki yüz seksen sekiz

Belge 89

Devlet hazinesine ait olan Karataş nahiyesinin Hüseyin e icara verilmesi ve kendisine temessük verilmesi hususunda.

Veh-i tahrir-i tezkire budur ki işbu hamilû‘t-tezkire fahrû‘l-emâcid ve‘l-akrân Hacı yusuf Ağa hazretlerine havass-ı hümayun karralarından nahiye-i Karataş icâra virilmişdi mezbur Karataş mezra‘asından mezkûr Hacı Yusuf Ağa yedinden yedi yüz gurusüzre hesaplaşmak üzerine alub yedine bu temessük virildiği Hüseyin mahsub da hesâb olunub bu temessük şak oluna tahriren fi şehr-i Şevvâli‘l-mükerrem sene salis ve elf.

Hasan Çavuş nazır-ı mukata‘a-i Ayntab.

Sayfa 138

Belge 90

Ayntab kazanına bağlı Orul karyesinden tahsil olunan vergilerin kabz olunması adına temessük verilmesi hususunda.

Vech-i tezkire budur ki Ayntab kazâsında Orul nam karyede vâkî‘ altmış yedi nefer bin yirmi dört senesinde müstehak olan hazine-i kadim ve ziyade-i ceziye ve bedel-i hamr ve cülûs ve yedi guleman bâcıyan akçeleri zimmileri yedinden bi-kusur velâ mezkûr kanun-ı padişâhi üzre kabz olunub sene-i mezbureden zimmetlerinde bir akçe ve birce bâkî ve alaka kalmamağın temessük virildiği vakit haceti ihtiyaç iden tahriren fi samîn aşer Muharremü‘l-haram sene erbaa ve elf.

Belge 91

HalebAyntab ve gayrı sancaklarda mutasarrıf olan İsmail Çavuş'un sefer-i hümayuna memur iken gelmemesi üzerine babası Hüdavendigâr Tabşerli'nin zamanında verilen hükümle yenilenmesini istemesi hususunda.

Akzâ kuzzâtü'l-müslimin evlâ vülâti'l muvahhidin benü'ül-fazl ve'l-yakîn hüccetü'l-hak kale'l-hakkecmâin vâris-i ulumu'l-enbiyâ-i ve'l-mürselin el-muhtassbi-mezid-i inâyet el-melikü'l-mu'in Mevlana Haleb kadısı zidet-fazluhu ve kıdvetü'l-kuzzâtve'l-hükkâmma'denü'l-fazl ve'l-keâm Ayntab ve Kilis kadıları zidet-fazlehûmâ tevkî'i refî'i hümayun vâsil oluncak ma'lum ola ki dergâh-ı ma'lum çavuşlarından dârende-i vacibû'l-iz'ân Ali Çavuş zidet-kadrehû südde-i sa'âdetime gelüb Haleb ve Ayntab ve gayrı sancaklarda Akkapı nam karye ve tecdiden elli beş bin akçe ze'amete mutasarrıf olub dergâh-ı mu'allâm çavuşlarından olan İsmail Çavuş sefer-i hümayuna me'mur iken gelmemekle otuz üç bin akçesi ahire ma'dâsı selase ve elf Muharreminin on ikinci gününde serdar hazret-i şî'âr tarafından kendüye tevcih olunub lâkin berat itdirince vâkî' olan mahsulâtın zabtı için merhum ve mağfurun-leh babam Hüdavendigâr Tabşerli zamanında virilen hükmün tecdid olmasın ricâ itmeğin buyurdum ki göresiz fi'l-vâkî' mezbur sefer-i hümayuna me'mur olub varmamağla ze'âmetin evvel mikdar ahire ve ma'dâsı kendüye virilüb elinde ol-vecihle Haleb için hüküm var ise ferman olunduğı üzre berat itdirince vâkî' olan mahsulü zabt ve tasarruf idüb min-ba'd ahiri dahil ve ta'arruz itdirmeyesiz şöyle bilesiz alamet-i şerife i'timâd kılasız tahriren fi evâhir-i Cemaziye'l-evveli sene salis ve elf.

Be-makam-ı Kostantin.

Belge 92

Haleb ve Ayntab sancaklarda mutasarrıf olan İsmail Çavuş'un sefer-i hümayuna memur iken gelmemesi üzerine mahsulünün zabt edilmesi hususunda ferman.

Cenâb-ı fazilet-me'âb şeri'ât-nisâb Hızır Efendi kâm-bin ve kâm-yab el-hakimü'l-adl kazâ-i Ayntab zidet-fazlehuvahiye ittihakından sonra inhâ-i muhibbân olunan oldur ki der-devletden cenâbınıza hitâben emr-i şerif vârid olub mazmun-ı sa'âdet-makrunında dergâh-ı mu'allâm çavuşlarından dârende-i fermân-ı

âli Çavuş zidet-kadrehu sūd-de-i sa'âdetime gelüb Haleb ve Ayntab vesancaklarda Akyol nam karye ve gayriden elli beş bin akçe ze'âmete mutasarrıf olub dergâh-ı mu'allâm çavuşlarından olan İsmail Çavuş sefer-i hümâyuna me'mur iken gelmemekle otuz üç bin akçesi ahire ma'dâsı salis ve elf Muharreminin on ikinci gününden serdar hazret-şi'âr tarafından kendüye tevcih olunub lâkin bert itdirince vâkî' olan mahsuli zabt ve tasarruf idesiz deyü ferman olunmağın bu cânibden dahi mektuba râyih olmağın tahrir olunub huzur-ı şerife irsâl olundu vüsûlündeelinde olan emr-i şerif mucibince ze'âmet-i mezburenin vâkî' olan mahsulün mumâ-ileyh zabt ve tasarruf itdirilüb ahardan kimesneyi dahil ve ta'arruz itdirmeye bezl-i himmet buyurula bâkî tahrir deyü der-seccade-i şeri'at-mendan tahriren fi evâsıt-ı Zi'l-hicce sene salis ve elf.

Kaim-i makam-ı mir-livâ-i Maraş.

Sayfa 139

Belge 93

Ayntab sancağı beği Sinan Beğin hasatdan sonra miriyi reddetmesi üzerine zabt olunması gerektiği hususunda ferman.

Akzâ kuzzâtü'l-müslimin evlâ vülâti'l-muvahhidin ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn vâris-i ulûmü'l-enbiyâ'ive'l-mürselin Mevlana Ayntab kadısı zidet-fazlehu tezkire varıncak ma'lum ola ki hâlâ Ayntab sancağı beği Sinan Beğ livâ-i mezbure hasaddan sonra virilmekle mahsul livâ-i mâ-beyninde râci' olduğu haber virilmeğın mahallinden hakikat üzre görölüb miriye red olmuş ise zabt olunması lâzım olmağın tezkire ile dergâh-ı âli sipahilerinden Yusuf Beğ ve Ali Beğ dâme-mecdi hû irsâl olundu vardukda gerekdir ki bu bâbda bizzat mukayyed olub göresiz şöyle ki i'lâm olunduğı gibi livâ-i mezbure müşârü'n-ileyh Sinan Beğ hasaddan sonra virilüb mahsul mâ-beyne râci' olduğu vâkî' ise bi-hasbi's-şer'i sabit ve zâhir ola yerli yerinden miri için ma'rifet-i şer'le mezbure zabt vedefter itdirüb akçesiyle defterin gönderüb teslim-i hazine itdirübte'hire koydurmayasız ve bi'l-cümle kazâ-i mezburede hasad ne tarihinde vâkî' olduğu sicil-i mahfuzda yoklanub sıhhat üzre ihrâc ve livâ-i mezbure ne tarih devirildiğı dahi ma'lum itdirilüb bu bâbda tamam-ı hakk üzre olası ne miriye gadr ve ne birimizde bi-gadr hakkte'addi olunmaya tahriren fi'l-yevmü'l-samin Muharremü'l-haram sene erbaa ve elf.

Bi-medine-i Haleb el-Mahruse.

Belge 94

Ayntab hasları reayasından Şetre cemaati karye-i Göçek ve Ömer Beğin reayasından bazıları kapıcılar eminine verdikleri malları kendilerinden tekrar talep edilmesi üzerine zorla alınmaması gerektiği hususunda ferman.

Akzâ kuzzâtü'l-müslimin evlâ vülâti'l-muvahhidin ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn Mevlana Ayntab kadısı zidet-fazlehu ve kıdvetü'l-akrân Ayntab kadıları emin ve havâlesi zide-kadrehumâ tezkire varıncak ma'lum ola ki Ayntab hasları re'âyasından cemâ'at-i Şetre bu câna gelüb bundan akdem karye-i Göçek ...ve Ömer Beğin re'âyasından ba'zıları der-devlete varub kapucılarla emr-i şerif götürmekle evvel kapucılar eminimizi te'dibtdiler emin sabıka kabz eylemiş nice mallarımız vardır hâlâ mevcut olmamağla mezbure virdiğimiz malı emin-i cedid bizden tekrar talebidüb ve bu makule nice hükm ve te'addi gördüğümüzden gayrı hâlâ mezburân kapucılar için bizden bin gurus talebi derler biz asitâne-i sa'âdete varmaduk ve kapucıyı getirmedüğü bizden bu bâbda akçe taleb olunmak zulm veşöyle ki men' ve vaz' olunmaya der-devlete varub şükrân ideriz kapucılara akçeyi getiren karye-i mezburun ahâlisi virsünler deyü hükm olunmağın tezkire tahrir olunub dergâh-ı mu'allâ sipahilerinden Yusuf Beğ ve Ali Beğ ile irsâl olundu vardukd a gerekdir ki göresiz şöyle ki kazâ i'lâm olunduğı sebeb ise min-ba'd bu babdahümâyun re'ayası içindeitdirmeyüb kapucılar için hilâf-ı şer'i ve kanun ve muğayyer emr-i hümâyun bir akçe ve bir habbelerin aldirmayasız nihâyet kapucıları getüren mezburun karra ahâlisi kendü rızâları ile virirlerserızaları yok ise onlardan dahi cebren nesne aldirmayasız ve bi'l-cümle fukara ve re'âyayı havass-ı hakk üzre himâyet idüb birimizde hilâf-ı şer'i ve kanun zulm ve te'addi itdirmeyesiz memnu' olunmaları yazub bildiresiz tahriren fi'l-yevmü'l-aşer Muharremü'l-haram sene erbaa ve elf.

Bi-medine-i Haleb el-mahruse.

Sayfa 140

Belge 95

Rakka, Direrme, Hicak ve Habur cemaatlerinin dağılık halde olmalarına binaen adet ve kanun üzre vergilerinin tahsili için Veli Paşa'nın görevlendirilmesi hakkında.

Huzur-ı ...

...ve teslimât ve emânet ittihaz itmek inhâ ve i'lâm olunan budur ki bu cânibin re'âyalarından Rakka ve Direrme ve Hicak ve Habur i'râbı cemâ'atlerinin ekseri perâkende ve celâl ve talan itmekle taht-ı hükûmetlerinden mütemekkin oldukları istimâ' olunub şimdiye değin o beklediği adet ve kanun üzre cemâ'at-i mezburenin bu canibe 'âid ve râci' olan hukuk ve rüsûm ve bâd-ı hevâların tahsili için adamlarımızdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Veli Paşa Rakka defteri irsâl kılınmıştır 'inde'l-vüsûl gerekdir ki her birinizin kazâsında cemâ'at-i mezbure i'râbından bu canibe aid ve râci' olan hukuk ve rüsûmların adet-i kadim üzre mezbura zabt itdirüb hilâf-ı şer'i şerife ve kanun-ı münif-i mukarrabe rencide itdirmeyüb şöyle bilesiz tahriren fi evâ'il-i Zi'l-ka'de sene selase ve elf.

Muhibbi hanem hazret-i Yusuf Paşa mirmirân-ı Rakka.

Belge 96

(Yazı cinsi değişik olduğu için okunamadı)

Belge 97

Karataş nahiyesinde Ramazan subaşı ya icareye verilen yerin Hacı Yusuf Ağa'ya verilmesi hususunda.

Bu zikr olunan nahiye-i Karataşda bundan akdem Ramazan subaşı ya icâreye virmişdik geri ve işbu hâmilü'l-tezkire Hacı Yusuf Ağaya iki bin üç yüz kille buğday ile bin arpa virmiş idik geri mezbur Hacı Yusuf Ağa kabul itmeyüb fesh idüb hâlâ mezkûr Karataş da ahad ve elf ve içinde vâkî' olan mahsûl-i gallal bendesi ve resm-i çift verenbağları iki bin keyl buğday ile beş yüz kille arpaya icâreye virilüb tasarruf tezkiresi taleb itmeğin suret-i mukata'a tahrir olunub virildiği tahsil-i mahfuz

kayd olunduktan sonra tasarrufuna kimesne mâni olmayalar tahriren fi gurre-i Zi'l-ka'de sene salis ve elf.

Hasan Çavuş.

Belge 98

Kıllu cemaatinin otuz sekiz kuruş vergisinin tahsil edilmesi hususunda.

Vech-i tezkire budur ki Kıllu cemâ'atinin resm-i yatakları tefhiş olunub altı senenin resm-i yatakları için yedlerinde kul temessükleri bulunmağın dokuz yüz doksan sekiz tarihinden bu âna gelinceye değin altı senenin resm-i yatakları içünale'l-hesâb mezburdan otuz sekiz gurus kabz olunub temessük virildi tahriren fi evâ'il-i Muharremü'l-haram sene erbaa ve elf. Mehmed Ali.

Sayfa 141

Belge 99

Ayntab dellalının her sene bazar akçesi alması ve Ayntab emini olanlara verirken tımar erbabı ve Ayntab alaybeği Sinan Beyin rencide olunmaması gerektiği hususunda ferman.

Emirü'l-ümerâ'il-kirâm kebirü'l-küberâ'il-fihâm Zü'l-kadr ve'l-ihirâm sahibü'l-izzu ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezid-i inâyet el-melikü'l-alâ Maraş beğlerbeğisi dâme-ikbâlehu ve kıdvetü'l-erbâbü'l-ikbâl umdetü ashâbü'l-iclâl câmi' ve câ'izü'l-emvâlibn-i Hasan el-i'mâl el-muhtassbi-mezid-i inâyet el-bâri hazâine-i amiremin Haleb canibi defterdârı dâme-ilmuhû ve kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-ikelâm Mevlana Ayntab kadısı zidet-fazlehû tevkî'i refî'i hümâyun vâsıl olıcak ma'lum ola ki Ayntab dellâlî dergâh-ı mu'lama gelüb arz-ı hâl sunub nefis-i Ayntab bezâzistanı dellâliyesi vilâyet defterinde her sene üç akçe bazar-ı hass-ı hümâyun almağla defter mucebince her sene Ayntab emini olanlara virübe dâider iken hayn tahrirde dellâliye-i reştîye-i penye ve reşte-i kitân ve mahsul dellâliye-i gerpas hariç-i ez-defter deyü üç bin akçe defter-i cedide tımar kayd olunmağla bezâzistanda kadimden ile'l-ân bey' olunan gerpasın resm-i dellâliyesine hilâf-ı kanun ba'zı erbâb-ı tımar ve Ayntab alaybeğisi olan Sinan dahil idüb rencide itmekle mukaddema arz olundukda görülmesi için emr-i şerif virilüb mürafa'â-i şer'i şerif olduğumuzda hass-ı hümâyun itdüğini zahir olmağla hassa hükm olunub

elimize hüccet-i şer'iyye virilmiştir ber-muceb-i hüccet-i şer'iyye emr olunub hilâf-ı şer'i ve hüccet ve rencide olunmamak bâbında ricâ ideriz deyü bildirmeğin mazmun-ı müsbet hüccet ile amel olunmak emrim olmuştur buyurdum ki hükm-i şerifim vardukda husus-ı mezbura mukayyed ve bu bâbda ellerinde olan hüccet-i şer'iyye nazar idüb göresiz fi'l-vâkî' kazâ arz olunduğı gibi olub kazîyye-i mezbure bezâzzistan dellâliyesi defter-i atik ve cedid havass-ı hümâyuna üç bin akçe hasıl-ı kayd olunmağla defter mucebince sâl-be-sâl Ayntab eminlerine virübe dâiderler iken Ayntab alaybeğisi mezbur Sinan ve haricden ba'zı erbâb-ı tımarandan tımar virilmiştir deyü defter eylediklerinde görölüb havass-ı hümâyuna hükm olunub hüccet virilmiş ise bu babda olan hüccetler mucebince amel idüb min-ba'd mezbur alaybeğisi ve ahirden birimizden dahil ve ta'arruz itdirmeyüb dahil itmek isteyenleri men' ve def' idesiz men' ile memnu' olmayanları isimleri ve der-i isimleri ile yazub bildiresiz sonra fermân-ı şerifim ne vecihle cümle sadr olursa mucele amel oluna şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahriren fi sene sabi' ve işrin Şevvâli'l-mükerrem sene salis ve elf.

Be-makam-ı Kostantin.

Belge 100

Ayntab bezazistanbeği vergi dellaliyesi vilayet defterinde her sene miri için üç bin akçe kayd olunması hususunda.

Emirü'l-ümerâ'il-kirâm kebirü'l-küberâ'il-fihâm Zülkadve'l-ihtirâm sahibü'l-izzve'l-ihtişâm el-muhtassbi-mezd-i inâyet el-melikü'l-a'lâ Maraş beğlerbeğisi dâme-ikbâlehû ve kıdvetü'l-erbâbû'l-ikbâl umdetü'l-ashab-ı iclâl cami' ve ca'de'l-emvâlamirü'l-hazzibn bâ-hüsnü'l-i'mâl el-muhtass bi-mezid-i inâyet el-melikü'l-bârihazâne-i amirenin Haleb canibi defterdârı dame-ilmûhu ve kıdvetü'l-ümerâ'il-kirâmum detü'l-küberâ'il-fihâm zülkadr ve'l-ihtirâm el-muhtass bi-mezid-i inâyet el-melikü'l-i'lâm Ayntab sancağı beği dâme-mecdihû ve kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm Mevlana Ayntab kadısı Zeyd Fazl tevkî'i refi'i hümâyuna vâsıl olıcak ma'lum ola ki dergâh-ı ma'luma arz gönderüb Ayntab bezâzistan beği rûsum dellâliyesi vilâyet defterinde her sene cânib-i miriyye üç bin akçe kayd olunmağla feth-i hakâniden berüvech-i meşruh üzre cânib-i miriden zabt oluna gelmiş iken sabıka tahrir-i vilâyet reşte-i penye ve ketanbey'i mahsul.

Sayfa 142

Belge 100'ün devamı

Dellâliye-i gerpas hariç-i ez-defter deyü ba'zı sipahilere üç bin akçe tımar kayd eylemekle Ayntab alaybeğisi Sinan tımar-ı mezburi aldıkda kadimû'l-ayakdan berü gerpas bezâzistanda bey' olunub resm-i dellâliyesi miri için alına gelmişken mezbur Sinan ve sâ'irleri gerpas-ı resmi bize tımar virilmiştir didikde rüsûm-ı mezbura dahil eylememeleri içinahkâm-ı şerife ve Haleb beğlerbeğisi ve defterdârı taraflarından tezkire ve mektublar virilüb yine men' olunmayub dahil eylemeleri ile miriye gadr olur üslûb-ı sâ'if üzre gerpas bezâzistanda fûruhât ve resm-i dellâliyesi kanun-ı kadim ve emr-i şerif mucebince miri içüb zabt olunub mezbur Sinan ve aherden kimesne dahil eylememek bâbında emr-i şerif ricasına i'lâm eylemeğin hususa mezbur arz olundukda kanun ve ola geldiği üzre amel olunub ola gelmiş ve kanun-ı muhâlif dahil eylemeye deyü emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerifimle dergâh-ı mu'allâm çavuşlarından kıldvetü'l-emâcid ve'l-akrân Pervane Çavuş zidetkadrehu vardukda bu babda sadr olan fermân-ı sa'âdetim mucebince amel idüb gönderesiz fi'l-vâkî' kazâya arz olunduğı gibi olub ol-makûle gerpas-ı kadimden bezâzistanda fûruhat olunub resm-i dellâliyesi kadimden miri için zabt olunub ve olagelmiş muhalif dellâliye resmine bize tımar virilmiştir deyü dahil eylemekle cânib-i miriye gadr ve zarar eyledikleri vâkî' ise men' ve def' idüb kanun-ı kadim ve olagelmiş muhalif rüsûm-ı mezbureye ahirden bir ...?.... minvâl merkurum üzre bize tımar virilmiştir deyü dahil ve ta'arruz itdirmeyüb kanun ve ola geldiği üzre miri için me'mur olanlara zabt itdirüb ahirden kimesneyi dahil itdirmeyüb bu berâne ile cânib-i miriye gadr ve zarar olmakdan ziyade hazer eyleyesiz şöyle bilesiz ba'de'l-nefer bu hükm-i hümayunımı Ayntab dellâllarının elinde ibka idüb alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahriren fi'l-yevmü'l-samin el-işrin şehr-i Şevvâli'l-mükerrem sene selase ve elf.

Be-makam-ı Kostantin.

Belge 101

Ayntab bezazistan beği vergi dellaliyesi vilayet defterinde her sene miri için üç bin akçe kayd olunması ve devlet haznesi eminleri akçeleri zorla tahsis

etmeleri üzerine kanun üzre amel edip vergilerin tahsil edilmesi hususunda ferman.

Kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm Mevlana Ayntab kadısı zidet-fazlehu tevkî'-i refî'-i hümayuna vâsıl olıcak ma'lum ola ki sabıka dergâh-ı mektub gönderüb nefis-i Ayntab da olan bezazistan dellâlları ellerinden hükm-i şerif vârid olub mazmun-ı hümayununda miriye müte'allik adet-i dellâliye defter-i cedit-i hakânide üç bin akçe kayd olunub bir sene vech-i meşruh üzre vire gelmişler iken havass-ı hümayun eminleri hilâf-ı defter ziyâde akçelerin alub te'addi iderlermiş arz itdikleri gibi ise ellerinde olan defter muktezasınca edâ itdiklerinden sonra ziyâde akçelerin aldırmayub men' ve def' idesiz deyü fermân olunmağın emr-i şerif mucebince havass-ı mezbure emini olan emin ihzâr olunub mezkûr dellâliyeyi defter-i hakânî mucebince al deyü teklif olundukda defterde mahsul kayd olunmuşdur maktu' değildir deyü cevap virüb

Sayfa 143

Belge 101'in devamı

emin olan suret-i deftere nazâr olunduk da resm-i dellâliyeyi üç bin akçe deyü kayd olunub defterde maktu' olmamağın men'ine ikdam olunmayub arz olundu deyü bildirmiş sen imdi mezbur dellâllar hakkında mezid-i haram muhalifem zuhura getirüb zikr olunan dellâliye defter-i ceditde kayd olunduğı üzre sâl-be-sâlber-vech-i maktu' üç bin akçe alınub ondan ziyade bir akçe virmeyle emr olunub varduk da evkât ve cümle mukayyed olub zikr olunan dellâliyeyi emr-i hümayun mucebiince Ayntab emini olanlara sâl-be-sâlber-vech-i maktu' üç bin akçe aldırub miri için zabt itdirüb hilâf-ı emr bir akçe ve bir habbe ziyâde aldırmayub zulm ve te'addi itdirmeyesiz deyü emr-i şerifin sureti sicil lâtakaydi düb ayn ile hükm-i şerifimi dellâllarında ibkaidesizSaferinin yigirmi altıncı günü tarihiyle müverrihe hükm-i şeriif viril meyüb hâlâ cülûs-ı hümayunım vâkî' olmağla evvel hükm-i getirüb tecdid olunmasın taleb olunmağın buyurdum ki hükm-i şerifim vardukda bu babda virilen emr-i şerif ve işbu hükm-i hümayunım mucebince amel idüb hilâfına arz ve cevâz göstermeyüb sabıka virilen emr-i şerif ve işbu hükm-i hümayunım mucebince kemâ-gân amel idesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahriren fi'l-yevmü's-sabi' ve'l-işrun Ramazanü'l-mübârek sene salis ve elf.

Be-makam-ı Kostantin.

Belge 102

Bezazistandellalları olan Hacı Hüseyin oğlu Hacı Vahid ve diğerlerinin zimmetinde olan akçelerin kabz olunması hususunda temessük verilmesi.

Vech-i tahrir-i tezkire budur ki sene ahed ve elf ve içinde müstehak olan resm-i dellâliye ezazistan dellâlları olan Hacı Hüseyin veled-i Hacı Vahid vesâ'irler yedlerinden zimmetlerinde olan maktu'akçeleri bi-kusur miri-canibe kabz olunub yedlerine bu temessük virildiği vakt-i hacetde ihtiyâc idesiz tahriren fi gurre-i Şevvâli'l-mükerrem sene salis ve elf.

Hasan Çavuş Mukata'a-i Ayntab

Belge 103

Ayntab kalesi camisi vakfına kale dizdarı Mahmud'un hizmetde bulunmayan Abdülhalim'in yerine müteveli tayin edilmesini hususunda berat.

Nişân-ı şerif-i âlîşân-ı sâmi-mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sultan-ı hâkanî hükmü oldur ki:

İşbu darende-i tevkî'-i refi'û's-şân kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Seyyid Ömer bin Hacı Hüseyin zidet-kadrehû Ayntab kal'asında vâkî' cami'-i şerifin evkatın akıd vetü'l-mustahfizun kal'a-i mezbur dizdârı Mahmud zidet-kadrehû arz mucebince kendü havassında olub edâ-i hizmet itmediğinden cami'-i şerif harab olduğu sebebdan def' olunan Abdülhalim yerine sene salis ve elf Şevvali'l-mükerreminin ikinci gününden yevmi dört akçe ile müteveli nasbidüb bu berât-ı hümayunımı virdim ve buyurdum ki varub şöyle vezâ'if-i hizmet tevellidi mer'i ve mü'eddi kılındıktan sonra ta'yin olunan yevmi dört akçe vazifesin evkatı mahsulünden alub mutasarrıf ola vezâ'if-i mezburenin mürtezikası safer ve kebiri mezburi müteveli bilübtecavüz itmeyler ve itdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timâd kılâsız tahriren fi el-yevmü's-salis Şevvâli'l-mükerrem sene salis ve elf.

Be-makam-ı Kostantin.

Sayfa 144

Belge 104

Ayntab hasları mukataasına adı geçem kimselerin beş senelik katkıda bulunması ve gerekli vergilerin hukuk ve adalet üzre tahsil edilmesi, tassarrufları için temessük verilmesi hususunda ferman.

Akzâ-kuzzâtü'l-müslimin evlâ-vülâti'l-muvahhidin ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn vâris-i ulûmü'l-enbiyâ'i ve'l-mürselin Mevlana Ayntab kadıları zidet-fazluhû mâ tezkire vâsıl olıcak ma'lum ola bundan akdem Ayntab hasları mukata'ası sene seb' ve tis'a Zi'l-ka'desinin gurrelerinden sekiz bin yüz on altıve üç bin dokuz yüz elli iki akçeye ve Ayntab ashâbı mukata'ası dahi sene semâne ve tis'a ve tis'amin Şevvâlinin yigirmi yedinci günü tarihinden geri sekiz yıla on altı kere yüz bin ve doksan yedi bin sekiz yüz yetmiş dört akçesi cem'an yüz otuz üç ki yüz bin sekiz yüz yigirmi altı akçe divân-ı Haleb çavuşlarından Halis-oğlu Mehmed Çavuş emin ve dergâh-ı 'âli çavuşlarından Hasan Çavuş nâzır olmak üzreber-vech-i iştirâk mültezimleri olub mukata'ayı sâl-be-sâl çalışmak ve kat'i alaka olunan beş senelik katkıda ve işbu tahvil-i cedidin bin dört senesinin gurrelerinde ber-muceb kıstetü'l-yevm zimmetlerine lâzım gelen elli bin sekiz yüz yetmiş altı altını peşpeşe kast tarîkıyle mâl-ı mukata'a ile vakt-i hazine itmeğin meşrutları iken bekayası mezbureden bir akçe dahil-i hazine itmediğinden gayrı şart ve ilkafın da sâkin zabt itdüğü ibka seneliğin muhasebesi görüldükde on bin sekiz yüz altmış sekiz altın dahi kesr gösterüb cümle zimmetlerine kıst-ı mukata'asında altmış bir bin yedi yüz kırk dört altın lâzım gelüb irsâliyede mal taleb ve tahsili içün havalâ tirsâl olundukda envâ' ta'yin ile hazineye akçe göndermekde mesâil idüb der-i 'âli ve berayaadan dahi kable'l-vakte rüsûm ve hukuk taleb idübta'addi itmekleasitâne-i sa'âdete varub şikâyet itdiklerinde ellerine sene salis ve elf Ramazanının on dokuzuncu günü tarihiyle müverrih hükm-i hümayun virilüb mazmun-ı sa'âdet-makrunında sen ki Ayntab kadısının dergâh-ı ma'luma arz getirüb havass-ı hümayununda kazâ-i mezbura tâbi' Göçek ve ...ve Arab kendi vekurrâla rmahalliyesi gelüb ber-vech-i iltizâm nâzır olan Hasan Çavuş yedi-sekiz bin yeri mültezim olub lâkin vâkî' olan hukuk ve rüsûmumuzu kanun üzre aldırasız deyü emr-i şerif virilmiş ki ita'ât itmeyüb fevkâ'l-had zulm ve ta'ad diye mübâşere tidüb emin-i merkurumın zulmü bir vechle def' ve ref'e mecâl yokdur mallarımın asitâne-i sa'âdete getirtilüb hakkından

gelinüb ve yahud alakası kat' olunub min-ba'dmukata'ata dahil itdirilmeyüb ahire tevcih olunmaya cümle vilâyetde halkı perâkende olmak mukarrerdir deyüvech-i meşruh üzre emr-i şerif ricasına arz idiyor didiklerinde i'lâm eyledikleri arz olundukda mezburi getirdüb harikına lâzım gelen malım alındıktan sonra şer'leme hâkim hakkından gelmeğin emrim olmuştur buyurdum ki hükm-i şerifim dergâh-ı mu'allâm bevvâblarından kıdvetü'l-akrân Mehmed ve Ebubekir nam bevvâbları zidet-kadrehû vardukda bu bâbda zâhir olan fermân-ı mu'allâm mucebince amel idüb dahi mezburiise şer'le ve kanunla buldurub lâzım olanları buldurub hüccetü's-şer'i ve ilkalâzım gelen malımı kendüden ve emlâk ve esbâb ve erzakından kifâyet eyleme yanı kefil-i bi'l-mâlından kezlik onların dahi emlâk ve esbab ve erzaklarından bi't-tamam tahsil eyledikten sonra re'âyanın dahi ahvallerin şer'le ta'yin ve tefhis idüb emin-i mezburin re'âyaya vech-i meşruh üzzre zulm ve te'addi eylediği şer'lete'yid olurlar bu babda olan zulm ve ta'addisicill-i mahfuza kayd ve suretde ihrâc idüb imzalayub dahi kendümim ehâkim-i hüsnî düb varılub arz ve i'lâm eyledikten sonra hakkında emr-i şerifim tevcihle sadr olur ise

Sayfa 145

Belge 104'ün devamı

Muceble amel oluna deyü fermân olunub minvâl-i meşruh üzre hakkında emr-i şerif sadr olduğunu ve re'âya ve berâyaüzre İdeceklerin mukarrer bilmekle mübâşir ve kefil ve adamlarıyla mürâr ve ayide idüb haslar ve defter ve mahsul zamanı iken mukata'a hâli ve mâl-ı miride muattal kalub mahlûl zâyî' ve telef olmak üzre olduğunda gayrı zararın görölmek zehm-i mihmâtında olmağla taleb ve ragıb-ı telbi' olunubolmağla iltizamına kimesne hamâret itmeye deyüb nice eyyâm-ı hâli ve muattal kaldıktan sonra hâlâ hazine nâzırı olan ze'âmadan fahrü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafa Beğ zidet-kadrehû gelüb mukata'a-i mezburenin sekiz yıl olan tahvilin mürurlarında beş senesi kat' ve bâkî kalan üç senesine dahi her sene ilhak olunub tahvil evveli işbu sene ahad ve elf vâcib olundukda dört seneye değin tahvil adid-i akd olunursa ber-muceb-i iltizâm sabıka mukata'a-i iltizâm ve kabul iderim ve tahvilim içinde iltizam-ı mezburin kesretinde on altı bin altundan bu senede olan mâl-ı mukata'â ile dört bin altun müte'alli küzre kabul iderim şol-şartla ki Rıdvan bin Abdullah Emin ve Yusuf bin Abdullah kâtibber-vech-i iştirâk mültezimler olub....?.....nâzır olub ve mültezimân sabıkın ve kabz-ı mâl ve mübâşirem vâl

olanların işbu sene ahadi ve elf vâcibinde makbuza da ve bel'umda gitmemeleri bi-hasbü'l-kanun yerli yerinde ta'yin olunub zimmetlerine lâzım gelen mal kendilerden alınub bende alaka olmaya kisve lazım gelir ise kendü malımdan edâ idüb zikr-i mezburdan dahil-i hazine itdiğümüz malı ziyâde ile mukata'ayataleb zuhur ider iseziyâdeleri makbul olmaya ve iltizamân-ı mezburân kanun üzre yerli yerinde kifâyet mikdarıvirüb ve mâl-ı cedidi dahi sâl be-sâl kıstetü'l-yevm üzre hakla şubkat'a alaka idelim ve bir sene malın haklaşmadı sene-i ahire mübâşeret eylemeleriniz fesh ola ve mevâcib-i kadim dahi kendi istediğimiz kimesnelere ola ve mukata'a-i şer'i şerif mazhar ve kanun-ı hayf ve defter muktezasınca zabt idüb yerimizde zulm ve ta'addi ola gelmiş muhalif bir akçe ziyâde itmeyelim deyü taleb oldukda fi'l-vâkî' mukata'ât-i mezbure merhum Mustafa Beğ ve şerikine der-'uhde olunması evi.....olunmağın havass-ı Ayntab mukata'ası sene isneyn ve elf Zi'l-ka'desinin guresinde dört sene elli sekiz kere yüz bin ve bin dokuz yüz yetmiş altı akçe Ayntab mukata'ası dahi sene salis ve elf Şevvâlinin yigirmi yedinci gününde dört yıla sekiz yüz kırk sekiz bin dokuz yüz otuz yedi akçe cem'a dört sene altmış altı kere yüz bin ve altı bin dokuz yüz on üç akçe olur şart ve iltizâmı üzre 'uhdelerine kaydolunubve şart-ı iştirâk tahrir olunub varıncaya değin tasarrufları için tezkire tahrir ve irsâl olundu vardukda gerekdir ki mezburlar şart ve iltizâmıların tahrir itdirüb varıncaya değin mukata'a-i şer'i şerif mazhar ve kanun-ı kabz ve defter-i mukata'a mucebince haklarında gönderdikleri adamlarına zabt ve tasarruf itdirüb kimesneye hilâf-ı şer'i kadim ve.....iş itdirmeyesiz tahriren fi sâlihşehr-i Zi'l- hicce sene selase ve elf.

Sayfa 146

Belge 105

Adı geçem taifelerin ve aşiretlerin cürm ve cinayetleri üzerine kimsenin dahil olmadığını beyan etmeleri ve reayanın bu durumdan mükedder olduğunu beyan etmesi üzerine bu durumun def edilmesi reayanın rencide edilmemesi ve kanun ve adalet ile vergilerin toplanması hususunda ferman.

Emirü'l-ümerâ'il-kirâm kebirü'l-küberâ'il-fihâmzü'l-kadr ve'l-ihirâm sahibü'l-izzve'l-ihüşâm el-muhtass bi-mezid-i inâyet el-melikü'l-alâ Diyarbekir beğlerbeğisi dâme-ikbâlehû ve kıdvat-i erbâbü'l-ikbâl ashâbu'lecilden cami' ve ca'de'l-emvâla mirü'l-hazâ'in ba-hüsnü'l-i'mâl el-muhtassbi-mezid-i inâyet el-

melikü'l-müte'âlhazâ'ine-i amiremin vilâyet-i Diyarbekir canibi defterdârı dâme-ilmuhû ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâ'il ve'l-keâm Mevlana Ruha ve Malatya ve Siverek kadıları zide-fazlûhûm tevkî'-i refî'-i hümâyuna vâsıl olıcak ma'lum ola ki haliya Behman nam kimesne dergâh-ı mu'allâma gelüb arz-ı hâl sunub Ekrâd tâ'ifesinden Ruhan mütemekkin Göçeklü ve Levyanlı ve Ammarlu ve Malatya sancağında sâkin Göçeklü ve Levyanlı ve Ammarlu ve Siverek sancağında mütemekkin Levyanlı ve Ammarlu ve Göçeklü cemâ'atlerinin berât-ı hümâyun ile mir aşiretleri ve adet-i ağnam ve cürm ve cinâyetleri cemâ'atim üzerimde maktu' olub haricden kimesne dahil ve ta'arruzide gelmiş değil iken hilâf-ı şer'i şerif ve muğayyer kanun-ı münif Malatya ve Siverek sancakları beğlerbeği ve hariç eminlerinin adamları ve subaşıları tevâ'if-i merkumeyi toprağımızda sâkin olursuz rencide ve remede idüb vebahân ile külli akçelerin alub zulm ve te'addiden hâli olmamağın mâl-ı miriye külli zarar ve noksan levâzım gelüb ve emvâl-i re'âyaziyâde mükedder olmuşdur men' ve def' olunub ve tahsil-i mâl-ı miride mu'âvenet için bir bevvâbta'yın buyurulmak ricasına i'lâm eylemeğın buyurdum ki hükm-i şerifimle dergâh-ı mu'allâm bevvâblarından Ahmed zidet-kadrehû vardukda göresiz kazâ i'lâm olunduğı gibi ise alub mezkûr tevâ'if-i merkumenin mir 'aşireti olub miriye aid olan rüsûm ve bâd-ı hevâ ve adet-i ağnam vecürm ve cinâyetleri ber-vech-i maktu' mezburın üzerine kaydolunmağla dahil-i hazine eylemek lâzım geldikde vech-i meşruh üzre ...beği ve sancak beği adamları ve subaşıları ve tahriyle dahil idüb re'âyamı rencide ve remede idübbevvâbların aldıkları vâkî' men' idüb min-ba'd hilâf-ı şer'i ve kanundan ve muğayyer emr-i hümâyun re'âyası kimesneyi vech ve bilâ-sebeeb rencide ve remede itdirmeyüb ve eğer hilâf-ı şer'i nesnelerin almışlar ise ba'de's-sübut şer'le müteveccih olanlardan tahsil ve miri için zabt itdirüb mâl-ı miriden kimesne zimmetinde bir akçe bakı kaldırmayub kimesneye hilâf-ı şer'i ve kanun-ı iş itdirmeyüb şöyle bilesiz ve ba'de'l-kabz bu hükm-i şerifim mezkûrınca yedine enfidüb alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahriren fi sabi' Şa'banü'l-muazzam sene salis ve elf.

Be-makam-ı Kostantin.

Belge 106

Şam Yahudilerinden Yusuf oğlu Yakub'dan haraç alınıp temessük verilmesi hususunda.

Vech-i tezkire budur ki Şam-ı şerif Yahudilerinden Yusuf veled-i Yakub ihrâc-ı haraç alınub yedine temessük virildiği ihtiyaç idene fi sene elf rebi'a.

Sayfa 147

Belge 107

Haleb, Zülkadriye, Kefere ve Yehudanin cizyelerinin yerli yerinde ve adalet ve kanun üzrezulm olmadan tahsil olunması hususunda ferman.

...

İ'lâmû'l-ulemâ'il-müste'cirinef zâlû'l-fazılâ-il-mütever ri'inyen bû'ul-ma'alive'l-yakîn vâris-i ulûmu'l-enbiyâ'i ve'l-mürselinale'l-hakk ecmâ'in el-muhtassbi-mezid-i 'inyet el-melikû'l-mu'in ve mefâhirû'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâ'il ve'l-keâm tathirû's-şerâyi'Antakiye ve İrtihad ve Darend ve Diyorin ve Gerger ve Kahta ve Rumkala ve Ayntab ve Tarsus ve Adana ve Ayas ve Sis ve Payas ve Bakras ve Kilis kadıları zidet-fazlehûm tezkire varıncak ma'lum ola ki vilâyet-i Haleb ve Zülkadriyye Kefere ve Yehudanin cizyelerin iltizâm iden ze'âmadan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafa Çelebi gelüb vilâyet-i mezburenin bin dört senesinde müstehak olan cizyeleri dahi iltizama dahil olmağla yerli yerinde dikkatle tahsil ve idhâl-i cizye itdirmekiçün tezkire talebitmeğin tahrir olundu vardukda gerekdir ki bu babda her birinin bizzat mukayyed olub her biriniz taht-ı kazânızda vâkî' Kefere ve Yehudanin sene-i mezbure haraçların müstehak oldukda defter-i hakâni ve emr-i hümayun mucebince şart ve iltizâmüzre hak ve adl ile yerli yerinden cem' ve tahsil ve defter itdirüb kimesne zimmetinde bir akçe koydurmayasız ve her şehir ve kazâ ve karyenin kethüda veya başıların ve mülklerin getirdüb vakt-i ikdam ve sük-î ihtimâm ile getirüb mahsul itdirüb nemekdarzuhur itdiyesiz ki harac-ı müstehak olalar ol-makulelerin üzerlerine haraç-ı şer'i vaz' idüb haraçların aldırubale'l-esâmı deftere kayditdiyesiz ve harac-ı ez-defter nemekdar Kefere bulunursa haraçların yerlerinde edâitdiklerine haraçlarından sahih ve cedid ve ma'mûleye ellerinde temessükleri olmayanların dahi kanun üzre haraçların aldırub deftere kayd itdiyesiz dâhil-i defterde esâmisi mukayyed olan Keferedendahiharac müvâcehesinde sabit ve zâhir oldukdan sonra kanun üzre birer yıllık haraçların aldırub ve haraçlarınıntedârik ve deftere kayd olunduktan sonraisimlerin defterden ihrâc itdiyesiz ve defter mucebince tamâm-ı

haraçların aldıktan sonra kanun üzre her neferden ikişer pare han akçesin dahi men' ve deftere kayd itdiresiz ve cem'i fermân olunan ziyâde-i haraç ve bedel-i hamr akçelerin dahi defter ve kanun ve şart-ı iltizâm ve emr-i hümâyun üzre yerli yerinden ber-vech-i adâlet cem' ve tahsil ve defter itdiresizz haraç tamam alındıkda haracının deftere asıl defterle zabt ve tahsis itdikden sonra her birinin imzalayub ve mühürleyüb ve haraç akçesiyle gönderüb hazine-i Halebe teslim itdiresiz ve bi'l-cümle her biriniz taht-ı kazânızda vâkî' olan Kefere ... haraçların vaktiyle cem' ve tahsil varub gönderüb teslim-i hazine itdirüb avk û te'hire koydurmayasız lâkin yerimizde dahi hilâf-ı şer'i ve kanun ve muğayyer defter ve emr-i hümâyun ve şart-ı iltizamına muhalif te'addi ve tecavüz itdirmeyüb re'âyada tarafeyn ve i'tidâl hâl ile hareket olunmağa sevk idübi'lâm lâzım-ı husus oldukda yazub bildiresiz tahriren fi el-yevmü't-tâsi' Zi'l-hicce sene salis ve elf.

Belge 108

Şam Yahudilerinden Yusuf oğlu Yakub'dan haraç alınıp temessük verilmesi hususunda.

Vevh-i tezkire budur ki emr-i Yehudalarından Yakub veled-i Şemsin elf selase senesine resm-i kanun üzre haraç alınub yedine temessük virildi tahriren fi Receb.

Belge 109

İbrahim Samsam dan haraç alınması hususunda.

....?... Haleb.

İbrahim Samsam Yehud mâh-ı el-mahruse-i Haleb karye-i kadim ve cedid-i vacib sene selase ve elf kanun üzre haraç kabzolundu.

Sayfa 148

Belge 110

Erbil karyesi ahalisinin üzerlerine atlı bir şekilde gelinerek yemekleri ve akçelerinin zulm ile alınmasının ardından devlet hazinesi reayasının takip etmesiyle karye halkının bölgeyi terkettiğini görmesi Haleb defterdarlığının hak ve adalet üzere hizmet bedeli alınması hususunda ferman.

Akzâ-kuzzâtü'l-müslimin evlâ-vülâti'l-muvahhidin ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn vâris-i ulûmü'l-enbiyâ'il-ve'l-mürselin Mevlana Ayntab kadısı zidet-fazlehu tezkire vâsıl olıcak ma'lum ola ki hâlâ taht-ı kazânızda vâkî havass-ı hümâyundan Erbil nam karye ahâlisi bu canibe gelüb cürm-i gallîz müte'âllik hususumuza sadr ve sâbit olmadığı sancak beği subaşıları gibi atlı ile üzerimize konub ..?..ve mecannen nim ve yemeklerimiz ve cerime ve selamlık namına akçelerimiz aldıklarında gayrı baha ve yağ vesâ'irme'kûlât saliyane idüb zulm ve ta'addiden hâli değildir hayfdir şöyle ki hak üzre himâyet olunmaya ve biraz takât getiremeyüb cümlemiz celâl-i vatan eylememiz mukarrerdir deyü tanzim eylediler imdi havass-ı hümâyun re'âyası min-küllî'l-vücûh serbest olub subaşıların medhali ve mukaddema subaşılar men'ine defâ'atle ahkâm-ı şerife vârid olduğundan gayrı hâlâ dahi sa'âdetime adaletlü padişah alem-penâhhalden hilâfete ve ibkah hazretlerinden bu canibe hitâben hatt-ı hümâyun sa'âdet-makrun vâridolub mazmun-ı hümâyunında sen ki defterdarsın Haleb vilâyetinden sabıka külli akçeler irsâl olunurken birkaç senedirgelüb beytü'l-mâl müslimine külli harir müteretti olduğına sebep beğlerbeği ve sancakbeğleri virilan hasları ile kana'ât itmeyüb havass-ı hümâyunım kurralarında ..?... cerâ'im ve müşâhede namına nice akçeler aldıkları ecilden havass-ı hümâyun ım re'âyaları ta'âddi ve ta'kib çekmekle takât getirmeyüb ekseri terk-i diyâr eyledikleri mesmu'-ı şerifim olmuştur ve siz harem-i hümâyunumda hizmet etmekle senin hidâmetini i'tikadım olmağın Haleb defterdarlığı ve nezâreti sana tefviz olunmuştur şöyle ki beğlerbeğleri kendi haslarıyla kana'ât itmeyüb nezâret içün bir vechle hükm-i şerife ibrâz idüb cerâ'im namına veya ahir nesnelerin almak isteyenler men' idesiz ve memnu' olmazlar ise şöyle ki südde-i sa'âdetime arz idesiz me'âtib olursuz deyü fermân olmağın ber-muceb-i hatt-ı hümâyun sa'âdet-makrun tezkire tahrir irsâl olundu vardukda gerekdir ki bu babda bizzat mukayyed olub vârid olan hatt-ı hümâyunın mazmun-ı sa'âdet-makrunımla amel ve sicill-i mahfuza kaydidüb taht-ı kazânızda çarşı ve bazarlarımızda ve mecmu'ı nas olan yerlerde mehâkim-i müdâ vemetine idesiz ki min-ba'd beğlerbeği ve sancak subaşıları ve adamların havass-ı hümâyun karyelerine dâhil eyleyüb ve hizmet ve selâmlık namıyle bir akçe ve bir habbelerin aldırasız memnu' olanları isimleriyle yazub bildiresiz ki tedârikleri görüle şöyle ki siz dahi bu babda ahalinin sudur idesiz ki dahi ahvâlin der-i devlete arz olunur ol-vechleolub havass-ı hümâyun re'âyasınınhazeridesiz tahriren fi el-vevmü'r-rabi' şehr-i Zi'l-hicce sene salis ve elf.

Belge 111

Rişvan aşiretine bağlı İzdeganlu cemaatinin perakende yaşamaları ve salıyanesiz akçelerini teslim etmelesı hususunda ferman.

Siz ki Rişvana tâbi‘ İzdeganlu cemâ‘atin den kazâ-i Ayntab ve Kilis ve Birecikde perakende olan evlersiz şöyle ma‘lum ola ki evime geldiği üzre saliyâne Akçagözü kethüdanız Mahmuda teslim itmek için sende mektub tahrir olunub vardukda bu bâbda ta‘allül itmeyüb salıyanesiz akçesin teslim idesizi‘mâlidesiz bu hususda Mahmud kethüdaya kimesne mâni‘ ve merâhim olmaya tahriren fi evâhir-i Zi‘l-hicce sene erbaa ve elf.

Sayfa 149

Belge 112

Ayntab da bulunan kasabların isimleri.

235

Esâmi-i kasab-ı nefis-i Ayntab fi evâhir-i Zi‘l-hicce sene salis ve elf.

El-Hac Mustafa Karagöz Kasabbaşı.

Usta Hamamı Mehmed.

Hüseyin bin Hasan.

İbrahim bin ... Mehmed

bin Hızır. Hüseyin bin

Mustafa. Ve Ahmed bin

Hüseyin. Ve Mehmed

bin Ali.

Ve Hacı Halil bin Bekir ...

Ve Cemşid bin Abdullah.

Ve Fahri bin Ali.

Ve Halil bin Muharrem.

Esamileri mestur olan kasabların usta Hamid ve Hüseyin bin Hasan ve İbrahim bin ...ve Hüseyin bin Mustafa ve Mehmed bin Ali ve Ahmed bin Hüseyin ve Cemşid bin Abdullah ve Mir Ali Şeyh Abdullah ve Mehmed bin Ali nam kimesneler meclis-i şer'ideale's-sadık talak-ı saliseyekaçmayub ve dükkânlarını yaz ve kış idde eksik itmeyüb bey' itmesine şart itdikleri kayd-ı sicil olundı tahriren fi evâsıt-ı Zi'l-hicce sene salis ve elf.

Şühûdü'l-Hâl

Cafer Efendi bin el-Hac Ali, ve Mehmed bin Zekeriya, ve Osman Beşe, ve Hasan Çelebi bin Abdullah ve gayruhum.

Belge 113

Hasan Çavuş'un reayaya zulm etmesi üzerine Mahmud Beğin muhalefet olması hususunda.

Bâ'is-i tahrir-i huruf oldur ki Hasan Çavuş nam kimesne re'âyaya zulm-i zâhir olduğu ecilden dergâh-ı mu'allâb evvâblarından fahrû'l-akrân Mahmud Beğkapucı nam kimesneler mübâşir alınub mezbur Hasan Çavuşun itdüğü muhalif-i icrâ ve edâdan sonra mezbur Mahmud Beğ nam bevvalara ücret-i kadimbin gurus virmek üzre kul olunub bu suret-i temessüki taleb itmeğin yedlerine tesvid olunub vaz' olundu ki lede'l...ihtiyac idesiz tahriren fi evâhir-i Zi'l-ka'de sene salis ve elf.

İbrahim.

Belge 114

Bevvab Mehmed Beğden sekiz bin beş yüz akçe alınıp emre harç edilmesi hususunda vesika.

Bâ'is-i tahrir-i huruf oldur ki dergâh-ı mu'allâb evvâblarından Mehmed Beğ yedinden asitâne-i sa'âdete sekiz bin beş yüz akçe alub kendüm emre harç idüb zimmetinde vâcibû'l-edâ ve vâcibû'l-gazâolmağın işbu vesika tahrir olunub ba'de'l-edâ mezbur Mehmed Beğ yedinden tezkire alub şakk oluna tahriren fi evâhir-i Zi'l-ka'de sene salis ve elf.

İbrahim.

Belge 115

Ferman vasıtası ile kapıcı Mahmud Beğın reayadan vergi tahsil etmesi hususunda.

Bâ'is-i tahrir-i huruf oldur ki dergâh-ı mu'allâb evvâblarından Mahmud Beğ kapucı nam kimesneler Hasan Çavuş üzerine emr-i padişâhi mucebince masalîh re'âyası bitirüb cümle re'âyadan bin gurusbarışılub yedine temessük virildi tahriren fi evâhir-i Zi'l-ka'de sene salis ve elf.

İbrahim.

Belge 116

Zir beylerbeyinin Hassa karyesi ahaklisinden bir miktar borç alması hususunda.

Zir beğlerbeğisi emr-i hümâyuna müteveccih oldukda hassa karyesi ahâlisinden bir mikdar akçe istikraz ilemektub gönderüb taleb itdikde ehl-i karye-i imtinâ' idüb ömr ve ehl-i karye için Eğri beğlerbeği sizden aldığı akçeyi hazinenize hesab itmez ise bende iken Haleb vilâyetleri beğlerbeği haraçlarına hesab itdiği takdirde ...ve mezkûre meblâğ-ı mezburîh imâm lâzım olur mâh-bi-mâhsürülüb müşâbe oluna tahvile kefil-i bi'l-mâl olmuştur.

...

Sayfa 150**Belge 117**

Dulkadir mukataasına emir olan Mehmed Ali'nin reayadan devlete ait malları talep etmesi ve reayanın vermek istememesi üzerine tezkire talep etmesi hususunda.

A'lemü'l-ulemâi el-mütecerrin efdâlü'l-fudelâi'l-müteverri'înyenbû'ü'l-fazlve'l-yakîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn hüccetü'l-hakkı ale'l-halkı ecma'în el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-melikü'l-mu'inme fâhiri'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazâ'il ve'l-keîlâm sâ'ir vilâyet kadıları zidet-fazlehûm tezkire

varıncak ma'lum ola ki resm-i bennak fecr-i zü'l-kadriyye mukata'âsına emir olan kıdvetü'l-akrân Mehmed Ali zidet-kadrehû gelüb mukata'â-i mezburere'âyasından tahvil ve tarihine râci' mâl-ı miri taleb itdüğimde ba'zıları biz Maraş toprağında sâkin deyüb ve ba'zıları dahi mukata'ada müdahalemi ve alakası olmamak ikrara ahirine ve gayriye virdük deyü defter ve kanun-ı bi-vechta'lil ve tımar iderek miriye gadr ve iltizama zarardır deyüfuzûlâ ahire virdikdidiklerinde amire olunmayub bi-hasbi's-şer'i defter ve kanun üzre tahvile râci' mâl-ı mirinin tahsiline tezkire taleb iderim dimeğin tahrir olunub Haleb kal'asında Hacı Zeyn Beşe ise irsâl olunub varduk da gerekdir ki mukata'a-i mezburere'âyasından olub kadimden şimdiye değin resm-i bennak fecr-i zü'l-kadriye eminleri zabtide geldikleri kimesnelerin emin-i merkumın tahviline râci' miriye aid hukuk ve rüsûmların defter ve kanun-ı kadimden evime geldikleri üzre hak ve adl ile emin-i mezbure zabt itdirüb biz Maraş toprağında sâkin deyü bi-vech ta'lillerine ve mukata'ada müdahil olmayan kimesnelere virdik didiklerine amel itmeyüb ve hazâ'ine bi-hasbi's-şer'i ve'l-kanun bi-vech olan mâl-ı miri defter ve kanun üzre hak ve adl ile emin-i mezbure ve zabt ve tasarruf itdirüb lâkin hilâf-ı şer'i ve muğayyerden kanun-ı bi-vech iş itdirmeyesiz fi tahriren el-yevmü'l-hams işrun şehr-i Zi'l-ka'de sene salis ve elf.

Bi-medine-i Haleb el-Mahrusa.

Belge 118

Rumkale emini Hüseyin Çavuşun zulmünden kaçan reayanın kanun üzre tekrar getirtilip yerlerine iskan etmeleri hususunda tezkire talep edilmesi ve göreve Şam yeniçerilerinden Ahmed'in tayin edilmesi hususunda berat.

Mefâhirü'l-kuzzâtve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâ'il ve'l-keâm Rumkala ve Birecik ve Ayntab vesâ'ir vilâyet-i Haleb kadıları zidet-fazlehum tezkire varıncak ma'lum ola ki hâlâ Rumkala emini olan Hüseyin Çavuş zidet-kadrehu bu canibe adam gönderüb havass-ı mezbure re'âyasından ba'zıları subaşı ve emenâvesâ'irhükm zulmünden firar ve terk-i diyâridübzikr olunan kazâlardasâkin olmuşlardır evvel makule bulunduğu yerlerden kanun üzre getirdilüb geri yerlerine avdet itdirilmesi bâbında tezkire taleb ideriz deyü i'lâm itmeğin tahrir olunub Şam yeniçerilerinden Ahmed yeniçeri ile irsâl olunmuşdur vardukda gerekdir ki Rumkala hasları re'âyasından olub taht-ı kazâ merkezinde bulunanların getirdüb buldukları yerde ..?.. on yıldan akl olanları kanun üzre görüb mezbura koşub defterde kadimi bağları

oldukları karyelerine gönderüb havass-ı hümâyunun ma'mur ve ibâdan olmayana sa'i nam esâsın birimizde hilâf-ı şer'i şerife ad itdirmeyesiz tahriren fi el-yevm ve'l-ışrin Zi'l-ka'de sene salis ve elf.

Bi-medine-i Haleb el-mahruse.

Belge 119

Hallacılardan otuz iki buçuk altın devlet hazinesi için tahsil edilip temessük verilmesi hususunda.

Vech-i tahrir-i tezkire budur ki Hallacılar yedinden sene ahad ve elf vacibinde vâkî'olan miri maktu' otuz iki buçuk altını miri için kabz idüb yedlerine bu temessük virildi tahriren fi şehr-i Ramazanü'l-mübârek sene salis ve elf.

El-fettah Hasan Çavuş.

Belge 120

Katip Nurullah Çelebi'nin saliyane ve maaşının hesab edilerek teslim edilip tezkire verilmesi hususunda.

Siz ki Hallacılar şeyhi vesâ'ir Hallacılarız ma'lum ola ki hâliyâ uhdenizden olan dellâliye-i zebil maktu' işbu bâ'is-i tezkire Kâtib Nurullah Çelebinin Ayntab mukata'asına saliyane olan mevâcibine hesap olunub virilmiştir adamları vardukda uhdenizde olan miri maktu' miri hesâbüzre evime geldiği muceble teslim idüb ma'ân gelüb bu canibden tezkiresin alasız tahriren fi 14 Şehr-i Zi'l-hicce sene isneyn ve elf.

El-Fettah Hasan Çavuş.

Sayfa 151

Belge 121

Maraş sancağına bağlı Kebir karyesi ahalisine zul edildiği ve emr-i şerif ile durumun düzeltilmesi hususunda ferman.

Nîşân-ı şerif-i âlîşân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı hakani hükmi oldur ki

Dulkadir beğlerbeğisi Mehmed dâme-ikbâle hûsüdde-i sa'âdetime mektub gönderüb Maraş sancağında Asmadan nahiyesinde Kebir nam karye ve gayr-ı yed

işbu evime sekiz bin yüz doksan üç akçe tımar ile Dulkadriyyenin çavuşlar.....bazı zulmü zuhur itmekle tahrirrekefil olmak iken yine bir tark ile halâs olub geldikde memnu‘ olmayub geri Müslümanlara zulm ve te‘addi itmeğin vâkî‘û’l-arz eyleyesiz deyü emr-i şerif virilmeğin ahvâl-i iyâli isâbet ve bi-arz kimesneler hüsn-i tefviz olunduk da re‘yaya zulm ve te‘addi itmeğin sudurı zeyle olub Nemçe erbâb-ı tımarın gayr-ı tımâride nalub zabt idüb itdüğü zulmün nihayeti yokdur eğer hakkından gelinirse vilâyet ahâlisiolurlar deyü bildirmeğin payesi bir i‘lâma arz olunduk da hatt-ı hümayunımla hakkından gelinsün deyü fermân-ı ‘âli-şânım sadr olunmağın dergâh-ı mu‘allâm çavuşlarından râfî‘-i tevkî‘-i refî‘-i sa‘âdet-nişân kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân İskender Çavuş zidet-kadrehû sūdde-i sa‘âdetime gelüb Yaşa ve Selanik tımarlarında dokuz bin akçe ze‘âmetden mağrur olub mezid-i inâyetden bin iki yüz rodome ve bin dört yüz akçe noksanıyla bâ-emr-i şerif virilüb tımâr-ı mezbur evime on bin dört yüz yigirmi akçe noksanıyla bi-vech otuz bir bin altı yüz akçalık üzre tevcih olunub sūdde-i sa‘âdetimden lâyük görüb virdüm ki ...

Sayfa 152 okunmadı

Sayfa 153

Belge 122

Zeamet halkının subaşına itaat eylemeleri hususunda ferman.

Hâl ve ze‘âmet halkı mumâ-ileyh subaşı bilüb subaşıliğa müte‘allikaeylemeyeler ol-bâbda cem‘i ahad mâni‘ olmaya şöyle bileler alâmet-i şerife i‘timâd kılalar tahriren fi 16 Zi’l-ka‘detü’ş-şerife sene isneyn ve elf.

Be-makam-ı Kostantin.

Belge 123

Padişah beratı ile bir vakfa bedel ile mutasarrıf olması hususunda.

...

Zide-berât-ı padişâhi ile bir vakfin zevaidin renc bere akçe mutasarrıf ola vakf-ı hazâine müşerref olub cümle erbâb-ı vezâ’ifin vazifeleri Rukiye reciyye hükm olunduk da vakfin nazırı olan Ömer ve Zeydin reciyye den ta‘dim-i kabz eylediği vazifesin taleb idüb geri el-hak hazer olur beyân buyurula.

Allahû'l-alem olmaz.

Belge 124

Mahkeme-i şerifeye Rıdvan Ağanın mübaşir tayin olunması hususunda.

İzzetlü ve sa'âdetlü efendi hazretlerinin huzur-ı sa'âdet-mevfurenvâ' i'râz ve ikramla du'âlar ve senalar takdim olunduktan sonraşerif-i nişân-ı inhâ-i muhibbâne budur ki işbu sene erb'a ve elf Muharremü'l-haramın gurrelerinden nefis-i şehrin iddet-i kadim üzre subaşılik ...üzerinde muhlislerinin adamlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Rıdvan Ağa bendenize mübâşir olunub mahkeme-i şerife hizmetkâr ta'yin olunmuşdur ıtlak olan adamlarındanüzerinden cebr-i hatt şerifleri deriğ buyurulub bi-hasbi's-şer'i ve'l-kanun abid olan evime gelmiş üzre mezkûr ...?...ber-vech-i adâlet hakk üzre zabt itdirmesi babında envâ' müsâcire şeriflerinden mebzul ve bi-deriğ buyuralar fi'l-hakika ve ihsân hizmet-i kerimü's-şânındır.

Belge 125

Zeyd Ömer Veli'nin zevcesi Hind'in boşanması hususunda.

Bu...beyanda budur ki Zeyd Ömer Veli zevcesi Hindiçün mihr-i mukaddem ve mü'ehhirinden ve nafaka-i iddetinden vesâ'ir hukuk-ı şer'iiyesinden benim zimmetimi ibrâ idüb kat' nizâ' ve fasl-ı husumet ider ise vekilim olub tatlık ile deyüb Ömer ve dahi Hind mezbureyi vech-i meşruh üzre alakasın kat' silmedin tatlık ile talak vâkî' olursa cevap buyurulub müşâbe oluna. El-cevab Allahû'l-alem. Vech-i meşruh üzre olmayub talik ile talak vâkî'olmaz. Bayezid.

Sayfa 154

Belge 126

Ayntab da Alennecar mescidinde imam olan Hacı Abdi'nin mescidin imametinin vazifesi için hâlâ mütevellisi olan Hacı Dede'nin vazifesini hiç kimsenin tesirinde kalmadan zorla şahit bulmaktan men eden ferman.

Kıdvetü'l-ümerâ'il-kirâmumdetü'l-küberâ'il-fihâmzü'l-kadr ve'l-ihtirâm el-muhtassbi-mezid-i inâyetü'l-melikü'l-alâ Ayntab sancağı beği dâme-mecdihû ve mefahirü'l-kuzzât ve'l-islâm zidet-vülâtü'l-enâm Mevlana Ayntab kadısı zidet-

fazlehû tevki'-i refi'-i hümâyün vâsıl olıcak ma'lum ola ki Ayntab da vâki' Ale'n-neccar mescidinde bi'l-fiil imam olan darende-i fermân-ı şerif Hacı Abdi nam kimesne dergâh-ı mu'allâma arz-ı hâl idüb mescid-i mezburun imametinin vazifesi içün şart ve ta'yin olunan vakf yerlerinin mahsulün ve tasarrufunu kadimû'l-eyyâmdan ...mescid-i mezbure eyyâm olanlar zabt ve tasarruf ide gelüb hakkımı dahil itmiş değil iken hâlâ mütevellisi olan Hacı Dede nam kimesne şart-ı vakfa ve kadimden ...ile amel olunmak bâbında emr-i şerifim ricâi düb mübâşeresinde fetvâ-yı şerife var itdüğün bildirüb imdi buyurdum ki hükm-i şerif vaci bû'l-inâyetim vardukda ol-vechle dâhil olundukdaberaber idüb bu bir def'âşer'le görölüb dahil olmayub ve bilâ-gadr şer' üzerinden on beş bin mürur itmiş husus değil ise hak üzreevkât ve cümle teftiş ve tefahhus idüb ve elinde olan fete vâ-yı şerife ve şart ve hakk-ı nazar kılub göresiz kabz arz olunan kebir ise ol-bab da emr-i şer'le amel idüb şer'i şerife ve şart ve efza ve kadimden ola gelen muhalif-i mezburi dâhil itdirmeyüb men' ve def' idesiz hak üzre olub nüzulden ve telbisen ve şühûd-ı zordan hazer idüb kazîyye müdahil olmayanı dâhil itdirmeyüb mütemeddi sükûn itmeyeni ve muhtâc-ı arz olanı arz idesiz şöyle bilesiz ve ba'de nazır bu hükm-i şerifimi elinde ibka idüb alâmet-i şerife i'timad kılasız tahriren fi evâst-ı Muharremü'l-haram sene salis ve elf.

Be-makam-ı Kostantin.

Belge 127

Birecik nahiyesinden kanun üzrebad-ı heva ve arus vergisi zulm ve zorba olmadan tahsil edilmesi hususunda.

Meclis-i şer'i şerif-i şî'âr ve mahfil-i münif-i sa'âdet-desârları ...ve'n-neşâr kılındıktan sonra ma'ruz-ı muhibbisi budur ki nahiye-i Birecik işbu erbaa ve elf Muharremü'l-haramından vâki' olan bâd-ı hevâ ve resm-i arusâne vesâ'ir kanun-ı kadim üzre zabt olunan hususların geri virilmemesin adamlarımızdan kıdvetü'l-emâsilve'l-akrân Yusuf Ağa zidet-kadrehû ya ta'yin olunub mektub virilüb birle huzur-ı sudurlarına irsâl olundu 'inde'l-vüsûl ihsân-ı malani hânerinden me'mûldür ki cânib-i şeriflerinden dahi naib ta'yin buyurular ki her ne sadr olursa ber-muceb-i şer'i şerif görölüb fukaraya hilâf-ı şer'i şerif ve muğayyer kanun-ı münifzulm ve teaddi olmaya bakî hemişe ömr-i devlet der-i seccade-i şeri'ât-mendan...

Muhibb-i mahlas Ömer Kethüda Mir-livâ-i Ayntab.

Sayfa 155

Belge 128

Ayntabihtisabkatibi olan Kasım'ın görevden alınıp yerine başka bir kâtibin tayin olunması hususunda.

Sebeb-i tahrir-i kalem ve muceb-i tastir-i rakam budur ki

Ayntab ihtisâb kal'asına yevmi on beş akçe ile kâtib bâni olan Kasım def' olunub yerine iş bu darende-i tezkire Muharrem sene salis ve elf Recebinin onuncu gününden geri yevmi on beş akçe ile ber-vech-i adalet kâtib ta'yin olunmuşdur gerekdir ki varub mukata'a-i mezbure mekâtib olub hizmet-i lâzimesi ola geldiği üzre sa'i ve sa'âdet-i birle mü'eddi kılındıktan sonra yevmi on beş akçe ulufesin mukata'a-i mezbure mahsulünden alub mutasarrıf ola tahriren fi aşere Zi'l-ka'de-i şerife minşühûr sene salis ve elf.

Bi-medine-i Haleb el-mahruse.

Belge 129

Ayntab da Kanalcı mahalle halkının sancakbeyi ve subaşlarının kendilerini zulm ettiğini arz etmeleri ve bu zulmlerin ve rencidelerin son bulması için gönderilen ferman.

Kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm Mevlana Ayntab kadısı zidet-fazlehu tevki'-i refi'-i hümayun vâsıl olıncak ma'lum ola ki darendegân-ı fermân-ı hümayun nefsi-i Ayntab beği mahallâtından Kanalcı dimekle ma'ruf mahalle halkı dergâh-ı ma'luma adam gönderüb şöyle arz eylediler ki sancak beği subaşları daima bunları saray ve zindan ...çadırların beklemek için ve çayır zamanında çayır biçmek için sürüb içdirüb davarları ile taşırub rencide ve ta'addi eylemelikden hâli değil imiş imdi fukara ve zu'afaya bunun emsâli zulm ve te'addi olunduğuna kat' arızâ-yı şerifem yokdur buyurdum ki hükm-i şerifimle vardukların da minba'd bunları saray ve zindan ve inde derun debeğ çadırların beklemek için ve çayır zamanında bicdirüb davarları ile taşıdırmağa sürmeyüb hilâf-ı şer'i ve kanun rencide ve te'addi itmeyeler ve itdirmeyesiz ...ve muhtâc-ı arz olanları yazub bildiresiz tekrar bu husus için şikâyet eylemeyesiz şöyle bilesiz ve ba'de'l-faz bu

hükm-i hümayunımı ellerinde ibka idüb alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahriren fi evâhir-i Şevvali'l-mükerrem sene salis ve elf.

Be-makam-ı Kostantin.

Belge 130

Ayntabda bulunan kasabhanenin iltizam kaydı hususunda.

...kasab hane-i nefis-i Ayntab der-'uhde-i Hacı Mustafa ve yedd-i Karagöz ber-vech-i iltizâm kaydı gurre-i Zi'l-hicce sene salis ve elf. Sene 1200.

Belge 131

Hacı Mustafa'nın mukataası için ödediği vergiden sonra tezkire verilmesi hususunda.

Mezkûr Hacı Mustafa mukata'â-i mezbure sene bin üç Zi'l-hiccesinin guresinden bin dört Rebi'û'l-evvelinin nihayetine varınca beher mahımızda yüz otuzar altuna ve şitâ ayları olan Rebi'û'l-ahirin guresinden Recebin nihayetine varınca sekiz altun ve bahar ayları olan Şabanın guresinden Zi'l-ka'denin nihayetine varınca doksan altuna cümle bin iki yüz altun mesnud olur hüsn-i rızâ ve ihzârı ile guresine alub kabul eyleyüb deftere kayd olunub sicil-i şerife ketb olunduğundan sonra mazmun-ı tezkire virildi tahriren fi evâhir-i Muharremü'l-haram sene erbaa ve elf.

...mirlivâ-i Maraş.

Sayfa 156

Belge 132

Ayntab da Ammu mahallesi Behramoğlu mescidinde imam olan Mehmed'in hizmet etmediği ve mahalle ahalisinin şikâyeti üzerine yerine Süleyman'ın tayin edilmesi hususunda ferman.

Aded-i evrak iki yüz otuz sekizdir.

Nişân-ı şerif-i âlî-şân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı hakani hükmi oldur ki

Nefs-i Ayntab da vâkî‘ mahalle-i Ammuda Behram oğlu mescidinde bi'l-fiil imam olan Mehmed nam kimesne edâ-i hizmet itmeyüb ve mahalle-i merkume ahâlisi mahfil-i şer‘agelüb mezkûr Mehmedin imametine razı oldukları ecilden işbu darende-i fermân-ı hümayunımı Süleyman nam kimesneye yevmi dörder akçe ile tevcih olunub berât-ı şerif ricasına kadı Mustafa Mehmed arz itmeğin sarf idüb bu berât-ı hümayunu virdim ve buyurdum ki varub hizmet-i lâzimesin mü’eddi kılındıktan sonra yevmi dörder akçeye mutasarrıf olub vakfın ruhiçün ve benim devâm-ı devletim için duaya müdâvemet gösteresiz ol-bâbda hiç ahed mani‘ ve dafi‘ olmaya şöyle bileler alâmet-i şerife i‘timâd kılalar tahriren fi el-yevmü’s-sabi‘ aşer şehr-i Ramazanü’l-mübârek sene salis ve elf.

Be-makam-ı Kostantin el-mahruse.

Belge 133

Ayntab kalesine hapsedtirilen adı geçen kimselerin serbest bırakılması hususunda.

Cenâb-ı ...Çavuş Ağa hazretleri kâmilâ.

Dürer-i davat-ı safiyat-ı muhibbât... ve öZR-i teslimât-ı vafıyyat mukadderet ta‘yin ki mahz-ı muhabbet lâzım ve yemin-i meveddet her birisinden kabz olur ...ve mü’eddi kılındıktan sonra inhâ olunan budur ki bundan akdem Yusuf subaşı ile Kürtüncü oğullarının ...ile olan alakalarından ötürü Tilbaşerli Kasımı kal‘aya çıkarub habs itdirdikleri istimâ‘ olunmağın mektub irsâl olundu vüsûlünde....me’muldür ki mezbur kal‘a dan çıkarub ıtlak itdirmesine sa‘i gözü deriğ buyurula bu vechle kal‘a ya habs olunmak kanun değildir kal‘aya kanlı veya ...habs olunur bizim huzurumuzda birbirleri ile hesaplaşub mâ-beynlerinde çoklul alaka kalmamış idesiz ıtlak itdirmeyene sa‘iidesiz yine istedikleri zaman kendüler ile şer‘i şerif vakı‘a olmayasız biz kefil olalım Allahû-Te‘ala hazretleri nasb idüb asitâniden geldiğimiz eyyamda her ne cavabları var ise şer‘le görölub vasıl ola vallahüm.

Belge 134

Ayntab kazâsında Hacubaba’da mutasarrıf olan Abdurrahman’nın kaydı olmadığından yerine önceki mutasarrıf olan Mevlâna Mehmed’in görevlendirilmesi hususunda berat.

Nîşân-ı şerif-i âlî-şân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı hakani hükmi oldur ki

Kazâ-i Ayntab da vâkî‘ Hacı baba bak‘ası işbu dârende-i fermânı şerif Mevlana Abdurrahman mutasarrıf iken öz-nâmede kaydı yok deyü sabıka mutasarrıf olan Mevlana Mehmed tevcih olunub mezkûr Abdurrahmana tecdid olunmağın bakîyye-i mezbure asılub sabıka üzre mezkûr Abdurrahmana sadaka buyurulmak ricasına kadı-i Mevlana Mehmed arz eylemeğın sadak idüb bu berât-ı hümayunu virdim ve buyurdum ki varub anda bi-alakadar olub hizmet-i lâzımesin mü‘eddi kıldıktan sonra şimdiye değın cihete her neye mutasarrıf olmuş ise yine ona mutasarrıf olub vakfın ruhiçün ve benim devâm-ı devletim içün duaya müdavemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerife i‘timâd kılalar tahriren fi li-sene aşer şehri Zi’l-ka‘de sene salis ve elf.

Kayd fi 12 Muharremü’l-haram sene erbaa ve elf.

Müsveddeden hacı Halil bin Mehmed ve Kara Hasan bin Yusuf.

Sayfa 157

Belge 135

Donanma-yı Hümayun için Zülkadriye vilayetinden avarız hanenin her on iki hanesinden bir nefer Körükçü gönderilmesi hususunda ferman.

Emirü’l-ümerâ’il-kirâm kebirü’l-küberâ’il-fihâm zü’l-kadr ve’l-ihtirâm sahibü’l-izz ve’l-ihtişâm el-muhtass bi-mezid-i inâyet el-melikü’l-alâ Maraş beğlerbeğisi dâme-ikbâlehû ve akzâ-yı kuzzâtî’l-müslimin zidet-vülâtî’l-muvahhidin Mevlana Maraş kadısı zide-fezlehû tevkî‘-i refi‘-i hümayun vâsıl olıcak ma‘lum ola ki sen ki mirmiransın hâlâ dergâh-ı ma‘luma arz gösterüb sene erbaa ve elf Şabanının yigirmi beşinci günü tarihiyle müverrih emr-i şerif vârid olub mazmunın da donanmâ-yı hümayunım içün vilâyet-i Zülkadriyyeden vâkî‘ avârız hanenin her on iki hanesinden bir nefer Körükçü ihrâc eyleye deyü ferman olunmağın ve’d-din mezbure mesâfe-i mu‘ayyede olub Körükçü gelmek asir olmağın Körükçü bedeli avarız hanesinin her on iki hanesinden ikişer bin beş yüz aakçe ki her haneden ikişer yüz dokuzar akçe olur ihrâc eyleyüb ber-vech-i ta‘cil hazâne-i amire me irsâl ve idhâl eyleyesiz deyü emr-i şerif vârid olub imtisâlen bedel-i Körükçü akçesi cem‘ ve tahsil eylemek mübâşeret eylemek hududunda iken sene-i mezbure Saferinin yigirmi

sekizinci günü tarihiyle müverrih-i emr-i şerifden vârid olub vilâyet-i Zülkadriyyeden her on iki hanelerinde bir nefer Körükcü ihrâc olunubtersâne-i amireye getirüb teslim eylesiz deyü fermân olunmağla ahali-i vilâyet ve re'âya ta'ifesi tereddüde varmışlardır şöyle ki bedel-i Körükcü akçesinden ma'dâ Körükcü dahi ihrâc olunursa re'âya tahsil itmeyüb cümlesieylemek mukarrerdir deyü i'lâm eylemişsiz imdi hazine-i amireme mahfuz olan mevkufat defterlerine nazâr olundukda bin üç tarihinde taht-ı kazâ-i Zülkadriyeden bedel-i Körükcü akçesi cem' oluna deyü fermân olduğu mukayyed bulunmağın bedel-i Körükcü cem' oluna ve ol-makule Körükcü emrin alub der-i kese idüb asitâne-i sa'âdetime irsâl eylesiz mukaddema irsâl olunan emr-i şerifim mucebince her on haneden bir Körükcü hesabı üzre bedel-i akçesi cem' ve tahsil itdirüb mukaddema me'mur olan Süleyman Çavuş ile ber-vech-i isti'câl ulufe zamanına değin dâhil-i hazine itdürmeği emridüb buyurdum ki hükm-i şerifim vardukda bu babda olan emrim mucebince amel idüb dahi te'hir ve terahim itmeyüb mukaddema irsâl olunan emr-i şerifim mucebince kazâ-i mezbureden ihrâc fermân olunan bedel-i Körükcü akçeleri mukaddema me'mur olan Süleyman Çavuş mübaşeretiyle me'mur olduğu üzre ber-vech-i isti'câl cem' ve tahsil itdirüb ulufe zamanına değin getirüb hazine-i amireye teslim eylesiz te'hir ve i'mâl ve sahilden bekasını ihzâr eylesiz ve Körük cü ihrâc için emr-i şerif ibrâz ider ise ol-makule emri alub der-i kese mühürledüb der-i sa'âdetime irsâl ve isâl eylesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahriren el-yevmü't-tâsi' sene erbaa ve elf.

Be-makam-ı Kostantin.

...

Belge 136

Ayntab da Mihaliye medresesine sadaka buyurulması hususunda fetva verilmesi.

Masallihât-ı Mevlâna Abdürrahim Efendi kâm-bin.

Tahsil-i safiyyat ve teslimât-ı vâfiyyat ihâdından sonra inhâ olunur ki işbu sene erbaa ve elf Cemaziye'l-ahiresinin yigirmi gününde yevmi elli akçe ve ile Ayntab da dâfi' Mihaliye medresesine sadaka buyurulmuşdur gerekdir ki medrese-i

mezbureye varub ifâde ve istifâde üzre olub virdikleri fetevada dahi yazub bir iki ihrâc ile mukayyed olasız ve's-selâm...

...

Be-asakir-i Anadolu

Belge 137

Mihaliye medresesi fetva emri ile hacda verilen vaadler hususunda.

...alınırklar yine inhâ olunur ki erbaa ve elf Cemaziye'l-ahiresinin yigirminci gününde Mihaliye medresesi fetva ile bu mahallelerine tevcih olunmak ve Rakka-i vedâd ile cenâb-ı şeriflerine i'lâm olundu lede'l-vüsûl me'muldür ki fetva emri ile ta'yid olasız tarîk-ı hacda nice mevâ'i dolmuşdur va'di'l-kirâm din-i ma'lûm-ı şerifdir ne kadar zahmet ise mukayyed olmanız ricâ olunur bâkî ve's-selâm.fi 15 şehr-i Şa'banü'l-muazzam sene erbaa ve elf.

Sayfa 158

Belge 138

Ayntab da zeamet ve tımar erbabı için mahkeme tenbih edilip orduya bizzat katılmaları hususunda.

Mefahirül-emâsil ve'l-akrânlivâ-i Ayntab alaybeğisi kaymakam olan İbrahim Beğzide-kadrehu ba'de's-selâm inhâ ve i'lâm olunan oldur ki hâlâ işbu mübarek Şa'banü'l-muazzamın onuncu günü otağımız çıkarub inşallahû teala yigirminci gün kendim çıkarub mukarrer ve muhakkak olmuşdur ...livâ-i mezburede olan ze'âma ve erbâb-ı tımara mehakim tenbih idüb ve te'kid eyleyesin ki herkes hazır ve mihyâ olubruz-ı mezburede gelüb orduya mülaki olalar şöyle ki gelüb irsime tekâmül eyleyeler tımarları ahire tevcih olunur bilmiş olsunlar bu zamanı sâ'ir zamana kıyas eylesinler bizzat sa'detlü padişah hazretleri gideceğinde asla şübhe kalmamışdır herkes ona kendi bahirde inâyet üzre olub bir gün evvel gelüb orduya mülâkî olalar tahriren fi Şaban sene erbaa ve elf.

Be-yurd-ı Maraş.

Muhibb-i himem hazret-i Mahmud Paşa.

Belge 139

Ayntab da Telbaşer nahiyesinde on yedi bin akçelik tımara mutasarrıf olan Mustafa'nın Yanık seferine katılmasıyla başkasına verilen tımarının tekrar kendisine verilmesi hususunda ferman.

Hazret-i Mevlana-yı şeri'ât-me'âb

Kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâ'il-ve'l-ke'lâm Mevlana Ayntab ve Telbaşer kazâları zidet-fazlehûm tahiyyât-ı safiyyât ve teslimât-ı vafiyyat ittihazından sonra zımme-i miri-şeri'ât-nisâbinhâ-i muhibbane budur ki haliyâ bu canibe hitaben emr-i âli vârid olub mehvâ-yı hümâyunda sabıka Karaman beğlerbeğisi Mehmed dame-ikbalehû mektub gönderüb Ayntab sancağında Telbaşer nahiyesinde Körkün nam karye ve gayriden on yedi bin akçalık tımara mutasarrıf olan darende-i fermân vacibû'l-iz'ân Mustafa için tımar-ı mezburı babası tahvilinden feragatinden alub berat itdirüb tasarrufunda iken Mustafa nam kimesne sefer üzerinde feragat-i memnu'dur deyü alub berat itdirmekle tasarrufına mani' oldukda hak bunun olduğuna mukaddema alaybeğisi dahi arz itmekle geri buna mukarrer kılınub kat'anizâ'ı ve fasl-ı husumeti olduğundan gayri tımar-ı mezbur ile bu Yanık seferini seferleyüb ve ferman olunankışlayub her vechle hakka deriğ olduğın bildirüb mukarrer olmak bâbında 'inâyet ricasına arz itmeğin buyurdum ki tımar-ı mezbur arz olundığı gibi ...buna mukarrer idüb ahiri dahil itdirmeyesiz deyü ferman olunmağın ber-muceb-i emr-i âli diğer Mustafanın vekil olan tımarının elinde olan temessükât mezbur Mustafanın temessükâtları getirdilüb tarafeynin temessükâtına nazar olundukda ...mezkûr üzretimâr-ı mezbur bunun hak olub mezkûr diğer Mustafanın ol-vechle nizâ'ımın aslı olmayub ve da'vâsın bi-vech olmağla mirmirân sabıka zamanlarında dahi görilüb hak bunundur deyü tasdik için müte'addid mektublar virmişken mucabince bu canibden dahi mektub virilüb gerekdir ki tımâr-ı mezburun kemâ-gân berat ve mukarrer nahiyesi mucabince mukarrer kılınmışdır tımâr-ı mezburı buna zabt itdirüb min-ba'd mezbur diğer Mustafayı dahil itdirmeyesiz ve dahil olmuş ise hilâf-ı şer'i nesnesin almış isealıviresiz şöyle bilesiz mucab-i mektub ile amel idesiz tahriren fi gurre-i Şa'bânü'l-muazzam sene erbaa ve elf mümehhid-i hatm-ı hazret-i Mahmud Paşa mir-mirân-ı Maraş. Bi-medine-i Maraş el-mahruse.

Sayfa 159

Belge 140

Hıyam karyesi, Tepeardı ve Kuyuderesi ve Aleppo mezraası mahsulâtının devlet hazinesi için alınan vergilerin toplanması için tezkire tahrir olunması hususunda.

Vech-i tahrir-i huruf oldur ki hâlâ Ayntab mukata'asına tâbi' karye-i Hıyam ve mezra'â-i Tepeardı ve mezra'â-i Kuyuderesi ve mezra'â-i Alepponun sene ahadi ve elf mahsulâtının hisse-i mirisi... ve rüsûm-ı çift vesâ'ir miriye râci' vesâ'ir hususları karye-i mezbureden Cuma kethüda ve Hacı Hüdaverdi ve ...bin Yakub ve İbrahim bin Kara Halil ve Hasan bin İzzeddin ve Aydın bin Kara İlyas ve Ali ve Nazır bin Hüseyin ve.....Kara Mehmed ve Aydın bin Hakim ve İsmail bin Hacı Ali ve Sadık bin Hacı Muhsin ve Mirza bin Rıızvan ve Mehmed barbar ve Süleyman bin Demirci ve bâkî ahali-i karye-i Hayyam tarih-i iltizamdan sene erbaa ve elf Muharreminin nihâyetine gelince işbu yetmiş dokuz aded guruşa icâre virilüb ve bundan ma'dâ mezkûrlara yüz aded guruş dahi karz virilüb cümle zimmetlerinde altı yüz yetmiş dokuz guruş olub ve hâlâ zikr olunan meblağın iki yüz aded guruşın alub kabz idüb ba'de külli hesab zimmetlerinde mâl-ı icâreden dört yüz yetmiş dokuz guruş bâkî kalub ve mezkûr müste'cirler zikr olunan karye ve mezra'ân vâkî' olan mahsulâtın zabt ve tasarruf itmeleri için işbu tezkire tahrir olundı el-dâfi' fi gurre-i Safer sene erbaa ve elf. Nazır Mustafa Paşa.

Belge 141

Hıyam karyesinden alınan mahsul-i penye, çift ve bennak ve bostan ve hıyar ve bad-ı heva vergilerinin toplanması için temessük tahrir olunması hususunda.

Vech-i tezkire budur ki havass-ı hümayuna tabi' karye-i Hıyamın sene ahad ve elf vacibinde vâkî' olan mahsul-i penye ve erzen ve çift ve bennak ve bostan ve hıyar ve rüsûm ve hukuk sâ'irlerinin hisse-i mirisiz bâd-ı hevâsıyla tımâr-ı iltizamımızdan Muharrem erbaa ve elfe değin altı yüz yetmiş dokuz guruş aicâra virilüb mukaddema iki yüz guruş kabz olunub hâlâ dahi dört yüz yetmiş dokuz guruş ahali-i karye yedinden bi-kusur kabz olunmağın işbu temessük tahrir olunub

yollarınavakt-i hacetde ihtiyaç iderse tahriren fi evâsıt-ı Saferü'l-muzaffer sene erbaa ve elf.

Nazır Mustafa Paşa

Belge 142 (Muhtemelen Arapça olduğundan okuyamadım)

Belge 143

Mirza Beşe'nin zabtettiği bir akçalık hakkını tekrar Davut Beşe'ye zabt ettirilmesi hususunda.

Sa'âdetlü Efendi hazretlerinin ömr-i huzur-ı meshubû'l-serirlerine arz-ı muhibb-i kadim budur ki huttaba mektub-ı şerifiniz ile Ömer kethüda iken mektubı gelüb Mirza Beşenin hakkına bir akçalık hususuna cümle re'âya ve vilâyet halkı kendüden şükrân üzre dirdimek ile yine varaka-i hüccet birre haki pâ-yı şerifleri irsâl olundı vüsûl buldukdamevcuddur ki merkum Mirza Beşenin üzerinde nazâr-ı şerifin deriğ olmaya bundan evvel yasakçılara minvâl üzre zabt idegelmiş ise Mirza Beşeye olageldüğü üzre zabt ve tasarruf itdirüb hiçahed mâni' olmaya ...lâzımdır ma'lum-ı sa'âdetiniz olmaya.

Mehmed Emir-i bölük başı serdâr-ı Haleb hâlâ.

Nihayet Mirza Beşenin üç ay tamam olduktan sonra yine tekrar merkum Davud Beşeye zabt itdiresiz.

Belge 144

Ayntab da müderris olan Ahmed'in vefat etmesiyle yerinin boş kaldığı ve yerine Mevlâna Hasan'ın getirilmesi hususunda berat.

Sebeb-i tahrir-i kalem ve muceb-i tastir-i rakam budur ki

Hâlâ Ayntab kadısı olan Mevlana Yakub zidet-fazlehûm mektub gönderüb nefsi-i Ayntab da vâkî' ...yevmi sekiz akçe ile müderris olan Ahmed fevt olmağla yeri mahlûl kalub işbu darende-i tezkire Mevlana Hasan için ilm ve fazilet ile ma'ruf ve salâh-ı ehliyet ile mevsuf tedris-i ulûm-ı akliyede me'hur tefhim-i kanun ta'liyeyek aldırub ...deyüb ildirmeğin sene erbaa ve elf Şabanının yedinci gününde tevcih olunub berât-ı şerif için ibtidâ tezkiresi virildi gerekdir ki bu babda virilen

tezkire der-i devletde berât-ı âli-şân itdirilmeyüb gelinceye değin hizmet-i lâzimesin mu'adderet kılındıktan sonra yevmi sekiz akçe veevkâf-ı mezbure mahsulünden alub mutasarrıf olan kimesne mâni' olmaya tahriren fî el-yevmü'l-tasi' şehr-i Şa'banü'l-muazzam minşühûr sene erbaa ve elf.

Bi-Medine-i Haleb el-mahruse.

Sayfa 160

Belge 145

Ayntab ve havalisi haslarına nazır olan Mustafa Çelebi'nin mukataasının başkasına verilmesi vergilerin adalet ve kanun üzre tahsil edilmesi hususunda ferman.

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm Mevlana Ayntâb kadısı zide fazlühü tezkire vâsıl olıcak ma'lum ola ki Ayntâb ve havâlisi haslarına nazır olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akran Mustafa Çelebi zide-kadrehû gelüb mukata'â-i mezburımın uhdesinde iken re'âya mabeyninde mukata'a ahire virilmişdir deyü şâyi' olmakla tahsil-i mâl ihtilâl hasıl olmuştur deyü bildirdi imdi mukata'â-i mezbureke mâ-gân mezbur üzerinde olub ahire virilmişdir ve hâlâ der-i devlete hükm-i irsâliye matlub olmakla müseccilâ tedârik ve irsâli ...olub avk ve te'hire mecâli kalmamağın tezkire tahrir ve irsâl olundı vardukda gerekdir ki mukata'â-i mezbureyi şer'i şerif muktezasınca kemâ-gân hak ve adlüzre emin mumâ-ileyhin idamesine zabt ve tasarruf idübaherden kimesneyi dahil ve tasarruf itdirmeyesiz ve bi'l-cümle eğer adet-i ağnam vesâ'ir tahvil ve tarihince râci' hukuk ve rüsûm ve ...sicillâ yerli yerinden mürâfî ve mütevenni akçeler tahsil idüb tekmil ve irsâliye itdirilmek sa'i ve ihtimâm idüb lâkin bir harde hilâf-ı şer'i kavim ve muğayyer defter ve kanun-ı kadim bi-vech-i iştirâ itdirilmek sa'iidesiz tahriren fî'l-yevmü'l-hams minşehr-i Recebü'l-mürecceb sene erbaa ve elf.

Mahmiye-i Haleb el-mahruse.

Belge 146

Zülkadriye eminlerinin ve ortaklarının zimmetlerinde bulunan akçeleri eda etmeleri ve eminlerden Süleyman'ın vefat etmesiyle de onun da malından devlet hazinesi için tahsil edilmesi hususunda ferman.

Mefahirü'l-kuzât ve'l-hükkâm, ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm Mevlana Ayntab kadısı zide-fazluhû tezkire varıncak ma'lum ola ki bundan akdem Türkman Haleb ve ihrâz-ı Zülkadriyye eminleri olan Murad Beğ ve Süleyman bin Mehmed ve Kaba Naib oğlu Ali Beğ ve İsmail Beğ ve bâkî şerikleri zimmetlerinde sene erbaa ve semanin ve nihâyeden sene semane ve semanin ve hakim-i vacibine gelince gelinceye değin mukata'ât-ı mezbureden ve makbuzlarından ve edâsı kabul itdikleri mebzulden tevârih-i muhalife ile cem'a on dört bin kırk yedi altun bâkî olub hâlâ mültezimân-ı mezburandan Süleyman vefat itdüğü haber virilmeğın zimmetlerinde olan mâl-ı mukata' emlak ve esbablarından kifâyet eylemeyi kefil-i bi'l-mâlından tahsil ve idhâl-i hazine olması lâzım olmağın meblâğ-ı mezbur vacibleri ile ve mikdarıyla ale'l-tafsil yazdırılıub nişanlayub tahsiline kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân dergâh-ı mu'allâm çavuşlarından Piri Çavuş zide-kadrehu irsâl olundı vardukda gerekdir ki bu babda irsâl olunan nişanlı defter tezkiresi mucebince matlub olan meblâğ-ı mültezimin mezburun dan edâsında ad itdikleri emlak ve esbablarından ve vefat idenlerin muhalefâtından tahsil idübresim-i mâl ıtlak olunur nesneleri kalmadıktan sonra kifâyet eylemeyi kefil-i bi'l-malından talep ve tahsil itdirüb gönderüb hazrevât defteriyle teslim-i hazine itdiresiz kimesne zimmetinde mal-ı miriden bir akçe bâkî koydurmayub bu nemekdar mal tahsil olunduğın yazub bildiresiz tahriren fi el-râbi' ve'l-işrin sene Recebü'l-mürecceb sene erbaa ve elf.

Bi-Medine-i Haleb el-Mahruse.

Belge 147

Devlet hazinesi için tahsil olunan mirinin zayi ve telef olunmasını engellemek hususunda.

Ve müteveffâ-yı mezburun muhallefâtı fûruht olundukda canib-i cedidden ta'yin ve irsâl olunan ve kâtib Yusuf zide-kadrehû ya fakr û kat'î defter idüb bâniye bir akçe ve birce zâyi' ve telef olunmakdan ve haric-i ez-defter bir pare konulmakdan ve muhalefât-ı mezbure müsteminden noksan fûruht olunmakdan isbât olundı tahsil-i mâl-i miride bizi makrure sa'imerkub idüb kimesne zimmetinde mâl-ı miriden bir akçe ve birce koydurmayasız.

Sayfa 161

Belge 148

Ayntab da Telbaşer nahiyesinde Körkün karyesinde on yedi bin akçe tımara mutasarrıf olan Mustafa için yeniden berat verilmesi hususunda ferman.

Em r 'l-ümerâil-kirâm kebîr' l-küberâi'l-fihâm z l'l-kadr ve'l-ihtirâm sahib 'l-izz ve'l-ihti  m el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'l  Zulkadriye Beylerbeyisi dame ikbale tevki'-i refi'-i h m y n vâsıl olıcak ma'lûm ola ki sabıka Karaman be lerbe isi Mehmed dâme-ikbâlehû mektub gönderüb Ayntab sancağında Telba er nahiyesinde Körkün nam karye ve gayriden on yedi bin akçe tımara mutasarrıf olan darend -i fermân vacib 'l-iz' n Mustafa i  ntım r-ı mezburı baba tahvilinden feragatden alub berât itdirüb tasarrufında iken diğer Mustafa nam kimesne sefer üzerinde feragat memnu'dur deyü alub berât itdirmekle tasarrufına mâni' oldukda hak bunun oldu ına mukaddema alaybe isi dahi arz itmekle geri buna mukarrer kılınub kat' nizâ'ı ve dahil-i husumet olduğunda gayrı tımar-ı mezbur ile bu Yanık seferini seferleyüb ve ferman olunan serhadde ku adılub her vecihle hakkı tarh olundu ın bildirüb mukarrer olunmak bâbında 'inâyet ricasına arz itmeğin buyurdum ki inhâ olunur arz olundu ı gibi ise buna mukarrer idüb min-ba'd üzre dahil itdirmeyesiz anın tahvil ve tarihine d  en mahsulünden nesnesi dahi almış ise bayrak kadısı ma'rifetiyle ba'de's-sübût alıviresiz şöyle bilesiz alâmet-i  erife i'timâd kılasız tahriren fi evâil-i Saferü'l-muzaffer sene erbaa ve elf.

Be-makam-ı Kostantin.

Belge 149

Ayntab hasları emini Abdülaziz'in haksız yere reayadan yiyecek vesair nesne talep etmesi üzerine reayanın padişaha bizzat mektup sunması hususunda.

Kıdv t 'l-islâm zide-en' m Mevlana Ayntab kadısı zide-fazlehû tezkire vâsıl olıcak ma'lûm ola ki hâlâ Ayntab hasları ve tevâbi'i emini olan Mustafa karında ı oğlu Abdülaziz elli altmış nefer atlu ve on sekban ile ricaya ve ber yanın üzerlerine çıkub fukaradan müfit yem ve yiyecek vesâ'ir nesne teklif idüb hilâf-ı  er'i ve kanun-ı n -hak yere külli akçelerin alma a re' ya der-i devlete varub mezalim itdiklerinde

ahvalleri şer‘a görölüb icrâ-yı hak olunmasına emr-i şerif vârid olmağın merhum şimdiye değin mâl-ı mukata‘âdan cem‘ ve tahsil itdüğü mevcut akçesiyle bu canibe gelübre‘âya ile mâ-beynlerinde olan da‘vâ ve nizâ‘ları görölmesi lâzım ve mühim olmağın tezkire ile istihdâm kullarından kıdvetü’l-emâsil ve’l-akran Ali Beğzide-kadrehu irsâl olundu vardukda gerekdir ki mezburı getirdüb mâ-beynde bulunan mevcut akçesiyle....mezbura koşub ta‘accül gönderesiz re‘âya ile mürafa‘â olunub muceb-i emr-i âli ahvalleri hak üzre görölüb icrâ-yı hak oluna ve bi’l-cümle mezburun gelmesi ihmândır âna göre bi-suret üzreolub ihmâlden ictinâb olunub beher hâl mezbura koşub gönderilmek sa‘i ihtimâmidesiz tahriren fi’l-yevmü’l-râbi‘ ve’l-işrin Recebü’l-mürecceb sene erbaa ve elf.

Bi-Medine-i Haleb el-mahrusa.

Belge 150

Subaşıların yaptıkları tahsilatda kimsenin zorluk çıkarmaması gerektiği hususunda.

Ve mâl-i mukata‘âdana hadi ve elfvâcib malından müstehak olmuşdurihtimâmları emr-i şerif-i âli müteveccih olmuş hakları var ise ma‘rifet-i şer‘le subaşıları olan kimesneler zabti düb ve vâkî‘ olan bâd-ı hevâsın gıbbe‘ş-şer‘i adamların zabt idüb zabt ve tasarruflarına kimesne mâni‘ olmaya.

Sayfa 162

Belge 151

Ayntab sancağı nahiyesinde mutasarrıf olan Abdullahoğlu’nun Yanık seferine katılmaması üzerine zeametinin alınıp başkasının tasarrufuna verilmesi hususunda ferman.

Nişân-ı şerif-i âlî-şân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı hakani hükmi oldur ki:

Abdullah oğlu râfi‘-i tevkî‘-i ref‘û‘ş-şân kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Mustafa zide-kadrehu südde-i sa‘âdeetime gelüb Ayntab sancağında ve nahiyesinde Göllüce nam karye ve gayriden işbuakçe ze‘âmete mutasarrıf olub Yanık Seferine me’mur olmayub serdar tarafından emr ile kalmış iken sefer-i mezbura varmadı deyü ze‘âmeti alınub ahire virildiğin bildirüb mukarrer olmak ricâ itmeğın serdar

tarafından emr ile kalmış iken sefer-i mezbura gelmedi deyü ze‘âmeti alınub ahire virilmiş ise geri mukarrer idüb berâtı mucebince zabt ve tasarruf idüb ahiri dahil-i tasarruf itdirmeyesiz deyü erbaa ve elf Rebi‘ûl-evvelinin evâsıtında hükm-i şerif virildikten sonra zikr olunan yigirmi bin akçe ze‘âmet berâtı mucebince mezkûra mukarrer kılınub tevcih olunub südde-i sa‘âdetimden virdim ki zikr olunur....?...ve buyurdum ki ba‘de’l-yevm taht yedinde olub tasarruf kılubşöyle ki vezâ’if-i hizmet mürûre-i mevfure ve mesâ‘ı meskun asâkir-i mansuredir ber-muahher defter-i hakani mansur mer‘i ve mü’eddi kıla ve ze‘âmet hilâf-ı mumâ-ileyh subaşı bilüb subaşılik hilâf-ı emire müracâ‘ât ideler ol-babda hiç ahed mâni‘ olmaya şöyle bileler alâmet-i şerife i‘timâd kılalar tahriren fi 15 Rebi‘ûl-ahir sene erbaa ve elf.

Be-makam-ı Kostantin el-mahrusa

...

Belge 152

Ayntab sancağı nahiyesinde muasarrıf olan Mustafa bin Abdullah’ın Eflak ve Boğdan seferine katılmayacağını bildirmesinden dolayı tasarrufuna kimsenin dahil olmaması gerektiği hususunda ferman

Emîrû’l-ümerâil-kirâm kebîr’ül-küberâ i’l-fihâm zü’l-kadr ve’l-ihtirâm sahibü’l-izz ve’l-ihtişâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti’l-meliki’l-a‘lâ Zulkadriye Beylerbeyis iMahmud dame ikbale hu tevkî’-i refî’-i hümâyûn vâsıl olıcak ma’lûm ola ki düstûr-ı ekrem müşîr-i efham nizâmü’l-âlem vezirim İbrahim Paşa eda mullahi Teali iclâlehunun defteri livâ-i adamlarından olub Ayntab sancağında nahiyesinde Göllüce nam karye ve gayriden yigirmi bin akçe ze‘âmete mutasarrıf olan dârende-i fermân vacibû’l-iz‘ân Mustafa bin Abdullah südde-i sa‘âddetime gelüb müşârü’n-ileyhin hizmetinde olduğın bildirüb bu def‘a ferman olunan Eflak ve Boğdan seferine varmamakla ze‘âmetine dahil olunmamak bâbında hükm-i hümâyûnım ricâ itmeğin buyurdum ki mezbur müşârü’n-ileyhin adamlarından ise bu def‘a ferman olunan Eflak ve Boğdan seferine sancağı sipahileri gelmedi deyü tımarına haricden kimesneyi dahil ve ta‘arruz itdirmeyesiz ve deftere dahi ol-vechle kayd ve işâret ile sen ki ze‘meti sühûlen ahire virilmek ihtimâm olmaya şöyle bilesiz alâmet-i şerife i‘timâd kılarsız tahriren fi evâhir-i Zi’l-hicce sene salis ve elf. ...

Be-makam-ı Kostantin.

Sayfa 163

Belgenin üst kısmındaki yazılar okunmadı

Belge 153

Ayntab sancak ve nahiyesinde mutasarrıf olan Süleyman Çavuş'un vefat etmesiyle üç bin akçalık tımarının başkasına verilmesi hususunda arz.

Ayntab sancağında ve nahiyesinde bin yüz otuz dört akçalık tımara mutasarrıf olan Süleyman Çavuş fevt olub tımarı mahlul olub ve yine livâ-i Öyücek nam karye ve gayriden bin beş yüz akça tımara fariğ tahvilinden mahlul olmağın Mehmed oğlu mezkûr Ali Kaya bendeleri için yarar olub vâkî' olan muharebelerde yoldaşlıkda bulunmuşdur deyü Ayntab sancağı beği Musa Beğ mektubla i'lâm eylemeğın ...üç bin akçalık ...virilmesi için sene selase ve elf Muharreminin evâsıtında müverrih emr-i şerif ibraz eylemeğın zıkr olunan iki bin altı yüz otuz dört akçalık tımar ber-vech-i tekmiil üç bin akçalık üzre ber-muceb-i iz'ân der devlet-nisâb arz olundu tahriren fi 23 Cemaziye'l-ahir sene erbaa ve elf.

Mir-mirân-ı Maraş Mahmud.

Belge 154

Ayntab haslarının 1204 senesi mahsulüne resm-i çift, bennak ve mücerred vesair rüsumların tahsil edilmesi adına temessük tahrir edilmesi hususunda.

Vech-i tahrir-i hurûf budur ki Ayntab hasları yine tâbi' Göçek nam karyenin ahadi ve elf mahsulüne tâbi' rüsûm-ı çift ...ve bennak ve mücerred ve yemin ve rüsûm-ı sâ'ire ve mezra'-i Kızılca ...vâkî' begayet vesâ'ir mahsulâtı bi'l-cümle tarihi tahvilinde râci' ziyân-ı mübâşeret ve tarih-i iltizamından dahil tezkirede mestur olan tarihine değin vâkî' olan ekrâd-ı hevâ ve sâ'ircürm-i cinâyetdir karye-i mezburede anbar olan gallatdan ma'dâ işbu darendе gân-ı tezkire ahali karyeden ...Derviş Halil ve Ali bin Hacı Mehmed ve Hüseyin bin Hacı Hasan ve Hacı Osman bin Hüdaverdi ve Receb bin Hacı Feyzullah ve Mehmed bin Hasan ve Ali bin Çakır ve Hacı Mansur bin Mehmed ve Şaban bin Ahmed kethüda ve Hacı Muhyiddin bin Yahya ve Hacı İshak bin Hacı Mehmed ve Hacı Mustafa bin Hacı İsmail ve el-Hac Ümmet ve Hacı Kaya bin Sündüs ...ve Osman bin Neccar ve Hacı Ömer bin Abdi ve Mustafa bin

İsmail ve Ahmed bin Hacı Hüseyin ve Halil bin İbrahim ve Receb bin Kara Ali ve Hacı Ahmed bin Durak ve Receb bin Neccar nam kimesnelere beş yüz guruşa icara virilüb bey'î mezburdan gayrı vâcib mezburdan zimmetlerinde bir akçe ve birce bâkî ve alaka kalmamağın işbu temessük tahrir olunub yedlerine virildi tahriren fi evâ'il-i Şehr-i Safer sene ahad.

...

Belge 155

Kızılca burc mezraası ahalisine devlet hazinesi için toplanılacak vergilerin kusursuz toplanması hususunda temessük verilmesi.

Vech-i tahrir-i tezkire budur ki mezra'â-i Kızılca burc yerinde olan karye-i Göçek lisene ahad ve elf vacibinde dâfi' olanmezbur karye halkı yedlerinde bi-kusur-ı miri için defter mucebince ...olub yedlerine bu temessük virildiği vakt-i hacet de ...tahriren fi şehr-i rabi'û'l-ahir sene erbaa ve elf.

Bi-medine-i Haleb el-mahrusa.

Belge 156

Ayntab da Alaüddevle Beğ vakfına müteveli olan Cafer Beyin Ayntaba gelen sekiz altını kabz edip teslim ettiğine binaen temessük tahrir olunması hususunda.

Vech-i tahrir-i hurûf budur ki nefis-i Ayntab da Alaüddevle beğ evkafına müteveli olan kıdvetü'l-ümerâ'il-kirâm Cafer beğ tarafından emr-i şerif nefis-i Ayntaba gelen avkzi-mezburun işrinden sekiz altun alub kabz itmeğın erbaa ve elfişrin sene tâsi' kabz idüb ve mezburunteslim itdüğını teshir olmadığı ecilden işbu temessük tahrir olundı tahriren fi evâsıt-ı Cemaziye'l-evvel sene hams ve elf.

Hacı Veli.

Sayfa 164

Belge 157

Ayntab da Telbaşer nahiyesinde mutasarrıf olan Süleyman-oğlu Ahmed'in tımarının elinden gitiğini Eflak seferinde hizmette bulunduğu için üç bin akçe tarh verildiği hususunda.

Nahiye-i Beykend der-livâ-i Ayntab

Ahmed veledi Süleyman....

Karye-i der-Sura tabi' his sema' rüsum 18000, cem'an 1100.

...?...

Karye-i Şeker..tabi' hisse ma' rüsum 2000.

Karye-i ...tabi' hisse ma' rüsum 500.

...

Ayntab sancağında Telbaşer nahiyesinde elli bin dokuz yüz doksan dokuz akçalık tımara mutasarrıf olan Süleyman oğlu mezkûr Ahmed bendelerinin mutasarrıf olduğu tımarından Günve nam karye ve gayriden altı yüz doksan dokuz yazar hisse elinden gidüb ve Eflak seferinde külli hizmetde bulunmuşdur deyü dergâh-ı mu'allâ çavuşlarındanolunan İbrahim Çavuş bendeleri defter ile i'lâm eylemeğin üç bin akçe tarh virilmek için sene erbaa ve elf Rebi'û'l-evvelinin evâilinde müverrih olmadığı irâd eyleyüb ve bende-i livâ-i mezburda Ağcaburc nam karye ve gayriden üç bin altı yüz doksan dokuz akçe yazar hisse tımar dergâh-ı mu'allâ çavuşlarından müteveffî Süleyman Çavuş tahvilinden mahlul olmağın altı yüz doksan dokuz akçalık altuntımarına ve üç bin akçesi elinde olan terekesine bedel tevcih olunub cümle-i tımârı dokuz bin dokuz yüz doksan dokuz akçalık üzre berât-ı âli-şân sadaka buyurulmak ricasına tezkire bende-i birle der-i devlet-i nisâb arz olundı tahriren fi 22 Cemaziye'lahir sene erbaa ve elf. Mehmed mirmirân-ı Maraş. Nahiye-i Telbaşer der-livâ-i Ayntab Hasan veled-i Süleyman Çavuş ...?...

Belge 158

Ayntab da Telbaşer nahiyesinde yedi bin akçe tımara mutasarrıf olan Süleyman Çavuş'un vefat etmesiyle tımarı mahlul kaldığından yerine İbrahim'in görevlendirilmesi hususunda arz.

Ayntab sancağında Telbaşer nahiyesinde yedi bin akçe tımara mutasarrıf olan dergâh-ı âli çavuşlarından Süleyman Çavuş fevt olub tımarı mahlul olmağın mezkûr Hasan bendeleri için müteveffâ-yı mezburın Salih Çelebioğlu olub ibrâz eylediği berât-ı hümayun ...?.. babası berât itdüğine Tel Çavuş nam karye ve tahlilden otuz altı bin akçalık ze'âmet ile dergâh-ı mu'allâ müteferrikalarından Alaüddevle ve Telbaşernam karye ve tahrinden yigirmi bin akçe ze'âmete mutasarrıf olan İbrahim ve bunlardan gayrı nice mu'temed-i aliyye sipahiler şehadet itmeğın zıkr olunan tımâr-ı kadimi ocakları tımarı olub içinde alaka-i kesirleri olmağın müteveffî babası tahvilinden merkum bendelerine tevcih olub berât-ı âli-şân sadaka buyurulmak ricasına tezkire-i bendesi der-i devlet-i nisâb arz olundı bakî fermân der-i adlindir tahriren fi 22 Cemaziye'l-ahir sene erbaa ve elf.

...mirmirân-ı Maraş.

Sayfa 165**Belge 159**

Ayntab da Telbaşer nahiyesinde yedi bin akçe tımara mutasarrıf olan Süleyman Çavuş'un vefat etmesiyle tımarı mahlul kaldığından yerine İbrahim'in görevlendirilmesi için devlete arz olunması hususunda.

Nahiye-i Telbaşer der-livâ-i Ayntab Hasan veled-i Süleyman Çavuş bir tahvil müderrisin alınub. ...

Ayntab sancağında Telbaşer nahiyesinde altı bin dokuz yüz doksan dokuz akçalık tımara mutasarrıf olub dergâh-ı âli çavuşlarından olan Süleyman Çavuş fevt olub tımarı mahlul olmağın mezkûr Kasım bendeleri için müteveffâ-yı mezburın Salih sulbi oğlu alub ibrâz eylediği berât-ı hümayunberât itdüğine Hamis nam karye ve gayriden otuz altı bin akçalık tımar ile dergâh-ı âli müteferrikalarından Alaüddevle ve gayriden yigirmi bin akçalık tımara mutasarrıf olan İbrahim ve bunlardan nice mu'temed-aleyh sipahiler dahi şehadet eylemeğın zıkr olan tımâr-ı

kadimi ocak tımarı içinde alaka-i kesireleri de müteveffî babası tahvilinden merkum kullarına tevcih olunub berât-ı âli-şânıma buyurulmak ricâsına tezkire-i bende ki birrle der-i devlet-i nisâba arz olundu tahriren fi 22 Cemaziye'l-ahir sene erbaa ve elf.

...mirmirân-ı Maraş.

Belge 160

Ayntab da Telbaşer nahiyesinde üç bin akçalık tımara mutasarrıf olan Hasan nam sipahinin tımarından feragat eylemesiyle mahlul olan tımarının Abdülkadir-oğlu Timurhan'a verilmesi hussunda mektup

Nahiye-i der-livâ-i Ayntab ...?...

Ayntab sancağında Telbaşer nahiyesinde üç bin akçalık tımar aharden bir sene taleb olub feragat eyleyen Hasan nam sipahi tahvilinden mahlul olub Abdülkadir oğlu mezkûr Timurhan bendeleri için yarar deyü mirmiran sabuka Osman Paşa mahlulleri mektubla i'lâm eylemeğin ...üç bin akçalık tımar buyurulmak için sene bin doksan dokuz Recebinin evâsıtı müverrih emr-i şerif irâd eylemeğin zikr olunan üç bin akçalık tımar ber-muceb-i emr-i âli ve kadim kullarına tevcih olunan berât-ı âli-şân sadaka buyurulmak ricâsına tezkire-i bendesi birrle der-i devlet-i nisâb arz olundu tahriren fi 9 Recebü'l-mürecceb sene erbaa ve elf.

Südde-i Mahmud mirmirân-ı Maraş.

Belge 161

Ayntab sancağında Telbaşer nahiyesinde elli bin akçalık tımara mutasarrıf olan Süleyman Çavuş'un vefat etmesiyle tımarının mahlul olması ve mezkur Mehmed'e verilmesi hususunda arz.

Nahiye-i Telbaşer tabi'-i Ayntab tımâr-ı Mehmed.

Mehmed veled-i Süleyman Çavuş.

...

Ayntab sancağında Telbaşer nahiyesinde altı bin akçalık tımara mutasarrıf olan dergâh-ı âli çavuşlarından Süleyman Çavuş fevt olub tımarın mahlul olmağın Süleyman Çavuşoğlu mezkûr Mehmed bendeleri mektubla i'lâm eylemeğin ibtidâ

dan elli bin akçalık tımar virilmek içün sene isneyn ve elf Şevvalinin evâsıtında emr-i şerifleri edâ eylemeğin zıkr olunan altı bin akçalık tımarı müteveffî babası tahvilinden ber-muceb-i emr-i âli merkur bendelerine tevcih olundu berât-ı âli-şân sadaka buyurulmak ricâsına tezkire-i bendeleri birle der-devlet-i nisâb arz olundu tahriren fi 22 Zi'l-hicce sene erbaa ve elf.

Sayfa 166

Belge 162

Maraş sancağında Elbistan'a tabi Aynu'l-arus nahiyesinde üç bin akçelik tımara mutasarrıf olan Süleyman Çavuş'un vefat etmesiyle Veli-oğlu Abdülaziz'in hizmete devam etmesi hususunda arz.

Nahiye-i Aynu'l-arus tabi'-i Elbistan der-livâ-i Maraş.

Abdülkadir veled-i Şah Veli tahvil-i Süleyman Çavuş el-müteveffî...

Maraş sancağında Elbistana tabi' Aynu'l-arus nahiyesinde üç bin akçalık tımar ile dergâh-ı mu'allâm çavuşlarından olan Süleyman Çavuş fevt olub tımarı mahlul olmağın mukaddema livâ-i mezburede Fevzen nam karye ve gayriden üç bin akçe tımara mutasarrıf iken ahire tevcih olunmamakla mefrud olan tımar Velioğlu mezkûr Abdülaziz bende iken elinden giden tımarına bedel zıkr olunan üç bin akçalık tımar mahmiye-i mezbur tahvilinden tevcih olunub berât-ı âli-şân hizmete buyurulmak ricâsına tezkire-i bende ki birle der-devlete müşâbe arz olundu bâkî ferman dergâh-ı adlânındır tahriren 22 Cemaziye'l-ahir sene erbaa ve elf.

Südde-i Mahmud der-livâ-i Maraş.

Belge 163

Ayntab sancak ve nahiyesinde sekiz akçalık tımara Mehmed'in Bahriz seferinde hizmette bulunduğu için mutasarrıf olması için arz olması hususunda.

...

Ayntab sancağında ve nahiyesinde bin dokuz yüz doksan sekiz akçalık tımara mukaddema boş mahlûlünden mahlûl olmakla mezbur Mehmed ben.....alub Bahriz seferinde vâkî' olan muharebelerde ve kal'a binâsında hizmetde bulunmuşdur deyü

sabıka Türkman Halil sancağı beği olan Kalender beğ defter ile bildirmeğin vilâyet-i Zülkadriyyede üç bin akçalık tımar virilmesi için sene doksan üç Şevvalinin evâhir tarihiyle müverrih emr-i şerif irâdeylemeğin zıkr olunan dokuz yüz doksan sekiz akçalık tımar ber-vech-i tekmiil üç bin akçelik üzre ber-muceb-i emr-i âli ve kadim kullarına iş bu sene ahad ve elf Ramazanının üçüncü günü tevcih ve tezkire virilüb lâkin tezkiresi zâyî‘ eylemeğin ruznameye vazî‘ât olundukda tarih-i mezburdan üzerinde mukayyed bulunmağın mahallinden ihrâc olunub merkum kullarına tevcih olunub berât-ı âli-şân sadaka buyurulmak ricâsına tezkire-i benдеği birrle der-devlet-nisâba arz olundu tahriren fî sene 3 Ramazanü’l-mübârek sene ahad ve elf.

Südde-i Mehmed mirmirân-ı Maraş.

Belge 164

Dülük’e bakıcı olarak tayin edilen Mirza Beşe’nin görevden alınması ve yerine Davud Beşe’nin hizmet eylemesi hususunda.

Sa’âdetlü efendim hazretlerininarz-ı bende-i bi-vech budur ki bu canib ahvâlinde sû’âl olunursasıhhat üzre olub didâr-ı müşerrefinin müştâk-ı azimesi akîbû’l-Dülük sabıka bakıcı ta’yin olunan Mirza Beşe def’ olunması mukarrerdir imdi mektub Davud birrle mevkimizde olan Davud Beşe haki-pây-i şerifine hizmet eylemek için irsâl olunmuşdurle tefânızdan merhuddur ki bu cânib re’aya hatıra için üzerinde emr-i şerifiniz deriğ olunmaya veminvâl üzre mutasarrıf olmuşlar ise mezburı mutasarrıf itdiresiz hiç ahd mâni‘ olmaya bâkî ...ma’lum-ı sa’âdetiniz olunmaya.

...

Sayfa 167

Belge 165

Körükçü akçesinin her haneden tahsil edilmesi için kethüda tayin edilmesi hususunda.

Hazret-i Mevlana-yı musâlleb-me’âb

Kıdvet’ül-kuzât ve’lhükkâm ma’denü’l-fazl ve’l-keîâm el-hakimû’l-adl bi-kazâ-i Ayntab zidet-fazluhû ba’dê’s-selâm bi’l-izzve’l-ikrâmin hâ olunan budur ki

dergâh-ı âli çavuşlarından Abdülgani Çavuş fermân-ı âli irâdidüb mazmun-ı sa'âdet-makrunlarında bundan akdem ferman olunan her haneden ikişer yüz dokuz yüz bedel-i Körükcü akçesinin üzerine kırk birer akçe ziyade zımem olunub ber-vech-i ta'cil cem' ve tahsil olunub meblâğ-ı mezburın kabz ve ahzına me'mur olan Süleyman Çavuş teslim olunmak bâbında ber-vech-i teksir fermân buyurulmağın bermuceb-i emr-i âli kazâ-i Ayntab da olan avarız hânesinin her hane başına zımem olunan akçesin cem' ve tahsil idüb zamanı ile mahall-i me'mura getirilmek için çaşniger başımız kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hasan Ağa zidet-kadrehû mübâşir ta'yin olunub irsâl olunmuşdur 'inde'l-vüsûl gerekdir ki fermân-ı âli mucebince vech-i meşruh üzre Ayntab da olan avarız hânesinin her bir hanesine kırk bir akçe zımem idüb ber-vech-i ta'cil cem' ve tahsil ve kabz ve tekml idüb müşârü'n-iley Süleyman Çavuşa getirüb teslim idüb temessük olunsun husus-ı mezbure evkât ve cümle taktid idüb vârid olan fermân-ı âli mucebince akçe-i ta'cil ile tedârik idüb mezbur ma'rifeti ile getirüb teslim ve edâ eyleyesinfevt eylemeyesin ölmeyesin adem-i ahâliniz ile mâl-ı padişâhi avk ve te'hir olunmak ihtimâle cevâz gösteresiz sonra biz özrünüz makbul olmayub hitâbet olmanız mukarrerdir şöyle bilüb mahvâyı mektub ile amel idesiz tahriren evâ'il-i Recebü'l-mürecceb sene erbaa ve elf ve Telbaşer efendi siz dahi zikr olunan zımemi cem' idüb ma'ân Maraş külli husus-ı mezbur için ahûr kethüdâmız mübâşir ta'yin olunmuşdur. Buyuru Ayntab. Mahall-i hatm-i hazret-i mahsubât mirmirân-ı Maraş.

Belge 166

Ayntab da Tahtalı cami şerifine müteveli olanların hizmet etmediklerine ve yerlerine müteveli nasb olunması hususunda ferman.

Nîşân-ı şerif-i âlîşân-ı sâmi-mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sultan-ı hâkanî hükmü oldur ki:

Nefs-i Ayntab da vâkî Tahtalı cami'i şerifinde olan kastalın mütevellisi olanlar edâ-i hizmet itmeyüb yerlerine yevmi iki akçe ile işbu rafi-i tevki-i refi'i hakani Halil mahaldır deyü kadısı arz itmeğın sadaka buyurub bu berât-ı şerifi virdim ve buyurdum ki varub mezburun yerlerine müteveli olub hizmet-i lâzimesin mü'eddi kılındıktan sonra yevmi iki akçeye mutasarrıf olub vakfın ruhi için du'âya iştilal göstere bu bâbda hiç ahe mâni' olmaya şöyle bileler alamet-i şerife i'timâd kılalar

tahriren fi el-yevmü'l-hams Zi'l-hicce-i şerife sene selase ve elfmine'l-hüccetü'l-nebevi aleyh afdâlû'l-tahiyye ve's-selâm ve'l-tekrim.

Be-makam-ı Kostantin tahriren fi 17 Recebü'l-mürecceb sene erbaa ve elf.

Sayfa 168

Belge 167

Ferman olunan bedel-i Körükçü akçesinin kadı Kara Davud-zade Mehmed Efendi'nin tahsil edip temessük verip deftere kaydetmesi hususunda.

Bâ'is-i tahrir ve terkim budur ki işbu sene erbaa ve elf Cemaziye'l-ahirinin sekizinci gününden Malatya kazâsı tevâbi'î kadimesi ile efendimiz Mevlana Tahir Efendi zidet-fazlehûya sadaka olubmâh-ı mezburun on birinci günü kazâ-i mezbura dâhil olduğumuzda sene selase ve elf fermân olunan bedel-i Körükçü akçesi dokuz yüz doksan iki haneden ber-muceb-i emr-i âli kadı-i sabıka Kara Davud zade Mevlana Mehmed Efendi zide-fazlehû cem' ve tahsil idüb temessük virüb bundan ziyadeye temessüki zuhur iderse benden sû'âl oluna deyü yedimize mahtum tezkiresin virmekle zıkr olunan dokuz yüz doksan iki haneden ma'dâ sicil-i mahfuzda kayd olan hane defteri mucebince bâkî kalan hanenin bedel-i Körükçü akçesin Kızılca ve Derbend cives'âirler ile hak olanlardan dahi gayrı tahsilolanda cem' ve tahsil meşru' idüb müşârû'n-ileyh Mehmed Efendi asitâne-i sa'âdete müteveccih olmağın kendünün tahsil kendüden ve bizim tahsilimiz bizden sû'âl olunmak üzre bu huruf-ı hüccet hurufket bolundı tahriren evâhir-i Cemaziye'l-ahir sene erbaa ve elf.

...Ahmed kazâ-i Malatya hâlâ.

Belge 168

Zaruye vakfına bağlı Ayntab da Yazıcık mahallesinde olan değirmenin Yusuf bin Hacı Hüseyine'e otuz beş altına kiraya verilmesi hususunda

Vech-i tahrir-i huruf budur ki Zaruye evkafına müte'allik Ayntab mahallâtından Yazıcık mahallesi kurbunda olan değirmen işbu hamilû'l-huruf Yusuf bin Hacı Hüseyine bir seneye yeri ile değirmeni otuz beş altına icâreye virüb ba'za ferman olan yerleri ta'miridüb ne harc gider ise mahallinden mahsub oluna tahriren fi

gurre-i Rebi'û'l-evvel sene 1003. Emin değirmen dinmekle ma'rufdur seh olunmaya ve bir ceviz ve dört söğüt keseye şart olunmuştur.

...Ahmed.

Belge 169

Vakıf değirmeni mütevellisi kendi malından imalat ederek kiraya vermesi hususunda.

Bâ'is-i tezkire budur ki

Harabe meşruf olmuş vakıf değirmeni zide-mütevellisi izn ile kendü malından imalât idüb evvel handa ...sene-i kâmileye icâre idüb imalât ile kıbeli tamam elimden ba'zı kimesneler garza ziyâde idüb zeydin elinden almağa şer'a kadir olur ve beyân buyurulub müşâbe oluna el-hak olmaz hayn-ı hakdan emr misilline icâre almış ise.

Belge 170

Mezmaranlı Veli'de olan iki yüz guruşun Yumencik ahvalinden sorularak iki yüz akçe tahsil olunması hususunda.

Cenâb-ı izzet-me'âb serdârım Hasan Beşe kâm-bin

Yüz bin du'âdan sonra ma'ruz-ı muhibb-i mahlâs oldur ki Yumencik ahvâlinden sû'âl olunursa bi-hamdullahi sâni olub devâm-ı ömr-i devletinizin ediyyesine müdâvim bilesiz ve ba'de benim ruhum mezramanlı Velide bizim iki yüz guruşımız olub kadı efendi hazretlerinin habsi ve virdik idi imâiderse vekil itdik idi kefil viresiz deyü İdris şehirlu olmak ile havfider lütfedüb iki yüz akçe virmelü olursa alasız ve akça virmezse yarar ve mu'temed-aleyh kimesnelere kefil olursa habsden ıtlak idesiz ve benim ruhum bu hususda olan ihsanın zâyi' olmaz ve benim ruhum bundan akdem ...bir kimesneye kefil olmuştur üç aya değin ...deyübten bihidesiz siz kefil olduğımızı tedârik ide müşârü'n-ileyh biz dahi gayr-ı karib varmak üzere yüz ve's-selâm.

...Pervane

Sayfa 169

Belge 170

Ayntab da Dülûkbaba hazretlerinin zaviyesinin tahrip olması ve ihya edilmesi için mutasarrıf tayin edilip medresenin yiyeceklerini temin ettirilmesi hususunda ferman.

Kıdvetü'l-ümerâ'il-kirâmum detü'l-küberâ'il-fihâmzü'l-kadr ve'l-ihirâm el-muhtassbi-mezid-i inâyet el-melikü'l-alâ Ayntab sancağı beği dâme izzûhu ve Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm Mevlana Ayntab kadısı zide-fazluhû tevki'-i refi'-i hümayun vâsıl olıcak ma'lum ola ki sen ki kadısın dergâh-ı mu'allâma mektub gönderüb Ayntab kurbunda vâki' olan Dülûkbaba hazretlerinin zaviyesi medrese olandan bu anâ gelince işdederun deye ta'am çıkmayub medrese ihdâs idenler mahsulât vakfı ikmal ve bel' itmekle zaviye harabe müşerref olmuştur işbu darende-i ferman-ı hümayun Şeyh Mehmed zide-tahvahû salih ve müteddeyin i'mâl-i hak ve sahib-i insaf olmakla tevliyet berât-ı hümayun ile mutasarrıf olub ve hakkı tamam ihyâ idüb derun deye kemâ-yen bağı hizmet idüb et'âmider iken zaviye-i merkum geri medrese olmağla inde derundenin ta'âmiyesini çıkmayub fukaraya gadr olduğundan gayrı inde derunda mahallâtın ahalisini rencide itmekden hâli olmakla zaviye-i merkumenin üslub-ı sabık üzre tevliyeti merkum Şeyh Mehmede zabt itdirilüb dahi medrese ref' olunub inde derun dayata'am çıkub zaviye olmak bâbında emr-i şerif ricasına i'lâm eylediği benim paye-i serir-i âlim musarebe arz olunduk da üslub-ı sanık üzre zaviye olmak emridüb buyurdum ki hükm-i şerif vardukda medrese-i merkumeyi ref' idüb mahsulât vakfında medrese bir akçe ve birce vermeyüb dahi üslub-ı sabıka üzre mezbur Şeyh Mehmed zaviyesinin zabt ve tasarruf itdiresizistemeyanı ve muhtâc-ı arz olanı arz idesiz bu husus için tekrar emr-i şerifim vârid eylemeyesiz ve ba'de'l-faz bu emr-i şerifimi yedinde ibka idüb alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahriren fi evhir-i Rebi'û'l-ahir sene erbaa ve elf. Fi 10 Receb sene erbaa ve elf.

Be-makam-ı Kostantin.

Belge 171

Dülûkbaba zaviyesinin müderrisi olan mülazım kavimden mütevellilerin zabt ve tasarruf ettirip emr-i hümayuna karşı gelinmemesi hususunda ferman.

Kıdvetü'l-ümerâ'il-kirâ mumdetü'l-küberâ'il-fihâm zü'l-kadr ve'l-ihirâm el-muhtassbi-mezid-i inâyet el-melikü'l-allâm Ayntab sancağı beğı dâme izzûhu ve Kıdvetü'l-kuzât ve'l-islâm zidet-vülâti'l-enâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm Mevlana Ayntab kadısı zidet-fazlehû tevki'-i refi'-i hümâyun vâsıl olıcak ma'lum ola ki darende-i fermân-ı şerif Kara Dede dinmekle Şeyh Mehmed dergâh-ı mu'allâma arz-ı hâl idüb berât-ı hümâyunla mütevellisi olduğım Dülük Baba zaviyesinin müderrisi olan mülazım kavimden mütevelliler zabt ve tasarruf idüb sâ'ir mürtezikanın vazifesi ile ma'an virile gelmiş iken kana'ât itmeyüb kendü zabt idüb berât-ı hümâyun mucebince zabt itmeği vech-i mâni' olur deyü bildirüb kadimden zabt ve tasarruf olduğu üzre zabt ve tasarruf olunub müderrisi dahi kendi mütevellisi yedinden vazifesi virilmeğin bâbında emr-i şerifim ricâ eylemeğin buyurdum ki hükm-i şerifimle varduk da göresiz fi'l-vâkî mezbur Şeyh Mehmed berât-ı hümâyunla mütevellisi ise yedinde olan berât-ı şerife mucebince zabt ve tasarruf itdirüb müderrisine vesâ'ir mürtezikasına dahi mezbur müteveli yedinden virdirüb kimesneye şer'i şerif ve berât-ı şerife ve emr-i hümâyuna muhalif ta'lil ve nizâ hazer ve bahane itdirmeyesiz şer'a men' ve def' idesiz hak üzre olub tamam-ı dikkat ve ihtimâm kılub tekrâr şikâyet olunmalu eylemeyesiz şöyle bilesiz bu hükm-i şerife yedinde ibka idüb alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahriren fi evâhir-i şehir-i Zi'l-ka'detü's-şerife sene rabi' ve elfmine'l-hüccetü'l-tesviye. Be-makam-ı Kostantin.

Sayfa 170

Belge 172

Ayntab kalesinden Edhem'in mutasarrıflığını Derviş Mustafa'ya feragat etmesi ve Derviş Mustafa'nın zapt etmesi için eline berat verilmesi hususunda ferman.

Hazret-i Mevlana-yı şeri'ât-me'ab

Kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm Mevlana Ayntab kadısı zide-fazluhû tahıyyât-ı safıyyât ve teslimât-ı vafıyyât iblâğından sonra inhâ-i muhibbâne olunan budur ki kazâ-i havâlinizde Ayntab kal'asında medfun olan hazret-i Edhema'zâm-ı aleyh rahmetü'l-müteveli hazretlerininolan Mehmed nam kimesne hâl-i hayatında ve kemâl-i sıhhatinde işbu darende-i mektub Derviş Mustafaya feragat idüb berât itdirüb mutasarrıf iken diğer Mehmed nam kimesne

mezbur Mehmed fevt oldukdan sonra müteveffanın üzerinde zannedib meşyihat ve cevz-havanlı kalub berat itdirmeklet asarrufina mâni' olduğın ve hak bunun olub hilâf dainhâ ile alub berât itdirüb te'addi eylediğın kal'a-i mezbure dizdarı İbrahim Ağa mektub la i'lâm itmeğın elinde olan berât-ı hümayun mucebince zikr olunan meşyihat ve cevz-i havanlık mirmirân sabıka tarafından mukarrer olunub zabt için eline mektub virilüb mucebince bu canibden dahi mektuba dahil olmağın tevcih olunub irsâl olundı vardukda gerekdir ki elinde olan beratı ve mukarrer mektubu mucebince kemâ-gân mezbur Derviş Mustafa zabt itdirüb haricden birini dahil itdirmeyesiz şöyle bilesiz tahriren fi evâ'il-i Recebü'l-müreceb sene erbaa ve elf.

Bi-Medine-i Ayntab.

Belge 173

Ayntab sancağında Telbaşer nahiyesinde Körkün karyesinde otuz iki bin elli beş akçe has alınıp miriye alındığı ve Mumcu Ahmed'e teslim edildiği hususunda.

Vech-i tahrir-i huruf oldur ki Ayntab sancağın da Telbaşer nahiyesinde Körkün nam karye ve gayriden otuz iki bin elli beş akçe has Birecik sancağı beği defterde icmallü hası olub mir-livânın istihkakından zeyle gelmekle sekiz bin akçesineve dört bin yüz elli beş akçalığına Seydi nam kimesneler vech-i tımar mutasarrıfları iken livâ-i mezbur beği Ahmed Beğ berâtı mucebince mukarrer vazifesine emr-i şerif alub re'âyasından bir yıllık mahsulün zabt ve kabzi düb ba'delivâ-i mezbura here tevcih olunub zikr olunan hassanın dahi bedelinden ziyade gelüb kanun üzre mahlul oldukda asitâne-i sa'âdetden emr-i şerif ile bana tevcih olunub berât-ı hümayun virilmeğın nefsi-i Ayntab da yevmi haneden berâtım mucebince tahvil ve tarhım düşen mahsulden ve Çavuşoğlu Mehmed dedesinden yigirmi yedi guruş ile dokuz yüz akçesi miriye alındığı üzre cem'a iki bin yedi yüz otuz altı akçe olur Mumcu Ahmed elinden bana teslim olunmağın eline temessük virildiği sene selase ve elf Rebi'û'l-ahirinin guresine gelince zimmetde nesnemiz kalmamışdır fi't-tarihü'l-mezbur.

...Osman kâtib mirmirân-ı Ali Maraş.

Belge 174

Cemaat-i fermanın ordu hizmetini yerine getirdiği hususunda temessük verilmesi.

Vech-i tezkire budur ki cema'ât-i ferman sene erbaa ve elf tarihinde vâkî' olan ordu hizmeti edâ idüb yedine temessük virildi kimesne rencide itmeye sene erbaa ve elf.

Sayfa 171

Belge 175

Maraş beylerbeyliğın de vaki olan kadılıklara donanma-yı hümayun gemilerine her on iki haneden bir nefer ve bir nefere iki bin beş yüz akçe tahsil olunması hususunda ferman verilmişken sonra Körükçü kifayet ettiği için ayapılan tahsilin hazineye dahil ettirilmesi hususunda ferman

Emîrû'l-ümerâil-kirâm, kebîr'ül-küberâi'l-fihâm zül-kadr ve'l-ihirâm sahibü'l-izzî ve'l-ihirâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Maraş Beylerbeyisi Mahmud dame ikbalehu ve kıdvetü'l-erbâbü'l-ikbâl umdetü ashâbü'l-iclâl câmi' ve ca'de'l-emvâl amirû'l-hazâ'inbâ-hüsnü'l-i'mâlbi-mezîd-i inâyet el-melikû'l-bâri hazâne-i amiremin Haleb canibi defterdârı dâme-ilmuhu ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân vilâyet-i mezburenin bedelin cem' iden dergâh-ı âli çavuşlarından Süleyman Çavuş zidet-kadrehu tevkî'-i refî'-i hümayun vâsıl olıcak ma'lum ola ki bundan akdem vilâyet-i mezburede vâkî' olan kadılıklara sene selase ve elf vacibi için donanma-yı hümayun gemilerine her on iki haneden bir nefer ve her nefere ikişer bin beş yüz akçe cem' ve tahsil ve dahil-i hazine olunması ferman olunmuşken sonra Körükçü kifâyet eyleyüb her on iki haneden bir nefer ve ve her nefere geri ikişer bin beş yüz akçe hesabı üzre lâzım olan akçe cem' ve tahsil ve dahil-i hazine olmak fermanım olmağın hazine-i amiremde mahfuz olan mevkufat defterlerinden vilâyet-i mezburenin hane defterleri ihrâc olunub iftihârü'l-ümerâ ve'l-ekâbir bir hazâne-i amirem defterdarları dahil-i muallimeyn nişanları ile nişanlanub irsâl olundu hükm-i şerifim ile dergâh-ı mu'allâm çavuşlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Abdülgani Çavuş zidet-kadrehu vardukda bir an ve bir saat te'hir ve terahi itmeyüb meblâğ-ı merkurı hesâb-ı mezbur üzre ber-vech-i ta'cil cem' ve tahsil eyleyüb hasıl olan akçeyi işbu bin dört Cemaziye'l-ahirinin nihayetine değin dahil-i hazine ider

iken ikdam ve ihtimam idesiz şöyle ki meblağ-ı mezburı hesab-ı mezbur üzre ve irsâl olunan defter mucebince bi't-tamam cem' eyleyüb zaman-ı mezbura değin dahil-i hazine itdirmeyesiz atâb ve akabe ile müsâbet ve mesakîb olursuz bilmiş olasız ona göre tasdik ve tedarik üzre olub vech-i meşruh üzre olan emrimi yerine getüresiz ve sen ki bu hususa me'mur olan çavuşsun sen dahi meblâğ-ı mezburı beher hâl yetiştirüb zaman-ı mezbura değin dahil-i hazine eyleyesiz bir gün tecavüz itdirmeyesiz şöyle ki sen dahi hilâf-ı emr-i şerif eyleyesiz çavuşluğun ve dirliğin alınmakla halas olmayub hakaret olunursuz bilmiş olasız ona göre sen dahi ikdam üzreolub ihmâlden ihzâr eyleyesin şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahriren fi el-yevmü'r-râbi' Şehr-i Cemaziye'l-evvel sene erbaa ve elf.

Be-makam-ı Kostantin.

Belge 176

Ayntab da Mihaloğlu vakfı mütevellisi olan Mehmed'in yerine ferman-ı şerif ile Seydi Üveys'in görevlendirilmesi hususunda ferman.

Nişân-ı şerif-i âlişân-ı sâmi-mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sultan-ı hâkanî hükmü oldur ki kazâ-i Ayntâb da vâkî' Minhaloğlu evkafına müteveli olan Mehmed edâ-i hizmet idüb def'i lâzım olmağın yerine işbu darende-i fermân-ı şerif Seydi Üveys nam kimesne her vechle mahal olub tevcih olunub berât-ı şerif virilmek ricâsına kadı Mevlana Mehmed arz itmeğın sadaka buyurub bu berât-ı hümâyını virdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm varub mezburun yerine müteveli olub hizmet-i lâzimesin mü'eddi kılındıktan sonra cihet-i mu'ayyenesi her ne ise ona mutasarrıf olub vakfın ruhı için ve benim devâm-ı devletim içündü'aya müdâvemet göstere şöyle bilüb alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahriren fi el-yevmü's-sadis şehr-i Rebi'l-evvel sene erbaa ve elf. Fi 17 Recebü'l-mürecceb sene erbaa ve elf. Be-makam-ı Kostantin.

Sayfa 172

Belge 177

Mirmiran beratlarının yenilenmesi için lazım olan barat resminin toplanıp tahsil edilmesi hususunda ferman.

Emîrû'l-ümerâil-kirâm kebirû'l-küberâi'l-fihâm zül-kadr ve'l-ihirâm
 sahibü'l-izzive'l-ihtişam el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Maraş
 Beylerbeyisi dame ikbalehu ve akza kuzatü'l-müslimin evlâ-yı vülati'l-muvahhidîn
 ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'lmürselîn hücceti'l hakk-ı ale'l-
 halki ecma'in el-muhtassbi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlana Maraş kadısı
 zide fazlühü eyleve tevki-i refi' hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki vilâyet-i
 mezburede vâkî' berât-ı mirmirân ve irsâl-i cihât vesâ'ir ...idenlerin cülûs-ı
 hümâyunımda tecdid lâzım olan berâtların rüsûmı cem' ve tahsil ve muacellü
 hazâ'ine-i amireye isâl ve teslimi lâzım olmağın bundan akdem mü'ekked ve
 müşerred hükm-i hümâyunımla havâle çavuş irsâl olunmuşdur bu anâ değin eseri ve
 haberi zahir olmamağın tekrar emr-i şerifimle dergâh-ı mu'allâm çavuşlarından
 kıdvetü'l-emâsil ve'l-akran Abdül gani Çavuş zidet-kadrehu irsâl olundu buyurdum
 ki hükm-i şerifimle vardukda bir an ve bir saat te'hir itmeyüb şimdiye değin rüsûm-ı
 pervat dann emekdar akçeler cem' olunmuşdur ve tahsil olunan akçeler erbâb-ı
 cihâtın resm-i berâtlarından miri bu hassa hesâb-ı neferât demir evkat ve cümle
 mü'eddatla defter idüb harç-ı raz defteri bir akçe komayub ve zikr olunan defteri
 imzalayub ve mühürleyüb tahsil olunan akçe ile mu'accelâ hazâne-i amireye irsâl ve
 isâlidüb husus-ı mezbur ehem umurdandır avk ve te'hirden ve ihmal ve mesahilden
 bi-fâ'ide hazer eyleyüb evâhir irsâline muhtaç eylesesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife
 i'timâd kılasız tahriren fi el-yevmü's-salisve'l-işrin Cemaziye'l-evveli sene erbaa ve
 elf.

Belge 178

Çuka için ödenmesi gereken muaccel akçenin tahsil olunması hususunda ferman.

Cenâb-ı âli bezm-i Süleyman Beğ hizmetleri kâm-bin.

Du'â-yı bi-sad ve senâ-yı ad aşarından sonra i'lâm-ı muhibbane budur ki eğer
 bu canib ahvâlinde sû'âl olunursa elhamdülillah sıhhat üzre olub hayır duadan
 feramuş itmeyesiz ba'dınız ruhum bir mikdar çuka ile ahur kimesne içinde
 adamlarınız yedinden akçe irsâl itmişsiz gelüb vâsıl oldukda akçe ad olunub dört yüz
 yigirmi altın çıkub ve çuka dahi siz ki hesabınız üzre alınmayub üçer altına istediler
 ve biz dahi virmedik hâlâ çuka...ve sahib-i sa'âdete varub ki tazarru'ı ve tevazu'
 eylediğimizde elli bir adamı habs olunmağın ve ma'dâsı gitsün mu'accel akçeyi alub

getirsünler deyü buyurdular imdi benim ruhum bir an ve bir saat te'hir itmeyüb bir mikdar akçe tedârikber-...teslim idesiz zinhar ve zinhar eğletmeyüb dikkat ve gayret idesiz lütfedüb zamanı dermiyân idüb cüdâ eğlenmeyüb ta'cil ve ale'l-ta'cil akçe cem' idüb gelmesine himmet idesiz ve benim ruhum bu mihenk berâtın üç batman tahallukgetüresiz kötürümce olmayasız ve çuka ölçülüb muharrer çuka elli dört zirâ' ve karzıye çuka otuz zirâ' gelüb ayn ile dürer-i ma'lum olan çuka her ne fûruhat olmağa rızanız olursa ta'accilce mektubınız ile i'lâm idesiz fûruhat olunmayub muhasebe göresiz mahsub ola ve's-selâm.

Sayfa 173

Belge 178

Ayntab ihtisab ve ihzarından bin akçe hisseye mutasarrıf olan Cuma ve üç bin akçeye mutasarrıf Mehmed ve dört bin akçeye mutasarrıf olan Hüseyin'in zikr olunan hisseleri Yusuf talep etmesiyle kime verilmesi gerekiyorsa ona verilmesi hususunda ferman.

Nişân-ı şerif-i âlişân-ı sâmi-mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sultan-ı hâkanî hükmü oldur ki kazâ-i Ayntâb ihtisâb ve ihzarından bin akçe hisseye mutasarrıf Cuma ve üç bin akçeye mutasarrıf Mehmed ve dört bin akçeye mutasarrıf olan Hüseyin nam kimesnelerin müddeti aher olub zikr olunan hisseler Kapıcı ...oğlu işbu râfi'-i tevkî'-i refi'-i sa'âdet-nişân Yusuf talep olub tevcih olunmak ricâsına benim paye-i serir-i sa'âdet hisseme arz olunmağın sadaka idüb bu berât-ı hümâyunımı virdim ve buyurdum ki varub onda muhattab ve muhassar olub ma'rifet-i kadı ile hizmet-ilâz imesin mü'eddi kılındıktan sonra resm-i ihzarına müdde'inin makbuzundan yüzde iki akçeye ve hüccet-i ihtisâb dahi her ne ise ona mutasarrıf olub benim devâm-ı devletim için du'âya müdâvemet göstere ve buna aid olan rûsum beğlerbeği ve sancakbeği ve kadılar ve nâ'bler ve subaşılar ve emenâ 'amâl ve gayriler emlâ dahil ve ta'arruz ile şöyle bileler alâmet-i şerife i'timâd kılalar tahriren fi salis şehr-i Rebi'û'l-evvel sene erbaa ve elf.

Be-makam-ı Kostantin.

Belge 179

Erzurum kalesi muhafızlarından mültezimleri olan Hüseyin ve kâtip Mahmud'un tahvilinden emr-i şerif ile taksiminin ferman olunması hususunda

Cenab-ı izzet-meab şeriat-nisab Efendi hazretleri kâm-bin ve kâm-yâb

Tahiyyat-ı safiyat ve ömr-i teslimat-ı vafiyat bulunmağın ki müveddetden sadr olur kavâfil ve dâd-ı birle müstehak kılındıktan sonra inhâ-i mehabbât budur ki Erzurum kal'ası mustahfızlarının ahadi ve elfdevâkî' Muharrem ve Safer ve ...?... illerinde müstehak olan mevâciblerit amgasından dört yüz altmış yedi altunları teknilinden yüz altunı bundan akdem Ayntab ihtisâbı mukata'âsına mültezimleri olan Hüseyin ve kâtip Mahmud tahvilinden bâkî olub her sene yüz altunı emr-i şerifle taksimi ferman olunan meblağın erbaa ve elf taksitinden havâle olunub kabz için mevâcibi gelan Mehmed Hafız birce irsâl olunmuşdur vardukda gerekdir ki zikr olunan taksit müstehak oldukda mezburan mültezimlerden mevâcibi taleb ve tahsil ve teslim itdirdikden sonra işbu mektubın her ne hacet idüb eminlere viresiz ki ibrâz itdiklerin de deynlerine mahsub ...ile bakî hemişe ömr ve izzet-i dâ'im tahriren fi evâhir-i Şa'banü'l-mu'azzam sene selase ve elf.

Belge 180

Ayntab sakinlerinden Hacı Mehmed ve Hacı Hüseyin ve Hacı Kasım'ın haber vermeden mukataya kefil yazdırıp kefilin haberim yok diye reddetmesi hususunda.

Vech-i tahrir-i huruf nefis-i Ayntab sakinlerinden Hacı Ömer bin Hacı Mehmed ve Hacı Hüseyin bin Hacı Kasım nam kimesneler bu canibe gelüb i'lâm-ı hâl idüb didiler ki biz sizi şükelâ bilmeyüb ve sizden haberimiz yoğ iken bizim ...bezl-i mukata'âya kefil yazdırmışsınız asla rızamız ve haberimiz yokdur bu hususda bende hayfdır deyü izhâr-ı mezâlim eylediklerifi'l-vâkî' mezkûrân Hacı Ömer ve Hacı Hüseyin bizi ve biz kendüleri bilmeyüb eğerefsâdı ile dahi olunmuş ise mezkûre te'addi olduğına binâen tezkire taleb itmeğın tesviye olunub yedlerine vaz' ve def' olunur ki vakt-i hacetde ihtiyâc idene tahriren fi evâ'il-i Cemaziye'l-ahir sene erbaa ve elf.

...Kasım emin-i mukata'â-i Suruc.

Sayfa 174

Belge 181

Bekir Beğ ve adamlarından Zaim Hüseyin'in zimmetinde hazine akçesi bulunmasından dolayı talep etmeleri ve lazım gelen haraçları cizye defteri mucebince vekil vasıtasıyla toplanıp tahsil olunması hususunda ferman.

Mef hir 'l-kuzzâtve'l-h kk mma'âdinü'l-fazl ve'l-kelâm el-muhtassun  mer bin Abdülmelik ul m 'd-din Halebe tabi' Adana ve Ayntab ve gayrı kaz t kadıları zide-fazluhum tezkire varıncak ma'lum ola ki taht-ı kazâlarınızda vâkî' haraç-güzâr kefereniz bundan akdem sene ahad ve elf tarihinde mev cibleri olan Bekir Beğ adamlarından Zaim Hüseyin zimmetinde lazım gelen hazine-i mezbur ak esinde kendü şartından mukaddema kal'a-i güzide yemin ve yesar gönüllüleri ve  avuşlarının ve cebeciyan ve top uyan ve serdar ve göre banın sene selase ve elf vaki' Mısır mev cibleri içün havaleleri Eyüb ve Mehmed ma'rifetleriyle defterd r-ı sabıka Mustafa Efendi zamanında altmış altı bin altı yüz altmış altı akçe ki kırk dokuz bin dokuz yüz doksan dokuz Osmani olur tahvil ve salıane olunub sene selase ve elf Şevvalinin yiğirmi üçüncü günü tarihiyle mühürlü bir kıt'a hazine tezkiresi virilüb bundan akdem t 'ife-i mezbura varub mezkûr haracı Hüseyinden talep itdiklerinde ba'zı keferi perakende olubzıkr olunan kadılıklarda mütemekkin olmuşlardır tahsil olunmak bâbında tezkire lâzımdır deyü i'  m eyledikleri ecilden tezkire ile dergâh-ı  li yeniçerilerinden Mehmed Be e zidet-kadrehu ya irsâl olundu vardukda gerekdir ki bu hususda mukayyed olub göresiz fi'l-vâkî' zıkr olunan Mardin zimmetlerinde perakende olan keferi taht-ı kazâlarınızda mütemekkin iseler kethüda ve ehli vefat vukuf-ı ma'rifetleriyle sene ahadi ve elf tarihinde zimmetlerine lâzım gelen hara larını bi-kusur vel -k s r mukaddema virilan ni anlı cizye defteri mucebince haraç veyahut vekil ma'rifetiyle cem' ve tahsil itdirüb bir akçesin bâkî kodurmayub bi't-tamam tahsil olunduktan sonra mezkûr havaleye teslim itdirüb elinde olan mihrimi hazine tezkiresini akçe-i ed  iden kimesnelere hıfz itdiresiz hayyn-ı muhasebede mezkûr hara  ının deyninde mahsub oluna şöyle bilesiz tahriren fi el-yevmü'l-hams a er   hr-i Cemaziye'l-ahir   h r sene erbaa ve elf.

Bi-Medine-i ...

Belge 182

Musa-oğlu Mustafa'nın Yanık seferine memur iken gitmemesi ve zeametinin mahlul olmasıyla vezir-i azam Sinan Paşa tarafından görevlendirme yapması hususunda ferman.

Hazret-i Mevlana-yı şeri'ât-me'âb.

Kıdvetü'l-kuzâtve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm Mevlana-yı kadısı zidet-fazluhu tahsilât-ı safiyyat ve teslimât-ı vafiyyat icadından sonra ...münir-i şerif-nişâne inhâ-i muhibbâne budur ki dergâh-ı âli çavuşlarından mukaddema zide-kadrehu yedinde erbaa ve elf Saferü'l-muzafferinin on beşinci günü tarihiyle müverrih berât-ı âli-şân vârid olub mazmun-ı şerifinde kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hasan Çavuş zidet-kadrehu südde-i sa'âdetime gelüb Ayntab sancağında Telbaşer nahiyesinde Göllüce nam karye ve gayride yiğirmi bin akçe ze'âmete mutasarrıf olan Musa oğlu Mustafa Yanık seferine me'mur iken varmayub ze'âmeti mahlul oldukda serdâr-ı zafer-şi'âr tarafından kendüye tevcih olunub berât itdirüb tasarruf itmek istediğinde dahil idüb tasarrufına mâni' olub ma'hezâze'met-i mezbureye bundan akdem mutasarrıf olan düstur-ı mükerrer müşir-i mufahham nizâmü'l-alem müdebbir-i umur-ı'l-cumhur bi'l-fikri's-sakîp vezir-i a'zâm serdar Sinan Paşa edamullahi Te'ali iclâl ehunun defterlü adamlarından olub vezir adamlarının ze'âmet ve tımarları geri vezir adamına virildiğinden gayrı mezbur Mustafa Yanık seferine varmayub hâlâ Eflak seferine dahi gelmeyüb bu Yanık seferinde mevcut olub hâlâ Eflak seferine dahi dâfi' olan muharebede ve kala' binasında külli hizmetde ve yoldaşlık da bulunub ze'âmet-i mezbure kendüye mukarrer olmak bâbında inâyet ricâ itmeğın fevt olan keyvan kethüda mumâ-ileyhin defterlü adamlarından olmağla ze'âmet-i mezbur buna mukarrer olmak fermanım olmuştur emrim üzre ze'âmet-i mezbureye buna mukarrer idüb berat tarihinde kemâ-gânzabt ve tasarruf mezbur Mustafayı minba'd bir vechle dahil ve ta'arruz itdirmeyesiz deyü emr-i şerif virildikden sonra tezkiresi bâb-ı sa'âdetimde ihrâc olunmak emrim olmağın zikr olunan yiğirmi bin akçe ze'âmete vech-i meşruh üzre müşârü'n-ileyh mukarrer ve tevcih kılınmışdır deyü ferman olunmağın ber-mucebberât-ı şerif bu canibden dahi zabtı virildi lede'l-vüsûl gerekdir ki ze'âmet-i mezbureyi elinde olan berât-ı şerif mucébince mumâ-ileyh Hasan Çavuş zidet-kadrehuya zabt ve tasarruf itdirüb mezbur Mustafayı ve ahiri dahil ve ta'arruz

itdirmeyesiz dahil idüb tahvil varınca hukuk ve rüsûmından sene-be-sene almış ve irâye müteveccih olan hakkını ba'de's-sübût tevcih idenlerden hükm idüb makbuz alıviresiz hilâf-ı şer'i ve kanun ve tağyirât-ı hümâyûn kimesneye iş itdirmeyesiz şöyle bileler muceb-i mektubla fasl olasız tahriren fi evâ'il-i Safer sene erbaa ve elf.

Buyuru Ayntab

...Mahmud Paşa

Sayfa 175

Belge 183

Muhtesip Hacı Ahmet'in Hızır Paşa'ya yirmi dört tescilli tezkireyi teslim etmesi hususunda.

Muhtesib Hacı Ahmed hamil-i tezkire-i âli Hızır Paşaya yigirmi dört tescilü'n-nevi ma'ân teslim idüb temessük-i hak eyleyesiz tahriren fi 2 gurre-i Rebi'û'l-ahir minşühûr sene erbaa ve elf....Mustafa.. Ayntab.

Belge 184

Muhtesip Hacı Ahmet'in arpacılara iki yüz yirmi beş altın vererek temessük vermesi hususunda.

Muhtesib Hacı Ahmed işbu darend-i ferman tezkire arpacılara iki yüz yigirmi beş altınvirüb işbu temessüki hıfz eyleyesiniz ki hâlâ muhasebede mahsub olunan tahriren fi 22 Rebi'û'l-ahir sene erbaa ve elf. ...Mustafa Ayntab.

Belge 185

Muhtesip Hacı Ahmet'in tezkiresi vüsul bulduk da temessükün korunması hususunda.

Muhtesib Hacı Ahmed tezkire vüsûl bulduk da hamilû'l-hurufımızda ...ber-nechvirüb işbu temessüki hıfz eyleyesizve's-selâm tahriren fi 3 gurre sene ahad. ...Mustafa...Ayntab.

Belge 186

İhtisab mukataasına mültezim olan Hacı Ahmed bin Mehmed'de ihtisab malından iltizam eylediğine dair temessük tahrir olunması.

Vech-i tahrir-i huruf budur ki ihtisab mukata'asına mültezim olan Hacı Ahmed bin Mehmedin yedinde ihtisâb malından selase ve elf Zi'l-hiccesinin on beşinci gününde kast-ı iltizâmında def' eylediği arpa vesâ'ir yem ve yiyecek akçesine ve nükuddan ba'd getirüb sekiz yüz guruş dahil olmağın işbu temessük tahrir olunub yedine vaz' olundu ki vakt-i hacetde ihtiyaç ider tahriren fi hams şehr-i Rebi'û'l-ahir şühûr sene erbaa ve elf. Mustafa nazır-ı Asâkir.

Belge 187

İhtisab emini Hacı Ahmed'in bin elli guruş verip temessükü koruması hususunda.

Vech-i tezkire budur ki temessük ihtisâb emini Hacı Ahmed daren de-i tezkire-i âli-şân bin elli guruş teslim idüb işbu temessüki hıfz eyleyesiz tahriren fi evâhir-i şehr-i Rebi'û'l-ahir sene erbaa ve elf....Mustafa...

Belge 188

Mahmud Beğ'in yetmiş guruş verip temessükü koruması hususunda.

Muhtesib Ağa işbu daren-de-i tezkire serhad kullarından MahmudBeğ yetmiş guruş virüb işbu temessüki hıfz eyleyesiz ...mahsub oluna tahriren fi evâhir-i Şehr-i Rebi'û'l-ahir sene erbaa ve elf.

...Mustafa...

Belge 189

Mustafa Çelebi'nin tezkiresi ile muhtesip Hacı Ahmet'den yüz kuruş alıp temessük vermesi hususunda.

Vech-i tahrir-i huruf budur ki Emin Mustafa Çelebi bende yüz aded guruş deyni olup mezbur Mustafa Çelebinin tezkiresi mucibince muhtesib Hacı Ahmed yedinde yüz guruşbi-kusur alub kabz itdim bu temessük yedine virildi vakt-i hacetde ihtiyaç idene min-şühûr Cemaziye'l-evveli sene erbaa ve elf.

...İbrahim Beğ.

Belge 190

Ayntab muhtesibi Hacı Ahmed'de İbrahim Beğ ve Mahmud Beğ'in icazetleri olup tezkire tahrir olunmuştur.

Vech-i tahrir-i huruf oldur ki hâlâ Ayntab muhtesibi Hacı Ahmed yedinde havâle İbrahim Beğe ve serhadlu Mahmud Beğ ba'zı icazet olunub cümle otuz guruşolub bu tezkire tahrir olunub yedine faslolunub ser-hin-i muhasebede deyninde nmahsub olub tahriren fi 22 Şehr-i Rebi'û'l-ahir sene erbaa ve elf.

...Mustafa...

Belge 191

Ayntab muhtesibi Hacı Ahmed'den yüz kuruşa alınıp korunması hususunda.

Vech-i tahrir-i huruf oldur ki hâlâ nefsi Ayntab muhtesibi işbu hamilü't-tezkire Hacı Ahmed yedinden hâl-i ihtisâbında yüz aded guruş alub kabz idüb hin-i muhalif yedinden ..olunmak için işbu tezkire tahrir olunub vaki'û'l-temyiz fi evâhir-i 23 Rebi'û'l-ahir minşühûr sene erbaa ve elf.

Belge 192

Muhtesip Hacı Ahmed'in bazar başına kırk dört buçuk kuruş teslim edip temessükün korunması hususunda.

Muhtesib Hacı Ahmed Ağa hamilü'l-tezkire bazar başına kırk dört buçuk alub mukabil teslim idüb temessüki hıfz eyleyesiz tahriren fi 22 Rebi'û'l-ahir sene erbaa ve elf.

Belge 193

Ayntab sancağında Dülük karyesinde bir doru atın teslim edilmesi hususunda mektup verilmesi.

Cenâb-ı izzet-me'âbşeri'ât-nisâb ...kâm-bin ve kâm-yâb dürer-i da'vât ve safiyyât-ı ...?...sadr olur ve ilhak ve ihdas kılındıktan sonra inhâ-i muhibbâne budur

ki Ayntab sancağında Dülük nam karyede olan işbu hamil-i mektuba le'd-dâ'ileri bu canibin mensub adamlarından damızlık için bir re's doru ...kuyruğu siyah ...olub bu canibiçün teslimat bâbında mektub virildi varub vüsûl bulduk da me'muldür ki mezkûrî bunun için kimesne rencide itdirilmeyüb ...hâl olunmasına lütfunuz ola mezkûre olan bu canibedir ...ve bir fevt ...amel-i hatm-i hazret-i İbrahim Paşa.
...İbrahim...

Sayfa 176

Belge 194

Mutfak emini mühürlü tezkire göndererek kiler için yağ ve on beş bin kıyye bağın tahsil olunması babında ferman.

Emîrû'l-ümerâil-kirâm kebirû'l-küberâi'l-fihâm zül-kadr ve'l-ihtirâm sahibü'l-izzî ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Maraş Beylerbeyisi dame ikbaluhû ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l- kelâm vilâyet-i Maraş kadıları zidet-fazluhum tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki haliya matbah emini zide-mecdihu mühürlü tezkire gönderüb bundan akdem kiler-i amirem için bâni ve mühim olmağın vilâyet-i Zülkadriyeden tahsil-i ferman olunan on beş bin ve kıyye baği tahsil ve de mahzen olmuşken yağ bahasına lâzım olan akçeyi te'hir olunmak ile zikr olunan yağın irsâli amel olunmağın mi-ba'd husus-ı mezburda irtihal olunmayub muaccela emr-i şâhım mucebince yağı bi't-tamam tahsil ve irsâl olunması bâbında emr-i şerif ricasına i'lâm eylemeğın buyurdum ki hükm-i şerifimle dergâh-ı mu'allâm çavuşlarından Mehmed Çavuş zide-kadrehu vardukda husus-ı mezbure her biriniz bâ-seferât mukayyed olub emr-i şerifim mucebince zikr olunan yağı bi't-tamam tedârik ve irsâl idüb ve tahsil olunmayanı dahi bilâ-kusur bulunan yerlerden tahsil itdirüb muaccelâ sana....ile kiler-i amirem canibine irsâl eyleyesiz ve yağ bahasına ve sâ'ir harcına lâzım olan akçeyi mukata'ât-ı hassadan alub erbâb-ı hukuk haklarını bi-kusur edâ eyleyesiz husus-ı mezbur nefsi şerifim ve hassa-i hümâyunım mühimmatındandır ihmal ve ta'allul ve tekâmilden hazeridesiz şöyle ki bu hususda ihmâliniz zahir olmayub bir vechle öZRünüz makbul olmayub mes'ûl ve mu'atib olmanız mukarrerdir ona göre tedârik ve basiret üzre olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahriren fi'l- yevmü'l-hams aşer şehr-i Saferü'l-muzaffer sene erbaa ve elf.

Be-makam-ı Kostantin.

Belge 195

Ayntab ihtisabı mukataasının tahsilatı hazineye teslim olunmasını ve ertelenmemesi ihmal edilmemesi hususunda ferman.

Kıdvet-i kuzzât ve'l-kelâm zidet-vülâtü'l-enâm Mevlana Ayntab kadısı zidet-fazlehu tezkire varıncak ma'lum ola ki Ayntab ihtisâbı mukata'âsının emvâli vaktiyle tahsilgönderilüb teslim-i hazine olunması lâzım ve mühim olmağın tezkire ile kıdvetü'l-akrân Hüseyin subaşı zidet-kadrehu ırsâl olundu vardukda gerekdir ki ihtisâb-ı mezburenin evvela mevcut olan akçesin ...mahtum mezbur ma'rifetiyle kifâyet mikdârı yarar adamlarıyla gönderüb teslim-i hazine itdirüb min-ba'd vâkî' olan mahsul ihtisabamerkum ma'rifetiyle zabt ve hıfzı tebliğ oldukça gönderüb teslim-i hazine itdirüb te'hire kodurmayasız mâ-beyninde bir akçe ve birce zâyî' ve ketm ve cem' olunmakdan hazeridesiz Haleb defterdarlığı Trablus defterdarı olan kıdvete erbâb ü'l-ikbâl Mehmed Efendi zidet-ilmuhuya sadaka olunmağla kendüsi gelinceye değin külli meblağı tedârik ve ihzâr olunmak mühimmattandır ona göre mukayyed olub ihmâlden ihtiyat idesiz tahriren fi'l-yevmü'l-sabi' ve'l-işrin Şehr-i Cemazilye'l-ahire sene erbaa ve elf.

Bi-Medine-i Haleb el-mahrusa.

Belge 196

Ayntab ihtisabı mukatalığına Şam beylikçilerinden Mirza Beşe'nin tayin olunması hususunda.

Sebeb-i tahrir-i kalem ve vebâ'is-i terkîm budur ki Ayntab ihtisâbı mukata'âsının yasakçısı olan yoldaşın müddet-i tımarı olmağın muhaberât-ı kadim üzre işbu darende-i tezkire Şam beylikçilerinden Mirza Beşe yasakçı ta'yin olunmuş gerekdir ki vardukda iddet-i kadim üzremü'eddi kılındıktan sonra bundan akdem yasakçı olanlar tevcihle ola gelmişler ise mezburdahi ile olub kimesne mâni' ve dâfi' olmaya tahriren fi gurre-i Recebü'l-mürecceb sene erbaa ve elf.

Bi-Medine-i Haleb el-mahrusa.

Sayfa 177

Belge 197

On beş bin elli akçe tımara mutasarrıf olan Mehmed Yanık seferine gitmeyip mahlul olan tımara başkasının tayin edilmesi hususunda ferman.

Nişân-ı şerif-i âlişân-ı sâmi-mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sultan-ı hâkanî hükmü oldur ki:

Dergâh-ı ma'lum çavuşlarından tevkî'-i refî'-i sa'âdet-nişân kıdvetü'l-emâsilve'l-akran Yahya Çavuş zidet-kadrehu südde-i sa'âdetime gelüb muğayyer sancağında iki bin yedi yüz doksan dokuz akçe tımara noksanla ber-vech-i tekmil otuz yedi bin doksan dokuz akçalık üzre mutasarrıf olub otuz altı bin akça kılıcı elinden gitmekle noksanı olub ve Ayntab sancağında ve nahiyesinde Çekde nam karye ve gayriden işbu yiğirmi iki bin dokuz yüz yetmiş dokuz akçe ze'âmet fariğ Ahmed Çavuş tahvilinden beratına fergat kayd yazılıb tevcih olunmak içün serdar tarafından selase ve elf Muharreminin on beşinci gününden emr-i şerif virilüb tecdid olunub veya Sus sancağında Cabluy nahiyesinde mezra'â-i resm Ahmed ve gayriden on beş bin elli beş akçe tımara mutasarrıf olan Mehmed Yanık seferine varmayub tımarı mahlul oldukda bu def'a sefer-i hümayuna me'mur olub varmayanların ze'âmeti ve tımarları selase ve elf Muharreminin on ikinci gününden virilmek fermanım olmağın sekiz bin akçesi ahire virilüb mezbur sefere me'mur iken varmayub ve ona bir defterinde yok ise bâkî hissesin buna tevcih olasız deyü serdar tarafından emr-i şerif virilüb tecdid olunub Ayntab sancağında zikr olunan ze'âmet Ahmed Çavuş ve bilvasi sancağında tımar-ı mezburın yedi bin elli beş akçe hissesi vech-i meşruh üzre Mehmed tahvilimizden olanları bir getirüb cümle ze'âmet otuz bir bin otuz üç akçe olubfethinde beş bin akçe ve mâl-ı miride hizmetde bulunmakla iki bin akçe terakkilere virilene vâmir-i şerife tecdid olunub sefer-i hümayunda hizmetde bulunmakla üç bin akçe ve Eflak seferinde altı bin akçe ve bir def'a dahi sefer-i hümayunda iki bin akçe terkkilere ahkâm-ı şerife virilmeğın noksan ve terakkileri yolundan yiğirmi dört bin altmış altı akçe noksanla ber-vech-i tekmil elli beş bin doksan dokuz akçalık üzre mezbur Ali Çavuşa cülûs-ı hümayunım vâkî' olmağla resmi edâ itmeğın tevcih olunub südde-i sa'âdetimden lâıyk görölüb virdim ki zikr olunur şerh beyân ve 'ayân kılınur ...

Sayfa 178

Belge 197'nin devamı

Belgenin üst kısmı okunmamıştır.

Ve buyurdum ki ba'de'l-yevm taht-ı yedinden olub şöyle ki vezâ'if-i hidâmat dergâh-ı mu'allâm çavuşlukdur mü'eddi kıla ve ri'âyet hilâf-ı mumâ-ileyh subaşı bilüb subaşılik müteallika umurda vaci'at kılalar ol-bâbda hiç ahd mâni' ve dâfi' ve merahim olmaya şöyle bileler alâmet-i şerife i'timâd kılalar tahriren fi 21 Rebi'û'l-ahir sene erbaa ve elf.

Be-makam-ı Kostantin.

Belge 198

Aytabda mütemekkin ulema ve sulehasair Müslümanların yem yemek vesairlerin alınıp kıyafetlerini dahi alıp zulme uğradıklarını mektupla bildirmeleri üzerine zulmün ortadan kalkması hususunda ferman.

Mefâhiru'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm Ayntab sancağında vâki' olan kadılar zide-fazluhum tevki'-i ref'i hümâyûn vasıl olıcak ma'lûm ola ki Ayntab kadısı Mevlana Mehmed zide-fazluhu südde-i sa'âdetime mektub gönderüb nefsi-i Ayntab da mütemekkin ulema ve suleha vesâ'ir Müslümanlar meclis-i şer'a gelüb kazıyye-i mezbure yol üzerinde olmağla inde derunda gelüb müfit ve mecannen yem ve yemeklerin vesâ'irme'kûlelerin alub ve emvâl ve esbablarından dahi bulduklarını alub ve bunların emsalince zulm ve te'ddi iderler deyü men' ve def' olunmayalar biz ricâ itdiklerinde arz itmeğin buyurdum ki hükm-i şerifimle dergâh-ı mu'allâm bevvalarından Mehmed ve Ebubekir vardukda arz olunduğı üzre ise men' ve def' idüb inde derunda vesâ'irehl-i örf tâ'ifesine müfit ve mecannen yem ve yemekleri vesâ'irme'kûlâtların aldirmayasız her ne lâzım olub alurlar iseüzre ihtiyâr ile satanlardan akçeleri ile aldırub min-ba'd cebr itdirmeyesiz ve hilâf-ı emr-i şerif emvâl ve esbabların dahi aldirmayasız esamileri resm ve resmleri varub arz ide sen ki mehâkim haklarından geline şöyle bileler alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahriren fi evâhir-i Rebi'û'l-evvel sene erbaa ve elf.

Be-makam-ı Kostantin.

Sayfa 179

Belge 199

İstanbul zahiresi için lazım olan buğday, arpa, koyun, bal ve yağ vesair Karadeniz ve Tuna palyalarından gelirken zahire gelmeyip Mutfak sıkıntısı yaşanması ve İstanbul'a lazım gelen zehairin tedarik edilmesi hususunda ferman.

Akza kuzatü'l-müslimin evlâ-yı vülati'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakînvaris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l mürselîn hücceti'l hakk-ı ale'l-halki ecma'in el-muhtassbi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlana el-halim bi-kazâ-i Maraş zidet-fazluhu ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm Maraş beğlerbeğliğinden vâkî' olan kadılar zide-fazluhum tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki matbah-ı amirem ve İstanbul zahiresi için lâzım olan buğday ve arpa ve dakik ve koyun ve bal ve yağ vesâ'ir zehâ'ir kısmı Karadeniz ve Tuna palyalarından gelürken hâlâ evvel canibde sefer-i hümâyunım olmağla bir vech zahire gelmeyüb matbah-ı amire ve mahruse-i mezburede zahireye külli müzayika çeküldiği ecilden taht-ı kazâlarınızda zikr olunan zehâ'irden her ne bulunursa sahibleri kendü rızalarıyla münasib ve karib olan iskelete itdirüb inde olan rencber gemilerine tarh-ı rûzı üzre fûruht olmayanı tavlan gemileri ile kendüleri getirüb mahruse-i İstanbulda fûruhat eylemeleri emrim olmuştur buyurdum ki hükm-i şerifimle dergâh-ı mu'allâm çavuşlarından kıdevtü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed Çavuş varduk da mübâşir ta'yin olunub varduk da bu babda sadr olan fermân-ı şerifim mucebince amel idüb bir an ve bir saat te'hir ve tevfiz itmeyüb her biriniz husus-ı mezbure mukayyed olub taht-ı kazâlarınız da vâkî' olan bazar ve mecmu'-ı nas olan yerlerde mehâkim-i tenbih ve edâ itdiresiz ki vilâyet-i mezburenin a'yân ve eşraf ve sâ'irre'âya ve berâya Renciran tâ'ifesini ellerinde zâhir ve mevcut bulunan buğday ve arpa ve dakik ve kazzaba yarar koyun ve bal ve yağ vesâ'ir zâhirelerin kezâ davarlarına ve arpalarına münâsib ve karib olan iskelelere indirub evvel mahalde hazır bulunan rencber kimesnelerine tarh-ı câri üzre fûruhat olmayasız kabil olanları fûruhat idüb ve fûruht olmayanı tavilden kimesneleri ile ashâbı getirüb mahruse-i İstanbulda tarh-ı câri üzre kendüleri izhâf-ı muşa'ık fâide ile talib-i feragat olanlara fûruhat eyleyüb def'i müzayika eyleyesiz ve siz ki iskelede vâkî' olan kadılsız zikr olunan zehâ'irekadimden ziyâde tavilden taleb idüb ta'allul ve

inadi derlersemen‘ ve def‘ idübsâ‘ir zamanda taviât içün emekdar akçe virile gelmiş ise evvel minvâl üzre aldirdub amel ve muhalefet itdirmeyesiz ve bi‘l-cümle husus-ı mezbur umur-ı mühimmeden dir sâ‘ire kıyas eyleyüb İstanbula lâzım zehâ‘ir ve koyun tedârik ve irsâl eylemekde her biriniz sa‘i ve ikdam idüb re‘âyayı kendü hallerine komayub ve irsâl olunan zehâ‘irin üzerlerine mu‘temed-aleyh yarar adamlar koyub ve her kadılıkdan nemekdar nesne tedârik ve irsâl olunmuşdur ale‘l-....ihtiyâd-ı defter idübma‘ân irsâl eyleyesiz bu bâbda avk ve te‘hir ve ihmâl ve mesâhilden ve arz-ı cevabına mutasarrıf olmakdan ve bu bahane ile re‘âyadan akçe ..bel‘ olmakdan begayet hazer idüb ve gönderilan zehâ‘ir üzerlerine hizmet içün vaz‘ itdikleri kimesnelerin dirlikleri olanlarına envâ‘ ri‘âyet ve ri‘âyat olanlara esvadan hallerine münasib dirlik ve mensib virilmek mukarrerdir ona göre mukayyed olub bâb-ı ikdam ve ihtimâmda dakik fevt eylemeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i‘timâd kılasız tahriren fi‘l-yevmü‘l-sani aşer Saferü‘l-muzaffer sene erbaa ve elf.

Be-makam-ı Kostantin.

Sayfa 180

Belge 200

Sefer-i hümayun için talep edilen akçe on kantardan tedarik olunması gecikmemesi ve ertelenmemesi hususunda ferman.

Mefâhirü‘l-kuzât ve‘l-hükkâm me‘âdinü‘l-fazl ve‘l-keâm Elbistan ve Ayntab ve Kilis kadıları zide-fazluhum tevki‘-i refi‘-i hümayun vâsıl olıcak ma‘lum ola ki düstûr-ı ekrem müşîr-i eham, nizâmü‘l-âlem, müdebbir-i umûri‘l-cumhûrbi‘l-fikri’s-sâkıb mütemmim-i mehâmmi‘l-enâm bi‘r-reyi’s-sâ‘ib, mümehhid-i bünyâni‘d-devleti ve‘l-ikbâl, müşeyyid-i erkâni’s-sa‘âdetive‘l-iclâl, el-mahfûfubi-sünûfi‘l-avâtıfı‘l-melikü‘l-a‘lâ vezir-i a‘zâm Sinan Paşa edamullah-i Te‘ali iclâle huya sefer-i hümayun için akçe ile on kantardan tedârik olunmak emridüb buyurdum ki hükm-i şerifimle dergâh-ı mu‘allâm çavuşlarından Süleyman Çavuş varduk da mezbur mübâşeretle taht-ı kazânızda bu ki yarar rahatı ile tekmil-i zikr-i bahâ ilealıviresiz husus-ı mezburumur-ı mühimme diri‘mâl ve müsâhil ... ve te‘hirden ziyâde hazer eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i‘timâd kılasız tahriren evâhir-i Şehr-i Rebi‘û‘l-evvel sene erbaa ve elf el-hüccetü’n-nebeviye alem-i efdalü‘l-hamd.

Be-makam-ı Kostantin el-mahruse.

Belge 201

Ayntab da Bayram oğlu Himayi mescidinin ahalisi Mehmed Salih'in imamete layık görülüp berat-ı şerif rica olunması üzerine mutasarrıf tayin edilmesi hususunda ferman.

Nîşân-ı şerif-i âlîşân-ı sâmi-mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sultan-ı hâkanî hükmü oldur ki:

Ayntab da vâkî' Behram oğlu Himayi mescidinin sabıka ahalisi olan tevki'-i refi'-i sa'âdet-nîşân Mevlana Mehmed Salih ve mütedeyyin her vechle imâmete kadar mahal ve lâıyk iken davâ-i hizmet ider iken akçe ile tevcih olunub berât-ı şerif ricâsına kadı Mevlana Mehmed arz itmeğın sadaka idüb bu berât-ı hümayunı virdim ve buyurdum ki kemâ-gâh imam olub hizmet-i lâzımesin mü'eddi kılındıktan sonra yevmi iki akçeye mutasarrıf olub vakfın ruhı içün ve benim devâm-ı devletim içün du'âya müdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerife i'timâd kılalar tahriren fi'l-yevmü'l-hamsve'l-işrin minşehr-i Saferü'l-muzaffer sene erbaa ve elf el-muhtass el-yevm.

Be-makam-ı Kostantin. Kaydgurre-i şehr-i Cemaziye'l-ahir sene erbaa ve elf.

Belge 202

Ayntab kadısına tefviz olan askerlere karşı adaletli ve insafli olması hak yolundan ayrılmaması hususunda.

Şeri'ât-me'âb Ayntab kadısı Mevlana Yakub imdi kâm-bin.

Da'vât-ı safiyyât ve teslimât-ı vafiyyât ittihafından sonra inhâ olunur ki bi'l-fi'il kadı olduğın Ayntab kazâsının tesmih-i askeriyyesi size tefviz olunmuşdur vâkî' olan müteveffâ-yı asâkirinin muhallefâtını ala mafarazalâ hute'alabey ne'l-verese kıymet idüb cadde-i hakdan ihraç itmeyüb adl ve insaf üzre olası ve's-selâm tahriren fi evâhir-i Rebi'û'l-evvel minşühûr sene erbaa ve elf.

...el-vâsi Mehmed be-asâkir-i Anadolu.

Belge 203**Anlaşılmadı.**

Nahiye-i Ayntab der-livâ-i mezbur.

Mahalle-i Göçeke tabi‘ mezbur hâzır-ı şâhid

...

...defter-i cedid mufassal sultanı budur ki nefis olundu tahriren fi evâil-i şehri-i Muharremü’l-haram sene erbaa ve elf. Nahiye-i Ayntab karye-i Göçek tabi‘-i Ayntab. Suret-i defter-i cedid mufassal sultan budur ki nakl olundu tahriren fi evâ’il-i Muharremü’l-haram sene 15.

Sayfa 181

Abdullaholu Mustafa’nın yirmi bin akçe zeamete mutasarrıf olup Yanık seferine varmadığı için zeametinin alınıp başkasına verilmesi hususunda ferman.

Nîşân-ı şerif-i âlî-şân-ı sâmi-mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sultan-ı hâkânî hükmü oldur ki:

Abdullahoğlu râfî‘-i tevkî‘-i refî‘û‘ş-şân kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Mustafa zidet-kadrehu südde-i sa‘âdetime gelüb Ayntab sancağında ve nahiyesinde Göllüce nam karye ve gayriden işbu yiğirmi bin akçe ze‘âmete mutasarrıf olup Yanık seferine me’mur olmayub serdar tarafından emrile kalmış iken sefer-i mezbura varmadı deyü ze‘âmeti alınub ahire virilmiş ise geri mukarrer idüb beratı mucebince zabt ve kabz idüb ahire dâhil ve ta‘arruz itdirmeyesiz deyü erbaa ve elf Rebi‘û’l-ahirinin evasıtında hükm-i şerif virildikten sonra zikr olunan yiğirmi bin akçe ze‘âmet beratı mucebince mezkûra mukarrer kılınub tevcih olunub südde-i sa‘âdetimden lâyük görüb virdim ki zikr olunur.

...

Belge 204**Anlaşılmadı.**

Sebeb-i tahrir-i kitâb budur ki :

İbrahim ... bi-Halebü'l-mahrusa vedest-i şer'î şerif-i 'aliyye efdal ve kemâlû'l-tahiyyat?.....

Şühûdü'l-hâl

Seyyid Çelebi bin Seyyid Ahmed, Seyyid Ahmed bin Seyyid..., Seyyid Hakim bin Seyyid Abdullah, ve gayruhum.

Belge 205

Hıyam karyesinden olan ...19 aded kuruş alınıp temessük verilmesi hususunda.

Vech-i tezkire budur ki karye-i Hıyamdan kul olunan 19 aded gurusş alınub yedlerine temessük tahrir olundu ki vakt-i hacetde ihtiyac idene tahriren fi evâhir-i Cemaziye'l-ahir sene erbaa ve elf. Mehmed Çavuş ve Ebubekir dergâh-ı 'âli.

Belge 206

Hıyam karyesi için kul olunan ücretin alınıp temessük verilmesi hususunda.

Vech-i tezkire budur ki karye-i Hıyam için kul olunan ücret yüz elli aded gurusş alınub yedine temessük virildiği vakt-i hacetde ihtiyaç iden tahriren fi evahir-i Cemâziye'l-ahir sene erbaa ve elf. Mehmed Çavuş ve Ebubekir dergâh-ı 'âli.

Belge 207

Telve karyesi için kul olunan ücretin alınıp temessük verilmesi hususunda.

Karye-i Telveden iddet-i kul olunan 13 gurusş alınub yedine temessük virildi tahriren fi evâhir-i Cemaziye'l-ahir sene erbaa ve elf. Mehmed Çavuş ve Ebubekir dergâh-ı 'âli.

Sayfa 182

Belge 208

Ayntab da Maslahaddin medresesinde on beş akçe ile müderris olan Abdülmuttalib'in azli için herhangi bir neden yokken Ahmed nam kimse zulm ettiğini bildirmesi hususunda ferman.

Nîşân-ı şerif-i âlî-şân-ı sâmi-mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sultan-ı hâkanî hükmü oldur ki:

....avâtıf-ı vâfiye-i şahâne ve avârıf-ı mütekâ'ide-i padişahanem mahal ve bi-müstehak 'inâyet olanlar bâbında mebzul mebzul ve bi...binâen-aleyh Ayntab kazâsında Maslahaddin medresesinde mukaddema yevmi on beş akçe ile müderris olan Abdülmuttalib dâ'ilerinin azlini icâbider husus yok iken Ahmed nam kimesne bir tarîk ile alub mezkûr dâ'ilerine külli zulm ve hayfit düğini kadı Mevlana Mehmed i'lâm itmeğin işbu râfi'-i tevkî'-i refi'-i hümâyûn kıdvetü'l-müderrisin umdetü'l-müdekkîkîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn el-muhtass bi-mezid-i inâyet el-melikü'l-mu'in mezkûr Abdülmuttalib zidet-fazlehu hakkında ...hasr-ı dâ'im zuhura getirüb medrese-i mezburun tedrisi yevmi on beş akçe ile ve on beş akçe Dülûkbaba zevây idîber-vech-i te'yid kendüye sadaka idüb bu berât-ı sa'âdeti virdim ve buyurdum ki medrese-i mezburede müderris olub ta'lim-i ulûm-ı şer'iyye ve ta'lim-i fetevâ-yihükmd e bâb-ı ahede ve istifâde-i meftu'eyyâm-ı mukadde-i ma'hudedden gayrı bilâ gurusımı muattal-ı vaktitmeyüb dersini fevt itmeye ve cihet-i tedris yevmi otuz akçeye mutasarrıf olub cihet-i talebe ve feramuş ve bevab her ne ise Mevlana-yı mezkûrın yedinden sarf olunub devâm-ı devletim içün du'âya müdâvemet göstere bilâ-özr-i şer'i ders dilediği eyyamın vazifesi virilmeye ol-babda hiç ahed ve mani' ve dâfi' olmaya dahil ve ta'arruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerife i'timâd kılalar tahriren fi râbi' aşer şehri Rebi'û'l-ahir minşühûr sene erbaa ve elf.

Be-makam-ı Konstantin

Belge 209

Ayntab da Mihaloğlu Ahmed Bey medresesi vakfı için sadaka buyurulması hususunda

Fazilet-me'âb Mevlana Ahmed Efendi kâm-bin.

Muhibbât-ı safiyyât ve teslimat-ı vafiiyyât ittihadından sonra inhâ olunur ki işbu sene erbaa ve elf Rebi'û'l-ahirinin altıncı gününde yevmi altmış akçe defter ile Ayntabdavâkî' Mihaloğlu Ahmed Beğ medresesi ber-muceb-i şürût vakfı sana sadaka buyurulmuştur ki gerekdir ki medrese-i mezbureye varub ifâde ve istifâdede mücedded sâ'i olub virdüğün fetvada dahi nakl yazub ihrâc-ı berâtla mukayyed olasız ve's-selâm.

....Mehmed el-kadı bi-asâkir-i Anadolu.

Belge 210

Ayntab da Duvarcıoğlu medresesi yirmi akçe ile Abdül baki Çelebiye sadaka buyurulması hususunda.

Nefs-i Ayntab da vâkî' Duvarcı oğlu medresesi yevmi yigirmi akçe ile sene erbaa ve elf Rebi'û'l-ahirinin on dördüncü gününde Mevlana Abdülbaki Çelebiye sadaka olunmuştur deyü sene-i mezbure Rebi'û'l-ahiresinin guresinde yine kendünün mektubu vâsıl olmuştur.

Şühûdü'l-Hâl

Mevlana ...Efendi, Ebubekir Beğbevâb-ı âli, el-Hac Mehmed bin Nergis.

Belge 211

Şam yeniçerilerinden Mustafa Beşe'nin Ayntab a sakacı tayin edilmesi hususunda.

Cenâb-ı sa'âdet-nisâb

Dürer-i da'vât-ı safiyyât-ı muhibbât ve teslimât-ı vafiiyyât ...ittihadından sonra i'lâm ...kadim budur ki:

Şam yeniçerilerinden işbu hamilû'l-huruf Mustafa Beşe Karagöz kazâ-i Ayntaba sakacı ta'yin olunmuştur 'inde'l-vüsûl me'muldür ki bundan akdem sakacı olanlar tevcihle ola gelmişler ise mezburan ile ol*babda takdimden ola gelen âdet ve kanun üzre zabt ve tasarruf itdirilmek bâbında iltâf-ı mala nihâye-göz mebzul ve bi-deriğ buyurdum ki bakî hemişe ömr-i devlet der-i sicille-i şerif-mendeme....

Hasan Çavuş serdâr-ı Haleb hâlâ.

Belge 212

Ahmed Ağa'nın altı adet boyahaneyi üç altına Hacı İbrahim'e vermesi hususunda.

Bizim câbimiz Ahmed Ağa el-hakim ba'de'l-yevmin hâ olunan budur ki bu altı aded boyahaneyi yevmi üç altına Hacı İbrahim virdi ki taht-ı tasarrufında olub siz dahi mezbur Hacı İbrahim ile masalılı düşdükce müşavere idüb zinhar mezkûrın sözünden dışarı olmayasız şöyle bilesiz muceb-i mektubla amel idesiz tahriren fi Rebi'û'l-ahir sene erbaa ve elf.

Sayfa 183**Belge 213**

Aytab da Orucbaba ziyareti şeyhler tarafından tasarruf olunurken Mevlana Mehmed'e sadaka buyurulması hususunda.

Nîşân-ı şerif-i âlî-şân-ı sâmi-mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sultan-ı hâkanî hükmü oldur ki:

Ayntab kazâsında vâkî' Orucbaba dinmekle ma'ruf ziyaret-i kadimde şart-ı vakf mucebince meşyihat tarikiyle tasarruf oluna gelir iken şart-ı vakfa muhalif ba'zı kimesnelernamı ile mutasarrıf olub lâkin şehre ba'id yerde olmağla dershanesi olmayub hilâf-ı semende olmağın yevmi dokuz akçe ile şart-ı vakf mucebince üslûb-ı kadim üzre zaviyeyi mezbure meşyihat tarikiyle işbu darende-i fermân-ı şerif kıldetü'l-emâsil-nizam Şeyh ŞabanMevlana Mehmed zidet-fazlehû arz itmeğın sadaka idüb bu berât-ı sa'âdeti virdim ve buyurdum ki varub zikr olunan zaviyede şeyh olub hizmet-i lâzimesin mü'eddi kıldıktan sonra meşyihat yevmi dokuz akçeye mutasarrıf olub vakfın ruhıçün ve benim devâm-ı devletim içündü'âya iştigal göstere bu babda hiç ahed mani' ve dâfi' olmayub dahil ve ta'arruz eylemeye şöyle bileler alâmet-i şerife i'timad kılalar tahriren fi'l-yevmü't-tâsi' ve'l-işrin min şühûrSaferü'l-muzaffer sene erbaa ve elf.

Bi-Medine-i Haleb el-mahrusa.

Belge 214

Ayntab da Orucbaba ziyareti şeyhler tarafından tasarruf olunurken Mevlana Mehmed'e sadaka buyurulması hususunda.

Nişân-ı şerif-i âlî-şân-ı sâmi-mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sultan-ı hâkanî hükmü oldur ki:

Ayntab kazâsında vâkî' Orucbaba dinmekle ma'ruf ziyaretin mütevellisi olan kimesneler edâ-i hizmet itmeyüb dahi lâzım olmağın yevmi beş akçe ile yedine işbu darnede-i fermân-ı şerif Monla Hasan mahaldir deyü Kadı Mevlana Mehmed zidet-fazlehu arz eylemeğın sadaka idüb berât-ı sa'âdete eyyâm-ı hüccet-i âli-şân virdim ve buyurdum ki varub mezbur Molla Hasan müteveli olub hizmet-i lâzimesin mü'eddi kıldıktan sonra cihet-i tevliyeti yevmi beş akçeye mutasarrıf olub vakfın ruhi için ve benim devam-ı devletim için du'aya iştigal göstere bu bâbda hiç ahed mani' ve dâfi' olmayub dahil ve ta'arruz eylemeyeler şöyle bileler alâmet-i şerife i'timâd kılalar tahriren fi'l-yevmü'l-tâsi' ve'l-işrin şehr-i Saferü'l-muzaffer sene erbaa ve elf ...aleyh efda lü't-tahiyye.

Be-makam-ı Konstantin.

Belge 215

Matbah emininin mühürlü tezkire göndererek Maraş'dan Haleb'den mutfak için zahire temin edilmesi hususunda ferman.

Akza kuzatü'l-müslimin evlâ-yı vülati'l-muvahhidîn yenbû'ül-fazl ve'l-yakîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn hüccetü'l-hakkı ale'l-halkı ecma'in el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlana el-hakim bi-kazâ-i Maraş zidet-fazlehume fâhiru'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm Maraş beğlerbeğliğın de vâkî' olan kadılar zide-fazluhum tevki'-i ref'i hümâyûn vasıl olıcak ma'lûm ola ki kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân matbah-ı 'amirem emini olan zidet-mecdihu mühürlü tezkire gönderüb bundan akdem matbah-ı amire mühimması vilâyet-i Maraş on beş bin Osmani ve kıyyesi ihrâc olunub baha ve kirası ihrâz-ı Dulkadriyye ve inhâ ...?..mukata'atlarından virilmek için Haleb defterdarına emr-i şerif irsâl olunub akçe virilmeyüb ve ihmâl ve terkâ?... tedârik olunmayub kilâr-ı amirede yağ ..?.. ve müzayika olmağın emr-i sabıka mucebince hane hesabı üzre her

kadılığın tahmiline göre zikr olunan on beş bin Osmani ve kıyyesiihrâc idüb yarar ki idareleri ile gönderilmek için emr-i şerif ricasına i'lâm eylemeğin tecemmilâ tahsil olunub gönderilmek emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerifimle divân-ı âli-şânım kâtiblerinden kıdvet-i erbâb-ı harirû'l-kâtib-i Osmani zidet-kadrehu vardukda bir an ve bir saat te'hir ve tevkif eylemeyüb mukaddema Maraşda bahasına beşer akçeye ve kirasına on akçe tahsil olunduğı üzre bahası zikr itdiğın tedârik için vilâyet-i mezbureden bedel-i akçe ze'âmete me'mur ola Nafiz ÇavuşOsmani emr-i şerif irsâl olunmuşdur zikr olunan on beş bin Osmani ve kıyyesi ...emr-i sabık mucebince her kadılığın tahsiline göre müşârû'n-ileyhümâ ma'rifetleri ile ihrâc idüb mezkûrlara teslim idüb bahası mumâ-ileyh varduğın saha sahiblerinetahsil idüb birkaç isti'câl kilâr-ı amire me irsâl idüb adet ve te'hir ve isâl ve müsâhilden hazer idüb ihrâz-ı irsâline muhtaç eylesesiz şöyle bilesin alamet-i şerife i'timâd kılasız tahriren fi'l-yevmü'l-tasi' Zi'l-ka'de sene selase ve elf.

Be-makam-ı Konstantin.

Sayfa 184

Belge 216

Ayntab kazası sakinlerinden olan Seyyid Abdülgaffar'ın adam gönderip elinde şecere ve hüccet olduğunu ve kendisinden vergi alınmamasını talebiyle hükm-i şerif ile şayet sahih ise vergiden muaf olmasını emr etmesi hususunda ferman.

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkam ma'denü'l-fazl ve'l kelâm Mevlana Ayntâb kadısı zide fazlühü tevki'-i ref'i hümayûn vasıl olıcak ma'lûm ola ki kazâ-i mezbure sakinlerinden Seyyid Abdülgaffar nam seyyid der-i sa'âdetime adam gönderüb biz şerif zâdelerden olub nakîbû'l-eşrafdan elimde şecere ve hüccetlerimiz olub ve bu anâ gelince Seyyid olanlara avarız ve bevvabine ve rüsûm ve ra'yyet vesâ'ir tekâlif-i örfiden nesne teklif oluna gelmiş olmayub mu'af iken hâlâ olagelmiş muhalif avarız-ı divaniye ve rüsûm-ı rağbet vesâ'ir tekâlif-i örfiye teklif olunub rencide ve remide eylemekden hâli değildir ...olagelmiş muhalif zikr olan tekâlifden bir nesne teklif almamak bâbında emr-i şerif ricâ ideriz deyü bildirdiler buyurdum ki hükm-i şerifim vardukda göresiz fi'l-vâkî' sahih-i şerif zâdelerden olub ve bu ana gelinceye makule seyyidlere avarız divanına ve rüsûm-ı raiyyet vesâ'ir tekâlif-i arızadan nesne teklif

oluna gelmeyüb muaf iken hâlâ oluna gelmiş muhalif zikr olan tekâlifden ve ba'zı nesneler teklif olunub rencide ve remide eyledikleri vâkî' ise men' ve def' idüb min-ba'd mezbur Seyyide oluna gelmiş muhalif-i avarız divanına ve rüsûm-ı raiyyet vesâ'ir tekâlif-i örfiyyeden bir nesne teklif itdirmeyüb bu husus için tekrar kapuma şikayete gelmelü eylemeyesiz şöyle bilesiz ve ba'de'l-nizam mezkûrın yedinde ibka idüb alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahriren fi'l-yevmü'l-sânimin şehr-i Rebi'û'l-evveli sene erbaa ve elf.

Be-makam-ı Kostantin.

Belge 217

Adı geçen kimselerin elimizde hüccet ve şecere vardır deyip vergilerden muaf olmak istemeleri üzerine emr-i şerif ile belgelerinin sahih ise vergilerden muaf olmasını emrettiği hususunda ferman

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkam ma'denü'l-fazl ve'l kelâm Mevlana Aynâtâb kadısı zide fazlühü tevkî'-i ref'i hümâyûn vasıl olıcak ma'lûm ola ki sen ki kadısın hâlâ der-i sa'âdetime arz gönderüb kazâ-i mezbure sâkinlerinden Seyyid Hacı İbrahim veledi Hacı Ahmed ve Seyyid Zeynel Abidin nam seyyidler meclis-i şer'a gelüb sahih-i ...sadâtdan olub ve sadât olduğımız nakibû'l-eşrafdan elimizde şecere ve hüccet ve tezkirelerimiz olub bu anâ gelince sadât olanlara avarız divanına ve rüsûm-ı rağbet vesâ'ir tekâlif-i örfiye nesne tekâlif olunagelmiş değil iken hâlâ olagelmiş muhalif avarız divanına vesâ'ir tekâlif-i örfiye teklif olunub rencide eylemekden hâli değildir sağırdan olagelmiş muhalif teklif-i mezbureden nesne teklif olunmamak bâbında emr-i şerif ricâideriz deyü ittihad eylediklerinde i'lâm eylemeksizin buyurdum ki hükm-i şerifim vardukda göresiz fi'l-vâkî' mezkûrlar sahihû'l-nesne sadâtdan olub nakibû'l-eşrafdan ellerinde şecere ve hüccetleri olub vedeğın Seyyid olanlara avarız divanına ve rüsûm-ı rağbet vesâ'ir tekâlif-i örfiyeden nesne teklif oluna gelmiş değil iken olagelmiş muhalif-i mezbureden ba'zı nesneler teklif olunub vech-i meşruh üzre rencide itdikleri vâkî' ise men' ve def' idüb mezkûr seyyidlere olagelmiş muhalif avarız-ı divaniyeden vesâ'ir tekâlif-i örfiyeden bir nesne teklif itdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timad kılasız tahriren fi el-yevmü'l-hams Safer sene erbaa ve elf.

Be-makam-ı Konstantin.

Belge 218

Mevlana Cafer Şahizade'nin zamanı gelince mülazım olması hususunda.

Bâ'is-i terkîm-i tezkire budur ki hamilû'l-mektub Mevlana Cafer Şahizade-i hass içinde Sultan Mehmed Han Ataullah te'alive's-selim ve kah hazretleri Hoca Semin a'yan olmaklı Mevlana Nevali Efendi hazretlerinden inşaallahû Te'ala nevbet-i atide lâzım olmak için ta'yin olunmuşdur bi-izn-i sübhâne zamanı geldikde mülâzım ola.

...

Sayfa 185

Belge 219

Dulkadriye vilayetinin altı bin ve daha yukarı tımar ve zeameti olanlar sancak beyleri ve alay beyleri Beheç seferine gitmeyip sefer-i hümayun için birer yıllık bedel akçesinin toplanıp tahsil edilmesi hususunda ferman.

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân ümdeti'l-emâcid ve'l-a'yân dergah-ı ma'lum çavuşlarından Hızır Çavuş ve kıdvet-i erbâbi'l-mütebahhirin ve'l-kalem umdet-i ashabü't-takrir ve'l-rakîm divân-ı âli-şânım kâtiblerinden Osman zidet-kadrehuma tevki-i refi' hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki vilâyet-i Dulkadriyenin altı bin ve altı binden yukarı tımar ve ze'âmeti olanlar sancak beğleri ve alaybeğleri ile Beheç seferinden alıkonulub bu mukabelede sefer-i hümayunım mihmân için tımarlının birer yıllık bedel akçeleri alınmak ferman-ı hümayunım olmağın emrim mucebince zikr olunan bedel akçesinin cem' ve tahsil bâbında siz ki kemâl-i emânet istikametinde hüsn-i ihtimâm olmağın sen ki mumâ-ileyh çavuşumsun seni emin ve müşârü'n-ileyh Osmanı kâtib ta'yin idüb buyurdum ki ber-vech-i isti'câl vilâyet-i Dulkadriyeye varub bu hususa mübâşeret eylemeyüb altı binden eksik tımarı olan sipahi tâ'ifesinin beratlarıher binde geri bin akçe bedellerin alub kendünün ismi ve tımarlarının mikdarı ile her ne alınursa deftere kaydidesiz ve şol sipahinin beratında tımarı beş bin veyahut altı binde bir eksik olub bedel-i akçesi virmek mahallinde tımarını ketmidüb eksik haber virübkezb ve hayleyesâlik ola onun gibilerin kendüleri kararları mucebince tımarlarımız deftere kaydidüb evvela mikdar-ı bedel akçesi alındıktan sonra bakî kalan hisselerimiz müstakil-i defter idüb bir

suretin getirüb sūdde-i sa'âdetimde olan defterhane-i amireye teslim eyleyesiniz bakî kalan hisseler mahallinde görölüb tatbik olunduktan sonra onun gibi ketm ve kezv ve ketmî zuhur idenlerin ellerinde olan tımarları bile ahire tevcih olunub haklarından gelene ve ba'zı sipahilerin tımarlarında hazır bulunmayub ahir diyarda olalar bedel akçesinin tahsili bâbında avk ve te'hirebâ'id olmamak içinma'rifet-i kadı ile kendünün tımarlarında hazır mahsuli var ise kendü mahsulünden mevcut mahsuli yok ise re'âyasından tahsil idüb bedel akçesi aldıktan sonra re'âyasının ellerine tezkire viresiz sipahileri tekrar re'âyadan almak ihtimâli olmaya ve şol sipahinin bir anları altı binde ziyâde olub yalnız mutasarrıf oldukları tımarları eksik olan i'tibâr asıl tasarrufunda olan tımara der-i adl-i makuleleri hemen mutasarrıf oldukları tımarlarının bedellerin alub deftere kaydeyleyesiz ve eyâlet-i mezburedeze'âmet ve tımara mutasarrıf olub dergâh-ı ma'lum müteferrikalarından ve çavuşlardan ..?...hümâyunım kâtiblerinden ve defter-i hakani ve maliye ve kadı-asker kâtiblerinden ve şakirdlerinden ve çavuşlarından ve ekâbir kullarından her kim olursa olsun onların dahi vech-i meşruh üzre bedel akçelerin alub deftere kaydeyleyesiz defter emini ve kâtibleri ve tezkire emini ve tezkireci ve beğlerbeği çavuşları tımara mutasarrıf olanlar umuma zikr olunan bedel-i akçesi hususunda dahillerdir onların dahi mutasarrıf oldukları ze'âmet ve tımarlarının bu minvâlüzre bizzat alub dahil-i hazine eylemeyesiz ve vilâyet-i mezburedeevkâf ve emlâka mutasarrıf olub cebelüsünüzre defterde kaydı veya ellerinde beratları olanlardan dahi her bin akçeye bedeli bin akçeli alub deftere işaret eyleyesiz ve bedel-i akçesi talep olundukda sipahimizseferdedir deyü cevap virdiklerinde sahih seferde olduğuna i'tikad olunursa evvel makuleleri müstakil-i ddefter idüb te'hir eyleyesiz seferden avdet eylediklerinden sonra yoklama defterleri getirdilüb sefere varmadıkları zâhir olanların hemen bedel akçesi ve himem tımarları alınub haklarından geline ve aldığınız akçeyi her beğden sani Osmani hesâbüzre bin akçe alasız ve her tâ'feyi başka başka defter idüb akçelerin dâhil-i hazine itmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timad kılasız tahriren fî evâhir-i Şehr-i Şa'banü'l-muazzam sene isneyn ve elf.

Be-makam-ı Konstantin el-mahrusa.

Sayfa 186

Belge 220

Ergani sancağında otuz beş bin akçe tımara mutasarrıf olan Hızır Çavuş'un zeametinin alınması hususunda.

Dergâh-ı âli çavuşlarından Hızır Çavuşun ze'âmet ve çavuşluğuna dahil olmamak için vârid olan.

Emirü'l-ümerai'l-kirâm kebir'ül-kübera'îlfih hâmzul-kadr ve'l-ihirâm sahibi izzve'l-ihîşâm el-muhtassbi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'la Diyarbekir beğlerbeğisi İbrahim dâme-ikbalehu tevki'-i refi'-i hümayûn vasıl olacak ma'lum ola ki dergâh-ı ma'lum çavuşlarından Ergani sancağında Koca Cane nam ve gayretinde otuz beş bin akçe ze'âmete mutasarrıf olan dârende-i fermân vâcibü'l-iz'ân kıdvetü'l-emasil ve'l-akran Hızır Çavuş zidet-kadrehu ba'zı umur-ı mühimme için yukarı canibe gönderilmeğin buyurdum ki mezkûr Beheç seferine me'mur idi çavuşluğun ve ze'âmetin biz aldık deyü bizler de nizâ' itdirmeyüb ze'âmetine ve çavuşluğuna kimesneyi dahil ve ta'arruz itdirmeksizin ve defteri dahi evvel ma'rifetle işaret itdiresiz ze'âmeet ve çavuşluğuna dahil olunmamak ihtimâli olmaaya şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahriren fi evâil-i Recebü'l-mürecceb sene isneyn ve elf.

Be-makam-ı Konstantin.

Belge 221

Ayntab ve gayri sancaklarda zeamete mutasarrıf olan Hızır Çavuş'un bedel akçesini teslim etmesi hususunda.

Düstûr-ı ekrem müşîr-i efham, nizâmü'l-âlem müdeb bir-i umûri'l-cumhûrbi'l-fikri's-sâkıb mehâmîmi'l-enâmbi'r-reyi's-sâ'ib, mümehhid-i bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl, müşeyyid-i erkânî's-sa'âdeti ve'l-iclâl, el-mahfûfubi-sünûfi'l-avâtıfı'l-meliki'l-a'lâ vezir-i a'zâm olub asâkir-i zafer-şi'ârım serdar olan Sinan Paşa edamullahi Te'âlli iclâlehu tevki-i refi' hümayûn vasıl olıcak ma'lum ola ki dergâh-ı malum çavuşlarından darende-i ferman vacibü'l-i'zankıd vetü'lemâsil ve'l-akrân Hızır Çavuş zide kadrühu sütte-i sa'âdetime gelub Ayntab sancağında ve gayri sancaklarda ze'âmete mutasarrıf olub geçen sene vilâyet-i Dulkadriyenin bedel

akçesi tahsilinde olmağla bu sene dahi zikr olunan bedelolub bu def'a vâkî' olan sefer-i hümâyuna gelmedi deyü ze'âmet ve çavuşluğuna dahil olunmamak babında emr-i şerifim viresiz ricâ itmeğın buyurdum ki mezbur zikr olunan bedel-i bakisinin tahsilinde olub bu def'a vâkî' olan sefer-i hümâyuna gelmedi deyü ze'âmete ve çavuşluğuna haricden kimesneyi dahil ve ta'arruz itdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timâd kılâsız tahriren fi evâhiri şehr-i Zi'l-ka'detü's-şerife sene selase ve elf.

Be-makam-ı Konstantin el-mahrusa.

Belge 222

Ergani, Ayntab sancaklarında zeamete mutasarrıf olan Hızır Çavuş'un bedel akçesi tahsil memuru olması hususunda.

Emîrû'l-ümerâil-kirâm, kebîr'ül-küberâi'l-fihâm zül-kadr ve'l-ihtirâm sahibü'l-izzve'l-ihîşâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Diyarbekir beğlerbeğisi Mehmed dame-ikbalehu tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki dergâh-ı ma'lum çavuşlarından Darende-i fermân vacibü'l-iz'ân kıdvetü'l-emasıl ve'l-akrân Hızır Çavuş zide-kadrehu südde-i sa'âdetime gelüb Ergani ve Ayntab sancaklarında Barevan nam karye ve gayrileri ze'âmete mutasarrıf olub sene-i sabıka da bedel akçesi cem'ine me'mur olmağla kral seferinde emirle kalub hizmetde iken sefer-i mezbura geldi deyü ze'âmetine ahirden dahil olunub emirle dahi kalmak ise amel olunmaya deyü bir tarîk ile emr-i ihracı itdirdikde tasarrufına mâni' olduğın bildirüb mukarrer kılınmak bâbında inâyet ricâ itmeğın buyurdum ki vech-i meşruhüzre emirle kalmış iken mukarrer mezbur gelmedi deyü ze'âmeti alınmış ise mukarrer idüb beratı mucebince kemâ-gân buna zabtidüb ahiri ol-vecihle min-ba'd dahil ve nizâ' itdirmeyesiz ve şimdiye değin tahvilinde vâkî' olmak mahsulünden nesnesi alınmış ise ba'de's-sübût hükm idüb alıviresiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timad kılâsız tahriren fi evâsıt-ı şehr-i Ramazanü'l-mübârek sene salis ve elf.

Be-makam-ı Konstantin el-mahrusa.

Sayfa 187

Belge 223

Ekrad ve Ayntab sancaklarında mutasarrıf olan Hızır Çavuş'un Benec seferine katılmaması üzerine zeametini elinden alması hususunda.

Emîrû'l-ümerâil-kirâm, kebîr'ül-küberâi'l-fihâm zül-kadr ve'l-ihtirâm sahibü'l-izz ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Haleb beğlerbeğisi dame-ikbalehu tevki'-i refi'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki dergâh-ı ma'lum çavuşlarından Hızır Çavuş oğlu Darende-i fermân vacibü'l-iz'ân kıdvetü'l-emasil ve'l-akrân Mehmed Çavuş zide-kadrehu südde-i sa'âdetime gelüb Ekrad ve Ayntab sancaklarında Boyna nam karye ve gayriden kırk iki bin akçe ze'âmete mutasarrıf olub sene-i sabıkadamühimme için ferman olunan Benec seferinden emir ile kalmış iken ba'za kimesneler bunun için sefer-i mezbura gelmedi deyü ze'âmet in almağla ellerinde emri dahi var ise amel olunmayub ze'âmetin sefere varana zabt itsiresiz deyü bir tarîk ile emr dahi ihraç itdirmekle bunun tasarrufına mani' olduğın bildirüb mukarrer kılınmak bâbında inâyet ricâ itmeğin buyurdum ki göresiz müşârü'n-ileyh sefer-i mezburdan emr ile kalmış iken ze'âmet alınmış ise geri mukarrer idüb beratı mucibince kemâ-gan zabt ve tasarruf itdirüb ahiri min-ba'd ol-vechle dahil itdirmeyesiz ve mahsulün almışlar ise toprak kadısı ma'rifeti ile ba'de's-sübût hükmidüb bi-kusur alıviresiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timad kılasız tahriren fi evâ'il-i Şehr-i Ramazanü'l-mübârek sene salis ve elf.

Be-makam-ı Konstantin el-mahrusa.

Belge 224

Kilis ve Ayntab sancaklarında mutasarrıf olan Hızır Çavuş'un Dulkadriyenin edel akçesini tahsis etmesi hususunda ferman.

Düstûr-ı ekrem müşîr-i efham, nizâmü'l-âlem müdebbir-i umûri'l-cumhûrbi'l-fikri's-sâkıb mehâmmi'l-enâmbi'r-reyi's-sâ'ib, mümehhid-i bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl, müşeyyid-i erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl, el-mahfûfubi-sünûfi'l-avâtıfı'l-meliki'l-a'lâ vezir-i a'zâm olub asâkir-i zafer-şi'ârım serdar olan Sinan Paşa edamullahi Te'âlli iclâlehu tevki'-i refi' hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki dergâh-ı mal'um çavuşlarından darende-i ferman vacibü'l-i'zan kıdvetü'l emâsil ve'l-akrân

Hızır Çavuş oğlu zide kadrühu südde-i sa'âdetime gelub Kilis ve Ayntab sancaklarında mutasarrıf olub geçen sene vilâyet-i Dulkadriyenin bedel akçesi tahsilinden olmağla bu sene dahi zikr olunanolub bu def'a vâkî' olan sefer-i hümâyuna gelmedi deyüze'âmet ve çavuşluğuna dahil bedel-i bakisinin tahsilinden olub bu def'avâkî' olan sefer-i hümâyuna gelmedi deyü ze'âmete ve çavuşluğuna haricden kimesneyi dahil ve ta'arruz itdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahriren fi evâhiri şehr-i Zi'l-ka'detü's-şerife sene salis ve elf.

Be-makam-ı Konstantin el-mahrusa.

Belge 225

Emekdar Rıza Ağa'nın mahkeme-i şerife hizmetkar olması hususunda.

İzzetlü sa'âdetlü sultanım efendi hazretlerinin haki-pây-ı şeriflerine inhâ-i muhibba-i eşbah budur ki nefsi-i şehrin iddet-i kadim üzre subaşılığı sahib-i sa'âdetimiz beğ hazretleri mahasılınızın emekdarlarından Rıza Ağa bende göre sipariş olunub mahkeme-i şerife hizmetkârımız olunmuşdur eltaf zevatlarından mevcud-i me'muldür ki üzerlerinden hüsn-i nezaretleri bi-deriğ buyurulub sahibû's-sa'âdetbeğ hazretleri mahalisına gibbe's-şer'i ilga nefsi-i abdiçün evime gelmiştir imdi kadim üzre ber-vech-i adâlet hak üzre zabt ve kabz itdirilmemesi bâbında lûtf-i şerifleri mebzul ve bi-deriğ buyurular bakî ferman ve ihsan sultanımındır.

Belge 226

Şehreküstü mahallesinden adı geçen kimselerin Şeyh bin Mehmed'den yorgan, yastık, kilim, sandık alınıp İsa bin Hasan'a emanet edilmesi hususunda.

Şehreküstü mahallesinden İbrahim bin Halil ve Ali bin Ebubekir ve Ali Kaya bin Hızır ve Monla Musa bin Hacı Hasan ve İsa bin Hasan ve Mehmed bin Hamza meclis-i şer'a gelüb tahrir-i kelâm kılub mahalle-i mezkûreden Şeyh bin Mehmed bıragubkoyub onda mevcud olan esbabları tahrir olunub letanet vaz' olunmasın taleb ideriz didiklerinde mezburun evine varılub dört yorgan ve iki döşek ve iki halı ve iki yastık ve bir kilim ve dört sandık ve iki kilim ve yorgan ve iki keçesi olub işbu İsa bin Hasanın yanına emânet vaz' olunub kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed Ağa bin Şah Velid, Mehmed bin Bayram, Mehmed bin Hüseyin ve gayruhum.

Sayfa 188/A

Belge 227

Evkaf mütevellisi olan Hacı Cebrail'in vefat etmesiyle Haleb'de sakin olan Aclun zade İsa'ya yerinin sipariş olunması hususunda ferman.

Hazret-i Mevlana-yı şeriat-meab

Tahiyyat-ı safiyat ve teslimat-ı vafiyyat ittihadından sonra inhâ olunan budur ki taht-ı kazânızda vâkî' olan evkafımız üzerine bundan akdem mütevellimiz olan Hacı Cebrail fevt olduktan sonra zikr olunan tevliyet Halebde sâkin dergâh- âli müteferrikalarından Aclun zade İsaya sipariş olunub şimdiki halde kendüsi bu canib de seferde olmağla babası Mehmed Ağaya ısmarlanmışdı haliya bu canibe mektubın gelüb mezburan tarafından Mehmed Çavuş nam kimesne vâkî' olan boyahane ve kahvehane ve dükkânın mezburının kirâları bi't-tamam ahz ve kabz eylediğinden gayrı müste'cirinin her birinden hizmet namına külli akçelerin alub fukaraya ziyade ta'âddisi vâkî' olmuşdur şöyle ki mezbur def' olunmaz ise def'a külli harir müterettib olmak takrirdir deyü i'lâm eylemişsiz imdi fukaraya eylediği zulm ve te'âddisi mujarrer ise mezbur Mehmed Çavuş getirdüb müste'cirinden her ne mikdar akçe almış ise bi-kusur ashabına reditdirüb fukaraya te'âddi eylediğine kat'a rızamız yokdur evvel evkafıma gelüb tahsilin eyleyen fukaraya zulm ve himâyet ve hıyanet idüb hilâf-ı şer'i şerif mezburdan çekirtmeyesiz ve zikr olunan hayratımız üzerinden nazarınız bi-deriğ idüb ihyâsı bâbında mühimmatının mu'âvene tidüb gereği gibi ma'mur ve abadân itdirmeği sa'i ihtimâm eyleyesiz ki müşârü'n-ileyh te'ala bu babda vücuda gelen hizmetniz zâyî' olunur değildir hamil-i mektub Sarı Kaya nam kimesnenin Mehmed Çavuş ...hilâf-ı şer'i şerif almış imiş yerli yerinden hak üzre görüb fi'l-vâkî' almış ise ba'de's-sübut şer'le müteveccih olan hakkın bi-kusur mezbur Mehmed Çavuşda alivirüb hak müstehakına vâsıl eyleyesiz husus-ı mezbur içün tekrar şikayet gelmemelü eyleyesiz sahih sahih sahih.

Belge 228

Alaüddeve ecdad ve evladı vakfına mütevellisi olan Hızır'ın ben yok iken vergilerin tahsil edildiği ve haberi olmadığını bildirmesi hususunda ferman.

... Emîrû'l-ümerâil-kirâ mafâhim kebîr'ül-küberâm zü'l-kadr ve'l-ihtirâm sahibû'l-izz ve'l-ihtişâm muhtassbi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ vilâyet-i Dulkadir ve Sivas beğlerbeği dâme-ikbalehu ve mefâhiri'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm zikr olunan beğlerbeğlerde vâkî' olan kadılar zidet-fazlehum tevki-i ref-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki haliya Alaüddeve beğ ve ecdad ve evladı evkafına mütevellisi olan Kıdvet'ül-emâsil ve'l-akrân Hızır zidet-kadrehu kapuma gelüb biz evkaf-ı mezbureye şart-ı vakf muktezasınca ve berât-ı şerif ba'zıları benim ma'rifetim yoğ iken vakf-ı mezburenin rüsum vesâ'ir mahsulâtındanakçeler kabziderler bundan ma'dâvakf-ı mezbure olan meşrut iken şart-ı vakfa muhalif ahirden ba'zı kimesneler hadise-i cerahat vaz' idüb berat ihraç itmekliğim mütevellisi ve kimesne dahi kendüleri nazır ta'yin itdirmekle bu sebeble mâl-i vakfa külli harir müterettib olub ve bana dahi ziyade sayf olur deyüb ilâ-reddi imdi buyurdum ki hükm-i şerifimle vardukda göresiz fi'l-vâkî' kazâ i'lâm olunduğı gibi olub mezkûr Hızır şart-ı vakfa ve berât-ı şerif mucebince tevasıt-ı mezburı zabt ider iken ahirden ba'zı kimesne gelüb bir tarîk ile sadaka cihat için berât dahi itdirmekle mütevellisi ...dahi nazır olub bu sebeble evkaf-ı mezburenin mahsulüne bi-vech dahil idüb mâni' oldukları vâkî' ise men' ve def' idüb şart-ı vakfa ve berât-ı şerife mucebince tevliyet-i mezburı zabt itdirüb min-ba'd ahirden kimesneyi dahil itdirmeyüb şart-ı vakfa muhalif evkaf-ı mezbure mahsulünden ne mikdar nesnesi almışlar iseniz ve bi-kusur alıviresiz husus-ı mezburiçün tekrar kapuma şikâyet olunmalu idiyseniz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timâd kılâsız tahriren fi Ramazanü'l-mübârek sene salis ve elf.

Be-makam-ı Konstantin.

Sayfa 188/B

Belge 229

Kefere ve Yehuda'nın evkaf ve emlak vergilerinin dahil-i hazine olunması hususunda ferman.

Mefahirü'l-kuzât ve'l-hükkâm, ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm Karaman ve Haleb ve Maraş ve Sivas beğlerbeğlerinden vâkî' olan kadılar zidet-fazlehum tevki-i refî' hümayûn vasıl olıcak ma'lum ola ki taht-ı kazâlarınızda vâkî' olan haraç-güzâr Kefere ve Yehudun senesi ve ta'yinferman olunan on beş akçe bedel-i hamrları otuzar akçe ve Yehudanın elli beş akçeleri havass-ı hümayun ve eğer evkaf ve emlâk ve gayriler der-i müstakil cem' ve tahsil ve dahil-i hazine olunmak için hükm-i şerifimle çavuşlarım ve kullarım irsâl olunub lâkin bu zamana değin ba'zı vilâyetden gelüb evvel caniblerden bir akçe ve bir habbe dahil-i hazine olmayub ve bu sene dahi cülûs-ı hümayunım için beşer akçe ferman olunub onun haracı cem' ve tahsil olunması lâzım ve mühim olub ve vilâyet-i mezburede vâkî' masarîf-ı havasdır makarralarının dahi muhasebeleri dahi görölüb dahil-i hazine olmak ehemmi umurdan olmağın tarih-i mezburdan bu anâ gelince cem' idüb yerli yerinden görölüb re'âya remide ise re'âyadan değil ise cem' idenlerden tahsil olunmak emrim olmuştur buyurdum ki dergâh-ı ma'lûm sipahilerinden Mehmed ve kapucılarından diğer Mehmed zidet-kadrehumâ vardukda bir an ve bir saat te'hir ve terahi eylemeyüb her birinizin taht-ı kazâlarınız davâ kî' olan evkaf ve emlâk zabıtlarının sicill-i defterayın getirdüb tarih-i mezburdan berü hamr olan re'âyalarının bedel-i hamrları ve ziyâde-i hazineye virmişlerdir her sene başka başka mu'ameleye tahsil taleb eylesesiz ve Yehudanın dahi kezklik eğer temessükleri var ise ...ile herkese virmişler ise üzerinedir zimmet çektiydikden sonra tahsil oluna ve ba'zı iltizama dahil olan hazinelerin bedel-i hamr ve bedel-i cizye ve cülûsları olanları cem' ve tahsil idüb dahi muharebelerinde iltizamlarına dahil eylemeyüb müstakil göstermişler ise ...mezbur kulum ile taleb ve tahsil itdirüb defteriyle irsâlitdiyesiz ve haraç defterlerine dahi ve ahir olan yerlerde dahi kezklik me'mur olan ...cem' idüb re'âyaya yine temessük virmişler ise onu dahi başka defter idüb kuluma teslim eylesesiz haraç defterlerine dahil olmayan evkaf-ı selatin ve rızâ-i havassın vesâ'ir harde ve emlâkin evkaf ve ze'âmet ve arpalık ve havass-ı hümayunım davâ kî' olan Keferenin bin üç yüz beş akçe bedel-i hamr ve otuzar akçe ziyâde-i cizye ve beş akçe cülûs-ı hümayunım akçesin vech-i meşruh üzre müstakil mezbur kulum cem' ve tahsil itdirmeyüb ahir kimesneyi dahil itdirmeyesiz ve her birinizin kadılığından ne mikdar akçe tahsil olunursa defterin imzalayub ve mühürleyüb mezkûr kuluma teslim eylesesiz ve bi'l-cümle husus-ı mezbur umur-ı lâzım eden zikr olunan senelerden ...re'âyadan mübâşir zimmetlerinde bir akçe bakîk odurmayasız ve masarîf-ı hassa mübâşirlerin dahi getirdüb mezkûr kuluma ma'rîfet ile olagelan 'âdet ve kanun üzre

muhassebelerin gördürübim zalayub ve mühürleyüb ma'ân der-sa'âdetime irsâl eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timâd kılâsız tahriren fi el-yevmü'l-hams aşere Rebi'û'l-evvel sene erbaa ve elf.

Be-makam-ı Konstantin.

...

Sayfa 188/C

Belge 230

Karaman, Maraş, Sivas, Haleb, Rakka eyaletlerinde kale dizdarları ve kethüdalarının beratlarını yenilemeleri hususunda ferman.

Mefahirü'l-kuzât ve'l-hükkâm, ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm Karaman ve Maraş ve Sivas ve Haleb ve Rakka eyaletlerinde vâkî' olan kadılar zidet-fazluhum tevki-i refi' hümayûn vasıl olıcak ma'lum ola ki taht-ı kazâlarınızda vâkî' olan taht-ı kazâ-i adâlet-şi'ârınız da vâkî' olan kal'a ve dizdarları ve kethüdaları ve hisar erenleri dâhil cihat ve zaviyedarlar cülûs-ı hümayunda beratları tecdid eylemeleri için bundan akdem hükm-i şerifimle tenbih olunmuşken ekseri bu zamana değin beratların tecdid eylemeyüb ta'lil ve mesâhil eylediklerine binâ en ol-makuleler yoklanub tecdid-i berât eylemeyenlerin ulufe ve tımarları mahsulleri miri için kabz ve zabt olunması lâzım ve mühim olmağın buyurdum ki hükm-i şerifimle dergâh-ı ma'lûm sipahilerinden Mehmed ve kapucılarından diğer Mehmed zide-kadrehu ma vardukda husus-ı mezbure her birinin bizzat mukayyed olub taht-ı kazâlarınız da vâkî' olan kal'a dizdarlarının beratlarının ve hisar erenlerinin dahil-i cihatın ve zaviye dizdarlarının beratların getirdüb kavim huzurunda göresiz bu zamana dek tecdid beratı eylemeyenlerin ulufe ve tımarları mahsullerin kendülerine dahil itdirmeyüb varan kuluma miri içünkabzitdirdüb der-i sa'âdetime irsâl eylemeyesiz ve kal'aların hazeratı ekseri dışarda olub ve ba'zısı hab solub ve iki gedik ve bir nefer mutasarrıf olduğu istimâ' olundı ol-makuleler hilâf-ı kanundur kavim her kande ise yoklayub iki keyl zuhur ider ise gediklerin kal'ada sakın olub yarar hizmete uhdesinden gelür adamları tevcih idüb arz-ı kadim ile der-sa'âdetime gönderesiz ve kal'alardan bât ve bayrakların ve dizdarların ekseri dizdarların belîğ eylemişler her kal'anın kavim ile üzerine varub yoklayub fi'l-vâkî' zâyî' olub kimesneler zâyî' eylemişlerse emân ve zaman vermeyüb mezkûr kavim tahsil itdirüb bir sene kodurasın ve her kal'ada

mevcud ne bulunursa defter idüb bir suretin mezbur kavim ile der-sa'âdetime irsâl eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahriren fi el-sâni aşer şehir-i Rebi'û'l-ahir sene erbaa ve elf.

Be-makam-ı Konstantin.

Belge 231

Dulkadiroğullarının evkaf zabtına kaymakam tayin edilmesi hususunda.

Bâ'is-ioldur ki vilâyet-i Halebde ve kazâ-i Maraşda ve Ayntab da ve Araban ve Elbistanda vâkî' olan ecdadımız merhum Dulkadiroğullarının evkaf zabtına canibimizden bir kâ'im-i makam lâzım olmağın işbu hamilû'l-huruf adamlarımızdan Hacı Veled bu sene-i mübârekde kabilemizden evkaf-ı mezburi zabt itmek için ta'yin ve irsâl olundu vüsûlünde gerekdir ki ile'l-ân kemâ-gân evkaf-ı mezburenin zabtına ve mahsulâtının tahsil ve sâni mübâşerât-ı mezkûr kimesneye mâni' olmaya ber-muceb-i şer'i şerif umur-ı tevsiyete mukayyed ve mutasarrıf ola tahriren fi evâ'il-i Zi'l-ka'de sene salis ve elf.

Hızır Çavuş mir-livâ-i Çorum.

Sayfa 189

Belge 232

Vezir-i azam Sinan Paşa'nın evkaf reayasından zulm ile akçeleri tahsil etmesi üzerine şikayet edildiği ve reaya ya zulm edilmemesi hususunda ferman.

Emîrû'l-ümerâ il-kirâm, kebîr'ül-küberâ i'l-fihâm zül-kadr ve'l-ihtirâm sahibü'l-izz ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Haleb beğlerbeğisi dame-ikbalehu Mefahirü'l-kuzât ve'l-hükkâm, ma'denü'l-fazl ve'l- kelâm Antakiye ve Harim ve Sermin ve Birecik ve Ayntab kadıları zide-fazluhum tevki-i refi' hümayûn vasıl olıcak ma'lum ola ki hâlâ asâkir-i zafer-şi'âr serdar olan düstûr-ı ekrem müşîr-i efham, nizâmü'l-âlem müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb, mümehhid-i bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl, müşeyyid-i erkâni's-sa'âdeti ve'l- iclâl, el-mahfûfu bi-sünûfi'l-avâtıfı'l-meliki'l-a'lâ vezir-i azam Sinan Paşa edamallahü te'âlâ iclalehunun taht-ı hükûmetinizde vâkî' olan evkaf min-küllî'l-vücûh serîk iken sen ki beğlerbeğisin sen ki adamların ve sancak beği adamları

müşârü'n-ileyhsin evkaf re'âyası üzerlerine konub müfit ve mecan naim ve yemeklerin aldıklarından ma'dâ birer bahane ile külli akçelerin alub zulm ve te'âddi itmekle nicesi firar idüb ma'dâsı dahi firar itmek üzre oldukları i'lâm olunmağın bu bada siz ve sancak beğlerimizi ve atabe müstehak olmuştur siz imdi müşârü'n-ileyh re'âyasının-külli'l-vücûh serbestdir siz ki kadılsız min-ba'd beğlerbeği ve mir-livâ adamlarına dahil itdirmeyüb men' ve def' eylediğinizi emridüb buyurdum ki hükm-i şerif üzerine min-ba'd adamların göndermeyüb ve sancak beğleri adamların dahi salurmayub vech-i meşruh üzre zulm ve te'âddi itdirmeyesiz bu şimdiye değin hilâf-ı şer'i şerif alınan akçelere bi-kusur geri alıvirüb firar iden re'âyasız istimâlet üzre geri yerlerine götüresiz ve şöyle kimüşârü'n-ileyhsiz evkaf re'âyasına vech-i meşruh üzre hilâf-ı şer'i şerif ve vehüsn ve mukayyedi ve tecavüz olduğu i'lâm oluna ...mahsulü alınub ve ol-makule te'âddi idenleri getirdilüb kim görse konulub ve kimi siyaseti olunmağı mukarrerdir ona göre mkayyed olub müşârü'n-ileyhin re'âyası üzerine hilâf-ı şer'i şerif te'âddi ve tecavüz olunmakdan be gayet hazeridesiz tahriren fi evâ'il-i Muharremü'l-haram sene erbaa ve elf.

Belge 233

Haleb'e tabi Türkmen mukataasının hassaya tayini buyurulmasıyla tezkire tahrir edilmesi hususunda.

Mefâhiru'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm Ayntab ve Birecik ve Rum kal'a ve Suruc kadıları zide-fazluhum tezkire vasıl olıcak ma'lum ola ki hazine-i Halebe tabi' Türkman mukata'asısa'âdetlü sultan dâmet- azmu hûmâ hazretlerine paşmaklık tarikle hassaya ta'yin buyurulmağla re'âyasına beğlerbeği başları ve emenâ ve amâl vesâ'ir zulm ve ihvana dahil ve ta'arruz itmek bâbında mü'ekked ve müşir emr-i şerif vârid olmağla tâ'ife-i mezbure kışla ve yaylağa kendü gibi hilâf-ı emr-i âli kimesne rencide ve remide eylememek için tezkire tahrir ve ırsâl olundı gerekidir ki zikr olunan Türkman tâ'ifesi her birinizin taht-ı kazâsına dahil oldukda beğlerbeği ve sancak beği ve emenâ ve amâl ve zulme ve i'vân hilâf-ı emr-i âli ve mugayyer şer' ve kanun kimesneyi dahil ve ta'arruz ve rencide ve remide itdirmeyüb güzer gâhlarda emin ve eman ve huzur üzre mürevver ve ubur itdirübve şânû'l-mer'i ve ahir bahane ile haricden bir zarardan zulm ve te'addii itdirmeyüb hak üzre himâyet idesiz tahriren fi el-yevmü'l-sâbi' aşer Cemaziye'l-evvel sene erbaa ve elf.

Ve sizler ki emenâ ve amâl ve mültezim adamlarsız her biriniz suret üzre olub sa'âdetlü valide dâmet-azmu hûmâ hazretlerinin re'âyasına dahil itmeyüb begayet ihtirâz idesiz şöyle ki birinizden şikâyet gelmelü olalar cümlelizin hakkından gelmeleri mukarrerdir.

Be-medine-i Haleb el-mahrusa.

Sayfa 190

Belge 234

Halep, Ayntab ve gayri sancaklarda mutasarrıf olan İsmail Çavuş'un sefer-i hümayuna katılmadığı gerekçesiyle tımarının bir başkasına tevcih edilmesi hususunda.

Hazret-i Mevlana-yı şeri'at-me'ab kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm Mevlana el-hakim el-adl bi-kazâ-i Ayntab zide-fazluhum ba'de's-selâm el-kirâminhâ ve i'lâm olunan budur ki dergâh-ı âli çavuşlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ali Çavuş zidet-kadrehu sūdde-i sa'âdetime gelüb Haleb ve Ayntab ve gayri sancaklarda Akkuyu nam karye ve gayriden elli beş bin akçe ze'âmete mutasarrıf olan dergâh-ı ma'lum çavuşlarından İsmail Çavuşın sefer-i hümayunıma me'mur iken gelmemekle otuz üç bin akçesi ahire ma'dâsı selase ve elf Muharrem'in on ikinci gününden kendüye tevcih olundığın bildirüb berat itdirince vaki' olan mahsulü kendü ye zabt itdirilmek babında inâyet ricâ itmeğin buyurdum ki göresiz mezkûr fi'l-vâkî' sefer-i hümayunıma me'mur olub gelmemekle evvel mikdarı ahire virilüb bakisi vech-i meşruh üzre buna virilüb elinde emri var ise berat itdirince vâkî' olan mahsulü buna zabt itdiresiz deyü tahvilleri name-i hümayun vâridolub mucebince bu canibden mumâ-ileyh Ali Çavuş tahvil mektubı taleb eylemeğin ibrâz itdüğü ferman-ı celilü'l-kadr mucebince mektub tevcih olunmuştur lede'l-vüsûl gerekdir ki ze'âmet-i mezburın taht-ı kazânızda olan hisselerin bermuceb emr-i âli müşârü'n-ileyh zabt ve tasarruf itdirüb ve mine'l-vücuha haricden bir ferdi dahil itdirmeyüb tahvil ve tarihine düşen hukuk ve rüsûmından bir nesnesin aldılarsa müteveccih olanlardan ba'de's-sübût hükm idübbi-kusur alıviresiz şöyle bilesizmuceb-i mektub ile amel olası tahriren fi 25 Rebi'û'l-sani sene erbaa ve elf. Mahall-i hatm-i hazret-i Mahmud Paşa mir-mirân-ı Maraş buyuru Elbistan.

Belge 235

Ayntab da Ammu mahallesinde Bekir’de kirada olan bir boyahane dükkânın kırk altına Ömer’e kiraya vermesi hususunda.

Ba’de bu beyanında eimme-i Ebu Caferden cevap budur ki zide bir boyahane dükkânın Ammuda yevmi otuz iki pareye üç seneye icâr eyledüğünde dükkân-ı mezburı mukaddema müste’cir olan Bekirin altmış altun ...Ömer üzerine şart idüb diğer merkum Ömerde kırk altunvirmek ve dükkân-ı mezburın ücretin ziyâde ider olıncak siz mezkûrı kabul itmeyince virilnek şart ile şer’a icâre-i mezkûre sahihce olurolub müte’akkidın her biri için fesh-i meşru’ımız resân buyurula allahû-alem.

....müte’akidinden her biri için fesh-i meşru’dur ile’l-ân beğler vahid-i müntehemâ hakkû’l-feshfi’l-icâretü’l-fasika bi-hazretü’l-ecrfusul-i ammad-ileyh.

....

Belge 236

Keyvan Çavuş’a teslim edilecek filori ve altının eksik olması hususunda.

Ümem Ramazan subaşı ekrem.

Ba’de’s-selâm ma’lum ola ki adamın Mehmed ile bir mektub göndermiş bize iki yüz filori irsâl olundı deyü ama iki yüz filoriden beş filori noksan teslim eyledi bu canib de mektubunuzda iki yüz ...ve heman bize teslim itdikleri iki yüzden biner altun eksik yedi re’âyadan mıdır bize bildiresiz ve’s-selâm.

Keyvan Çavuş.

Sayfa 191**Belge 237**

Haleb ve Maraş vilayetlerinde nakibû’l-eşraf olanlara berat verilerek bu beratın dışına çıkmamaları hususunda ferman.

Nişân-ı şerif-i âlî-şân-ı sâmi-mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sultan-ı hâkanî hükmü oldur ki:

Hun-ı inâyet-mendim ileyhüma sancağı ve himâyet-i?.... olduk da umuma tecdid beratı fermân-ı şerifim olmağın etraf-ı Haleb ve Maraş vilâyetine tabi‘ Ayntab vilâyetine ber-vech-i hüsn-i nakibû’l-eşrâf olan işbu râfi‘û tevki‘-i refi‘û’ş-şân-ı ve nemâyende-i ...unvân-ı mefahirû’s-sadât nevi‘û’l-ardu’s-sadât ve tahsibû’l-kâhir ve nesebü’t-tahirSeyyid Mansur zidet-sipahiyan südde-i sa‘âde-nâim tarafından berât-ı cedid taleb eylemeğın sene erbaa ve elf Muharreminin yedinci gününden Mahmuda berât-ı sa‘âdet-enâmı ve bi-hüccet-i be gayatı virdim ve buyurdum ki varub zikr olunan vilâyetde kemâ-gân nakibû’l-eşraf olub şöyle ki vezâif-i hizmet nekabetden mer‘i ve mü’eddi kıla ve vilâyet-i mezburenin zümre-i sadâtım erkumı kendülerine nakibû’l-eşrâf bilüb nekabete müteallik olan umurda müraca‘atda buna idüb sözünden tecâvüz itmeyeler ol-babda hiç ahed mâni‘ ve nizâ‘ım olmaya şöyle bileler alâmet-i şerife i‘timâd kılalar tahriren fi’l-yevmü’l-hams şehri Saferü’l-muzaffer sene erbaa ve elf.

Be-makam-ı Konstantin.

Belge 238

Teftiş için iş bu varaka ile kaymakam tayin olunması hususunda.

Cenab-ı izzet-meab şeriat-nisab Efendi hazretleri kâm-bin yedim Allahu Teala Ömere ve devlet...el-cevâb tahiyyat-ı safiyat ve ömr-i teslimat-ı vafiyat müddet ta‘yin muhtass hüccet ve yemin-i meveddetden kabz ve’l-anh olur kavâfın teslim ve revahıt-ı terkim birle kahf ve mü’eddi kılındıktan sonra inhâ ve i‘lâm olunan oldur ki hâlâ taht-ı kazâ-i adâlet-şi‘âr gözde vâkî‘ olan eşraf teftiş için ve ba‘zı husus için canı bizden işbu hamilû’l-varaka oğlumuz İbrahim dua ki kaim-i makam ta‘yin olunub irsâl olundu eltâf-ı mâl nihâye gözden mevcuddur ki mine’l-vüsûl ömründen tathir-i şerifiniz deriğ buyurmayub vâkî‘ olan masâlîhinde Hasan mu‘âvenetinin ricâ olunur mezbure olan Lütfi ve İhsan bu hüccetin aid ve râci‘ itdüğine istibah buyurulmayub bakî hemişe ömr-i devlet-mendâm beher yeri aldılar.

Seyyid Mansur Çavuş bi-Medine-i Maraş.

Belge 239

Ayntab da Dülûkbaba zaviyesinin tevliyet ve meşyihâtı sekiz akçe ulufe ile sadaka ve ihsan buyurulması hususunda.

Hâlâ darendede-i tezkire-i fahrû's-sâdât ve men'û'l-adât Mevlana Seyyid Mansur zidet-sübhanehu yedinden sene selase ve elf Zi'l-hiccesinin beşinci günü tarihiyle müverrih berât-ı hümayun vârid olub mazmun-ı sa'âdet-makrunında vilâyet-i Maraş ve Ayntab ve tevâbi'i eşrafına nakib olun lâkin ziyade fahrû'l-hâl ve kesirü'l-iyâl olmağın hizmet mukabelesinde kazâ-i Ayntab da vâkî' Dülûkbaba zaviyesinin tevliyeti ve meşyihati yevmi sekiz akçe ulufe ile sadaka ve ihsân olunub tasarruf itdirilmesi ferman olunmağın hazine defterlerine kaydolunub min-ba'd vilâyet-i mezbureye nakıb olub ve mukabelesinde zaviye-i mezburenin tevliyet ve meşyihatine yevmi sekiz akçe ile mutasarrıf olmak için tezkire tahrir olundu varduk da gerekdir ki varub bir vechle berât-ı âli-şân vilâyet-i Maraş ve Ayntaba nakibû'l-eşrâf olub ve hizmet mukabelesinde kazâ-i Ayntab da vâkî' Dülûkbaba zaviyesinin tevliyet ve meşyihatine mutasarrıf olub ve beratı tarihinden müstehak olan yevmi sekiz akçe vazifesin evkaf-ı mezbure mahsulünden alub mutasarrıf olub ol-babda kimesne mani' ve dâfi' ve merâhim olmaya tahriren fi'l-yevmü'l-sabi' şehr-i Rebi'û'l-evvel sene erbaa ve elf. Zikr olunan tevliyet berât-ı padişâhi ile ahirin üzerinde bulunmağın meşyihata zabt olub tevliyet-i evvelin hâli üzre yine salub zabt olunmamıştır. Fi şehr-i Cemaziye'l-evvel sene erbaa ve elf. El-adl Mehmed.

Bi-medine-i Haleb el-mahrusa.

Sayfa 192

Belge 240

Ayntab sancak ve nahiyesinde yirmi bin akçe zeamete mutasarrıf olan Abdullahoğlu Mustafa'nın Erzurumda olan zeametinin tahrir olunması hususunda ferman.

Nişân-ı şerif-i âlîşân-ı sâmi-mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkanî hükmü oldur ki:

Hâlâ cülûs-ı hümayunım vâkî' olmağla tecdid-i berât fermanım olmağın Ayntab sancağında ve nahiyesinde işbu yiğirmi bin akçe ze'âmete isneyn ve elf Saferinin yiğirmi yedinci gününde merhum Hüdavendigâr tab-şerâh beratıyla mutasarrıf olan Abdullahoğlu râfi'-i tevki'-i refi'-i hakani kıdvetü'l-emâsil ve'l-akran Mustafa zidet-kadrehu tarih-i mezburdan ze'âmet-i Erzurumdadır deyü beratı

tahrir olunması ricâ itmeğin tevcih olunub sūdde-i sa'âdetime mihirda virdim ki zikr olunur.

Karye-i Göllüce der-livâ-i Rumiline tabi' rüsûm 6500

Karye-i Ağca sutable' ma' rüsûm 5000

Karye-i Kilise cik tabi'ima' rüsûm 5673

Nahiye-i Dülûke bağılı ma' rüsûm 2316

...tâbi'imezbur 4000

...kızılcağend ...1500

...

Ve buyurdum ki ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub masraf kılub şöyle ki vezâ'if-i hizmet mihrûre-i mevfure ve sâ'imeskûba sâkir-i mansuredir bir müddet demir hamlı mansur mer'i ve mü'eddi kıla ol-babda hiç ahed mani' ve dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerife i'timâd kılalar tahriren fi 23 Ramazan sene salis ve elf.

Be-makam-ı Konstantin el-mahrusa.

...

Belge 241

Rumilinden İstanbul'a getirilecek koyunların Boğdan ve Eflak ihtilali olmasından her iki haneden birer koyun ihraç edilmesi hususunda ferman.

Mefahirü'l-kuzâtve'l-hükkâm, ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm vilayet-i Zulkadriye kadıları zide fazlühüm tevki'-i ref'i hümâyûn vasıl olıcak ma'lûm ola ki asâkir-i zafer mü'essirem hareket üzre olub Rumilinden İstanbula gelecek koyunların ekseri serdâr-ı zafer-şi'ârım tarafından gidüb Boğdan ve Eflak canibleri dahi ihtilâl üzreolmağınmahruse-i İstanbulda at yanında müzayika olmanın beher birinizin taht-ı kazâsında hane defteri mucebince her iki haneden birer koyun ihrâc itdirilüb ve defterde olmayub haymana ve göçer olur olanlardan dahi iki haneden birer koyun i'tibarınca koyunlar tedârik ve i'zâritdirüb ve içlerinde i'timâd eyledikleri kimesne sürücü ta'yin itdirüb ve yarar kefilin alub cem' olunub sürücüye teslim olunan

koyunlar ne mikdar olursa defter olunub bir sureti husus-ı mezbur için varan çavuşuma virildikten sonra muaccela mahruse-i İstanbula sürücü ile sürdürülmeği emridüb buyurdum ki hükm-i şerifimle dergâh-ı ma'lum çavuşlarından İbrahim Çavuş vardukda bu babda her biriniz müstakila bizzat ta'yin olub vech-i meşruh üzere taht-ı kazânızdan koyun ihrâc idüb ve defter idüb ta'yin olunan sürücüye teslim iitdirüb ve mu'accele doğru istenile göndermeğin ziyade ikdam ve ihtimam eyleyesiz ki getirdikleri koyunlar tarih-i ruzı üzere satub kendünde ticaret hasıl olub ve mahruse-i İstanbulda at yanında müzayika def' oluna husus-ı mezbur mühimmât-ı umurdandır sâ'ir zamanlara kıyas itmeyüb emr-i şerifim icrâsında ziyâde ikdam eyleyesiz şöyle ki evime gelmemişdir deyü ihmâl eylemeyesiz ve yahut ihracı ta'lil idüb ez-vechle bu babda çavuşu ma mu'avenet eyledikleri çavuşım i'lâm eyleye azl ile konulmayub ..?... ile ta'kib olmanız mukarrerdur ona göre mukayyed olub emr-i şerifim icrasına mu'âvenet itmeyüb mâni' olanları def' idüb arza muhtaç olanları arz eyleyesiz ve bi'l-cümle bu babda müşârü'n-ileyh çavuşumın şükr ve şikâyetini ... ona göre ihtimâm idüb bâb-ı ikdamda dakika fevt itmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timad kılasız ahiren fi evâ'il-i Safer sene erbaa ve elf.

Be-makam-ı Konstantin el-mahrusa.

...

Sayfa 193

Belge 242

Ayntab Telbaşer nahiyesinde ve gayri yerlerde yirmi bin akçe tımara mutasarrıf olan Musa oğlu Mustafa'nın Yanık seferine gitmemesi üzerine mahlul olan tımarına görevli tayin edilmesi hususunda ferman.

Emîrû'l-ümerâil-kirâm, kebîr'ül-küberâi'l-fihâm zül-kadr ve'l-ihtirâm sahibü'l-izz ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Maraş beğlerbeğisi dame-ikbalehu tevki'-i ref'i hümayûn vasıl olıcak ma'lûm ola ki dergâh-ı ma'lûm çavuşlarından Darende-i fermân vacibü'l-i'zan kıdvetü'l emâsil ve'l-akrân Hasan Çavuş zide kadrühu gelüb Ayntab sancağında Telbaşer nahiyesinde Göllüce nam karye ve gayriden yigirmi bin akçe ze'âmete mutasarrıf olan Musa oğlu Mustafa Yanık seferine me'mur iken varmayub ze'âmeti mahlul oldukda serdâr-ı zafer-şi'ârım tarafından kendüye tevcih olmağın berat itdirüb tasarruf itmek istedikde

hâlledüb tasarrufına mani' olub ma'-hezâ ze'âmet-i mezbureyi mukaddema mutasarrıf olan keyvan ve destur mükerrer müşir-i efham nizâm ü'l-âlem vezir-i azam ve serdarım Sinan Paşa adamullahi Teali iclâlehunun defter-i liva adamlarından olub fevt oldukda mezbur Mustafa adamlarından değil iken bir tarîkla yedimde olub sen dahi serdâr-ı mumâ-ileyhsin adamların alub vezir adamlarının ze'âmeti ve tımarları geri vezir adamına virile geldiğinden gayrı mezbur Mustafa vech-i meşruh üzre Yanık seferine varmayub hâlâ Eflak seferine dahi gelmeyüb bu Yanık seferinde mevcut olub hâlâ Eflak seferinde dahi vâkî' olan muharebede ve kala' binasında külli hizmet ve yoldaşlık bulub ze'âmete mezbur kendüye mukarrer olmak babında inâyet-i senâ itmeğın fevt olan mezbur Keyvan kethüda mumâ-ileyh vezir-i a'zâmın ve mühürlü adamlarından olub bu safaa müşârü'n-ileyhin adamlarından olmağla ze'âmete Buna mukarrer olmak fermanım olmuştur buyurdum ki emrim üzre ze'âmeti mezbureyi buna mukarrer idüb beratımı rencide kemâ-gân zabt ve sarf itdirüb mezbur Mustafayı min-ba'd dahil ve ta'arruz itdirmeyesiz hasıl ider tahvil tarihinde vâkî' olan mahsulünden senesi altmış ise taraf-ı kadı ma'rifeti ile bi-kusur alına şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahriren fi evâhir-i Muharremü'l-Haram sene erbaa ve elf ...?...

Belge 243

Ayntab sancak ve nahiyesinde mutasarrıf olan Abdullahoğlu'nun sefer-i hümayuna emir olduğu halde gelmemesi üzerine zeametinin başkasına tevcih edildiği hususunda ferman.

Emîrü'l-ümerâil-kirâm, kebîr'ül-küberâi'l-fihâm zül-kadr ve'l-ihtirâm sahibü'l-izzî ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Dulkadriye beğlerbeğisi dame-ikbalehu tevki'-i ref'i hümayûn vasıl olıcak ma'lûm ola ki Abdullahoğlu Darende-i fermân vacibü'l-i'zan Mustafa südde-i sa'âdetime gelüb Ayntab sancağında ve nahiyesinde Göllüce nam karye ve gayriden yigirmi bin akçe ze'âmete mutasarrıf olub sefer-i hümayuna me'mur olmayub emr ile kalmış iken sefere gelmedi deyü ze'âmeti alınub ahire virildiğın bildirüb mukarrer olmak babında himâyet ricâ eylemeğın buyurdum ki mezbur sefer-i hümayuna me'mur olmayub elinde ol-vechle emri var ise ze'âmeti mukarrer idüb beratı mucebince kemâ-gân zabt ve tasarruf itdirüb ahiri dahil ve taarruz itdirmeyesiz ve tahvil ve akçe düşeninde

nesne dahi almışlar ise ba‘de’l-yevm geri alıviresiz şöyle ki alamet-i şerife i‘timad kılasız tahriren fi evâhir-i şehr-i Zi’l-ka‘de sene salis ve elf.

Be-makam-ı Vidin.

Belge 244

Ayntab sancak ve nahiyesinde mutasarrıf olan Abdullahoğlu Mustafa’nın sefer-i hümayuna emir olduğu halde gelmemesi üzerine zeametinin başkasına tevcih edildiği hususunda ferman.

Emîrû’l-ümerâil-kirâm, kebîr’ül-küberâi’l-fihâm zül-kadr ve’l-ihirâm sahibü’l-izz ve’l-ihîşâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti’l-meliki’l-a‘lâ Dulkadriye beğlerbeğisi dame-ikbalehu tevki‘-i ref‘i hümayûn vasıl olıcak ma‘lûm olaki Ayntab sancağında ve nahiyesinde Göllüce nam karye ve gayriden yigirmi bin akçe ze‘âmete mutasarrıf olan Abdullahoğlu Mustafa Darende-i fermân vacib ü’l-i’zan kıldetü’l emâsil ve’l-akrân Mustafa zide-kadrehum sefer-i zafer rehinden alıkonulmak fermanım olmışdur buyurdum ki emr-i şerifim üzre sefere gitmeyüb sancağın ze‘âma ve erbab-ı tımarı ile varub hizmetinde bulunmadı dahil ve ta‘arruz itdirmeyesiz ve deftere dahil ol-vechle kayd ve işâret itdiresiz beher ze‘âmete ahire virilmek ihtimali olmaya şöyle bilesiz alamet-i şerife i‘timad kılasız tahriren fi evsıt-ı şehr-i Cemâziye’l-evvel sene isneyn ve elf mine’l-hüccetü’t-teviyye.

Be-makam-ı Konstantin el-mahruse.

...

Sayfa 194

Belge 245

Telbaşer nahiyesinde yirmi bin akçe zeamete mutasarrıf olan Üveysoğlu Mustafa’nın Yanık seferine katılmaması üzerine tımarının başkasına verilmesi hususunda ferman.

Nişân-ı şerif-i âlişân-ı sâmi-mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkanî hükmü oldur ki:

Rafi-i tevki-i refi' şân-ı hakani kıdvetü'l-emasıl ve'l-akran Hasan Çavuş zide-kadrehu dergâh-ı ma'luma gelüb Ayntab sancağında sekiz bin beş yüz akçe tımdan ma'zul olub Destur-i ekrem müşir-i efham nizâmü'l âlem veziri azam serdar Sinan Paşa eda mallahü te'âlâ iclâlehunun adamlarından olub livâ-i mezbure Telbaşer nahiyesinde Göllüce nam karye ve gayriden işbu yiğirmi bin akçe ze'âmete mutasarrıf olan Üveysoğlu Mustafa Yanık seferine me'mur iken varmayub ze'âmeti mahluldür deyü ricâ itmeğin mezbur livâ-i mezkûrda ol-mikdar tımdan ma'zul olub ve mezkûr sefer-i mezbura me'mur olub varmamış ise tevcih idesiz selase ve elf Cemaziye'l-ahiresinin gurresinde hükm-i şerif virildikden sonra bin iki yüz akçe ziyadesiyle arz olundukda virilmek emrim olmağın ve bundan akdem bin akçe ve Sirem ve Pulla kal'aları fethinde hizmetde bulunmağla iki bin akçe ve Tata ve Semaretin kal'aları fethinde hizmetde bulunmağla üç bin akçe terakkilere o emr-i şerif virilüb ve mukaddema yarar olub sefer-i hümayunda Yanık kal'ası fethinde ve Tayuz yüz mah ziyade hizmet itmeğin dergâh-ı ma'lum çavuşları zidesine ilhak olunmak ferman olunduğuna selase ve elf Saferin on dördüncü gününde ...suret-i ruz virilüb beratına ilhak olunmak fermanım olmağın zikr olunan yiğirmi bin akçe ze'âme tevech-i meşruh üzre mezbur tahvilinden mukabil ihraz olmayan yüz akçe ziyade dergâh-ı ma'lum çavuşlarından olmak üzre cülûs-ı resmin edâ itmeğin tevcih olunub südde-i sa'âdetimden müceddeda virdim ki zikr olunur.

Nahiye-i Göllüce der-i dizdar buyurdum ki tabi'i Ayntab hasıl-ı ma' rüsumı
6500

Nahiye-i İncesu tabi'i mezbur hasıl-ı ma'-rüsûm 5000

...ma'-rüsûmı 2216

Ba'de'l-yevm nahiye-i Kilisecike tabi' hisse ma'-rüsûm 5683

....tabi'imezbur hisse 2000

...1500

...tasarruf kılub şöyle ki vezâ'if-i hizmet dergâh-ı ma'lum çavuşluk bi-kusur mü'eddi kıla mumâ-ileyh subaşı bilüb subaşılığa müteallik umurda müracâ'ât ideler ol-babda hiç ahed mâni' olmaya şöyle bileler alamet-i şerife i'timâd kılalar.

Be-makam-ı Konstantin.

....Mehmed bin Ahmed el-kadı be-asakir-i Anadolu....

Sayfa 195

Belge 246

Validesi Şakire'nin ceviz ağacı bostanını oğluna sattığı hususunda hüccet.

Bostanı ve şimâlen bostan arkı içinde olan eşcâr-ı ceviz ile mahdud bostanı işbu validem Şakire bana bey'-i bât ile altmış altuna bey' idüb mezburdan bi't-tamam alub kabz eyledi sû'âl olunsun deyücek mezbure Şakireden sû'âl olundukda bostan-ı mezburı işbu ferman mucibince minvâl-i meşruh üzre bey' idüb semeni mezburı bi't-tamam alub kabz eyledim deyücek karındaşının i'tirafı mezkûre Hatice taleb ile kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Hüseyin bin İlyas, Hacı Ömer bin Ahmed Hacı İsmail bin Ali mahalle-i Tiğek, Hacı Ali bin Ahmed mahalle-i ...

Belge 247

Ayntab kazasına bağlı Şeyhi karyesinde el-Hac Yayha İsa'nın eytamına vasi nasb ve tayin olunması hususunda.

Yevmü'l-Cum'atü'l-mübârek fî 15 Saferü'l-muzaffer sene erbaa ve elf.

Kazâ-i Ayntab katından Şeyhi nam karye sâkinlerinden Hacer ve Satı maktul olan karındaşı el-Hac Yahya İsanın eytamına kibel-i şer'iden vasi nasb ve ta'yin olunan Hacı Yasin bin Hacı Veli Maraş kazâsında sâkin cemâ'at-i Yusuf hacılardan Nurullah bin Ali ve Mehmed bin Güneş nam kimesneleri meclis-i şer'i ihzar ve mahzarında ikrar ve i'tiraf idüb bundan esbak müteveffa karındaşım el-Hac Yahya İsanın kendünün bağı içinde yatur iken mezkûran Nurullah ve Mehmed iki nefer yoldaşları ile bağına girüb üzümünü kesüb müteveffâ-i mezbur üzüm kesme didikde ok ile kasığından urub mecruh idüb evi cerahatden fevt olub iki nefer yoldaşları ile firar idüb mezburun Sefer ile Nurullah ve Mehmed ile geri husus-ı mezburı üzerlerine isbat itmek sadadında iken mâ-beyninde müslimun mütevasıt un olub el-salih seyyidü'l-ahkâm usulen amel idüb yetmiş altun kıymetlü üç üçre's göğ deveye

sulh olub bedel-i sulh olan üç re's göğ deve ile mezburun Nurullah ve Mehmed yedlerinden yetmiş altuna alub karındaşım Hacı İsmailin dem ve diyeti hususunda min-ba'd mezkûr iken zimmetlerin ibrâ-i hükm ile ibrâ ve iskat eyledim min-ba'd da'va ve talebi derimin de'l-hükkâm mesmu' olmağın didik debi'l-mukabele mukarrer-i mezburun ikrar-ı mesturunda mukarrerNurullah ve Mehmed kabul ve tasdik idüb üç re's altmış altun kıymetlü göğ develerimiz mezkûr Hacı İsa mecruha maktul olan karındaşları el-Hac İsmailin dem ve diyeti da'vâsını sulh için virdik bizim dahi zikr olan üç re's devamiz hususunda da'vâmız yokdur didiklerinde mezkûr Hacı İsaidüb tarafeynden hasıl olan ahrar ve tasdik andü'ş-şer'i makbul görölüb mâ-vaka' bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Seyyid Üveys bin Hoca Ali, Hacı Abdülkadir bin Timurhan, Hacı Abdullah bin İshak, İbrahim bin İshak, Cuma bin Avaz ve gayruhum.

Belge 248

Kızılhisar karyesi sakinlerinden Sefer bin Süleyman'ın çocukları için nafaka ve kisve talep etmesi hususunda hüccet.

Kızılhisar nam karye sakinlerinden Sefer bin Süleymannam sağireyi ve Ramazan ve Elif nam eytamı babaları ...bilâ-nafaka velâ-kisve koyub gidüb nafakaya ihtiyacım vardır hayn-ı şer'iden nafaka takdir olunmak taleb iderim deyücek cümlesine kibel-i şer'iden beş para nafaka takdir olunub canib-i şer'iden istidâneye izn virilüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Monla İslam bin Receb, Monla ...bin Murad, ve Hacı İsa bin Veli, Hacı Mustafa bin Halil.

Belge 249

Alennecar mahallesinden Mehmed bin Şaban'ın dokuz yüz aded üzüm bağının yüz tiğekliğini Hüseyin'e satışı hususunda hüccet.

Budur ki mahalle-i Ale'n-necardan Mehmed bin Şaban meclis-i şer'a karye-i Bakırcıyandan Hüseyin bin Himmet ihzar ve mahzarında takrir-i kelâm eylediği

karye-i mezbure turabında dokuz yüz aded bir kıt'a bağ kiyüz tiğekliğin babam Şaban işbu Hüseyine bey' idüb kabza yemin itmiştir ve beş yüz aded tiğekliği bey' itmedi mülkümdür taleb iderim deyücek merkum Hüseyinden sû'âl olundukda zikr olunan bağ harabe müşerref olub babası Şabandan istidâ ve kabz-ı yemin eyledi deyücek

Sayfa 196

Belge 249'un devamı

Beyyine taleb olundukda Musa bin Mehmed ve Mustafa bin Hüseyin edâ-i şehadetlerin eylediler ki minvâl-i meşruh üzre Şabandan harabe müşerref olduktan sonra yüz pareye satun alub teslim-i semen eyledi hasbin allah şahidleriz didiklerinde hîn-i kabulde vâkî' olub kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hasan Çelebi bin Monla Ali, ve Cafer bin Hasan, ve Mehmed bin Ali, ve gayruhum.

Belge 250

Zahir veled-i Hacı Mehmed'in Hoca Mehmed'den sekiz yüz gurusunu aldığı hususunda hüccet.

Vech-i tahrir-i huruf budur ki nefsi-i Maraşdan Zahir veled-i Hacı Mehmed meclis-i şer'a Hoca Mehmedi buğday ihzâr ve mahzarında takrir-i kelâm eylediği işbu Hoca Mehmedden sekiz yüz gurusındar çından aldım ve meblağ-ı mezburıbi't-tamam işbu Hoca Mehmede edâ eyledim sû'âl olunub deyücek merkum Mehmed sû'âl minvâl-i meşruh üzre zikr olunan darçını bahasında sekiz yüz aded gurus bi't-tamam alub kabz eyledim deyücek makarr-ı mezburı ni'tirâfı mestur Hacı Mehmed talebi ile kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Mehmed bin Hacı Hasan, Nuh Çelebi bin Hacı Hüseyin, Mehmed Çavuş Bin ..Yusuf, Mahsun Çavuş bin veled-i Mustafa, Mustafa bin Hacı., Tütüncü İbrahim bin Mehmed, Ömer Çelebi bin Hacı Ali, Hacı Hızır bin Kaya, Hacı Ahmed Çelebi ve gayruhum.

Belge 251

Kayser mahallesinden Allah verdi bin Hüdaverdi'nin Ahmed bin Satılmış'ın kendisini kürekle vurup yaraladığı hususunda hüccet.

Yevmü'l-sebtü'l-mübârek fi 23 Saferü'l-muzaffer sene erbaa ve elf.

Budur ki mahalle-i Kayseriyeden Allah verdi bin Hüdaverdi meclis-i şer'a Ahmed bin Satılmış ihzâr ve mahzarında takrir-i kelâm eylediği işbu Ahmed bin Satılmış Kamarlıca mahallede zenbil subaşı ...evi üzerine gelüb niçün sarhoş gelirsin didiğimde Zahir ile beni göğsümden kürek elinden vurub mecruh eyledi şer'le mucebince talebi derim deyücek merkum Ahmed bi't-tav' ve'l-arz ikrar idüb aklım başımda değil idi bir hatadır elimden çıkdı deyücek mezburileyh talebi ile şehir subaşı ...tarafından kâtib Yusuf talebi ile kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed bin Mir Ahmed, Ali bin Kaya, Ramazan bin Mehmed, İsa bin Hasan.

Belge 252

Ayntab emini ve nazırı olan Mustafa Çelebi'nin Mehmed Çelebi bin Yusuf'un huzurunda Karataş mukataası emini Hasan Çavuş'un aldığı hususunda hüccet.

Hâlâ havass-ı Ayntab emini ve nazır olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafa Çelebi zidet-kadrehu meclis-i şer'a Mehmed Çelebi bin Yusuf ihzar ve mahzarında takrir-i kelâm eylediği müteveffî Yusuf Ağa Karataş mukata'asın emini sabık Hasan Çavuşda pençeye almışdır sû'âl olunub deyücek merkum Mehmed Çelebi cevab virüb evvela Karataş mukata'ası üç bin keyl buğdaya alub bende birkaç gün yoklayub bana hıras vardır deyübıra gub bende iki bin beş yüz ikiye almışdır deyücek merkum Mehmed Çelebinin eşraf talebi ile kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Fahrû'l-akran muhasebeci İbrahim Çelebi, Havale İbrahim Beğ, İbrahim Çelebi bin Hacı Mehmed, Mehmed Çelebi bin Hacı Kara, Mehmed Çelebi bin Hacı Kara, ve Hasan Çelebi bin Mahmud.

Belge 253

Kaymakam Ömer kethüdanın Hacı Osman bin İlyas'ın elinde mülküm vardır diyerek talep etmesi hususunda ferman.

Kaim-i makam olan Ömer kethüda tarafından ...Hacı İlyas bin Osman meclis-i şer'a taife-i Miraziden İbrahim bin Durmuş ...bin Yakub ...takrir-i kelâm eylediği bundan benim evden ...olmuştur hâlâ işbuelinde buldum taleb iderim deyücek merkurum İbrahim ani'l-inkâr mezbur Hacı İlyası beyyin etaleb olundukda mebzul-i müsliminden Hacı Abdülkadir bin Hacı Abdurrahman ve Hacı Mahmud bin Uğurlu işbu İbrahimin elinde olan iki merkurum Hacı Velinin mülküdür didiklerinde sahibleri kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Seyyid Ramazan bin Seyyid Mehmed, Hacı Mustafa bin Hüseyin Hasan Çelebi bin Monla Ali ve Mehmed bin Ali.

Sayfa 197**Belge 254**

Maraş'dan Hızır bin Mehmed'in hakkını teslim alması hususunda hüccet.

Yevmü'l-ahad

Budur ki nefis-i Maraşdan Hızır bin Mehmed meclis-i şer'a dergâh-ı âli çavuşlarından fahrû'l-emâsil ve'l-akran Mahmud Çavuş zidet-kadrehu tarafından nech-i şer'i üzre dükkânı sabit olan Abdül gaffar bin Emirhanı ihzâr ve mahzarında takrir-i kelâm eylediği bundan İstanbulda Çavuş mezburedevlet ...kağıd bahasından bin iki yüz sekiz gurus kebiri hakkım var idi hâlâ zikr olunan meblağı bi't-tamam aldım kabitdim husus-ı mezburda mine'l-vücuhaesbab da'vâm ve niz'ım yokdur deyücek makarr-ı mezburun ikrâr-ı meşruhın vekil-i mezbur tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Monla Mehmed bin Regaib, Hacı Emin bin Hafız, ...Sirac, Derviş Ali attar, ve Mehmed Ali bin Alaeddin.

Belge 255

Alennecar mahallesinden Yemin binti Musa'nın Hızır bin Hüseyin'de yirmi altın hakkını talep etmesi hususunda hüccet.

Budur ki mahalle-i Ale'n-neccardan Yemin binti Musa meclis-i şer'a Hızır bin Hüseyin ihzâr ve mahzarında iddia kıldı ki merkum Hızırda yiğirmi altın kaz bahası hakkım olup sene-i kâmileye varınca yiğirmi dört altına mu'amele eyledim deyücek gıbbe's-sû'âlde'vâsına muvaffak beyyine taleb olunduk da udul-i müsliminden li-ecli'ş-şehâde Hacı Emin bin Kara Hacı ve Hızır veled-i Hacı Mehmed edâ-i şehâdet eylediler ki merkumkatır bahası yiğirmi dört altına işbu Hızır bin Hüseyine mu'âmele-i şer'îye eylemişlerdir didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabulde vâkî' olup bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed bin Ahmed, Kara Ali bin Kaya, Tengri verdi bin Mustafa.

Belge 256

Hacıbaba mahallesinden Cihanşah bin Şahkulu'nun Kamber bin...dan boşanan amcasının kızından şerle intikal eden terekesini talep etmesi hususunda hüccet.

Budur ki mahalle-i Hacı babadan Cihanşah bin Şahkulu meclis-i şer'a Kamber binihzar ve mahzarında iddia kıldı ki işbu Kamberin zevci müteveffiye ...ammim kızı olup irs-i şer'le intikal iden terekesinden ben dahi ammim kızı taleb iderim deyücek merkum Kamberden gıbbe's-sû'âl ve akîbû'l-inkâr merkum Cihanşah benden da'vasına muvavvaf bilib taleb olundukda isbat-ı nesebden aciz ve kasir olup merkum Mehmed ile husus-ı mezburda da'vâm ve nizâ'ım yokdur deyücek merkum Kamber talebi ile kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed bin Alaüddevle, Hüseyin bin Ali, Mehmed bin Ali.

Belge 257

Aziz sancağında görevlendirilen kadıların hakdan dönmesi halinde temessük verilmesi hususunda.

Budur ki dergâh-ı âli çavuşlarından kıdvetü'l-emâsil Hızır Çavuş zide-kadrehu ulak olmağla nefis-i Ayntab a gelüb sipahi zümresinden Abdullah bin Mübarek nam kimesneyi menzilci ile ma'ak oşub Aziz sancağına değin ulaştırub herhangi kadı hakdan dönerse eline temessük alub bu canibe gelüb ibrâz-ı temessük eyleye.

Belge 258

Şehir subaşı Hüsrev'in siyah kancığı Ana bin Hüseyin'in elinde buldum talep ederim demesi hususunda.

Yevmü'l-salisü'l-mübârek

Budur ki şehir subaşı Hüsrev tarafından gelüb Yusuf mübâşeretü ile İlyas ibn-i Ümmet meclis-i şer'a deyü Ana bin Hüseyin ihzâr idüb takrir-i da'vâ eylediği bundan akdem siyah kancık terkim-i sirka olunmuşdı hâlâ işbu divanda iken elinde buldum sû'âl olunsun deyücek merkum divanda sû'âl olundukda bende budur ki

Sayfa 198

Belge 258'in devamı

Bir kimesneden satın aldım bunu itdiğün bilmezim deyücek merkum İlyas dan da'vâsına muvaffak beyyine taleb olunduk da udul-i müsliminden Dursun veled-i Haydar ve Halil bin Ali li-ecli's-şehâde hazır olub edâ-i şehâdet eylediler ki işbu divanenin elinde mevcut olan siyah kancık merkeb İlyasındır kendü mülkümdür li-eclillah şahidleriz didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabulde vâkî' olub bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Hasan bin Hacı Hüseyin, Monla Şirazi bin sipahi, ve Mahmud Çelebi sipahi.

Belge 259

Yazıcık mahallesinden Arab binti Ergün'ün bülûğa ermesi hususunda.

Mahalle-i Yazıcıkdan Arab binti Ergün meclis-i şer'a Osman bin Kurd Ahmed ihzar ve mahzarında takrir-i kelâm eyledi ben bugün hadd-ı bülûğa yetişdi mi'tirafım tesvid olunsun deyücek merhum Osman talebi ile mezbure Arabın i'tirafı kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Hızır bin Yusuf, Mehmed bin Şah Velid, Durmuş bin Ali.

Belge 260

Sinan Veli'nin Ali bin Hacı Ahmed ile şeri davasına kefil talep etmesi hususunda.

Yevmü'l-erbaa'il-mübârek.

Budur ki Sinan Veli meclis-i şer'a Ali bin Hacı Ahmedi ihzâr idüb mezbur Ali ile şer'i da'vam olub emrin gelinceye değin mezbur Aliden kefil talep iderim deyücek merhum Alinnin babası nefesine kefil olduğu kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hasan Çelebi bin Monla Ali, Mehmed Çelebi bin Hüseyin, Mustafa Paşa bin Şahin.

Belge 261

Şeker mahallesinden Hasan bi Mustafa'nın zevci Zeliha Hatun fevt olmasıyla oğlum Hasan'ın annesi olup irsle kalan terekesini talep etmesi hususunda.

Mahalle-i Şekerden Mustafa bin Şaban ve oğlu Hasan bin Mustafa ma'ân meclis-i şer'a Hacı Ali bin Hacı Abdülaziz ihzar ve mahzarında takrir-i kelâm eylediler ki zevcim olan Zeliha nam Hatun ki işbu oğlum Hasanın validesi fevt olub irs-i şer'le ...idüb mahalle-i mezburede biz dârin cebe-mâ ile bir hevâi müştemildir kabile ve irhac ali-i mezbur ve şarka Monla Ali ve şimalen tarîk-ı âmm ve garben Gök Mehmed kararı ileişbu Hacı Aliye on beş altuna bey'î bât ile bey' eyledik ve semeni mezburibi't-tamamdahi ma'ân alub kabz idübhisselerimiz alub dâr-ı mezburda mine'l-vücûh da'vâmız ve nizâ'ımız kalmadı deyücek merhum Hacı Ali mukırr-ı mezbur iken ikrâr-ı meşruhlara tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şûraya kat' nizâ'a hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Monla Şirazi bin Sipahi, Hüseyin bin Pir Veli, Ali bin Alaüddevle, Saadeddin bin Zeynel abidin.

Belge 262

Fatma binti Hacı Ali'nin İbn-i Kör mahallesi sakinlerinden olan Mehmed bin el-Hac Ali'den irs-i şerle kalan bağdan Mehmed'e sattığı hususunda hüccet.

Yevmü'l-hams el-mübârek fi 20 Şehr-i Saferü'l-muzaffer sene erbaa ve elf.

Budur ki Fatma binti Hacı Ali nefsi Ayntab mahallâtındanİbn-i Kör mahallesi sakinlerinden işbu bâis-i sicil Mehmed bin el-Hac Ali mahzarında ikrar idüb bundan akdem fevt olan babam Hacı Aliden irs-i şer'le bana intikal iden bağdan evrak nükud ve akârdan hisse-i şayi'imi mezkûr Mehmede yüz elli altuna bey'ibât ile bey' idüb meblağ-ı mezburi mezkûr Mehmed yedinden bi-kusur velâ-küsûr alub kabul ve kabz idüb ba'de'l-yevm miras hususunda karındaşlarımdan da'vâ ve nizâ'ım yokdur min-ba'd da'va ve taleb iderimin de'l-hükkâm mesmu' olunmağın didiğinde mezburenin ikrâr-ı meşruhin merhum kabul ve tasdik idüb bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Muhsin bin Yusuf , Hacı Mustafa bin Hacı Ahmed, İbrahim Çelebi bin Mehmed, Abdülgani bin Hüseyin, ve Ali bin Hızır ve gayruhum.

Belge 263

Telbaşer kazasına tabi Halisane nam karyeden Ali bin Hüdaverdi'nin yetimleri için nafak talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki Telbaşer kazâsına tâbi‘ Halisane nam karyeden Ali bin Hüdaverdi mahfil-i şer‘ide müteveffî Haydarın ...sağır Ahmedî işbu erbaa ve elf Saferinin yigirmi gününden sene tamamına

Sayfa 199

Belge 263'ün devamı

Varıncaya değin nafaka ve kisvesi için yetim mezburın bir re's öküzü'n kabul eyledim deyüb ve ammisi olan Ahmed bin Hüseyin mahzarında kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Mustafa bin Hacı Ahmed, Hacı Muhsin bin Hacı Yusuf.

Belge 264

Şeker mahallesi sakinlerinden Ahmed bin Mehmed'in karındaşı Hasan bin Mehmed'den irsle intikal eden hissesini talep etmesi hususunda.

Budur ki mahalle-i Şekerden Ahmed bin Mehmed meclis-i şer‘a mahalle-i Kürkciyan sakinlerinden İhsan binti Hüseyin ihzâr ve mahzarında iddia kıldı ki müteveffî karındaşım Hasan bin Mehmedin İbrahim nam bir yetim sağır oğlu satub babasından irs-i şer‘le intikal iden hissesinin zabtı için ber-vech-i lâzımdır deyücek merkume Sare binti Hüseyin vesayet-i mezbureyi kabul idüb merkum Ahmed talep ile kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Seyyid Çelebi, Hacı Ali bin Abdülaziz, Hasan Çelebi bin Mahmud ve gayruhum.

Belge 265

İbn-i K r mahallesinden olan Hacı Hamza bin Mehmed'in K rciyan mahallesinde  len Hüseyin'in eytamına vasi olan validesi Sare binti Hüseyin'den otuz altın hakkını talep etmesi hususunda.

Budur ki mahalle-i İbn-i K rden Hacı Hamza bin Mehmed meclis-i Şer'a mahalle-i K rciyan'dan fevt olan Hüseyinin eyt mına vasi olan validesi Sarebinti Hüseyin ihzar ve mahzarında da'va kılub m teveff -yı mezburda ev bahasından otuz altun hakkım olub meblağ-ı mezburun on iki altunı mezbur Hasan hayatta iken alub on bir altun dahi vasi mezbur elinden aldım bâkî yedi altun hakkım kaldı metruk tından talep iderim deyücek vasi mezbur inkâr idüb beyyine talep olundukda udûl-i müsliminden Hacı Cuma bin Ahmed ve Mehmed bin Hacı Yusuf nam kimesneler mezbur Hacı Hamzanın ev bahasından olan otuz altundan ba'de külli hesab yedi altun hakkı kaldı Şahidleriz deyü Şehâdet dahi ideriz didiklerinde Şehâdetleri h n-i kabulde vâkî' olub mezbur Hacı Hamza meblağ-ı mezbur  almadığına ve bir tarîk ile m teveff -yı mezburun zimmetini ibrâ itmediğine yemin teklif oldukda yemin billah idüb vasi-i mezburenden edâsına hükm olund .

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed  elebi bin Seyfeddin, Hasan  elebi bin Mahmud, Mehmed bin Ali,  mer bin Hüseyin ve gayruhum.

Belge 266

Mehmed bin Mustafa'nın Bali ile aralarında yaşanan ev hususunda davası olduğu hakkında.

Budur ki Mehmed bin Mustafa meclis-i Şer'a İbrahim bin Bali ihzar ve mahzarında takrir-i kelâm eylediği bundan akdem işbu Bali ile bir ev hususunda nizâ'ım olub hâlâ gelüb benim evim üzerine gelüb hilâf-ı Şer'i ve ...idüb sen bir etli kemik kemirdiğin içün seni adamımı saturken bana h rsuz deyü Őetm eyledi Şer'le muceb-i talep iderim deyücek g bbe's-s ' l ve akib 'l-inkâr merkum Mehmed den beyyine talep olundukda udulden Ali bin Mehmed ve Ahmed bin Hacıhazır n olub işbu İbrahim Mehmedin evi üzerine gelüb birbirleriyle nizâ' idüb sen bir etli

kemik kemirdiğin için sen ... satursun didi ...ileyh şahidleriz didikleri ba'de't-tezkiye ve'l-muhalif el-adl kâtib talebi ile kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Şah Hüseyin bin Ömer, Bekir Beşe bin Emir, Mustafa bin İsa karye-i Dülük, Mustafa bin Hacı Hasan ve gayruhum.

Belge 267

Pir Ahmed Şah'ın Allah verdi nam kimseyi kılıç ile yaralaması hususunda.

Budur ki Arabşah bin Sıdkı meclis-i şer'a Pir Ahmed bin Satılmış ihzâr idüb takrir-i kelâm eylediği işbu Pir Ahmed bin Satılmış bundan akdem Allah verdi nam kimesneyi kılınç ile urub mecruh itmişdi hâlâ merkum Pir Ahmede kefil oldum her ne zamanda taleb idilirse ihzarına kefil didiği kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Hızır bin Mutaş, Hızır bin Hasan, Mehmed bin Ali.

Belge 268

Kör mahallesi sakinlerinden Sunullah'ın zevcesi Aişe binti Yakub tarafından İlyası katli ettiği hususunda diyet talep etmesi.

Budur ki mahalle-i Kör sakinlerinden müteveffî Sunullahın zevcesi olan Aişe binti Yakub tarafından husus-ı atı'û'z-zikri çün vekâlet-i sabit olan Ali bin Yakub meclis-i şer'a Yorgo bin İbrahimi ihzar ve mahzarında takrir-i kelâm eylediği işbu Yorgo bin İbrahim

Sayfa 200

Belge 268'in devamı

Merkum müteveffî İlyası katli düb müteveffî-i mezbureden müvekkilem Aişeye intikal iden hisseyi zevcesi ve dem ve diyeti hususunda yigirmi altuna sulh olub meblağ-ı mezburı bi't-tamam mezbur Yusuf yedinden alub ve külli kabz itdim ve merkum Sunullahın dem ve diyeti vesâ'ir metrukâtına müteallik da'vadan

zimmetini ibrâ-i amil ibrâ ve iskat itdimmin-ba'd da'vâ ve nizâ' itdimin de'l-hükkâm mesmu' olunmaya deyücek merkurum Yusuf dahi vekil-i mezburın kelâmını tasdik idüb benim dahi bedel-i sulh virdiğim yigirmi altundan da'vam ve nizâ'ım yokdur deyücek tarafeynden rızaya vâsi sulh ve ibraya hüküm olunduktan sonra kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Ömer bin Ahmed, Hacı Mehmed ..., Hacı Şaban bin Hacı Hasan, Ali Kaya bin Musa Hüsrev, ve Hasan Çelebi bin Monla Ali.

Belge 269

Kozluca nam karyeden Molla bin Mahmud'un Seyyid Hasan'dan yüz para borcunu talep etmesi hususunda hüccet.

Budur ki mahmiye-i Maraşdan Kozluca nam mahalde sâkin olan Molla bin Mahmud meclis-i şer'a Seyyid Hasan bin Seyyid Mehmedi ihzâr idüb beş altun hakkımdan iki pare aldım bakisin talep iderim didikde merkurum Seyyid Hasan yüz pare deynim var didiği kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed Çelebi bin Hasan, Cafer bin Hasan.

Belge 270

Cevizlice mahallesinden Ali bin Hamid'in Receb bin el-Hac Receb'e borcu olduğu hususunda.

Yevmü'l-sebtü'l-mübârek

Cevizlice mahallesinden Ali bin Hamid mahfil-i şer'ide Boyacıoğlu mahallesinden Receb bin el-Hac Receb mahzarında ikrâr idüb mezbure ...dimekle ma'ruf kumaş bahasından tarih-i kitabdan sene-i kâmileye varınca elli deynim var deyücek bi'l-müvâcible mezbur Receb merkurum Alinin kelâmın tasdik idüb bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hasan Çelebi bin Monla Ali, Mehmed, Mehmed Çelebi bin el-Hac Hamza, Mustafa bin Abdullah.

Belge 271

Rakka beylerbeyi tarafından perakende halde olan reayanın cürm ve cinayetleri için subaşı tayin etmesi hususunda.

Devletlü ve sa'âdetlü sultanım hazretlerinin çavuşıdır.

Yevmü'l-ahad

Budur ki sahib-i sa'âdet Rakka beğlerbeğisi tarafından perakende olan i'râbın behrivâ ve cürm ve cinayetlerine işbu sene erbaa ve elf Saferinde subaşı ta'yin olunan bostanın mahfil-i şer'ide mahmiye-i Ayntab sakinlerinden Ben-i Har cemâ'âtinden Mehmed bin Mehmed ve Ahmed bin Said ve Ali bin Necmi ve Mehmed bin Ali ve Ali bin Hüseyin nam kimesneler mahzarında ikrâr idüb mezkûrun Rakkare' âyasından değildir didikde kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Ahmed bin Mehmed, Mehmed bin Ali, ve Fazılbin Abdullah ve gayruhum.

Belge 272

Aişe'nin eşinden boşanmak istemesi hususunda.

Aişe meclis-i şer'a gelüb zevcesi olan Üveysi ihzar idüb mahzarında takrir-i kelâm eylediği işbu zevcim ben babam katından alub aheri koyub ondan dahi aher kadılığa gitmek isteyüb razı değilim deyücek merhum Üveys kendü rızasın aher kadılığa alub gidersem beni üç talak boş olsun didiği kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hasan Çelebi bin Monla Ali, Hızır Mehmed bin Ali ve gayruhum.

Belge 273

Alennecar mahallesinden Ebubekir bin Ekrem'in Hamza'da olan altınını talep etmesi hususunda hüccet.

Budur ki mahalle-i Ale'n-neccardan Ebubekir bin Ekrem meclis-i şer'a Hamza bin Abdi ihzâr ve mahzarında takrir-i kelâm idüb işbu Hamzada on altun on dört pare hakkım var deyücek merhum Hamza mezburın kelâmın tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Fuzuli Ali, Hacı Ali Sipahi, ve Osman bin Hacı Çerkes.

Sayfa 201

Belge 274

Ayntabdaİbn-i Eyüb mahallesi sakinlerinden Mehmed bin Ali'nin bir kıta mülkdaranını yüz yirmi altına sattığı hususunda hüccet.

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından İbn-i Eyüb mahallesi sakinlerinden Mehmed bin Ali mahfil-i şer'î şerifde işbu hamilû'l-hendü'l-kitâb karye-i Göçek sakinlerinden Mevlana Alaeddin Halık bin Seydi Ahmed mahzarında bi't-tav' ve'l-rıza lâkin ikrar ve i'tiraf idüb bundan akdem fevt olan Hatun binti Mahmud nefsi-i Ayntab da vâkî' İbn-i Tiğek mahallesinde vâkî' hudud yeri inde'l-ahali mektum olan bir kıt'amülk daranı yüz yigirmi altına bey'ibât ile bey' idüb yigirmi altunun hâl-i hayatında kabz idüb bakî yüz altun kalmış iken fevt olup irsi şer'le babama intikal idüb babam tarafından vekâletinde zikr olunan yüz altını mumâ-ileyh Alaeddin halife yedinden bi-kusur velâ-küsûr alub kabul ve kabz idüb zimmetinde bir akçe ve birce bakî kalmadı didikde bi'l-mukabele mukırr-ı mezburın ikrâr-ı mesturında mukırrû'l-merkum Alaeddin halife kabul ve tasdik idüb ma-hüve'l-vakî' ale'v-vuku'â kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Monla Muhsin bin Hasan, Ahmed bin Hacı Ali, Hacı Emrullah bin Hacı Ahmed, Hacı Ali bin Hamza ve gayruhum.

Belge 275

Mahmud bin Ahmed'in eşinin kızını terkettiği için evine almak istemesi hususunda hüccet.

Budur ki Mahmud bin Ahmed mahfil-i şer'ide takrir-i da'vâ idüb kızım Haticeyi zevci Ahmed koyub gitti yalnızdır kendü evime alub gitmeği murad iderim didikde canib-i şer'iden izin virilüb yevmi dört pare nafaka canib-i şer'iden takdir olunub istidadına izin virildikten sonra Mahmud talebi ile kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed bin Ali, ve Kasım bin Abdülkerim ve Safer bin Hasan ve gayruhum.

Belge 276

Hacı Ali bin Cuma'nın Beyti Çelebi bin Hüseyin'den öşrünü almadığı hususunda hüccet.

Hacı Ali bin Cuma meclis-i şer'a Beyti Çelebi ihzar ve mahzarında takrir-i da'vâ kıldı ki bundan akdem Aytap mukata'asına emin olan Hasan Çavuşdan karye-i ...ve Şeyh Ali ikizcesi ve mezra'â-i Burc sene ahadi ve elf vacib-i mahsulâ ki sene erbaa ve elf ta'vin olur emin-i mezburdan ber-vech-i müşterek mukata'âya alınmışdı merkum Beyti Çelebi Hüseyin ta'şirde beni dahil itdirmeyüb cümlesin kendü ta'şir ve kabz idüb beni asla dahil itdirmedi sû'âl olunsun deyücek merkum Beyti Çelebi mezbur Hacı Alinin kelâmın tasdik idüb zikr olunan karye ve mezra'âları ma'rifet-i şer'le ben kendüm ta'şir ve kabz itdim merkum Hacı Aliyi dahil itdirmedim deyücek sıhhat-i ikrara hükm olunduktan sonra kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Monla Muhsin bin Hasan, Monla Ali bin Hacı Seydi Ahmed, Mehmed bin Rasim, ve Mehmed bin ... ve gayruhum.

Belge 277

Hayik mahallesinden Müşar Hatun'un Abdülvehhab'dan boşanması hususunda hüccet.

Budur ki mahalle-i Hayikden Müşar Hatun mahfıl-i şer'a gelüb da'vâ kıldı ki zevcim Abdülvehhab bana talak virüb Emine nam sağire kızı me'lub kıbel-i şer'iden nafaka takdir olunmasın taleb iderim deyücek canib-i şer'iden yevmi iki buçuk pare nafaka takdir olunub istidâneye izin virilüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Osman bin Erdil, Hasan bin Hüseyin, Mehmed bin Ali ve gayruhum.

Belge 278

Yenhi mahallesinden Fethi Çelebi'den zevci Yahya Çelebi'ye deve bahasından borcu olduğu hususunda hüccet.

Yevmü'l-salisü'l-mübârek

Mahalle-i Yenhidin Pervane ... nam Hatun mahfil-i şer'î şerife kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Yahya Çelebi zide-mecdihi tarafından vekâleti Fethi Çelebi mahzarında i'tirâf idübbi'l-fiil zevci olan Bayezidin mumâ-ileyh Yahya Çelebiye deve bahasından zimmetini altmış altun deyni olub meblağ-ı mezbure ben kendüm kefil-i bi'l-mâl olmuş idim hâlâ merkum Bayezidin deyni için İnce su türabında Eşik meydanı dinmekle ma'ruf bin aded tiğek bağı ki kible Mehmed Ali ve şarka Monla Ali ve şimalen Özer ve garbenin de'l-ahali ma'lumetü'l-hudud dimekle kendü bağımı meblağ-ı mezbur mukabelesinde müşârü'n-ileyh Yahya Çelebiye bi't-tav' ve'l-rızâ...

Sayfa 202

Belge 278'in devamı

Ve icara virdim bağ-ı mezburda ve cihâzü'l-vücûh ve sebemâ mine'l-esbâb da'vâm ve nizâ'ım yokdur deyücek merkum Yahya Çelebi dahi merkum Pervanenin kelâmın tasdik idüb benim dahi merkum Bayezidde olan deve bahasından olan altmış altuna zikr olan bağımı aldım kabul ve kabz itdim mesfur Bayezidin zimmetini ibrâ ve iskat eyledim da'vâm ve nizâ'ım kalmadı deyücek canibinden sadr olan rızaya ve sıhhat-i bey' ve ibraya hükm olunub kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed bin Alaeddin, Abdülatif bin Osman ve Halil bin Şahmerdan, ve kâtibü'l-huruf.

Belge 279

Dülük nam karyede adı geçen kimselerin sefer-i hümayun mühimmatı için haslar reayasından çift başına ikişer kuruş alınması hususunda.

Oldur ki Ayntab kazâsına tabi' Dülük nam karyede Hacı İlyas bin Kasım ve Hacı Bayram bin Mehmed ve Hacı Mahmud bin Şehne ve Seyyid bin Mehmed ve

Kadri bin Ramazan ve Mehmed bin Murad ve diğeri Mehmed bin Seyyid Gazi ve Hüseyin bin Musave Avaz bin Mirza ve Ömer bin Mehmed ve Durali bin Yahya ve Hasan bin Mustafa ve diğeri Selim ve Mustafa Ahmed ve diğeri Mustafa İsa ve Hacı Hüseyin bin el-Hac Mustafa ve Ahmed bin Mirza ve Ramazan bin Hamza ve Hüseyin bin Cuma ve Ali bin Mehmed ve Hacı Sufi bin Halil kethüda ve Yusuf bin İsmail ve İlyas bin Aliden Hacı Ali ve Hacı İsa bin Musa ve İbrahim bin Mehmedi ve Mirza bin Sitanı ve ...Bali ve Afşar bin Katib ve Hacı Ali bin İsmail virdirüb Ahmed mahfil-i şer'i şerifde nefsi-i Ayntab mahallâtından Akyol mahallesinden Bostan Çavuş bin Mehmed mahzarında da'vâ idüb bundan akdem mirmirân-ı Maraş Haydar Paşa hazretleri sefer-i hümâyün mühimmatı için hasları re'âyasından çift başına ikişer gurusalı virüb mahsul zamanında bağ mahsulünden edâ oluna deyü merkum Bostan Çavuşa mektub gönderüb biz dahi varmak üzere olduğumuzda merkum Bostan Çavuş çift başına ikişer gurus virdik eğer bağ mahsul zamanında edâ olmazsa zaman-ı evvelisi benden ilk virilen çift başına ikişer gurus virdik bu takdirce kefil-i bi'l-mâl olur idüğüne i'tiraf fete vâ-yı şerif vardır zikr olunan ikişer gurus müşârü'n-ileyh Haydar Paşa hazretleri fevt olmağla bağlarımız mahsulüne hesab olmayub halden fevt-i ileyh çavuşdan ale't-tarîkû'l-kefâle çift başına ikişer gurus hakkım vardır taleb ideriz didiklerinde gibbe's-sû'âl merkum Bostan çavuş çift başına ikişer gurus müşârü'n-iley Haydar Paşa hazretlerine mezbur kimesnelerden alıvirüb kabz itdim kendi kefil olmadı deyü inkâr itdik deudul-i müsliminden Alive Abdüllatif bin Mehmed nam kimesneler li-ecliş-şehâde hazır olub edâ-i şehâdet-i şer'iyeye idüb merkumun kimesnelerden mumâ-ileyh Bostan Çavuş çift başına ikişer gurus müşârü'n-ileyh Haydar Paşa hazretlerine alıvirüb kabz itdikde bağ mahsulünden edâ olmazsa benden savın oldum didimin vâl-i meşruh üzere şahidleriz şehâdet ideriz didikleride ba'de'r-rî'âyetin de'l-kabulmakbul görülüb ber-muceb-i fetevâ-yı şerife ale't-tarîkû'l-kefâle müdde'i aleyh Bostan Çavuşdan müdde'iyun merkum Aliden çift başına ikişer gurus hükm olub husus-ı mezburda Maraş hazretlerinin sahib-i alilerinden müşâhid-i ba'd olunan kimesnede tahsil içiniz virilüb bu huruf-ı bedellerine vaz' olundu tahriren fi evâ'il-i Saferü'l-muzaffer sene erbaa ve elf.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed Çelebi bin Şemseddin ve Yunus bin Musa, ve Mehmed Çelebi bin Hasan.

Belge 280

Beğ mahallesinden Ömer bin Hacı Mustafa'nın Hasan bin Abdullah huzurunda evini satması hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Beğden Ömer bin Hacı Mustafa mahfil-i şer'ide Hasan bin Abdullah mahzarında takrir-i kelâm idüb mahalle-i mezburede bir tarafı Mehmed Ali menzili ve bir tarafı Hamza oğlu menzili ve bir tarafı Mustafa Bekir menziline mülhak olan mülk-i menzilimi üç bab tahtani ve fevkani evi ve kapucı vesâir müştemilâtı ile mezkûr hasene evi beş altuna bey'i-bât ile bey' idüb meblağ-ı mezbur yüz on beş altını merkum Hasan yedinden kabul ve kabz idüb Mahmud mezkûr menzili teslim eyledim keyfe-mâ-yeşâ mutasarrıf olsun didikde hazır-ı mezburun ikrâr-ı mesturında havale itdim Hasan bi'l-müvacehe kabul ve tasdik idüb hücceti bey' ve şurâya hükm-i birle kayd-ı sicil olundı tahriren fi Saferü'l-muzaffer.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed bin Mahmud, Mustafa bin Halil, Bayezid Efendi el-mu'in ve Mustafa Çelebi el-müderrisin ve gayruhum.

Belge 281

Debbağ mahallesinden Mercan binti Abdullah'ın Mustafa Beşe Pervane huzurunda irsle kendisine kalan hissesini talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Debbağdan Mercan binti Abdullah mahfil-i şer'i de Şam-ı şerif yeniçerilerinden Mustafa Beşe Pervane mahzarında ikrâr ve i'tirâf idüb bundan akdem fevt olan zevcim Hacı Hasandan rebi' hisse-i şer'iyemi da'vaya ve kabza merkum Mustafa Beşeyi vekil eyledim ulema farz-ı i'mâl hisse-i şer'iyeye tahsil ile virilsün didikde bi'l-müvacehe merkum Mustafa Beşe vekâlet-i mezbureyi kabul idübbi't-taleb kayd-ı sicil olundı tahriren tahriren mukarrerdir.

Şühûdü'l-Hâl

El-mesbuk.

Belge 282

Maraş tımar defteri varid olan Ebubekir Efendi'nin on bin altına iltizam edilmesi hususunda.

Oldur ki sabıka Maraş tımar defteri varid olan Mehmed Efendi meclis-i şer'î şerifde takrir-i kelâm eylediği hâlâ Maraş tımar defteri varid olan Ebubekir Efendinin nihâde defter varlığında kanun üzre hakkı olundu ma'dâ erbab-ı tımar ve gayr-ı yed vech ve bilâ-sebeb adamları ve kendü ekl ve bel' eyledikleri on bin altuna iltizâm ve kabul eyledim yerli yerinde teftiş olunub uhdelerinde on bin altunhalis malımdan on bin altun miri için hazine-i Halebe teslim idesiz vuku'ı üzre ikrârım hamil olunsun didik de bi't-taleb kayd-ı sicil olundu tahriren fi evâhir-i Saferü'l- muzaffer sene erbaa ve elf.

Şühûdü'l-Hâl

Mustafa bin Ömer Çelebi ve gayruhum.

Belge 283

Kürkciyan mahallesinden müteveli Kostaki Hasan'ın tevliyet-i mezbureden feragat etmesi hususunda.

Oldur ki Kürkciyan mahallesinde vâkî' olan Kostaki Hasan müteveli olan Ali bin Haydar meclis-i şer'a gelüb Hasan ihyarım ile tevliyet-i mezbureden feragat eyledim deyüb kayd-ı sicil olundu tahriren fi evâhir-i Saferü'l-muzaffer.

Sayfa 203

Belge 284

Kızılca mescid cemaatinden Ali bin Cuma'nın Ali bin Cennet huzurunda borcunun olduğunu beyan etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki Kızılca mescid cema'âtinden Ali bin Cuma mahfil-i şer'ide diğer Ali bin Cennet mahzarında ikrâr ve i'tirâf idüb cüf bahasından mezbure on iki altun lâzımû'l-edâ ve vacibû'l-iktiza deynimdir didikde mukırr-ı mezburun ikrarı mucebince edâsına hükm ise kayd-ı sicil olundu evâ'il-i Saferü'l-muzaffer sene erbaa ve elf.

Şühûdü'l-Hâl

Hızır Beğ bin Hasan ve İbrahim bin Mehmed, ve gayruhum.

Belge 285

Ayntab dan Baba şahım nam kimse hayatta iken vakf-ı mezbura Mustafa Beşe bin Pervane'yi vekil nasb eylediği hususunda.

Oldur ki nefis-i Ayntab dan Babaşahım nam müteveffâ hâl-i hayatında ...vakf eylediği makulâtı muktezi olub vakf-ı mezbure mütevellisi olan Yusuf bin Abdullah mahfil-i şer'ide Şam-ı şerif yeniçerilerinden Mustafa Beşe bin Pervane mahzarında ikrâr idüb tevliyetim hususına mezburı canibimize vekil nasb eyledim didikde mukırr-ı mezburın merkum Mustafa Beşe kabul ve tasdik idüb bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed Çelebi bin Hüseyin ve Hasan Çelebi bin Hüseyin ve gayruhum.

Belge 286

Akyol mahallesinden Hacı İbrahim bin Hamza'nın göğ bir kısrağı sekiz altına sattığı hakkında hüccet.

Oldur ki mahalle-i Akyoldan Hacı İbrahim bin Hamza mahfil-i şer'ide Mirza bin Sarı Veli mahzarında ikrâr idüb mezbur Mirzaya oğlum Ali bir göğ kısrağı itmekon sekiz altına bey' itmiş benim dahi makbulümdür min-ba'd da'vâm yokdur deyücek mezbur tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Monla Hasan bin Mahmud, Hasan Ali bin Hacı Piri, Mehmed bin Ali ve gayruhum.

Belge 287

Nazır-ı edadan İsmail bin Hacı Avaz'da yirmi beş buçuk altını olduğu hususunda hüccet.

Oldur ki nazır-ı edadan mahfil-i şer‘a gelüb İsmail bin Hacı Avaz mahzarında iddia kılub mezburda yiğirmi beş buçuk altunım vardır taleb iderim deyücek mezbur ikrâr idüb edâsına hükm olundu.

Şühûdü’l-Hâl

Hasan Çelebi bin Monla Ali, Hasan bin Mehmed, Hızır bin Hasan ve gayruhum.

Belge 288

Ayntab da Tövbe mahallesi sakinlerinden Receb bin Hacı Ali’nin zikr olunan evi kırk beş altına sattığı hususunda hüccet.

Yevmü’l-sebtü’l-mübârek fi 3 Saferü’l-muzaffer sene erbaa ve elf.

Oldur ki mahalle-i Tövbeden Receb bin Hacı Ali mahfil-i şer‘a gelüb oğlu Satılmış mahzarında ikrâr idüb mahalle-i mezkûrede vâkî kıblesi kemâl-i evvel ve şarkî ve tahribi tarîk ve şimâli Halil evi ile mahdud olan evimi kırk altuna ve çakır bıçağı dimekle ma‘ruf mevzu‘davâkî‘ ma‘lûmetü’l-hudud ceviz eşcarımı beş altunzıkr olunan evâ’il-i Cuma kırk beş altuna bey‘ibât ile bey‘ idüb meblağ-ı mezkûrı yedinden bi’t-tamam alub kabz itdim ba‘de’l-yevm mutasarrıf olsun didikde mukırr-ı mezburın ikrâr-ı meşruhin mukırru’l-mezkûr Satılmış tasdik idüb sıhhat-i bey‘ ve şurâya hükm olundu.

Şühûdü’l-Hâl

Hasan Çelebi bin Monla Ali, Cafer bin Hasan, Mehmed bin Ali ve gayruhum.

Yevmü’l-ahadü’l-mübârek

Fi gurre-i Rebi‘û’l-evvel sene erbaa ve elf mine’l-hüccetü’l-neviyye aleyh.

Sayfa 204

Belge 289

Eblehan mahallesinden Derviş Beğ bin Ali Beğin Hamzaya dört öküzünü elli altına sattığı hakkında hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından Eblehan mahallesinden Derviş Beğ bin Ali Beğ mahfil-i şer‘a gelüb karye-i Begadirden Hamza bin Sıdkı mahzarında

takrir-i kelâm kılub mezbur Hamzaya dört aded öküzümü elli altuna ve karye-i mezburede vâkî' ma'lume tü'l-hudud evimi beş altuna bey' idüb ve yine karye-i mezbure turâbın davâkî' tasarrufımda olan iki çiftlik arazinin tasarrufın ve hak kararın mezbure Hamzaya tefviz idüb ve mukabele-i tefviz mezbur bana elli beş altun virecek oldu cem'a yüz on altun olur meblağ-ı mezkûre tarih-i kitâbdan dört sene daha virdim deyicek mukırr-ı mezburın ikrâr-ı meşruhın mukırrû'l-mezkûr Hamza tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hasan Çelebi bin Monla Ali, Mehmed bin Şah Velid, Ali bin Kulu ve gayruhum.

Belge 290

Şehreküstü mahallesinden Mehmed bin Hasan'ın Tiğekoğlu çarşısında ekmekçi dükkanını ayda altmış akçeye kiraya vermesi hususunda hüccet.

Oldur ki Şehreküstü mahallesinden Mehmed bin Hasan mahfil-i şer'a gelüb Yahya bin Mehmed mahzarında ikrâr idüb Tiğekoğlu çarşısında vaki' bir bab ma'lumetü'l-hudud ekmekçi dükkânımı mezbure tarih-i kitabdan bir sene ayda altmış akçeye icâre virdim mah-bi-mahicâr akçesin virme küzr edeyücek mukırr-ı mezburı nikrâr-ı meşruhın mukırrû'l-mezkûr Yahya tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed bin Abdüllatif, Abdülhalim bin Hacı Yusuf, Mehmed bin Halil ve gayruhum

Belge 291

Beğ mahallesinden Ömer bin Hacı Mustafa'nın mezkur mülkü Hasan bin Abdullah'a yüz on beş altına sattığı hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Beğden Ömer bin Hacı Mustafa mahfil-i şer'a gelüb Hasan bin Abdullah mahzarında ikrâr idüb mahalle-i mezbure de vâkî' bir tarafı Mehmed Ali mülki ve bir tarafı Hamza oğlu mülki ve bir tarafı Mustafa Beğ mülki ve bir tarafı Yunus Beğ mülki ile mahdud olan darânı mezbur Hasan bin Abdullah yüz on beş altuna bey'ibât ile bey' idüb meblâğ-ı mezkûr bundan bi't-tamam alub kabz eyledim deyicek mukırr-ı mezburın ikrâr-ı meşruhın mukırrû'l-mezkûr Hasan tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şurâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mevlâna Bayezid Efendi, Mevlana Mustafa Efendi el-müderris, Hacı Muhsin bin Hacı Yusuf, Mehmed Çelebi bin Hüseyin ve gayruhum.

Belge 292

Şehreküstü mahallesi sakinlerinden olan Mehmed bin Durmuş'un İdris ve Şah Ali nam kimesnelerde olan hakkını talep etmesi hususunda hüccet.

Budur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından Şehreküstü mahallesi sakinlerinden Mehmed bin Durmuş mahfil-i şer'a gelüb İdris ve Şah Ali mahzarında iddia kılub mezburan İdris ve Şah Ali ve Ganim nam kimesnelerden kırk keyl buğday ve on keyl darı hakkım olub birbirlerine kefil olmuştur şer'le talep iderim deyücek gıbbe's-sû'âlve'l-inkâr ve talebü'l-beyyine udûl-i müsliminden ve Mehmed bin Ramazan ve Tengri verdi bin Mehmed li-ecli'ş-şehâde hazıran-ı fi'l-meclis olub mezbur Mehmedin mezburan İdris ve Şah Ali ve Ganim nam kimesnelerde kırk keyl buğday ve on keyl darı hakkı olub birbirlerine kefil olmuşlardır hasbun allah şahidleriz ve şehâdet dahi ideriz şehâdetlerihiñ-i kabulde vâkî' olub ma-vaka' kayd-ı sicil olundı.

Şühûdü'l-Hâl

Hasan Çelebi bin Monla Ali, el-Hac Piyale bin Abdullah, Mehmed bin Şah Velid ve gayruhum.

Belge 293

İbn-i Şeker mahallesinden Yahya bin Abdullah'ın Hasan Ali'den otuz altınını teslim aldığı hususunda hüccet.

Budur ki mahmiye Ayntab mahallâtından İbn-i Şeker mahallesinde sakin Yahya bin Abdullah meclis-i şer'i şerif-i nebevide Kızılca mahallesinden Hasan Ali bin Nazlıca nam kimesne mahzarında iddia kılub bundan akdem mezbur Hasan Aliye mudâribeye yüz altun virüb meblağ-ı mezburın otuz altunun kabz idübma'dâsı zimmetindedir şer'le talep iderim sû'âl olunsun didikde bi'l-müvacehe mezbur Hasan Aliden sû'âl olundukda cevab virüb fi'l-hakika mezbura bismihi iki

Sayfa 205

Belge 294 (293'ün devamı)

Yüz altını bana mudarebeye virüb bende bi-iznillâh-i te'ala ...mübtelâ olub sahib-i ferraş oldum asla mâl-ı ihzâri ye yehavfit meyüb hâli üzre dururken ba'de mezburezıkr olunan meblağdan bir def'a otuz iki altun ve bir def'a dahi altmış altun cem'a yedinden doksan iki altun kabz idüb zimmetimde sekiz altun kaldı didikde mezbure ...zıkr olunan altmış altun müdara beye fazlasına aldım deyü iddia itdikde mezbur Hasan Ali cevab virüb mâl-ı mezburı asla sarf itmeyüb ve ziyade nesne hasıl olmadığına benim kavlim ve yeminim hasıl olunması için yedimden fetevâ-yı şerife

vardır deyüb mezburedahi beyyineden aciz olmağın taleble mezbur Hasan Alinin yedinde olan fetevâ-yı şerife mucebince mâl-ı müdara beye havf itmediğine neyh-i billâh teklif olundık daimân-ı selase ile yemin billah idüb ve sekiz altun rebi‘ mala hakim olunub ma-vaka‘ bi’t-taleb ketb olundu ki lede’l-hesab isticab idildi tahriren fi evâ’il-i Rebi‘ûl-evvel sene erbaa ve elf.

Şühûdü’l-Hâl

Hasan Çelebi bin Monla Ali, Mehmed bi Ali, Mehmed Çelebi bin Hüseyin, ve Kızıl Ahmed bin Kara Kakil, Hasan bin Hüseyin ve gayruhum.

Belge 295

Hayik Müslüman mahallesi sakinlerinden olan Mustafa bin Döğ’ın kardeşleri Mehmed ve Hüseyin’in katl edildiğini iddia etmesi hususunda.

Budur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından Hayik Müslüman mahallesi sakinlerinden Mustafa bin Döğ’ın nam kimesne meclis-i şer‘i şerif-i nebeviye gelüb Avaz ibn-i el-Hac Yusuf ve Osman bin Abdi ve Nasreddin bin Mehmed mahzarlarıda ikrâr idüb bundan akdem karındaşım olan Mehmedi ve Hüseyin nam kimesne katl idüb min-ba’d mezbur Hüseyinden gayrı bir kimesne ile muceb-i mine’l-vücûh da‘vâm ve nizâ‘ım yokdur katl-i mezbur Hüseyindir min-ba’d mezburdan Avaz ve Osman ve Nasreddin ile dahi da‘vâm yokdur didikde mukırr-ı mezburun ikrâr-ı meşruhın mukırrûl-mezkûrdan Avaz ve Osman ve Nasreddin vücâhen ve şifâhen tasdik idüb ma-vaka‘ bi’t-taleb kayd-ı sicil olundu ki lede’l-hac isticab idene tahriren fi evâ’il-i Rebi‘ûl-evvel sene erbaa ve elf.

Şühûdü’l-Hâl

Hasan Çelebi bin Monla Ali, Mehmed Çelebi bin Osman, Ahmed bin Hüseyin ve gayruhum.

Belge 296

Seng mahallesinden adı geçen kimselerin Halvacı çarşısında harabe bir fırını Boyacıoğlu camiine vakfetmeleri hususunda.

Yevmü’l-salisü’l-mübârek fi 3 şehri Rebi‘ûl-evvel sene erbaa ve elf.

Oldur ki mahalle-i Sengden Monla Abdullah ve Monla Abdürrahim benden Hacı Abdurrahman meclis-i şer‘ide Hacı Hasan bin Hacı Yusuf mahzarında ale’l-hak ikrâr idüb Halvacı Çarşısında vâkî bir bab harabe müşerref olmuştur fırınımız ki iki tarîk Boyacıoğlu cami’in vakfı ve bir tarafı mezbur Hacı Hasan ve bir tarafı dahi tarîk ile mahdud olan fırını mezbure otuz üç altuna bey‘-i bât kat ile bey‘ idüb

ve meblâğ-ı mezkûrı yedinden bi't-tma malub kab zeyledüğü didiklerinde mezbur Hacı Hasan tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şurâya hükm olundu.

Hacı Hasan bin Mehmed, Mahmud Ağa bin Hasan Ali, Mehmed Çelebi bin Hüseyin, Mehmed bin Ali ve gayruhum.

Belge 297

Vartan veled-i Hızır'ın Karaca veled-i Maksud'da iki kuruş hakkını talep etmesi hususunda.

Oldur ki Vartan veledi Hızır mahfil-i şer'a Karaca veled-i Maksud mahzarında iddia kılub mezburda iki guruş vardır taleb iderim deyüb mezbur ikrâr idüb.

Şühûdü'l-Hâl

El-mezburun.

Belge 298

Seng mahallesi sakinlerinden Mehmed bin Hacı Muhsin'in zevcesi mihr-i müeddi ve mihr-i muahherini boşandıktan sonra istemesi hususunda.

Oldur ki mahalle-i Sengden Mehmed bin Hacı Muhsin mahfil-i şer'a gelüb zevcesi Bağdad binti Ali mahzarında takrir-i kelâm kılub mezbure ile hüsn-izindegânım olmaduğu ecilden mezbure mihr-i mü'eddi ve mihr-i muahhir ve nafaka-i adet vesâ'ir hukuk-ı şer'ıyyesinden feragat idüb zimmetimi ibrâ ve iskat itmek üzre mezbure babında talak boşadım deyücek mezbure tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed bin Halil, Ali bin Halil, Mehmed bin Halil, Mehmed bin Ali, Mehmed bin Bayram ve gayruhum.

Sayfa 206

Belge 299

Cevizlice mahallesi mescidi imamı Mustafa bin Mehmed'in bir süreliğine yerine imam nasb edilmesini istemesi hususunda.

Oldur ki mahalle-i Cevizlice de vâkî' olan mescide imam olan Mustafa bin Mehmede mahfil-i şer'a Monla Ali bin Süleyman mahzarında ikrâr idüb yabana gitmek lâzım gelüb mezburi yerime ben gelince imam nasb eyledim didikde mezbur Monla Ali tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Kasım bin Mehmed, Mehmed bin Ali, Hacı Ebu bekir bin Ali, Monla Hasan bin Monla Ali ve gayruhum.

Belge 300

Adı geçen zimmilerin oğlanları olmayıp oğlan mukabelesinde yüz adet gurusu alınması hususunda hüccet.

Yevmü'l-erbaa'il-mübârek fi 3 Rebi'û'l-evvel sene erbaa ve elf.

Oldur ki sa'âdet den Oğlan cema'atine gelen fahrû'l-akran İbrahim Ağa tarafından Haydar bin Abdullah mahfil-i şer'a gelüb nefsi Ayntab zimmetlerinden Vartan veled-i Hızır ve Musa veled-i Zerun ve Kara Beyt veled-i İvad ve Ayntab kazâsına tabi' Orul nam karyeden Erkek veled-i Muhtar Tengri verdi veled-i Hayik ve Musa veled-i Erkek mahzarlarında ikrâr idüb mezburın zimmilerin oğlanları olmayub oğlan mukabelesinde yüz adet gurusu kabz itdim deyücek mukırr-ı mezburın ikrâr-ı meşruhın mukırrû'l-mezkûrın zimmiler tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed bin Ali, Monla Celal bin Ahmed, Hızır bin Hasan, Mehmed Çelebi bin Hasan ve gayruhum.

Belge 301

Kürt karyesinden Bostan ve Kasım bin Abdullah'ın birbirlerine kefil olmaları hususunda.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki karye-i Kürtden Ramazan bin Bostan ve Kasım bin Abdurrahman mahfil-i şer'a gelüb takrir-i kelâm kılub birbirlerine kefil olub hîn-i taleb de ihzâr olunub eğer gayb idersetaleb itdüğü esbab bizden tazmin olunsun didiklerinde kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hasan Çelebi bin Monla Ali, Mehmed Çelebi bin Ali, Hasan bin Hüseyin, Mehmed bin Ali ve gayruhum.

Belge 302

Yenhi mahallesinden Ömer bin Polad'ın Zeynel'in vefat etmesiyle yanında olan oğlu için nafaka ve kıyafet talep etmesi hususunda.

Oldur ki mahalle-i Yenhidan Ömer bin Polad mahfil-i şer'a gelüb takrir-i kelâm kılub Zeynel nam kimesne fevt olub Durmuş nam sağır oğlu kalub hâlâ mezbur Durmuş benim yanımdadır ziyade nafaka ve kisveye muhtacdır kıbel-i şer'iden takdir-i nafaka ve kisve olunmasın taleb iderim deyücek kıbel-i şer'iden yetim-i mezbure yevmi iki pare nafaka ve kisve takdir olunub istidâneye izn-i birle sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Kara Mehmed bin Halil, Hasan bin Mahmud, Mehmed Çelebi bin Hüseyin, Mehmed bin Ali ve gayruhum.

Belge 303

Kürkciyan mahallesinden Elif binti Tengri verdi'nin Ahmed nam kimse ile nikahlanması hususunda.

Oldur ki mahalle-i Kürkciyandan Elif binti Tengri verdi tarafından Ali bin Ali ve Hacı Satılmış bin Hacı Cihanşah nam kimesneler hazıran olub mezbure Elif bizim huzurumuzda kendümi Ahmed nam kimesneye nikah itmeğe mezbure Fatmayı vekil-i mutlak nasb idüb mezbure Elifin müddeti tamam olmağa iki gün kaldı didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabulde vaki' olub kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Seyyid Üveys bin Seyyid Ali, Mustafa bin Zekeriye, Mehmed bin Ali, Mehmed Çelebi bin Hüseyin ve gayruhum.

Sayfa 207

Belge 304

Receb bin Hacı Bayezid'in Abdi bin İbrahim'den iki kuruş hakkını talep etmesi hususunda.

Oldur ki Receb bin Hacı Bayezid mahfil-i şer'a gelüb Abdi bin İbrahim mahzarında iddia kılub mezburda iki guruşım vardır deyüb mezbur ikrar idüb edâsına hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed bin Mikail, Mehmed bin Ali, Hasan bin Mahmud, ve gayruhum.

Belge 305

Tarla-yı Atik mahallesi sakinlerinden Ali Çelebi bin Halil'in mezkur mülkünü yüz yedi altına sattığı hususunda hüccet.

Oldurki mahmiye-i Ayntab mahallâtından Tarla-yı Atik mahallesi sakinlerinden Ali Çelebi bin Halil mahfil-i şer'ide işbu hamilü'l-hendü'l-

kitâbılamü'l-ulema Mevlana Ahmed Efendi bin Zekeriye Efendi mahzarında ikrâr idüb mahalle-i mezburede vâkî kible ... evvel ve şarkan Kasar evi ve şimalen Halvacı Hasan evi ve tahriben tarîk-ı âmm ile mahdud olub bir bab evi ve bir cebe-mâ müştemil bir kıt'a mülk-i menzilimi tarih-i kitabdan altı sene mukaddem yüz yedi altuna bey'ibât sahih ile bey' idüb ba'de teslimû'l-bey' meblağ-ı mezbur yüz yedi altunı müşârü'n-ileyh Ahmed Efendi yedinden bi-kusur velâ-küsûr alub kabul ve kabz eyledim ba'de'l-yevm cebe-ma mutasarrıf olsun didikde mukırr-ı mezburın ikrâr-ı meşruhın mukırrû'l-merkum Ahmed Efendi bi'l-mukabele tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şurâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hasan Çelebi bin Mahmud, Emin bin Hacı Veli, Hacı Ali bin Mehmed Mahalle-i Kayacık, Haydar bin Monla Ali, Mehmed bin Bayram ve gayruhum.

Belge 306

Ömer Çelebi bin Hacı Hamza'nın adı geçen kişilerden on altın hakkını talep etmesi hususunda.

Yevmü'l-hamisû'l-mübârek fi 5 Şehr-i Rebi'û'l-evvel sene erbaa ve elf.

Oldur ki Ömer Çelebi bin Hacı Hamza mahfil-i şer'a gelüb Seyyid Hasan bin Seyyid Ataullah ve Mehmed bin Hüseyin mahzarında iddia kılub mezburlarda on altunım vardur taleb iderim deyücek gıbbe's-sû'âlik râr idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed bin Hüseyin, Hasan bin Hüseyin, Mehmed bin Ali ve gayruhum.

Belge 307

Şahin oğlu vakfı mütevellisi Yusuf bin Abdullah'ın bağını Mehmed nam kimseye icareye vermesi hususunda.

Oldur ki Şahinoğlu evkafına mütevellî olan Yusuf bin Abdullah mahfil-i şer‘a Hacı Kasım bin Kenan mahzarında iddia kılub evkaf-ı mezbureden Eriklice nam karye turâbında vaki‘ bir kıt‘a bağın üzümün selase ve elfde Mehmed nam kimesneye on iki guruşa icâreye virmiş idim mezbur Hacı Kasım üzerine üzümün kat‘ idüb evine götürmüş sû‘âl olunmasın taleb iderim deyücek mezbur Hacı Kasımdan sû‘âl olunduk da ikrâr idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü’l-hâl

Mehmed Çelebi bin Hüseyin, Mehmed bin Ali, Hasan bin Hüseyin, Mehmed bin Bayram ve gayruhum.

Belge 308

Akyol mahallesinden Ferhad camii imamı Mehmed bin Mahmud’un vakıf çeşmesini adı geçen kimseler tarafından sarf edildiğini belirtmesi hususunda.

Oldur ki Akyol mahallesinden Ferhad camii imamı Mehmed bin Mahmud mahfil-i şer‘i şerifden ahali-i mahalleden Hacı Mehmed bin Tengri verdi ve Yakub bin Musa ve el-Hac Ali bin Sündük ve Ahmed bin Ali Çavuş ve gayriler mahzarında da‘vâidüb merkumun kimesneler cami‘i mezburun ta‘mirine mütevelliden olan vakıf akçesini cümle kabz idüb sarf itmek istidaneden beş altun İbrahim bin Kasımın vakfı vardır beher hafta bir hazar-ı şerif talak idüb vakf idüb cami‘i mezburun imamına şart itmişdir şer‘le taleb iderim didikde gıbbe’s-sû‘âl merkumun kimesneler vech-i meşruh üzre imam-ı mezbur Mehmed bi’l-müvâcehe tasdik idüb meblağ-ı mezburdan beş altun vakf-ı merkumın şart-ı vakfı üzre imam-ı mezbur Mehmed beher hafta bir hatm-i şerif-i salavat idüb rehinû’l-mal itmek üzre hükm olunub vâki‘i hâl bi’t-taleb kayd-ı sicil olundu tahriren fi gurre-i Rebi‘û’l-evvel sene erbaa ve elf.

Şühûdü’l-Hâl

....bin Ahmed, Üstad Kalendder bin Abdül vehhab, İbrahim bin Sefer, Hasan bin Hüseyin ve gayruhum.

Sayfa 208**Belge 309**

Tıslaki mahallesinden Hacı Kasım bin Kenan'ın ölen amcasının oğludan irsle kalan kıyafetlerini talep etmesi hususunda hüccet.

Yevmü'l-ahadü'l-mübârek fi 6 Şehr-i Rebi'ü'l-evvel sene erbaa ve elf.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki mahalle-i Tıslakiden Hacı Kasım bin Kenan meclis-i şer'a gelüb Yusuf bin Abdullah mahzarında iddia kılub nezbur Yusufun yanında müteveffi ammun-oğlu Şah Hüseyinin bir köhne kaftan ve bir atlas ve bir feracesi vardır taleb iderim deyücek gıbbe's-sû'âl ve akîbû'l-inkâr talebû'l-beyyine beyyineden acizim yemin eylesin didikde mezbur Yusuf yemin billah idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed Çelebi bin Hüseyin, Mehmed bin Ali, Mehmed bin Bayram ve gayruhum.

Belge 310

Kanalıcı mahallesinden Mustafa bin Ali'nin karındaşı tarafından Aişe ile nikahlandırılması hususunda.

Oldur ki nefsi Ayntabdan mahalle-i Kanalıcıdan Mustafa bin Ali mahfil-i şer'agelüb kız karındaşı Aişe tarafından vekâlet-i sabite olan Osman bin Receb mahzarında takrir-i kelâm kılub mezbure Aişeyi nikahladım alub hâlâ mihr-i mukaddemi ve mihr-i mü'ehhirive nafaka-i iddet vesâ'ir hukuk-ı şer'iyyesinden feragat idüb zimmeti ibrâr ve iskat itmek üzre ben dahi üç talak boşadım deyücek mezbur Osman tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Osman bin Ahmed, Yusuf bin Ceren, Mehmed bin Ahmed, Ömer Çelebi bin Hacı Hamza ve gayruhum.

Belge 311

Ömer Çelebi bin Hacı Hamza'nın Veli bin Mansur'dan on yedi pare hakkını talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki Ömer Çelebi bin Hacı Hamza mahfil-i şer‘a Veli bin Mansur mahzarında takrir-i kelâm kılub mezburda dokuz altun on yedi pare hakkım vardır talebi derim deyüb sû‘âl olundukda ikrâr idüb edâsına hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Monla Hasan bin Mahmud, Mehmeed bin Ali, Cafer bin Hasan ve gayruhum.

Belge 312

Harar karyesinden Hacı Kaya bin Durak’ın İlyas bin Satılmış’a değirmenini üç seneye kiraya vermesi hususunda hüccet.

Oldur ki karye-i Harardan Hacı Kaya bin Durak mahfil-i şer‘a gelüb İlyas bin Satılmış mahzarında ikrâr idüb karye-i mezburede vâkî‘ ma‘lu metü’l-hudud iki göz değirmeninin bir gözün üç seneye yüz seksen altuna icâreye virüb zikr olunan yüz seksen altını bi’t-tamam alub kabz eyledim didikde mukırr-ı mezburın ikrâr-ı meşruhin mukırrû’l-mezkûr İlyas tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed bin Hacı Ahmed, Mehmed bin Ali, Mehmed bin Bayram, Monla Hasan bin Mahmud, Seyyid Ali bin Seyyid Hasan mahalle-i Zincirli, Seyyid Kasım bin Seyyid Mehmed Yazıcık ve gayruhum.

Belge 313

Vefat eden Haydar’ın eytamında Muhsin bin Şemseddin’in yüz yirmi altın hakkını talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki bundan akdem vefat iden Haydarın eytamına vasi olan Muhsin bin Şemseddin mahfil-i şer‘a gelüb sabıka eytâm-ı mezburın vasisi olan Ömer bin Ahmed mahzarında iddia kılub mezbur Ömerde vasisi olduğım eytâmın yüz yigirmi altın hakkı vardır taleb iderim deyücek bi’l-müvâcehe mezburdan sû‘âl olunduk da ikrâr idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hasan Çelebi bin Monla Ali, Mehmed Çelebi bin Hüseyin, Mehmed bin Ali, Mehmed bin Bayram ve gayruhum.

Sayfa 209**Belge 314**

Süleyman Selim'in Mehmed Ali'de olan altın hakkını talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki Hacı Süleyman bin Selim mahzarında mahfil-i şer'ide Mehmed Ali mahzarında iddia kılub mezburda ekmek bahasından yedi altın hakkım vardır talep iderim deyücek Mehmed Aliden sû'âl olundukda inkâr ile cevap virüb mezbur Hacı Süleyman dan beyyine talep olundukda acizim yemin eylesin didikde mezbur Mehmed Ali yemin billah idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Monla Hasan bin Mahmud, Mehmed Çelebi bin Hüseyin, Mehmed bin Ali, Mehmed bin Bayram, ve gayruhum.

Belge 315

Yenhi mahallesinden olup vefat eden eytamın vasiliğine Muhsin bin Şemseddin'in atanması hususunda hüccet.

Yevmü'l-sebtü'l-mübârek fi 7 Rebi'û'l-evvel sene erbaa ve elf.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından Yahni mahallesi sakinlerinden bundan akdem vefat iden sadrın eytamına vasi olan Muhsin bin Şemseddin mahfil-i şer'ide eytâm-ı mezburın sabıka vasi olan Ömer bin Ahmed mahzarında iddia kılub mezbur Ömer vasi olduğım eytamın bir doru kırsığın ortakdan alub yenüb helâk eyledi şer'a sû'âl olunmasın talep iderim deyücek mezbur Ömerden sû'âl olundukda eytâm-ı mezburın zimmetinde olan akçesinin cem'a yenüb helâk oldu didikde kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed Çelebi bin Hüseyin, Mehmed bin Ali, Mehmed bin Bayram, Hasan Çelebi bin Monla Ali ve gayruhum.

Belge 316

Seng mahallesinden Abdurrahim bin Hacı Abdurrahman Şemseddin Ahmed’de olan üç altın hakkını talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Sengden Abdurrahim bin Hacı Abdurrahman mahfil-i şer‘a gelüb Şemseddin Ahmed mahzarında takrir-i kelâm kılub mezburda altmış üç altın hakkım olub on üç altunun kabz idüb bakî zimmetinde elli altunım kalub zikr olunan elli altuna tarih-i sicilden bir sene va‘de virdim ve meblâğ-ı mezbur mukabelesinde mahalle-i Cevizlicede sakın olduğım ma‘lumetü’l-hudud evimi ...nam mevzi‘de dahi ma‘lumetü’l-hudud olan altı yüz aded tiğek bağın dahi bey‘ eyledi şer‘a sû‘âl olunub sicil olunmasın taleb iderim deyücek bi’l-müvâcehe mezbur Şemseddin den sû‘âl olunduk da vech-i meşruh üzre tarih-i kitabdan bir sene va‘de ile elli altun deynim olub meblâğ-ı mezkûr mukabelesinde zikr olunan ev ile bağımı rehin vaz‘ eyledim didik de kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü’l-Hâl

Zor Beğ bin Resul, Baba Aşık bin Mehmed, Hacı Abdi bin Hacı Küçük, Hasan Ali bin Hacı Piri ve gayruhum.

Belge 317

Hacı İsmail bin Sübhan verdi ve Hasan bin Mustafa’nın Eyüboğlu mahallesinde vefat eden Ali bin Ebubekir’in varisleriyiz demeleri hususunda.

Oldur ki nefis-i Maraşdan Hacı İsmail bin Sübhan verdi ve Hasan bin Mustafa mahfil-i şer‘ide takrir-i kelâm kılub bundan akdem Eyüb-oğlu mahallesi sakinlerinden vefat iden Ali bin Ebubekirin biz vâris-i ma‘rufi olub vâris-i ma‘rufi olduğumuz ahaliyi velâyek ma‘lumlarıdır hazır olan Müslümanlardan tefhis olunub tahrir olunmasın taleb ideriz didiklerinde mahalle-i mezbureden Meded bin Resul ve Aşık bin Mehmed ve Ahmed bin Sıdika ve Abdi bin Hacı Hamza ve Durmuş bin Yusuf ve Hacı Ebubekir bin Mehmedden sû‘âl olundukda mezburan Hacı İsmail ve Hasan müteveffâ-yı mezbur Alinin vâris-i ma‘ruflarıdır deyü haber virdiklerinde mezburan Hacı İsmail ve Hasan talebiyle kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü’l-Hâl

Mehmed Çelebi bin Hüseyin, Hasan Çelebi bin Monla Ali, Mehmed bin Ali, Mehmed bin Bayram ve gayruhum.

Belge 318

Adı geçen kimselerin Maraş sancağına kefalet etmeleri hususunda.

Budur ki el-Hac Hamza bin Mehmed ve el-Hac Mehmed bin el-Hac Kasım ve el-Hac Mehmed bin ... el-Hac Mehmed bin el-Hac Kasım Maraş sancağına ve hazır-ı mala ve ihzarına Hüseyin bin Abdullah kefalet sahiha-i şer'îye tahriren fi evâ'il-i Rebi'û'l-evvel sene erbaa ve elf.

Şühûdü'l-Hâl

...Mehmed Kalkancı, Ali bin Ali, el-Ha Mehmed bin Ali ve gayruhum.

Sayfa 210

Belge 319

Hacı Ali bin Karainci'nin Mehmed'in eşi Ali bin Kör'den on beş gurusunu talep etmesi hususunda.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab sakinlerinden Hacı Ali bin Karainci nam kimesnenin hatunı meclis-i şer'ide emin olan Mehmed Ali bin Kör mahzarında da'vâ idüb bi-vech ve bilâ-sebeb asla mezbur ile alakamız yoğ iken havalesine tutdurub şer'î şerif on beş gurusı aldı şer'le talep iderim sû'âl olunsun didikde gibbe's-sû'âl mezkûr Mehmed Ali müteveffâ ruhunda hakkım var idi şer'le isbat itmeden on beş gurusı mezkûr Hatundan alub kabz itdim deyü ikrâr ve i'tirâf idüb ikrârı muceble meblağ-ı mezkûr hükm olunub kayd-ı sicil olundu. Tahriren fi evasıt-ı şehri Rebi'û'l-evvel sene 1004.

Şühûdü'l-Hâl

İ'lâmû'l-ulema ... Ahmed Efendi, emirü'l-ümerâ'il-kirâm Feyzullah Paşa, ...

Belge 320

Kör mahallesinden Meryem binti Mehmed'in Ahmed'le nikahlanması hususunda.

Yevmü'l-ahadü'l-mübârek fi 8 Rebi'û'l-evvel sene erbaa ve elf.

Oldur ki mahalle-i Körden Meryem binti Mehmed mahfil-i şer'a gelüb takrir-i kelâm kılub meclisde hazır olan karındaşım Ebubekir ben sağır iken Ahmed nam kimesneye fuzuli nikâh eylemiş hâlâ hanemde oturur iken balığ oldum mezburın fuzuli eylediği nikâhı fesh eyledim didikde kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed bin Halil, Mehmed Çelebi bin Hüseyin, Mehmed bin Ali ve gayruhum.

Belge 321

Durmuş bin Hasan'nın hizmetkarı olan Yusuf oğlu Mehmed Hasan'ın esbablarını talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki Durmuş bin Hasan mahfil-i şer'a gelüb ...Yusuf bin Ahmed mahzarında takrir-i kelâm kılub bundan akdem mezbur Yusufun oğlu Mehmed Hasan Ağa nam kimesnenin yanında hizmetkârı olub firar idüb işbu meclisde hazır bir köhne bir kırmızı tava ve bir köhne ...sancaklu ferace ve bir sersaletül bend ve bir kırmızı telgiz mezbur Hasan Ağanın olub mezbur Hasan Ağa bana mektub gönderüb ben dahi mektub mucebince zikr olunan esbabları mezbur Yusufdan alub kabz eyledim deyüb mezbur Yusuf tasdik idüb kayd-ı sicil olundı.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed Çelebi bin Hüseyin, Mehmed bin Ali, Monla Hasan bin Mahmud ve gayruhum.

Belge 322

Vech-i tahrir-i huruf oldur ki haliyânefs-i Ayntab da Mahmud-oğlu hizmet kârım olub firar idüb bir kısa beğlü ferace ve bir kırmızı dolama ve bir tülbend ve bir kırmızı tekiz alub gidüb ...işbu hamil-i varaka Turmuş nam kimesneyi canibimizden vekil eyledik mezkûr oğlanı buldukda zikr olunan esbabı alub kabz ide.

Hasan Çavuş

Belge 323

Ayntab da Şehreküstü mahallesinden Hacı Azad'ın evine girilip kıyafetlerinin çalınması hususunda.

Oldur ki hâlâ Ayntab mukata'âsına nazır olan Mustafa Çelebi mahfil-i şer'a gelüb karye-i Kürttden Durak bin Ramazan mahzarında takrir-i kelâm idüb bundan akdem nefsi-i Ayntab da Şehreküstü mahallesinde Hacı Azad nam kimesnenin evine girüb külli esbabı sirka olunub karye-i mezbureden Kara Hasan nam kimesne alub mezbur Durakın evine getirüb tahbis olunsun deyü mezbur Durakın avreti bir cevap ile işbu meclisde hazır karye-i mezbureden Hasan nam kimesnenin evine eyledüb evvel gece mezbur Hasanın külli esbabı ve akçesiyle sirka olunub zikr olunan esbabdan sû'âl olunmasın taleb iderim didikde gibbe's-sû'âl Hasan el-mezbur cevap virüb mezbur Durakın avreti iki ferace ve iki gömlek ve bir tülband ve bir halhal ve iki ...ve beş makrame ve bir kuşak bir çuval içine koyub senin evinde dursun deyü getirüb benim avretim Elife teslim eyledi evvel gece evimiz yarılıb bizim dahi.

Sayfa 211

Belge 324

Kostaki mahallesinden Hamza bin Hacı Ali'nin emime girip bulgur kazan ve teştinin çalındığını iddia etmesi hususunda.

Oldur ki mahalle-i Kostakiden Hamza bin Hacı Ali mahfil-i şer'a gelüb Ebubekir bin Abdülkadir mahzarında iddia kılub işbu sene erbaa ve elf Rebi'û'l-ahirinin yigirmi altıncı gecesi evim yarılıb on keyl bulgur ve bir kazgan ve bir teşt sirka olunubmezbur Ebubekirdir şer'asû'âl olunmasın taleb iderim deyücek bi'l-müvâcehe mezbur Ebubekirden sû'âl olundukda inkâr ile cevap virüb ...hâli mahalle-i mezbure ahalisinden Hacı Abdurrahman bin İbrahim ve Hacı Mehmed bin Hacı Ali ve Ali bin Ömer ve Şaban bin Hacı Ebubekir ve Abdülgani bin Hacı Ömer ve Hasan bin Aliden sû'âl olundukda mezbur Ebubekir ...adamı değildir mahallimizde sakin olduğına dahi rızamız yokdur her zaman mahallemizden evacla semâniderler deyü ihbar itdiklerinde hâlâ şehir subaşı olan Durak subaşı mahzarında ketb olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Cafer bin Hasan, Monla İbrahim bin Mehmed Sıdkı, Mevlana Mustafa Çelebi bin Abdülhalim Efendi, Mehmed Ağa bin Şah Velid ve gayruhum.

Belge 325

Ahmed bin Mehmed'in Zeyneb binti Mehmed'den on üç altın hakkını talep etmesi hususunda.

Oldur ki Ahmed bin Mehmed mahfil-i şer'a gelüb Zeyneb binti Mehmed mahzarında takrir-i kelâm kılub mezburda on üç altunım vardır talep iderim deyücek gıbbe's-sû'âl mezbure dört altın ikrâr idüb mezbur Ahmedden beyyine talep olundukda udul-i müsliminden Ali bin Mehmed ve Satılmış bin Mustafa hazıran olub mezbure Zeyneb bizim huzurumuzda mezbur Ahmede sekiz altın deynim vardır deyü ikrâr eyledi hasbunallah şahidleriz didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabulde vâkî' olub kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed Çelebi bin Hüseyin, Hasan bin Hüseyin, Mehmed bin Ali, Mehmed bin Nayram ve gayruhum.

Belge 326

Fethullah bin Hacı Ramazan'ın Ali bin Kasım'dan iki kuruş hakkını talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki Fethullah bin Hacı Ramazan mahfil-i şer'a Ali bin Kasım ihzâr idüb mezburda iki kuruş hakkım vardır talep iderim deyücek gıbbe's-sû'âl ve'l-inkâr ve talebü'l-beyyine udûl-i müsliminden Mehmed bin Hacı Hamza ve Mehmed bin Halil vech-i meşruh üzre şehâdet idüb şehâdetleri hîn-i kabulde vâkî' olub kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

El-mesbuk

Belge 327

Zeyd, Ömer ve Bekir'in tımarlarını bir seneye kiraya vermeleri hususunda hüccet.

Yevmü'l-hamsü'l-mübârek.

Zeyd ile Ömer ve Bekir ze‘âmın ve bağı han bâcından ta‘yin olunan tımarını bir seneye iki yüz on beş altına isticâr idüb altı ay tasarruf itdiklerinden sonra fesh-i murâd eyleyeler şer‘a feshe kadir olurlar min-ba‘d buyurla. Allahû-alem.

Belge 328

Kastal mahallesinden Yusuf bin Ali ve Mehmed bin Mustafa’nın deb bağhane bacında altı ay tasarruf ettikleri hususunda.

Oldur ki nefis-i Ayntab mahallâtından Kastal mahallesinden Yusuf bin Ali ve Mehmed Ali bin Mustafa meclis-i şer‘i şerif-i nebevide deb bağhane bâcından tımar sahiblerinin başları Mehmed Çavuş ve Kanber Ağa müvâcehelerinde takrir-i kelâm kılub bundan akdem altı aydır zıkr olunan debbağhane bâcın bir seneye iki yüz on beş altına isticâr idüb altı ay tasarruf itmiş idik lâkin icâr-ı şer‘i olmayub feshe kadir olduğunda yedimizde fetevâ-yı şerife olmağın işbu sene erbaa ve elf Cemaziye’l-evvelisinin üçüncü gününden fetevâ-yı şerife mucebince isticârları şer‘i olmağın feragat idüb fesh itdikdikleri ecilden ber-muceb fetevâ-yı şerife isticarları şer‘i olmağın feragatleri sicil-i mahfuza kayd olundu.

Şühûdü’l-Hâl

El-Hac Mehmed ibn-i el-Hac Ramazan Attar, Mehmed bin İshak, Ebubekir bin Mehmed mahalle-i Seng, Mehmed bin Bayram.

Belge 329

Süleyman bin Mustafa’nın Hamza bin Hacı Dürer’den bir kuruş hakkını talep etmesi hususunda.

Oldur ki Süleyman bin Mustafa mahfil-i şer‘ide Hamza bin Hacı Dürer mahzarında takrir-i kelâm kılub mezburda bir guruşım vardır talep iderim deyüb sû‘âl olunduk da ikrâr idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü’l-Hâl

El-mezburun.

Belge 330

Kad-kefil el-Hac Receb el-Hac Mehmed Ali ibni Ramazan bi’t-taleb kethüda kaim-i makam mir-livâ-i Ayntab min-talebe ihzâra.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed bin Ali, Mehmed Çelebi bin Hüseyin, Mehmed Ağa bin Şah Velid, Mehmed bin Bayram ve gayruhum.

Belge 331

Tövbe mahallesinden Mehmed bin Hacı Receb'in Ebubekir'de olan elli üç altınını talep etmesi hususunda.

Oldur ki mahalle-i Tövbeden el-Hac Mehmed bin Hacı Receb mahfil-i şer'a gelüb Ebubekir bin Ahmed mahzarında takrir-i kelâm kılub mezbur Ebu bekirde elli üç altun hakkım vardır talep iderim deyücek bi'l-müvâcehe mezburdan.

Sayfa 212

Belge 332 (belge 331'in devamı)

Kırk beş altun ikrâr idüb ziyâdesin inkâr idüb mezbur Hacı Mehmedden beyyine talep olunduk da udul-i müsliminden el-Hac Hüseyin bin Ahmed ve el-hac Muhsin bin el-Hac Hamza hazıran olub mezbur Ebubekir bizim huzurımızda mezkûr el-Hac Mehmede elli üç altun deynim vardır deyü ikrâr eyledi hasbunallah şâhidleriz didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabulde vâkî' olub kayd-ı sicil olundı.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed Çelebi bin Hüseyin, Mehmed bin Ali, Hasan bin Hüseyin, Cafer bin Hasan, Mahmud Çelebi bin Ali, Mehmed bin Bayram ve gayruhum.

Belge 333

Debbağhane tımarına mutasarrıf olan Ahmed Çelebi'nin üç seneye yıllık iki yüz altına Yusuf bin Abdullah'a kiraya vermesi hususunda.

Yevmü'l-cum'atü'l-mübârek

Fi 3 şehr-i Rebi'û'l-evvel sene erbaa ve elf.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki debbağhaneden tımara mutasarrıf olan Ahmed Çelebi tarafından Abdi Ağa ve kıdvetü'l-emâcid Halil Ağa tarafından Mehmed subaşı meclis-i şer'i şerif-i nebevide mahalle-i İbn-i Körden Yusuf bin Abdullah müvâcehesinde ikrâr idüb zikr olunan debbağhanede ...dellâliyeyi işbu sene erbaa ve

elf Cemaziye'l-evvelisinin gurreinde üç seneye yıllık iki yüz altuna mezbur Yusuf a icâreye virdik her üç ayda bir yevmü'l-kıst icâre akçesi virme küzre deyücek müste'cir-i mezbur vech-i meşruh üzre icâre-i mezbureyi kabul idüb bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Fethi Çelebi bin Şeyh İbrahim, Monla Hasan bin Mahmud, Mehmed Ağa bin Şah Velid, Mehmed bin Bayram ve gayruhum.

Belge 334

Ayntab kaymakamı Ali kethüdaya Ramazan bin Abdullah'ın kefil olması hususunda.

Oldur ki kaim-i makam-ı mir-livâ-i Ayntab Ali kethüda zide-kadrehu tarafından mahall-i kazâda Ramazan bin Abdullah feragat idüb kefil olundukda Ale'n-necar mahallesinden Bekir Ahmed bin Hamza kefil oldu.

Şühûdü'l-Hâl

El-mesbuk.

Belge 335

Ayntab kaymakamına Mehmed bin Dur Ali ve Ali bin Halil'in kefil olması hususunda.

Oldur ki kaim-i makam-ı mir-livâ-i Ayntab ale'l-had etrafında lâ-hayn mahall-i kazâda Mehmed bin Durali ve Ali bin Halil nam kimesnelerin nefislerine kefil taleb itdikde Ale'n-necar mahallesinden mezbur Mehmede el-Hac Hamza bin Bali ta'yin-i bi'l-teftiş oldu ve mezbur Aliye mahalle-i mezkûrdan Mehmed ...Resul kefil-i bi'l-teftiş olub kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

El-mesbuk.

Belge 336

Ahmed bin Mustafa'nın Hasan bin Köşker'den dört gurusunu talep etmesi hususunda.

Oldur ki Ahmed bin Mustafa mahall-i kazâda Hasan bin Köşker mahzarında iddia kılub mezburda dört gurusım vardır taleb iderim deyüb sû'âl olundukda hazır olub lâkin edâ itdim deyüb isbata mevkut kaldı.

Şühûdü'l-Hâl

El-mesbuk

Belge 337

El-Hac Hüseyin ibn-i el-Hac Mehmed'in el-Hac Ahmed'den çuka bahasında on dokuz buçuk altını talep etmesi hususunda.

Oldur ki el-Hac Hüseyin ibn-i el-Hac Mehmed meclis-i şer'î şerif-i nebevide el-Hac Ahmed Şahkulu müvâcehesinde iddia kılub mezbura çuka bahasında on dokuz buçuk altunım vardır taleb iderim deyüb sû'âl olundukda altı kırmızı altun ile elli gurus on dokuz buçuk altuna bir seneye müddet-i ileyh çuka devridüb müddeti ihlâl itmeden yine ehl-i malını kendüye edâ ve def' itdim didikde gıbbe's-sû'âl ve'l-inkâr ve talebü'l-beyyine udul-i müsliminden Sıdkı bin Hasan ve Ömer bin Konevi nam kimesneler li-ecli'-ş-şehâde hazırân olub mezbur el-Hac ...bizim huzurumuzda merkum el-Hac Ahmedde olan çuka bahası bi't-tamam ahz ve kabz itdim deyü ikrâr itdi hasbunallah şahidleriz didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabulde vâkî' olub bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

El-mesbuk

Belge 338

Boyacı mahallesinden adı geçen kimselerin Mustafa Çelebi'ye kefil olmaları hususunda.

Oldur ki mahalle-i Boyacıdan Hacı Kemal bin Mehmed ve Hacı Hasan bin Ali ve Yusuf bin Muhsin ve Ömer bin Hacı Şaban meclis-i şer'a hazıran olub Mahmud Çelebi bin Hüseyin mahzarında ale'l-hak ikrâr idüb mezbur Mahmud Çelebinin nefesine ve hîn-i talebde ihzarına kefil olduk didiklerinde ebnâ-i sipahiyandan Yusuf Beğ tarafından hüsn-i talebiyle ketb olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Ali Kaya, Mehmed Ağa bin Hacı Hamza, Abdullah Çelebi bin Hacı Uğurlu, Mehmed Çelebi bin Hüseyin ve gayruhum.

Belge 339

Halil bin Hacı Çerkes'in Abdurrahman bin Ebubekir'den üç altını talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki Halil bin Hacı Çerkes mahfil-i şer'î de Abdurrahman bin Ebubekir mahzarında takrir-i kelâm kılubmezburda üç keyl buğday bahasından üç altunım vardır taleb iderim deyücek mezburdan sû'âl olundukda iki altun aldım deyüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hasan Çelebi bin Hüseyin, Mehmed bin Ali, Mehmed Çelebi bin Hüseyin, Mehmed bin Bayram ve gayruhum.

Sayfa 213**Belge 340**

Ali Kaya bin Ebubekir'in Allahverdi bin Mustafa'ya davası olmadığı hususunda.

Yevmü'l-sebtü'l-mübârek fi 5 şehr-i Cemaziye'l-evvel sene erbaa ve elf.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Ali Kaya bin Ebubekir mahall-i kazâda Allah verdi bin Mustafa mahzarında ikrâr idüb validem Ceybe mezbur Allah verdi bin ...varmış idi mübârek el-mesbukdan da'vâm ve nizâ'ım yokdur didikde mezburdan tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Kara Veli ibn-i el-Hac Çerkes, Mehmed Çelebi bin Hüseyin, Mahmud bin Mahmud ve gayruhum.

Belge 341

Tahtalı medresesi mütevellisi Şeyh Abdülhalim tarafından tımarını Abdülbaki'ye kırk beş paraya icareye verdiği hususunda hüccet.

Oldur ki Tahtalı medresesinin evkafına müteveli olan Şeyh Abdulhalim tarafından Monla Hasan bin İbrahim mahfil-i şer'a gelüb Abdülbaki bin Hacı Ömer mahzarında ikrâr idüb Uzun bazar davâkî' evkaf-ı mezburun bir bâb tacir dükkânın ayda mezbur Abdül bakiye kırk beş pareye icâreye virdim deyücek mukırr-ı mezburun ikrâr-ı meşruhın mukırrû'l-mezkûr Abdülbaki tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Monla Kasım bin Hacı Yakub, Monla Hasan bin Mahmud, Mehmed Ağa bin Şah Velid ve gayruhum.

Belge 342

Pervane Çavuş'un adı geçen kimseler tarafından katl etmek istemeleri hususunda.

Oldur ki kaim-i makam-ı mir-livâ-i Ayntab fahrû'l-akrân Ali kethüda tarafından Hacı Mustafa mahfil-i şer'a gelüb mahalle-i Yazıcıkdan Kasım bin Seyyid Mehmed mahzarında iddia kılub işbu meclisde hazır olan bir çift altun yaldızlı üzengi ve birkaftan ve birPervane Çavuşın olub bundan akdem mezbur Çavuş karye-i Kantardan gelürken karye-i Nafaki kurbunda mezbur Seyyid Kasım ba'zı kimesneler ile mezbur Çavuşı katl itmek kusurına yolu üzerine varub katli demeyüb vurub mecruh idüb etin alur mürâr idüb ba'deâti ıtlak idüb cümle zimmetinde alub sonra gece ile evvel üzerine gelüb evinde katl eylemişdir hâlâ zikr olunan üzengi ile ...ve kaftan Ammu mahallesinden Neccar Ömer nam kimesnenin ondan çıkıdı şer'le sû'âl olunub muceb-i edâ olunmasın taleb iderim deyücek bi'l-müvâcehe mezbur Seyyid Kasımdan tefhis olundukda cevab virüb karye-i Kantardan dört nefer kimesne ve karye-i Alıcıdan Abdülgani ve Ebubekir ve bir softa ve nefsi-i Ayntab dan Ahmed ve Hacı Yusuf Ağanın oğulları Mahmud Çelebi ve Mehmed Çelebi ve Küçük Ali ve iki nefer hizmetkârları ile karye-i Nefah kurbunda mezbur Çavuşın katl itmek için yolu üzerine varub katl idemeyüb mecruh idüb firâr idüb ba'de eti ıtlak idüb cümle rahatın alub işbu üzengi ileAhmed alub ve ...bin Abdül gani aldı ve ma'dâsın mezburan Mahmud Çelebi ve Mehmed Çelebi aldılar ve kaftanı mezbur Çavuşın ondan Mülayim nam cariyesi ile Haydar subaşı getirüb bana virüb biz dahi gece ile mezbur Çavuşın evi üzerine varub Ahmed ile ben taşrada durub mezburun kimesneler için gidüb mezbur Pervane Çavuşı katl eylediler deyü ikrâr ve i'tiraf idüb ma-vaka' ketb olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mevlana Cafer Efendi, Mehmed Çelebi bin Hüseyin, Mehmed Ağa bin Şah Velid, Seyyid Üveys bin Hoca Ali, Ali bin Mahmud ve gayruhum.

Belge 343

Ammu, Neccar, Yazıcık mahallelerinde adı geçen kimselerin sikkeleri olup görülmesi talebi hususunda.

Oldur ki kaim-i makam-ı mir-livâ-i Ayntab fahrû'l-akrân Ali kethüda tarafından Hacı Mustafa mahfil-i şer'a gelüb takrir-i kelâm kılub Ammu mahallesinden Neccar Ömer ve Yazıcık mahallesinden Seyyid Kasım ibn-i Seyyid mehmed nam kimesnelerin evlerinde akçesi sikkesi olub akçe sikkeleri almış kibel-i

şer'iden varılub görölmesin taleb iderim deyücek kıbel-i şer'iden Mehmed Ağa irsâl olunub varduk da mezbur Ömerin evinden iki akçe sikkesi ve yetmiş buçukmezbur Kasımın evinden dahi eğer kazılmadık sikke ve iki demir ve yanında kırk kalıb pare çıkub kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

El-mesbuk

Belge 344

Mustafa Paşa vakfı mütevellisi Mahmud bin Şükür'ün vakfından bir sene tamamına yüz elli altına kiraya vermesi hususunda hüccet.

Oldur ki Mustafa Paşa evkafına cabi olan Mahmud bin Şükür mahfil-i şer'a gelüb Hacı Mehmed bin Namık ve Mehmed bin İskender mahzarlarında takrir-i kelâm kılub evkaf-ı mezburın vakfından karye-i Zamatusuz turâbında vâkî' bir babsabasız dükkânı dinmekle ma'ruf sene erbaa ve elf Cemaziye'l-evvelinin gurrelerinden bir sene tamamına yüz elli altuna icâreye virüb işbu Hüseyin bin Sadık kefil-i bi'l-mal oldukdan sonra mukırr-ı mezburın ikrâr-ı meşruhın tasdik idüb ketb olundu.

Şühûdü'l-Hâl

El-mesbuk.

Sayfa 214

Belge 345

Şehreküstü mahallesinden Rahime binti... tarafından zevci Ahmed bin Ali'ye kırk aded tiğek bağın intikal etmesi hususunda hüccet.

Yevmü'l-ahadi'l-mübârek fı 6 Şehr-i Cemaziye'l-evvel sene erbaa ve elf.

Oldur ki mahalle-i Şehreküstüden Rahime bintitarafından zevci Ahmed bin Ali mahfil-i şer'a karye-i Hamanusdan Şaban bin Ali mahzarında takrir-i kelâm kılub müvekkilem mezbure Rahimeye karye-i mezbure turâbında vâkî' yigirmi iki aded ceviz eşcarının rebi' hissesi ve kırk aded tiğek bağı müteveffi babasından kendüye intikal idüb hâlâ mezbur Şaban hilâf-ı şer'i tasarruf ider şer'le sû'âl olunub men' olunmasın taleb iderim deyü cekbi'l-müvâcehe mezbur Şabandan tefahhus olundukda cevap virüb zikr olunan rebi' hisse ile bağı işbu meclis sağır Monla Mehmedden iki altun iştirâ eyledi mezbureye babasından intikal eylediğin bilmezim didik de mezbur Ahmedden beyyine taleb olundukda udul-i müsliminden bu sefer Yakub ve Hamza bin Allah verdi hazıran olub zikr olunan ceviz eşcarının rebi'

hissesi ile bağ-ı mezbureye babasından intikal eyledi hasbunallah şahidleriz didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabulde vâkî' olup kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Kılıç Halil bin İbrahim, Mehmed Çelebi bin Hacı Hamza, Mehmed Çelebi bin Hüseyin, Mehmed Ağa bin Hüseyin, Mehmed Ağa bin Şah Velid ve gayruhum.

Belge 346

Emine binti Mustafa'nın akrabam yok diyerek Bayezid nam kimsenin evinde kaldığı hususunda.

Oldur ki Emine binti Mustafa mahfil-i şer'a gelüb takrir-i kelâm kılub nefsi-i Ayntabda akraba ve müteallikatım olmayub işbu Bayezid nam kimesnenin evinde sakin olmağa izn-i taleb iderim deyüb yevmi iki pare nafaka ile mezburun onda durmağa izn virilüb ketb olundu.

Şühûdü'l-Hâl

El-mesbuk.

Belge 347

Adı geçen kimselerin Ali bin Ramazan'a kefil olmaları hususunda.

Oldur ki Ahmed bin Ali ve Hacı Hamza bin Mahmud ve Hacı Ebubekir bin mezbur ve Cuma bin Hüseyin meclis-i şer'a gelüb Ali bin Ramazan mahzarında ikrâr idüb mezburun nefsin e dahil-i taleb ihzarına kefil olduk deyüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

El-mesbuk.

Belge 348

Tarla-yı atik mahallesinden Hacı Ramazan ibn-i Hasan'ın babasından irsle intikal eden mallarını sattığı hususunda.

Oldur ki mahalle-i Tarla-yı Atikden Hacı Ramazan ibn-i el-Hac Hasan meclis-i şer'i şerif-i nebeviye gelüb Hacı Mustafa bin Hacı Mahmud mahzarında ikrâr ve i'tiraf idüb urub bazarda vâkî' Babacıkhan dinmekle ma'ruf handan müteveffî babamdan bana irsle intikal iden on sehimde bir sehim şer'iiyemi mezbur Hacı Mustafaya on guruşa bey'ibât ile bey' idüb ve meblâğ-ı mezkûrî bi't-tamam ve'l-ikmâl bundan ahz ve kabz idüb ba'de'l-yevm keyfe-ma-yeşâ mutasarrıf olsun didikde mukırr-ı mezburun ikrâr-ı meşruhin mukırrû'l-mezkûr Hacı Mustafa tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şurâya hükm olunub ketb olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mahmud Beğ bin Hüseyin Beğ, Hacı Halil bin Apar, Mehmed bin Cuma, Hacı Şaban bin Hacı İshak ve gayruhum.

Belge 349

Ölen Davud'un eytamına vasi olarak Mehmed bin İbrahim'in atanması hususunda.

Oldur ki müteveffî Davudun eytamına vasi olan Mehmed bin İbrahim mahfil-i şer'ide dahi Hızır veled-i Yanık mahzarında takrir-i kelâm kılub mezbur Hızırda vasi olduğım eytamın kumaş bahasından seksen üç altun hakkım vardır taleb iderim deyücek bi'l-müvacehe mezbur dahi Hızırdan sû'âl olunduk da ikrâr idüb muceb-i ikrâr ile meblağ-ı mezkûrın edâsına hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed bin Hüseyin, Mehmed bin Ali, Mehmed bin Bayram, ve Yusuf bin Mehmed ve gayruhum.

Belge 350

Ramazan bin Mustafa'nın İbrahim Beğ'den elli bir buçuk altınını talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki Ramazan bin Mustafa mahfil-i şer'a gelüb İbrahim bin Hacı Mehmed mahzarında takrir-i kelâm kılub mezbur İbrahim Beğimiz senden elli bir buçuk altun hakkım vardır taleb iderim deyücek bi'l-müvâcehe mezbur İbrahimden sû'âl olunduk da ikrâr idüb muceb-i ikrâr ile meblağ-ı mezkûrın edâsına hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Osman bin Hacı Mehmed, Abdülgani bin Mehmed, Mehmed Ağa bin Şah Velid ve gayruhum.

Sayfa 217

Belge 351

Şehreküstü mahallesinden Hasan bin Hüseyin'in Karlu bin Hasan'da babasının yirmi bir altınını talep etmesi hususunda hüccet

Oldur ki mahalle-i Şehreküstüden Hasan bin Hüseyin mahfil-i şer'ide Karlu bin Hasan mahzarında takrir-i kelâm kılub mezburda babamın yiğirmi bir altını alub fevt olub bana intikal idüb meblağ-ı mezkûrdan üç keyl buğday ile bir gurus aldım bâkîsi zimmetindedir taleb iderim deyücek bi'l-müvâcehe mezburdan sû'âl

olundukda on altı altun deynim olub on keyl buğday virdim didikde mezbur Hasan inkâr idüb.

Şühûdü'l-Hâl

Hasan bin Hüseyin, Ali bin Mahmud, Turmuş bin Ali, Mehmed bin Bayram, Monla Hasan bin Mahmud ve gayruhum.

Belge 352

Kanalıcı mahallesinden Receb bin Hüseyin'in zevcesi Fatma binti Hüseyin'e mihrini vermesi hususunda.

Oldur ki mahalle-i Kanalıcıdan Receb bin Hüseyin mahfil-i şer'ide zevcesi Fatma binti Hüseyin mahzarında ikrâr idüb mezbure ile adem-i zindegânım olmağın mezbure mihr-i mukaddem ve mihr-i mü'ehhirferagat idüb ve nafakasına bedel işbu oğlum sağır Hüseyin silecek oldu didikde mukırr-ı mezburun ikrâr-ı meşruhın mukırrû'l-mezkûr Fatma tasdik idüb sıhhate hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed bin Bayram, İbrahim bin Mehmed, Durmuş bin Mehmed, Ali bin Mehmed ve gayruhum.

Belge 353

Sengoğlu mahallesinden Hacı Numan binti Kara Hasan'ın şehir kurbunda olan eşcar tarlasını satışı hususunda hüccet.

Yevmü'l-isneynü'l-mübârek

Vech-i tahrir-i sicil budur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından Sengoğlu mahallesinden Hacı Numan binti Kara Hasan tarafından husus-ı ati'û'z-zikr için udul-i müsliminden Kasım bin el-Hac Şaban ve el-Hac Hasanşehâdetleri ile huzur-ı şer'î mahzarında vekâleti sabit olan el-Hac Yusuf bin Abdullah mahall-i kazâya gelüb mezburenin zevci el-Hac Hamza ibn-i el-Hac Mehmed müvâcehesinde vekâlete ikrâr ve i'tirafidüb şehir kurbunda vâkî bir kıt'aeşcar-ı müsemmere-i muhtelifeyi müştamil bağçe ki bir canibi el-Hac Abdi ile el-Hac Mustafa mülkleri vâkî tarafı tarîk-ı âmm ile mahdud olan bağçeyi müvekkilem mezbure merkum el-Hac Hasan bey'ibât ile bey' idübkabz itmiş ve teslim-i bey' kılub tasarrufında idi lâkin yine müvekkilem mezbure zikr olunan bağçeyi içinde olan kaimû'l-usul on dib ceviz eşcarı ile bundan akdem on iki senedir yüz elli altuna zevci merkum el-Hac Hamzaya bey'ibât kat'î ile bey' idüb semeni mezkûrın yüz altun müşteri mezbur yedinden kabz idüb bakî kalan elli altun ata'allul hâlâ mezburenin sakın olduğu merkum Hacı Mehmedin cümle-i mezkûrede vâkî kıblesi ve garbi yine mezbur el-

Hac Hamza mülki ve şimâlitarîk ile mahdud olan bir Kifâyet mikdarı heva ile almış idi hâlâ sû'âl olunub sicil olunmasın talebi derim deyücek vekil-i mezburın ikrâr-ı meşruhın merkum el-Hac Hamza vücâhen ve şifahen tahkik idüb sıhhat-i bey' ve ikrara hükm olunduktan sonra bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

El-Hac Halil ibn-i el-Hac Yusuf, Ali Kaya ibn-i el-Hac Hamza, İbrahim bin Tengriverdi, el-Hac Halil bin Yusuf mahalle-i Şehreküstü, Mehmed bin Ali ve gayruhum.

Belge 354

Sengoğlu mahallesinden el-Hac Hasan bin el-Hac Mehmed'in şehir kurbunda olan eşcar bahçesinin satışı hususunda hüccet.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından Sengoğlu mahallesinden el-Hac Hasan bin el-Hac Mehmed meclis-i şer'î şerif-i nebevide el-Hac Ali ibn-i Yunus müvâcehesinde ikrâr ve i'tiraf kılub şehir kurbunda vâkî bir kıt'aeşcar-ı müsemmere-i muhtelif ve on bir dibkai mû'l-usul ceviz eşcarları ile bir canibi el-Hac Abdi ve el-Hac Mustafa mülkleri ve üç tarafı tarik-ı âmm ile mahdud olan bağçenin ve ceviz eşcarlarının nısf hisse-i şayi'ini üç yüz altmış altuna mezbur el-Hac Aliye bey'ibât kat'î ile bey' itdim ve semeni mezkûrî bi't-tamam ve'l-ikmâl müştêra mezbur yedinden ahz ve kabz itdim ba'de'l-yevm nısf hisse-i mezkûreye keyfe-mâ-yeşâ mutasarrıf olsun didikde bey'imezkûrî nikrâr-ı meşruhın müşteri merkum vücâhen tasdik ve şifahen tahkik eyledikten sonra sıhhat-i bey' ve şurâya hükm olunub bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

El-mesbuk.

Belge 355

Davud bin Veli'nin Mardin'de beş yüz aded tiğek bağını yirmi altına Murad'a satışı hususunda hüccet.

Oldur ki Davud bin Veli mahall-i kazâdamahzarında ikrâr idüb kazâ-i Mardinde vâkî iki kıt'a ma'lume tü'l-hudud beş yüz tiğek bağını yigirmi altuna mezbur Murada bey'ibât ile bey' itdim ve semeni mezkûrî bi't-tamam ve'l-ikmâl müşteri mezburunda ahz ve kabz itdim didikde mukırr-ı mezburın ikrâr-ı meşruhın mukırrû'l-mezkûr vücâhen ve şifahen tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şurâya hükm olunub kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Es-Seyid Abdülhalim bin Abdullah, el-Hac Ömer bin el-Hac Mehmed, Hüseyin bin Mehmed ve gayruhum.

Sayfa 216

Belge 356

Şarkıyan mahallesinden Aşura binti Ali'nin Hacı Hamza'da olan hakkını talep etmesi hususunda.

Oldur ki mahalle-i Şarkıyandan Aşura binti Aliden mahfil-i şer'a Hacı Hamza bin Mehmed mahzarında takrir-i kelâm kılub mezbur Hacı Hamzada yüz yiğirmi altun hakkım olub meblağ-ı mezkûrın yiğirmi altunun alub kabz idüb bakî zimmetinde yüz altunım kaldı talebi derim deyücek bi'l-müvâcehe mezbur Hacı Hamzadan sû'âl olundukda ikrâr idüb ve lâkin bi't-tamam virüb zimmetinde bir aakçe ve birce hakkı kalmadı didikde mezbure Aşura inkâr idüb mezbur Hacı Hamzadan beyyine talep olundukda udul-i müsliminden Yusuf bin Yakub ve Ali bin Ebubekir ve Osman bin İbrahim hazırın olub mezbure Aşura bizim huzurumuzda mezbur el-Hac Hamzada yüz yiğirmi altun hakkım var idi bi't-tamam alub kabz idüb zimmetinde bir akçe hakkım kalmadı deyü ikrâr eyledi bu ikrarına hasbunallah şahidleriz didiklerinde şehâdetler ihîn-i kabul de vâkî' olub kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed Çelebi bin Hüseyin, Mehmed bin Ali, Fethi Çelebi bin İbrahim, Mehmed Ağa bin Şah Velid ve gayruhum.

Belge 357

Kızıllı karyesinden Mehmed bin Midhat'ın Hacı Selvi'den intikal eden hakkını talep etmesi hususunda.

Oldur ki karye-i Kızıllıdan Mehmed bin Midhat mahfil-i şer'a gelüb Hasan bin Ali mahzarında ikrâr idüb ammum Hacı Selviden bana intikal itmiş karye-i Narlıca kurbun da vâkî' bir kıt'a iki yüz aded tiğek bağın kıblesi Abdullah bağı ve şarkî Karakoz bağı ve şimâlive tahribi dere ile mahdud olan bağımı mezbur Hasana on dört altuna bey'ibât ile bey' idüb ve meblağ-ı mezkûrı bi't-tamam alub kabz itdim deyücek mukırr-ı mezburın ikrâr-ı meşruhın mukırrû'l-mezkûr Hasan tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şurâya hüküm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Şeyh Ali bin Hacı Hüseyin, Seyyid Ahmed bin Hazal, Hacı Bayram bin Yakub, Abdülgani bin Hacı Yakub ve gayruhum.

Belge 358

Eblehan mahallesi sakinlerinden olan Allahverdi bin Mustafa'nın vefatından sonra mülkünün çocukları arasında paylaşılması hususunda.

Yevmü'l-salisü'l-mübârek fi 8 Cemaziye'l-evvel sene erbaa ve elf.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki nefsi-i Ayntab mahallâtından Eblehan mahallesi sükkânından sahibü'l-hayrat ve'l-hasenat Allahverdi bin Mustafa nam kimesne meclis-i şer'î şerif-i nebevide ikrâr-ı sahih-i şer'î ve i'tirâf-ı sarîh mer'î kılub mahalle-i mezkûreye çarşusunda vâkî' kible ve şimâli ve garbi benim mülküm ve şarkî tarîk-ı âmm ile mahdud bir bâb çift ekmek fırını kendü nefsim adam hayatda oldukça ben tasarruf olub vefatımdan sonra evladıma ve evlad-ı evladıma vakfıtdim tabaka-i akâde mevcud olan oğullarım ile kızlarım ale'l-seviye hassa ile defterlüm vefat itdikden sonra evladı hisse almayub evlad-ı zekûrım mutasarrıf ola batnen ba'de batnin ve karnen ba'de karnin ve evlâd-ı zekûrımın evladı mütekarrız oldukdan sonra karındaşlarım tasarruf idüb vefatından sonra evlad-ı zekûrı mutasarrıf ide batnen ba'debatnin ve karnen ba'de karnin ...sefil ve evlad-ı mütekarrız oldukdan sonra hameyn-i şerifeynde sâkin olan fukaraya vakf ola deyü mütevellî nasbitdiği karındaşı Mustafaya vakf-ı mezburı teslim idüb ol-dahi kabz itdikden sonra vakf-ı mezbur ve kabzında rücu iden kemâğan yine mülküne imâm-ı azâm kul-ı şerifleri üzre ıtlak itmek murad irdiğinde müteveffî mezbur muhasa meidübimâ meyn-i emin kul-ı şerifleri üzre hakim ol-vakitde lüzum-ı vakfa hakim taleb itdikde hakimû'l-vakfdan imâameyn-i hümayun kul-ı şerifleri üzre canib-i vakfı evvel ve ahiri görüb lüzum-ı vakfa hükm-i sahih ile imdi hukemâ ... bedel eba'de-mâ ...

Şühûdü'l-Hâl

El-Hac Nuh ibn-i el-Hac Hüseyin, Monla Abdurrahman bin Monla Mehmed, Monla Hasan ibn-i Monla Ali, Mehmed Çelebi ibn-i el-Hac Hüseyin, Bestan Çavuş bin Mehmed, el-Hac Ömer bin el-Hac Mehmed, Pir Ahmed bin İsa ve gayruhum.

Belge 359

Mustafa bin Pir Ali'nin Hamza bin İsa'dan üç altın hakkını talep etmesi hususunda.

Oldur ki Mustafa bin Pir Ali mahfil-i şer'a Hamza bin İsa nam kimesne mahzarında takrir-i kelâm kılub mezburda üç altın otuz yedi pare hakkım vardır

taleb iderim deyüb bi'l-müvâcehe mezburdan sût'âl olundukda ikrâr idüb edâsına hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed Çelebi bin Hüseyin, Mehmed bin Ali, Mehmed bin Bayram, Seyyid Üveys bin Ali ve gayruhum.

Sayfa 217

Belge 360

Kayser mahallesinden Hatun binti Mahmud'un adı geçen klimselerden hakkının araştırılmasını istemesi hususunda.

Oldur ki şehir subaşı olan Mustafa subaşı mahfil-i şer'a mahalle-i Kayserden Hatun binti Mahmud mahzarında takrir-i kelâm kılub mezbure Hatunun evine dâ'im na-mahrem gidübider imiş ahvâl-i mahalle-i mezkûre hakkından tefahhus olunmasın taleb iderim deyüb mahalle-i mezbureden Hacı Mehmed bin Hacı Ali ve Hüseyin bin Musa ve Ali bin Hacı Çerkes ve Hamza bin Muhsin ve Hacı Ahmed bin Hasan ve Hüseyin bin Hacı Mehmedden sût'âl olundukda mezbure Hatun birolub daim evine ...girüb çıkar deyü ihbar itdiklerinde kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed Beğ bin Hüseyin, Mehmed bin Bayram, Mehmed Ağa bin Şah Velid, Ali bin Mahmud, Mahmud Çelebi bin Ali ve gayruhum.

Belge 361

Müteveffî Hamza'nın sağır oğulları ve kızlarının babalarının terekesini paylaşmaları hususunda.

Oldur ki karye-i Nefaniden Mustafa bin Mirza mahfil-i şer'a gelüb oğlu müteveffî Hamzanın sağır oğulları Mehmed ve sağıre kızı Fatma taraflarından Halime binti Derviş mahzarında takrir-i kelâm kılub karye-i mezbure turâbın da vâkî' bir kıt' yüz yigirmi adet tarla eşcarı bir tarafı Şah kulu ve bir tarafı Mehmed ve bir tarafı Pınar ve bir tarafı tarîk ile mahdud olan bağçeyi ve yine karye-i mezbure turâbında vâkî' bir kıt'ama'lumetü'l-hudud olan sâkin olduğım evimi mezburun Mehmed ve Mustafa ve Fatmaya hibe ve temellük ve teslim eyledim deyücek bi'l-müvâcehe mezbure Halime zikr olunan iki kıt'a nar bağçesin ve evi vesayete aldı kabz ve kabul eyledim deyü tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Kara Mehmed bin Halil, Mehmed Ağa bin Şah Veli, Cafer bin Hasan, Monla Hasan bin Mahmud ve gayruhum.

Belge 362

Zimmi için veled-i Murad'ın on yedi altın hakkını talep etmesi hususunda.

Oldur ki zimmi için veled-i Murad mahfil-i şer'a gelüb Ramazan bin Mehmed mahzarında takrir-i kelâm kılub mezburda on yedi altunım vardır talep iderim deyücek bi'l-müvâcehe mezburda sû'âl olundukda ikrâr idüb muceb-i ikrâr ile meblağ-ı mezkûrın edâsına hükm olunub kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

el-mesbuk.

Belge 363

Tarla-yı Atik mahallesi sakinlerinden Hacı Ramazan bin Hacı Hasan'ın babasından irsle kalan hissesini sattığı hususunda.

Oldur ki mahalle-i Tarla-yı Atikden Hacı Ramazan bin Hacı Hasan mahfil-i şer'ide Hacı Mustafa bin Hacı Mahmud mahzarında ikrâr idüb Uzun bazarda vâkî Bayacık hanı dinmekle ma'ruf handan müteveffî babam el-Hac Hasandan irs-i şer'le bana intikal yigirmi dört kıratda üç kırat hisse-i şer'iyemi mezbur Hacı Mustafaya on guruşa bey'ibât ile bey' idüb ve meblağ-ı mezkûrı yedi gurusu alub kabz itdik didikd emukırr-ı mezburun ikrâr-ı meşruhın mukırrû'l-mezkûr el-Hac Mustafa tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şûrâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mahmud Beğ bin Hüseyin Beğ, Mehmed bin Cuma, Hacı Şaban bin Hacı İshak, Hasan Çelebi bin Monla Ali, Hacı Halil bin Bayram ve gayruhum.

Belge 364

Abdi bin Ahmed'in Osman veled-i Kadir'den beş altın hakkını talep etmesi hususunda hüccet.

Yevmü'l-erbaa'il-mübârek fi şehr-i Cemaziye'l-evvel sene erbaa ve elf.

Oldur ki Abdi bin Ahmed mahfil-i şer'ide Osman veled-i Kadir mahzarında takrir-i kelâm kılub mezburda beş altunım vardır talep iderim deyüb bi'l-müvâcehe mezburdan sû'âl olunduk da ikrâr idüb edâsına hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed Çelebi bin Hüseyin, Mehmed Çelebi bin Hacı Sunullah, Mehmed bin Ali, Mehmed bin Bayram ve gayruhum.

Belge 365

Hüseyin bin Hasan'ın Ahmed bin ...da yirmi altın hakkını talep etmesi hususunda.

Oldur ki Hüseyin bin Hasan mahfil-i şer'ide Ahmed bin ...mahzarında takrir-i kelâm kılub mezburda yigirmi altunım vardır taleb iderim deyücek gıbbe's-sû'âl ikrâr idüb edâsına hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Ali bin Hakim, Monla Hasan bin Mahmud, Hacı Abdurrahman bin Hacı Hamza.

Belge 366

Mehmed bin Abdülgani'nin Ali bin Kalender'e yüz kancık merkebi üç altına sattığı hususunda hüccet.

Oldur ki Mehmed bin Abdülgani mahfil-i şer'a Ali bin Kalender mahzarında ikrâr idüb işbu meclisde hazır yüz kancık merkebi mezbure sevk mülûkâtda üç altuna bey' idüb akçesin aldım deyüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

El-mezburun.

Sayfa 218**Belge 367**

Cuma bin Hüseyin'in İbrahim bin Güneş'den doksan beş kilo buğdayını talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki Cuma bin Hüseyin mahfil-i şer'a gelüb İbrahim bin Güneş mahzarında takrir-i kelâm kılub mezburda doksan beş keyl buğdayım vardır taleb iderim deyücek bi'l-müvâcehe mezburdan sû'âl olundukda ikrâr idüb edâsına hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed bin Ali, Mehmed bin Bayram, Mehmed Çelebi bin Hacı Sunullah, Mehmed Ağa bin Şah Velid ve gayruhum.

Belge 368

Cuma bin Deyn'in İbrahim bin Güneş'den yirmi üç kilo arpasını talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki Cuma bin Deyn mahfil-i şer'ide İbrahim bin Güneş mahzarında takrir-i kelâm kılub mezburda yigirmi üç keyl arpa vardır taleb iderim deyüb sû'âl

olundukda ikrâr idüb ve lâkin on iki killesin feragat idüb bâkîsi zimmetimdedir
deyüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

El-mesbuk.

Belge 369

Cuma bin Hüseyin'in İbrahim bin Güneş'den otuz kilo küşnesini talep etmesi hususunda.

Oldur ki Cuma bin Hüseyin mahfil-i şer'ide İbrahim bin Güneş mahzarında takrir-i kelâm kılub mezburda otuz keyl küşne hakkım vardır taleb iderim deyüb sû'âl olunduk da ikrâr idüb.

El-mezburun.

Belge 370

Cuma bin Hüseyin'in İbrahim bin Güneş'den on üç altın hakkını talep etmesi hususunda.

Oldur ki Cuma bin Hüseyin mahfil-i şer'ide İbrahim bin Güneş mahzarında takrir-i kelâm kılub mezburda on üç altınım vardır taleb iderim deyüb mezburdan sû'âl olunduk da ikrâr idüb edâsına hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

El-muhalif.

Belge 371

Cuma bin Hüseyin'in İbrahim bin Güneş'den yirmi altın hakkını talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki Cuma bin Hüseyin mahfil-i şer'ide İbrahim bin Güneş mahzarında takrir-i kelâm kılub mezburda öküz bahasından yiğirmi altınım vardır taleb iderim deyücek bi'l-müvâcehe mezburdan sû'âl olundukda eğer öküzlerin virdim yiğirmi altını viresiz deyüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

El-muhalif.

Belge 372

Mervane karyesinden Ömer bin Derviş Ali'nin bahçesini Hayme Hatun'a sattığı hususunda hüccet.

Yevmü'l-hamsû'l-mübârek fi 11 Cemaziye'l-evvel sene erbaa ve elf.

Oldur ki karye-i Mervaneden Ömer bin Derviş Ali meclis-i şer'i şerif-i nebeviye gelüb mahalle-i Şhreküstüden fahrû'l-hazerât Hayme Hatun tarafından

Piri bin Mehmed mahzarında ikrâr ve i'tirâf idüb karye-i mezbure turâbında vâkî' bir kıt'a eşcâr-ı müsemmere-i muhtelifa bağçe ki iki tarafı Seyhan meyve bahçesi ve iki tarafı taîk ile mahdud olan bahçenin sülüs hissesi benim olub hâlâ zikr olunan salis hissesi tasarrufın mezbure Hayme Hatun yiğirmi altı altuna bey'ibât kat' ile bey' idüb ve meblağ-ı mezkûrîbî't-tamam yedinden alub kabz itdim ba'de'l-yevm keyfe-mâ-yeşâ mutasarrıf olsun didikde mukırr-ı mezburın ikrâr-ı meşruhın mukırrû'l-mezkûr Piri tasdik idüb tarafeynden icâre ve kabul ve kabz ve ikbaz bulunmağın sıhhat-i bey' ve şurâya hükm olunub kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Halil bin Mahmud, Hamza bin Receb, ...bin Abdullah, Mustafa bin Mehmed, Monla Mahmud Çelebi ibni Hayreddin ve gayruhum.

Belge 373

Şeyh Hamam vakfına müteveli olan Hasan bin Abdullah'ın hamamı Ali bin Yusuf'a on paraya icareye vermesi hususunda hüccet.

Oldur ki Şeyh Hamamın evkafına müteveli olan Hasan bin Abdullah mahfil-i şer'a gelüb Ali bin Yusuf mahzarında ikrâr idüb zikr olunan hamamı mezbur Aliye yevmi on pareye icâreye virüb hergün icâr akçesin virmek üzre deyücek mukırr-ı mezburın ikrâr-ı meşruhın mukırrû'l-mezkûr Ali tasdik ve icâreyi kabul idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mevlâna Mehmed Efendi, Seyyid Üveys bin Harac Ali, Monla Hilal bin Receb, Ömer Beğbin Hacı Mehmed ve gayruhum.

Belge 374

Mehmed bin Durak'ın Ahmed bin Celeb verdi'den on altın ve üç para hakkını talep etmesi hususunda.

Oldur ki Mehmed bin Durak mahfil-i şer'a gelüb Ahmed bin Celeb verdi mahzarında takrir-i kelâm kılub mezbur Ahmedde bekmez bahasından on altın ile on üç pare hakkım vardır talep iderim deyücek bi'l-müvâcehe mezbur Ahmedden sû'âl olundukda inkâr ile cevap virüb mezbur Mehmedden beyyine talep olundukda beyyineden acizim yemin eylesin didikde mezbur Ahmed yemin billâh idüb ma-vaka' kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed Çelebi bin Hüseyin, Mehmed bin Ali, Mehmed Ağa bin Şah Velid ve gayruhum.

Sayfa 219

Belge 375

Eblehan mahallesinden Aişe binti Mehmed'in Esmâ binti Receb'den adı geçen esbab ve eşyaları kendisine hibe ettiği hususunda hüccet.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki mahalle-i Eblehandan Aişe binti Mehmed nam Hatun meclis-i şer'ide validesi Esmâ binti Receb mahzarında ikrâr ve i'tiraf idüb mezbure validem Esmaya iki yorgan yüzü ve bir köşeli yasdık ve iki nakkaş minder ve üç aded yüz yasdığı ve bir dülbend örtüsü ve iki boğça ve bir sini ve bir leğen ve bir merkeb ve bir ak ...ve bir kırmızı makrame zikr olunan esbabları kendüye hibe ve temellük ve teslim idüb meclisde hibede hib ede kabz ve teslim itdididikde makrame-i mezburenin ikrâr-ı meşruh asımukırr'n-lehü'l-mezkûre Esmâ vüçâhen ve şifâhen tasdik ve tefahhus eyledikde sıhhate hibe ve temellüğe hükm olunub bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Seyyid Üveys bin ...Ali, Monla Hasan bin Mahmud, el-Hac Hızır bin Hasan, Ali bin el-Hac Mahmud, Mehmed Çelebi bin Hüseyin ve gayruhum.

Belge 376

Şehreküstü mahallesinden Mehmed bin Ömer'in Ahmed bin Ali'den kırk iki altın hakkını talep etmesi hususunda hüccet.

Yevmü'l-ahadü'l-mübârek fi 13 şehr-i Cemaziye'l-evvel sene erbaa ve elf.

Oldurki mahalle-i Şehreküstüden Mehmed bin Ömer mahfil-i şer'a Ahmed bin Ali mahzarında takrir-i kelâm kılubmezburda kırk iki altın hakkım olub meblağ-ı mezkûrınıyğirmi yedi altunınkabzidüb bâkî on beş altunım kaldı taleb iderim deyücek bi'l-müvâcehe mezbur Ahmedden sû'âl olundukda ikrâr idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed Çelebi bin Hüseyin, Mehmed bin Ali, Mehmed bin Bayram, Mehmed bin Bayram, Mehmed Ağa bin Şah Velid ve gayruhum.

Belge 377

Mahmud bin Hacı Ahmed'in Hacı Ahmed bin Hacı Ali'ye adı geçen mülklerini sattığı hususunda hüccet.

Oldur ki Mahmud bin Hacı Ahmed mahfil-i şer‘a Hacı Ahmed bin Hacı Ali mahzarında ikrâr idüb mahmiye-i Ayntab mahallâtından Ale’n-necar mahallesinden Abdülhalim ve zevcesi Rabia ve oğlu Mehmedden iştirâ itdiğim mahalle-i mezkûrede vâkî kibleşi tarîk-ı âmm ve şarkî Abdurrahman mülki ve şimâli mülk tahribi Fethullah mülki ile mahdud olan iki ev ve bir evde bir matbah vüsûli müstemil darı mukaddema bir yeniçeriye bey‘ itdikden sonra ikame itmiş idik hâlâ zikr oluna dârı cümle tevâbi‘i ve levahik ve kâffe-i ...ile yüz altuna mezbur Hacı Ahmedde bey‘i bât ile bey‘ idüb ve meblağ-ı mezkûr bi’t-tamam ve’l-ikmâl yedinden alub kabz itdim didikde mukırr-ı mezburın Hacı Ahmed tasdik idüb sıhhat-i bey‘ ve şurâya hükm olunub kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü’l-Hâl

Mehmed Çelebi bin Hüseyin, Yusuf Çelebi bin Hacı Halil, Abdalbaki bin Hacı Uğurlu ve gayruhum.

Belge 378

Hacı Arab bin Şah Veli ve İlyas bin Cuma’nın Hacı Satılmış bin ...nın kefil olması hususunda hüccet.

Oldur ki Hacı Arab Şah bin Veli ve İlyas bin Cuma mahfil-i şer‘a gelüb Hacı Satılmış binmahzarında ikrâr idüb mezburın nefsine ve hîn-i talebde ihzarına kefil olduk didiklerinde Mehmed subaşı mahzarında ketb olundu.

Şühûdü’l-Hâl

Hacı Mehmed bin Hacı Ramazan, Derviş bin Hacı Mustafa, Hasan Çelebi bin Monla Ali, Mehmed Çelebi bin Hüseyin ve gayruhum.

Belge 379

Ammu mahallesi sakinlerinden el-Hac Yusuf’un vefat etmesiyle Isbaturın’da olan altı yüz adedtiğek bağını adı geçen kimesneler tarafından paylaşılması hususunda.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından Ammu mahallesinden el-Hac Mustafa ibn-i el-Hac Yusuf meclis-i şer‘ide karındaşı Taceddin müvâcehesinde takrir-i kelâm kılub babam el-Hac Yusuf hal-i hayatında fevt olduğu tarihe gelince on ay mukaddem karye-i Isbaturın türabın da vâkî altı yüz aded tiğek bağ ki kibleşi Kara Ali Kaya bağı ve şarkî Hacı Ramazan bağı ve şimâli Davudoğlu bağı ve garbi Hüseyin bağı ve karye-i Gezhin turâbında vâkî Çek bağı dinmekle ma‘ruf bin aded tiğek bağ ki kibleşi arz-ı hâliye ve şarkî Hacı Emin ve şimâli Kara Ali bağı ve garbı Haydar Ali bağı ve yine karye-i mezkûre türabında vâkî el-Hac Musadan alınan altı

yüz aded tiğek bağ ki kıblesi Hızır bağı ve şarkî arz-ı hâliye ve şimâli tarîk-ı âmm ve garbi yine arz-ı haliye ve karye-i Semaven turâbında vâkî' bir kıt'ayer ki kıblesi dedem-oğlu yeri ve şarki Harem yeri ve şimâli Koca Mehmed yeri ve garbi arz-ı hâliye ve karye-i İsbatırın turâbında vâkî' el-Hac Mehmed yerinde bir ceviz ağacı ve karye-i Semavende Kasarcıoğlu cevizi dinmekle ma'ruf bir ceviz ağacı ve mahall-i Kocadan alınan bir ceviz ağacı ve Attar el-Hac Mehmed ileyh ortaklık altı ceviz ağacının rebi' ve dedem-oğlu Mehmed ileyh on altı aded ceviz ağacının rebi'i ve yine dedem-oğlu ile dokuz aded ceviz eşcârının nısfı ve el-Hac Musa ile beş aded ceviz eşcârının nısfı ve bir hissenin nısfı ve bir baş kazganı ve mahalle-i mezkûrede vâkî' sâkin olduğım matbah üzerinde olanve kifâyet mikdârı çul ve pul ile kıblesi Taceddin evi ve şarkî tarîk-ı âmm ve şimâli tarîk-ı âmm ve tahribi el-Hac Abdülkerim evi ile mahdud olan tabaka ve sabıkû'z-zikr bağlar ve arz ve ceviz eşcarı ve mağara ve kazganı beş yüz altuna bana bey'-i bât ile bey' idüb semeni el-Hac Mezid-oğlu el-Hac İbrahim olan beş yüz altuna deynine babam el-Hac Yusuf havale idüb ben dahi meblağ-ı mezkûrî bi't-tamam merkum el-Hac İbrahime virüb teslim itdim didikde

Sayfa 220

Belge 380 (379'un devamı)

Gıbbe's-sû'âl ve'l-inkâr ve talebü'l-beyyine udul-i müsliminden el-Hac Mehmed Şah ibn-i el-Hac Mehmed ve el-Hac Kasım bin Emin el-Hac Abdülkadir li-ecli's-şehade hazıran olub edâ-i şehâdet-i şer'îye kılub bundan akdem on aydır merkum el-Hac Yusuf hâl-i hayatında zikr olunan bağları ve ceviz eşcârını ve arazi ve ...ve kazganı ve tabaka-i kifâyet mikdârı havlu ve yol ile oğlu mezbur el-Hac Mustafaya işbu yüz altuna bey'-i bât ile bey' idüb ve semeni mezkûrî el-Hac Mezid-oğlu el-Hac İbrahimle olan beş yüz altun deyni için havâle itdi hasbunallah şahidlerizşehâdetleri dahi ideriz didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabulde vâkî' olub mucelele hükm-i birle işbu vesika ketb ve tahrir olundu.

Şühûdü'l-Hâl

El-Hac Osman bin ..., el-Hac Abdullah bin Murad, el-Hac İbrahim bin el-Hac Halil, el-Hac Abdülkerim ibn-i el-Hac Mehmed, el-Hac İbrahim bin Şaban Beğ, Derviş Osman bin Ali Bucak, Derviş Ali bin el-Hac Mustafa, el-Hac Mehmed bin el-Hac Ramazan ve gayruhum.

Belge 381

Zincirlikuyu mahallesinden Hüseyin bin Ali'nin zevcesi Aişe binti Mahmud'a mühr-i müehhir ve mihr-i mukaddemini vermesi hususunda.

Oldur ki mahalle-i Zincirli kuyudan Hüseyin bin Ali meclis-i şer'î şerif-i nebeviye gelüb zevcesi Aişe binti Mahmud mahzarında takrir-i kelâm kılub mezbure Aişe ile adem-i zindegânım olmadığın mihr-i mü'ehhir ve mihr-i mukaddem ve nafaka-i iddet vesâ'ir hukuk-ı şer'îyesinden feragat idüb zimmeti ibrâ ve iskat idüb ve bedel-i sulh bir nesne virüb ben dahi bâ'in talak virüb min-ba'd kendünün bende deynim dahi kendüde asla bir akçe alakamız kalmadı didikde mukırr-ı mezburın ikrâr-ı meşruhın mukırrû'l-mezkûre Aişe tasdik idüb ma-vaka' kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed Çelebi bin Hüseyin, Mehmed bin Ali, Mahmud Çelebi bin Ali, Mehmed Ağa bin Şah Velid, Mehmed bin Bayram ve gayruhum.

Belge 382

Mehmed Çelebi bin el-Hac Sunullah'ınŞ ahkulu bin Ahmed'e mülkünü icareye vermesi hususunda hüccet.

Yevmü'l-sebtü'l-mübârek fi 13 şehr-i Cemaziye'l-evvel sene erbaa ve elf.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Mehmed Çelebi bin el-Hac Sunullah meclis-i şer'a gelüb Şahkulu bin Ahmed müvâcehesinde ikrâr idüb dergâh-ı âli çavuşlarından İsmail Çavuşın Beğ saray kurbunda vâkî' bir bâb ma'lumetü'l-hudud semeni battal ve 'âmal oldukda aşağı hariç sahib-i mülk üzerine oldukda yukarı hariç müste'cir üzerine olmak üzre sene erbaa ve elf Rebi'û'l-ahirinin gurresinde bir yıla yüz otuz altuna mezbur Şahkuluya icâreye virdim didikde müste'cir mezkûr Şahkulu vech-i meşruh üzre mukırr-ı mezburın kelâm-ı tasdik idüb bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed Çelebi ibni el-Hac Hamza, Abdülbaki Çelebi ibni el-Hac Uğurlu, Yusuf Çelebi ibni el-Hac Halil ve gayruhum.

Belge 383

İbn-i Şeker mahallesinden Ebubekir Çelebi ibn-i el-Hac Abdurrahman'ın Yusuf Çelebi'ye altmış altın verdiğini ve bir sene müddet içinde yüz on altın hakkı olduğunu iddia etmesi hususunda.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki İbn-i Şeker mahallesinde Ebubekir Çelebi ibn-i el-hac Abdurrahman meclis-i şer'î şerif-i nebevide Yusuf Çelebi el-Hac Halil müvâcehesinde ikrâr idüb sene erbaa ve elf Rebi'û'l-ahirinde mezbur Yusuf Çelebiye

mukabele-i şer'îye ile bey'-i kâ'id altmış altun virmiş idim ve hâlâ kırk iki altun dahi virüb mukabelesi ile elli altun olur mukaddema virdüğim cem'a bir sene müddet ile yüz on altun hakkım olduğu şer'a sû'âl olunub sicil olunmasın taleb iderim didikde mukırr-ı mezburın ikrâr-ı meşruhin mukırrû'l-mezkûr ikrâr-ı meşruhin mukırrû'l-mezkûr Yusuf Çelebi vücâhen ve şifâhen tasdik ve tefahhus itmeğın bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Monla Hüseyin bin Mehmed, Oğul Beğ bin Hamza, Sıdkı bin Mehmed, Mehmed Beğ bin Hüseyin, Abdülbaki Çelebi ibn-i el-Hac Uğurlu ve gayruhum.

Belge 384

Cabi mahallesinden Veli bin Pir Kulu'nun Ahmed bin Akgüdük'e kefil olması hususunda.

Oldur ki Cabi mahallesinden Veli bin Pir Kulu mahall-i kazâda takrir-i kelâm kılub Malatyadan işbu meclisde hazır Ahmed bin Akgüdük bir kızı evin...vardukçakatırın ulak tutub hancı bâbında emanet vaz' olunmuş idi hâlâ katır-ı mezburteslim olunub ben kefil oldum didikde kefâleti kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

El-mesbuk.

Belge 385

Cevizlice mahallesinden Nefise binti Ahmed'in zevci Mustafa'dan irsle intikal eden hissesini talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Cevizliceden Nefise binti Ahmed mahfil-i şer'a gelüb Cuma bin Mehmed mahzarında takrir-i kelâm kılub müteveffı zevcim Mustafadan irs ile bana intikal iden hissenin ahz ve kabzına mezbur Cumayı vekil-i mutlak nasb eyledim deyücek mukırre-i mezkûrenin ikrâr-ı meşruhasın mukırrû'l-mezkûr Cuma tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Monla Hasan bin Mahmud, Hasan Çelebi bin Hüseyin, Mehmed bin Ali, Molla Ümmet ve gayruhum.

Sayfa 221

Belge 386

Ömer Beğ'in Ahmed bin... da beş altın hakkını talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki fahrû'l-akran Ömer Beğ mahfil-i şer'a gelüb Ahmed bin ...mahzarında takrir-i kelâm kılub mezburda beş altun hakkım vardır taleb iderim deyücek bi'l-müvâcehe mezbur Ahmedden tefahhus olunduk da ikrâr idüb muceb-i ikrâr ile meblağ-ı mezkûrın edâsına hükm olunub kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Mustafa bin İbrahim, Mehmed bin Ali, Hasan bin Hüseyin, Mehmed Çelebi bin Hüseyin ve gayruhum.

Belge 387

Cevizlice mahallesinden Nefise binti Ahmed'in zevci olan Mustafa'dan mihr-i müehhirini talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Cevizliceden Nefise binti Ahmed mahfil-i şer'a gelüb müteveffî Mustafa nam kimesnenin validesi Tatar binti Ali mahzarında takrir-i kelâm kılub mezbur Mustafa zevcim olub zimmetinde kırk altun mihr-i mü'ehhirim vardır taleb iderim deyücek gıbbe's-sû'âl mezbur Tatar cevab virüb mezbure Nefise inkâr ile cevab virüb mezbure Tatardan beyyine taleb olundukda beyyineden acizim yemin itsün didikde mezbure Nefise zikr olunan mihr-i mü'ehhirini zevc-i mezbur Mustafa hibe itdüğüne yemin billâh eyledikden sonra zikr olunan yigirmi altun mihr-i mü'ehhirine bedel iki aded tencere ve iki sahan ve bir don kazganı ve bir leğence ve bir kilim ve bir yorgan ve bir döşek ve bir halı ve iki sandık ve bir çift küçük küpe mezbure Nefiseye virilüb ma-vaka' bi't-taleb ketb olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Monla Hasan bin Mahmud, Mehmed çelebi bin Hüseyin, Mehmed bin Bayram, Hasan Çelebi bin Hüseyin, Monla Emin bin İmam ve gayruhum.

Belge 388

Zeynel Abidin ibn-i Hacı Kasım'ın Ali bin Hacı Veli'den otuz kuruş hakkını talep etmesi hususunda.

Oldur ki Zeynel Abidin ibn-i Hacı Kasım mahfil-i şer'a Ali bin Hacı Veli mahzarında takrir-i kelâm kılub mezburda otuz guruş hakkım olub sekiz guruş nalub baki yigirmi iki guruşım kaldı taleb iderim deyücek bi'l-müvâcehe mezbur Aliden sû'âl olundukda yigirmi bir guruş ikrâr idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

El-muhalif.

Belge 389

Cevizlice mahallesinden Nefise binti Ahmed'in Dülük turabında yüz aded tiğek bağını oğlu Mustafa'ya vermesi hususunda.

Oldur ki Tatar binti Ali meclis-i şer'î şerif-i nebeviye gelüb mahalle-i Cevizliceden Nefise binti Ahmed tarafından nech-i şer'î üzre vekâleti sabit olan Cuma bin Mehmed mahzarında takrir-i kelâm kılub karye-i Dülük turâbındavâkî' bir kıt'a ma'lumetü'l-hudud yedi yüz adedtiğek bağın işbu yüz aded tiğek müteveffî oğlum Mustafanın olub iki yüz aded tiğek benim olub hâlâ zikr olunan bağ-ı mezbur Cumanın müvekkilesi mezbure Nefise hilâf-ı şer'î tasdik idüb şer'le sû'l olunub men' olunmasın taleb iderim deyücek bi'l-müvâcehe mezbur Cumadan tefahhus olunduk da cevap virüb mezbure Nefise müteveffâ-yı mezburun zevcesi olub müteveffâyı mezbur hâl-i hayatında iken müvekkilem mezbure Nefisenin bir altun zincirin bey' idüb bahâsı ile zikr olunan bağ-ı mezburı Nefise için aldı didikde mezbure Tatar inkâr ile mezbur Cumadan beyyine taleb olundukda udul-i müsliminden el-Hac Ali bin Hacı Zeyneddin ve Mustafa bin Hasan hazıran olub müteveffâ-yı mezbur hâl-i hayatında iken bizim huzurımız da mezbure Nefisenin bir altun zincirin bey' idüb bahası ile mezbure Nefise için zikr olunan bağ-ı iştirâ eyledim deyükrâr ve i'tirâf eyledi hasbunallah şâhidleriz şehadet dahi ideriz didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabulde vâkî' oldukdan sonra işbu vesika tahrir olunub taleble yedine def' olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Monla Hasan bin Mahmud, Mehmed Çelebi bin Hüseyin, Mehmed bin Ali, Hasan Çelebi bin Hüseyin, Mehmed bin Bayram ve gayruhum.

Belge 390

Kızılhisar mahallesi sakinlerinden el-Hac Mehmed bin Ramazan'ın nar ağacı bahçesini mezburan Ahmed ve Hüseyin'e temellük ve teslim etmesi hususunda

Yevmü'l-ahadi'l-mübârek fi 14 şehr-i Cemaziye'l-evvel sene erbaa ve elf.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki karye-i Kızılhisar tahtanide el-Hac Mehmed bin Ramazan meclis-i şer'î şerif-i nebevide oğlu oğulları el-Hac Mehmed bin el-Hac Ali ve Hüseyin bin Hamza müvâcehelerinde ikrâr ve i'tirâf idüb karye-i mezkûre turâbında vâkî' bir kıt'a su basar bu ki kıblesi Cuma ve şarkî tarîk ve şimâli İsmail ve garbı tarîk ve nehir ve yine karye-i mezkûre turâbında vâkî' on üç baran nar eşcarı kible tarafında vâkî' olan nar ve elma eşcarı ve bağ-ı ve sabıkû'z-zikr iki kıt'a yerin

ale'l-vech tasdik-ı mezburan Ahmed ve Hüseyine hibe ve temellük ve teslim idüb kabul ve kabz ve teslim idildi didikde mukırr-ı mezburun ikrâr-ı meşruhın mukırrû'l-mezkûr Ahmed ve Hüseyin tasdik ve tefahhus itdikde imâmeyn-i kul şerifleri üzerime sıhhat-ı hibe ve temellüke hükm olunub kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mevlana Mehmed el-huttab, el-Hac Hasan bin Sıdkı, el-Hac Mustafa ibn-i el-Hac ibn-i Halim, Gazi Mehmed bin .., el-Hac Abdi bin Kürtünci, el-Hac İbrahim bin el-Hac Halil ve gayruhum.



ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. SİCİLDEKİ BULGULAR VE TARTIŞMA

3.1.SOSYAL AĞIRLIKLIL KUNULAR

3.1.1. Evlilik

Osmanlı Devleti'nde nikaha dair resmi işlemler kadılar tarafından gerçekleştirilmektedir. İslamiyet evlilik ve aile müessesesine çok önem vermiş, hadis-i şeriflerde Müslümanların evlenmeleri teşvik edilmiştir. Osmanlı Devleti'nde genellikle nikâhlar, yeterli ilmi ve dini bilgiye sahip kişiler tarafından kıyılmıştır. İslamiyet de önemli olan tüm islami kurallara uyularak nikahın kıyılmasıdır. Günümüzde kıyılan dini nikah Osmanlı Devleti'nde uygulanan geleneğin devamıdır⁴³.

42 No'lu Ayntâb şer'iyye sicilinde aile hayatı ile ilgili on iki adet belge tespit edilmiştir. Sicildeki 206/303 numaralı belgede⁴⁴, Kürkciyan Mahallesinde Elif ile Ahmed'in Ali ve Satılmış'ın şahitliği ile evlendiği, Elif'in müddetinin bitmesine iki gün kaldığına da şahitlik ettikleri ve bunun kayıt altına alındığı görülmektedir⁴⁵. Şer'i hukuka göre ikinci evliliğini gerçekleştiren kadının iddet süresine dikkat edildiği gerek nikah akdinde ve gerekse bu türden işlemlerde şahitlerin hazır bulunduğu görülmektedir.

3.1.2. Mehir

Ücret anlamına gelen mehir kadının nikahtan önce erkekten talep ettiği para ya da maldır. Kadın bu mehri dilediği gibi harcamakta özgürdür. Evlenirken peşin olarak verilen mehre muaccel, daha sonra verilmesi söz verilen mehre ise müeccel

⁴³ AYDIN, *Türk Hukuk Tarihi*, s.264.

⁴⁴ Değerlendirme kısmında belgeler sayfa numarası/belge numarası şeklinde gösterilecektir.

⁴⁵ A.Ş.S, nr.42, Belge 303.

denir. Kocaya kadına nisbetle daha geniş boşama imkânının verildiği İslam hukukunda mehrin özellikle müeccel mehrin yüksek tutulması halinde boşama hakkının kötüye kullanılmasına önemli ölçüde engel olduğu ve kadına belirli bir ekonomik bağımsızlık sağlama amacına hizmet ettiği söylenebilir⁴⁶.

İncelediğimiz sicilde mehirle ilgili 4 adet belge bulunmaktadır. 205/298 nolu belgede Seng Mahallesinden Mehmed'in zevcesi Bağdad'a nikah akdi sırasında tespit edilen mehri vermediği, Zevcesi Bağdad ise boşanmak istediği için mehrinden feragat ettiği anlaşılmıştır⁴⁷.

İncelediğimiz diğer bir sicilde 221/387 nolu belgede Cevizlice Mahallesinde Nefise, zevci Mustafa'dan Mihri Muahhar'ını istediğini ve zevcinde yirmi altın, iki tencere, iki sahan, bir don kazanı, birleşen, bir kilim, bir yorgan, bir döşek, bir halı, iki sandık, bir çift küçük küpe verdiği kayıt altına alınmıştır⁴⁸. Bu iki belgeden de anlaşılacağı üzere kadınlar mehir haklarından vazgeçebildikleri gibi bu haklarını talep edebilmektedirler. Ayrıca Mehir olarak verilen eşyalarda sadece altın, para değil ev eşyalarında verildiği görülmektedir. Aşağıda ki tabloda sicildeki mehir ile ilgili belgeler tasnif edilmiştir.

Tablo 1. Mehir ile İlgili Belgeler

Sayfa	205	215	220	221
Belge	298	352	381	387
Konu	Mihirden Feragat	Mihirden Feragat	Mihirden Feragat	Mihr-i Müehhirin Talebi

3.1.3. Talak

İslam Hukuk'unda genellikle kocanın isteği ile evlilik müessesesine son verilmesine talak denir⁴⁹. Hâkimin kararına gerek olmadan koca evliliği sonlandırabilir⁵⁰. Evlilik iki şekilde son bulur; fesih ve talak. Fesih, evliliğin söz

⁴⁶AYDIN, Mehmet Akif, "Mehir", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c.28, İstanbul, 2003, s.389,390.

⁴⁷ A.Ş.S, nr.42, Belge 298.

⁴⁸ A.Ş.S, nr.42, Belge 387.

⁴⁹MAYDAER, Saadet, "Klasik Dönem Osmanlı Toplumunda Boşanma", *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2007, c.16, S.1, s.303.

⁵⁰ YILDIZ, Ayntab Şeriyeye Sicilleri 42.Numaralı Defter, s.238-452 Transkripsiyonu, s.208.

kısımında veya ilerleyen sürecinde bir aksaklık oluşması ile kendiliğinden oluşan durumdur⁵¹. Talak ise erkeğin tek taraflı ya da karşılıklı anlaşarak evliliğin bitirilmesidir. Talak kendi içinde üç kısma ayrılır:

- a. Talak-ı ric: erkeğin iddet süresini beklemeden nikah gerekmeksizin zevcesine dönme durumudur,
- b. Talak-ı bain: iddet süresini bekledikten sonra nikah gerektiren ve erkeğe eşine dönme imkânı sunan durumdur,
- c. Talak-ı selase: ‘‘üçten dokuza boş ol’’ diyerek erkeğin eşini geri dönme olmaksızın boşamasıdır⁵².

İncelediğimiz sicilde beş talak belgesi tespit edilmiştir. 42. Numaralı Şer’riyye sicilinde boşanmaların genellikle geçimsizlikten kaynaklı olduğu (âdem-i zindegan) anlaşılmıştır. Bu duruma örnek olarak sicildeki 208/381 numaralı belgede Zincirlikuyu Mahallesi’nde Hüseyin’in ve zevcesi Aişe’nin geçimsizlikten ayrılmak istediği Aişe’nin sırf boşanabilmek için hukuk-i şer’iyyesinden feragat edip bir akçe dahi alakalarının kalmadığı belirtilmiştir⁵³. Aşağıdaki tabloda sicildeki talak belgesi ile ilgili belgeler tasnif edilmiştir. Tablodan gördüğümüz ise Ayntâb yöresinde boşanmanın her çeşidi ile karşılaşıldığıdır.

Tablo 2. Talak ile İlgili Belgeler

Sayfa	153	200	208	220	210
Belge	125	272	310	381	320
Konu	Talak-ı Bain	Aişe’nin İsteği ile Talak-ı Selase	Talak-ı Selase	Talak-ı Bain	Fesih

3.1.4. Nafaka

Kişi kendi masraflarını karşılamak zorundadır. Fakat bu mümkün değilse kan bağı olan kişilerin belirli kurallarla bu kişiye nafaka yükümlülüğü vardır. Nafaka kendi içinde ikiye ayrılır, Usul-Füru nafakası ve akrabalık nafakasıdır. Usul-Füru

⁵¹ARIKAN, *12 Numaralı Ayntab Şer’iyye Sicili’nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi*, (H.1027-1028/M.1618-1619. s.105-204), s.228.

⁵²AYDIN, *Türk Hukuk Tarihi*, s.285-289

⁵³A.Ş.S, nr.42, Belge 125.

nafakası üst soy hısımlarıdır (anne, baba, dede, nine vs.). Akrabalık nafakası ise birbirleri ile evlenmeleri yasak olan akrabalar (teyze, dayı, hala vs.)⁵⁴. Ancak incelediğimiz sicilde bu tarz bir nafaka görülmemiştir.

İslamiyette kadının tüm masrafları kocaya aittir, boşasa bile koca kadının masraflarını karşılamak zorundadır. Eğer koca boşadığı eşinin masrafını karşılamıyorsa kadın nafaka için mahkemeye başvurabilir⁵⁵. İncelediğimiz sicilde üç adet nafaka ile alakalı belge mevcuttur. Eşlerden talep edilen nafaka ile ilgili belge 201/277 de görülmektedir. Hayik mahallesinde Müşar Hatun eşi Abdülvehhab'dan kızı Emine için yirmi iki buçuk pare nafaka istediği ve bununda kabul olunup tasdik olunduğu anlaşılmaktadır⁵⁶.

3.1.5. Vesâyet (Vasilik)

Bir kişinin vefatı üzerine geride bıraktığı yavrularının ya da akıl sağlığı yerinde olmayan kişilerin bakımına mahkeme bir memur atar bu kişiye vasi denir⁵⁷. Vasi sadece geride kalan yavruya bakmakla değil yavrunun mal varlığını kendisi kontrol edecek yaşa gelene kadar idare etmeklede hükümlüdür. İncelediğimiz belgede altı tane vasi, yedi adet irs konusu incelenmiştir. Bunlardan 209/315 numaralı belgede Yenhi mahallesinde vasisi olduğu yetimin kısırağını öldüren kişiden şikayetçi olan Muhsin bunun sual edilmesi ve ücretinin alınmasını talep etmektedir⁵⁸. Bu belgeden de anlaşılacağı üzere vasiler vasisi oldukları çocukların her türlü hak ve hukukunu korumakla mükellefidir.

İrs ölen akrabadan kalan mal, vefat eden bir kimsenin geriye bıraktığı terekesinden evlat ve akrabasından düşen bakiyedir⁵⁹. 208/309 Numaralı belge Tışlaki mahallesinden Hacı Kasım'ın ölen amcası oğlundan irsle kalan kıyafetleri talep etmesi hususundadır. Aşağıdaki tabloda irsle ilgili belgelerin tasnifi yapılmıştır.

Tablo 3. İrs ile İlgili Belgeler

Sayfa	208	214	217	220	116	198	199
-------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

⁵⁴ AYDIN, *Türk Hukuk Tarihi*, s.299-300.

⁵⁵ AYDIN, *Türk Hukuk Tarihi*, s.285.

⁵⁶ A.Ş.S, nr.42, Belge 277.

⁵⁷ AYDIN, *Türk Hukuk Tarihi*, s.285.

⁵⁸ A.Ş.S, nr.42, Belge 315.

⁵⁹ AKTAN, Hamza, "İrs" *TDV İslam Ansiklopedisi*, c.30, İstanbul, 2005, s.143.

Belge	309	348	363	385	9	261	264
İrs	Kıyafet	Sehim	Sehim	Sehim	20 Bin Akçe	15 Altın	Sehim

3.2. MALİ DURUM

3.2.1. Alacak Verecek Davaları (Deyn)

Osmanlı Mahkemeleri sadece davaların çözümlendiği yer olmayıp aynı zamanda noter, belediye ve tapu işlemlerinin halledildiği bir mevkidir. İnsanların alacak, verecek, kira, satış işlemlerini bu mahkemelerde yapmalarının nedeni yaptıkları işlemleri yasal boyuta taşımaktır. Bu mahkemelerden aldıkları Hüccet denilen belge yaptıkları her türlü işlemleri geçerli hale getirirken aynı zamanda kanıt niteliği taşımaktadır. Sicilde sekiz adet satış, dokuz adet kira, otuz iki adet borç, dokuz adet kefil, bir adet hibe içeren belge bulunmaktadır. Satılan ürünler içinde ev, kısrak, dört öküz, tiğek bağı, eşçar bahçesi, yüz merkeb bulunmaktadır. Bu satılan varlıklar bize o dönemin bazı hayvan fiyatları hakkında da bilgi vermektedir. Örneğin 217/366 nolu belgede yüz merkebin fiyatının üç altın olduğu, 203/286 nolu belgede göğ bir kısrakın on sekiz altına satıldığı, 204/289 nolu belgede ise dört öküzün fiyatının yüz on altın olduğu anlaşılmakta ayrıca öküzün merkep ve kısraktan Ayntâb'ta daha çok pahalıya satıldığı görülmektedir. Aşağıdaki tabloda satış ilgili belgeler tasnif edilmiştir.

Tablo 4. Satılan Mal ve Mülkler ile Fiyatları

Sayfa	202	203	204	215	215	217	207	203
Belge	280	286	289	354	355	366	305	288
Satılan Ürün	Beğ Mah. Ev	Kısrak	4 Öküz	Şehir Kurbunda Ceviz Bahçesi	Mardin'de Tiğek Bağı	100 Kancık Merkeb	Mülk	Tövbe Mah. Ev
Fiyatı	115 Altın	18 Altın	110 Altın	360 Altın	20 Altın	3 Altın	107 Altın	45 Altın

Borç, iki veya daha fazla kişi arasında karşılıklı bir edim de bulunmakla sorumlu kılan hukuki süreçtir ⁶⁰. İslam hukukunda borç miras bırakılmaz borcun muhatabı terekedir, tereke dağıtılmadan önce borçları verilir sonra mirasçılara

⁶⁰AYDIN, *Türk Hukuk Tarihi*, s.379.

dağıtılır⁶¹. İncelediğimiz sicilde otuz bir adet borç belgesi bulunmaktadır. 204/292 Numaralı belgede Şhreküstü mahallesinden Mehmet, İdris ve Ali'den kırk keyl buğday, on keyl darı alacağı olduğunu mahkemeye başvurup talep ediyor ⁶² . Bu belgenin yanı sıra borç davalarıyla ilgili 203/287, 205/297 numaralı belgelerin içeriklerinden anlaşılmaktadır ki, para ve altının haricinde buğday ve darı gibi çeşitli emtia borç olarak alınıp verilmektedir. Aşağıdaki tabloda borç ile ilgili belgelerin tasnifi yapılmıştır⁶³.

Tablo 5.Borç ile İlgili Belgeler

Sayfa	Belge	Borç Miktarı	Alacaklı	Verecekli
204	292	40 Keyl ⁶⁴ Buğday ve 10 Keyl Darı	Mehmed	İdris ve Şah Ali
204	293	30Altın	Yahya	Hasan Ali
205	297	2 Kuruş	Hızır	Maksud
207	304	2 Kuruş	Receb	Abdi
207	306	10Altın	Ömer	Hasan ve Mehmed
209	314	7Altın	Süleyman	Mehmed
209	316	3Altın	Abdurahman	Ahmed
211	325	13Altın	Ahmed	Zeynep
211	326	2 Kuruş	Fethullah	Ali
211	329	1 Kuruş	Süleymen	Hamza
211	331	53Altın	Mehmed	Ebubekir
212	336	4 Kuruş	Ahmed	Hasan
212	337	19.5 Altın	Mehmed	Ahmed
212	339	3 Altın	Halil	Abdurahman
214	350	51.5 Altın	Ramazan	İbrahim
215	351	21 Altın	Hasan	Karlu
216	356	120 Altın	Aşura	Hamza

⁶¹ AYDIN, Mehmet Akif, "Borç", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, İstanbul, 2003, c.6, s.285.

⁶² A.Ş.S, nr.,42, Belge 292.

⁶³ Borç belgelerinin verildiği tablo daki belgeler aynı zamanda Hüccet olduğu için Hüccet bölümünde ayrıca başlık açılmayacaktır.

⁶⁴ GÖZÜBENLİ, Beşir, "Keyl", (Tahıl,Hububat Ölçüsü), c.25, Ankara, 2002, s.361.

216	357	14 Altın	Mehmed	Selvi
216	359	3 Altın 37 Pare	Mustafa	Hamza
217	362	17Altın	Murad	Ramazan
217	364	5 Altın	Abdi	Osman
217	365	20 Altın	Hüseyin	Ahmed
218	367	95 Keyl Buğday	Cuma	İbrahim
218	368	23 Keyl Arpa	Cuma	İbrahim
218	369	30 Keyl Küşne	Cuma	İbrahim
218	370	13 Altın	Cuma	İbrahim
218	371	20 Altın	Cuma	İbrahim
218	374	10 Altın ve 3 Pare	Mehmed	Ahmed
219	376	42 Altın	Mehmed	Ömer
221	386	5 Altın	Ömer	Ahmed
221	388	22 Kuruş	Zeynel Abidin	Kasım

3.2.2. Kira (İcâre) Davaları

Kira, bir malın bir süreliğine bir bedel alarak başka birine kullanım hakkının devredilmesi durumudur. Sözlük anlamı ise ‘‘iş karşılığı verilen şey’’ manasına gelen kira⁶⁵ sicilde dokuz adettir. Bunlardan biri 113/5 numaralı belgedir. Belgede Anbarcık karyesi tımarının Ahmet Çelebi’ye yüz altmış kuruşa icareye verilmesinden bahseder⁶⁶. Sicilde kiraya verilen mallar şunlardır; 204/290 numaralı belge de belirtilen ekmekçi dükkânı, 207/307 numaralı belge de üzüm bağı, 208/313 numaralı belge de değirmen, 218/373 numaralı belge de hamam, 190/235 numaralı belge de Ammu mahallesinde boyahane dükkânıdır. Aşağıdaki tabloda kira ilgili belgelerin tasnifi yapılmıştır.

⁶⁵BARDAKOĞLU, Ali, ‘‘İcare’’, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, İstanbul,2000, c.21, s.379.

⁶⁶A.Ş.S, nr., 42, Belge 5.

Tablo 6.Kira ile İlgili Belgeler

Sayfa	Belge	Kira Bedeli	Kiraya Verilen Mal	Kiralayan Kişi
113	5	163 Kuruş	Anbarcık Karyesi Tımarı	Ahmed Çelebi
207	307	12 Kuruş	Eriklicede Üzüm Bağı	Yusuf
208	312	3 Senelik 120 Altın	Değirmen	İlyas
211	327	215 Altın	Tımar	Ömer
212	333	200 Altın	Tımar	Yusuf
213	341	45 Pare	Tımar	Abdülbaki
213	344	150 Altın	Dükkân	Mehmed
218	373	10 Pare	Hamam	Ali
190	235	40 Altın	Boyahane Dükkânı	Ömer

3.2.3. Kefil Davaları

Kefil, bir hakkın güvenceye alınması amacı ile bir kimsenin alacaklı karşısında sorumluluğa girmesive teslimi üstlenmesidir⁶⁷. Kırk iki numaralı sicilde dokuz adet kefil ile ilgili belge vardır. 206/301 numaralı sicilde Kürt karyesinden Bostan ve Kasım birbirlerine kefil olmuşlardır. 212/334 numaralı sicilde ise Ayntâb kaymakamı Ali Kethüdaya Ramazan'ın kefillikten feragat edip Ahmedin kefil olduğu görülmektedir. 212/335 numaralı sicilde Ayntâb Kaymakamı Mehmed'e, Durali ve Ali'nin kefil olduğu görülmektedir. Kefil belgelerinde sadece para konusunda değil teftiş konularında da kefillik yapıldığı görülmektedir. Aşağıdaki belgelerde kefil ile ilgili belgeler tasnif edilmiştir.

⁶⁷APAYDIN, H. Yunus,"Kefalet", *TDV İslam Ansiklopedisi*, c.25, İstanbul, 2002, s.168.

Tablo 7. Kefil ile İlgili Belgeler

Sayfa	Belge	Konu	Kefil	Kefil olunan Kişi
212	334	Denetleme	Ahmed	Ayntap Kaymakamı Ali
212	335	Denetleme	Durali ve Ali	Ayntap Kaymakamı Mehmed
206	301	Kayıp	Bostan	Kasım
212	335	Denetleme	Ali	AyntapKaymakamı Mehmed
212	338	Nefs	Kemal, Hasan, Yusuf, Ömer	Mustafa Çelebi
214	347	Nefs	Ahmed, Hamza, Ebubekir, Cuma	Ali
220	384	Emanet	Veli	Ahmed

3.2.4. Hüccet

Hüccet bir mahkemenin geçerliliğini gösteren resmî belgedir. Osmanlı hukukunda hüccet kelimesi iki anlamda kullanılmıştır. Birincisi davanın doğruluğunu isbat eden delildir, diğeri ise kadı huzurunda davacının kendini kurtardığı haklı olduğunu gösteren belgedir⁶⁸. Sicilde 201/276 numaralı belge de Hacı Ali'nin Beyti Çelebi'den öşürünü almadığı hakkında hüccet bulunmaktadır⁶⁹. 201/277 numaralı belgede Hayik mahallesinden Müşar hatun'un Abdülvahap'tan boşanması hususunda hüccet, 201/278 numaralı belge de ise borç hususunda hüccet bulunmaktadır. Kırk iki numaralı sicilde hüccet: alacak, borç ve boşanma konularında kadılar tarafından verilmiştir.

⁶⁸ YILDIZ, *Ayntab Şeriyeye Sicilleri 42. Numaralı Defter, s.238-452 Transkripsiyonu*, s.212

⁶⁹ A.Ş.S, nr.42, Belge 40.

3.3. ADLİ VAKALAR

3.3.1. Hırsızlık ve Katl

Kendine ait olmayıp başkasına ait olan bir malı ilhak etmeye hırsızlık denir⁷⁰. İncelediğimiz sicilde iki hırsızlık vakası, dört katl, üç tanede yaralama vakası görülmüştür. Bunlardan biri 210/323 numaralı belge de Şhreküstü mahallesinde Hacı Azad'ın evine girilip kıyafetlerinin çalınması hususundadır. 211/324 numaralı belge de ise Kostaki mahallesinde Hamza'nın evine girilip bulgur, kazan ve teştinin çalınması vakasıdır. Belgeden anlaşılan sadece para ve altın değil kıyafet, yiyecek ve ev eşyalarında çalınmaktadır.

Sicilde katl olayları dört adettir. Bunlardan biri 213/342 numaralı belgedir. Belgede Seyid Kasım ve bazı kişilerin Pervane Çavuş' un yolunu kestiği ve onu öldürdüğü anlaşılmaktadır. Aşağıdaki tabloda hırsızlık ve yaralama ile ilgili belgeler tasnif edilmiştir.

Tablo 8.Hırsızlık ve Katl Olayları ile İlgili Belgeler

Sayfa	Belge	Konu	Davalı
205	295	Mehmed ve Hüseyin'in Öldürülmesi	Hüseyin
199	267	Allah verdi nam kimesneyi Kılıç ile yaralama	Pir Ahmed Şah
199	268	İlyas'ın Katl Edilmesi	Aişe
213	342	Pervane Çavuşun Katl Edilmek İstenmesi	Seyyid Kasım
210	323	Hacı Azad'ın Kıyafetlerinin Çalınması	Kara Hasan

⁷⁰AYDIN, *Türk Hukuk Tarihi*, s.184.

211	324	Hamzan'nın Evinden Bulgur Kazan ve Teştinin Çalınması	Ebu Bekir
-----	-----	---	-----------

3.3.2. Vakfiyeler

Sözlükte “durmak, alı koymak” anlamındaki Vakıf İslam dünyasında Önemli bir yere sahiptir. Vakfın nasıl yönetilip nasıl işleyeceğine dair hükümleri vakfeden kişi belirlemektedir. Vakfedenin bu konudaki beyan ve şartlarını içeren belgeye Vakfiyye denir. Vakfın işleyişini vakfedenin beyan ve şartlarına göre yöneten kişiye müteveli ya da nazır denir⁷¹. Ayntâb yöresindeki sicilde belirtilen vakıflar aşağıda belirtilmiş olup sicillerde vakfa bağışlanan mallar, akçeler ve tayin olan mütevellilerden bahsettiği görülmektedir.

Alaüddevle Beğ Vakfı, Zarıye Vakfı, Minhaloğlu Medresesi Vakfı, Şahinoğlu Vakfı, Mustafa Paşa Vakfı, Şeyh Hamam Vakfı.

205/296 Numaralı Belge de Seng mahallesinde Halvacı çarşısında bir fırının Boyacı camiine vakfedilmesi hususunda bir belge vardır. Vakıf hususunda 207/308 numaralı belgede ise akyol mahallesinde ki vakfın çeşmesinin yaptırılışından bahsedilmektedir.

3.3.3.Fermanlar

Ferman Farsça bir kelime olup emir buyruk anlamındadır. Padişahın tuğrasının basılı olduğu ve kesin emir olarak yapılması gereken Hünkâr mektubudur⁷². İncelediğimiz sicilde altmış altı adet ferman belirlenmiştir. Fermanın fazla olmasından Ayntâb'ın merkezle sürekli irtibatta olduğunu anlamaktayız. Fermanlar cizyelerin zulüm olmadan toplanmasından, reayaya iyi davranılmasından, vergilerin adaletli toplanmasından, vilayet defterlerine akçelerin kaydolmasından bahsetmektedirler. Bunlardan bir tanesi şöyledir; 139/93 Numaralı belgede Ayntâb sancağı beği Sinan Beyin hasattan sonra Miriyi reddetmesi üzerine zabt olunması

⁷¹GÜNAY, Hacı Mehmet, “vakıf”, *TDV İslam Ansiklopedisi*, c.42, İstanbul, 2012, s.476-482

⁷²GÖK, Nejd, “Osmanlı Diplomatiğinde Ferman ve Berat Arasındaki Benzerlik ve Farklar”, *Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi*, S.XI, Ankara, 2001, s.211.

gerektiği hususundadır. 139/94 Numralı belgede Ayntâb hasları reayasından Şetre cemaati karye-i Göçek ve Ömer Beğin reayasından bazıları kapıcılar eminine verdikleri malları kendilerinden tekrar talep edilmesi üzerine zorla alınmaması gerektiği hususundadır. Aşağıdaki tabloda ferman ile ilgili belgeler tasnif edilmiştir.

Tablo 9.Fermanlar ile İlgili Belgeler

Sayfa	Belge	Konu
112	1	Maaş ve Vergi Tahsili
112	2	Vergi Tahsili
117	17	Tımara Yapılan Zam
119	27	Hacı Hazır'ın Yalansız Beyanı
121	32	Mustafa'nın Mescid Hanı
121	33	Mustafa'nın Haps Edilmesi
122	35	Hüseyin Ağa'nın Amel Etmesi
123	46	Mehmed'in Mahsule Haram Bulaştırmaması
123	47	Mehmet Ali'nin Malları Kanun ile Toplanması
124	50	Burc ve Duhan Karyelerinin Mahsulunden Alınan Zimmetin Kiraya Verilmesi
124	52	Öşürlerin Kanun ile Toplanması
127	54	Avarız Vergisi
127	55	Ali Kaya'nın Nakibliği
128	57	Halep Vakıf Mutasarruflarına Hüccet Verilmesi
131	66	Vergilerin Adil

		Toplanması
131	67	Vergilerin Adil Toplanması
132	68	Duaya Süreklilik Gösterilmesi
132	69	Vakıf Devamlılığı
133	71	Yanık Seferine Adam Gönderilmemesi
134	76	Yusuf ve Ali'nin Ev Davası
135	81	Şubaşılara Zeamet Verilmesi
136	85	Reayanın Mehmed Ağaya Müracaat Etmesi
136	86	Bağlı Reayasının Yerleştirilmesi
138	90	Vergilerin Kabz Olunması
138	92	İsmail Çavuş'un Sefere Katılmaması
139	93	Sinan Beyin Miri Reddetmesi
139	94	Malların Zorla Alınmaması
141	99	Sinan Beyin Rencide Olmaması
142	101	Vergi Tahsili
144	104	Vergi Tahsili
146	105	Vergi Tahsili
147	107	CizyeTahsili
148	110	Hizmet Bedeli Alınması
148	111	Saliyanesiz Akçe Teslimi
150	118	Reayanın Kanun Üzere Yerleştirilmesi

152	121	Ahaliye Zulm Edildiği
153	122	Subaşıya Reayanın İtaat Etmesi
154	126	Zorla Şahit Bulma
155	129	Reayaya Subaşıların Zulm Etmesi
156	132	Süleyman'ın Şikâyet Edilmesi
157	135	Avarız Gönderilmesi
158	139	Tımarın Mustafa'ya Verilmesi
159	144	Müderri Ahmet'in Vefatı
160	145	Vergi Toplanması
160	146	Süleyman'ın Malının Devlet Hazinesine Tahsili
162	151	Abdullahoğlu'nun Zeametinin Alınması
162	152	Mustafa'nın Tasarrufunun Korunması
169	170	Medrese Yiyeceklerinin Temini
169	171	Mütevellilerin Emre Karşı Gelmemeleri
171	175	Donanma İçin Para Toplanması
172	177	Vergi Tahsili
172	178	Akçe tahsili
174	181	Cizye Toplanması
174	182	Yanık Seferine Katılmayanların Zeametlerinin alınması
176	194	Kiler İçin Erzak Tahsili
176	195	Mukataa Tahsili

178	198	Zulmün Ortadan Kalması
179	199	İstanbul İçin Erzak İsteği
180	200	Sefer için Akçe İsteği
181	203	Yanık Seferine Gitmeyenlerin Zeametinin Alınması
182	208	Zulm Edilmesi
183	215	Mutfak İçin Zahire
184	216	Vergi Muafiyeti
184	217	Vergi Muafiyeti
185	219	Akçe Tahsili
187	224	Akçe Tahsili
188/A	228	Habersiz Vergi Tahsili
188/A	229	Emlak Vergisi Tahsili
188/C	230	Berat Yenilenmesi
189	232	Zulm Edilmemesi
191	237	Berat Dışına Çıkılmaması
192	240	Zeamet Tahrir olması
192	241	Koyun İhraç Edilmesi
193	243	ZeametTevcihi
193	244	Zeamet Tevcihi
194	245	Mustafa'nın Yanık Seferine Katılmaması Tımarının Alınması

Tabloda ki bazı dikkat çeken hususlar;

- 1-Yanık Seferine Ayntap yöresinden katılımın olmaması,
- 2-Donanma için akçe toplanması,
- 3-İstanbul için Ayntap Yöresinden mutfak erzağı istenmesi,
- 4- İstanbul için koyun isteği,
- 5-Görevlilerin ceza olarak tımarlarına el konulduğu,

6-Reayaya zulm edilirse şikâyet edebileceği ve bunun neticesinde zulm eden kişinin uyarıldığı,

7-Ödül olarak vergi muafiyeti verildiği,

8-Vergilerin adaletli toplanması gerektiği,

9-İki adet cizye vergisi, bir adet avarız toplandığı,

10-Devletin devamlılığı için dua isteği olduğu görülmektedir.

3.3.4. Tımar

Türkçede dirlik ile eş anlama gelen tımar bakım ve ilgi demektir. Osmanlı Devleti vilayetlerinde süvari birlikleri ve askeri hiyerarşiyi desteklemek amacı ile kurulmuştur. Sadece askeri ve idari teşkilatı desteklemekle kalmayıp tarımsal ekonomiye de katkı sağlamıştır. Salyaneli (gelirleri tımar şeklinde dağıtılmayan Mısır, Bağdad, Yemen, Basra) ve salyanesiz (gelirleri tımar şeklinde zeametlere bölünen sancaklardır) olarak ikiye ayrılan tımar ⁷³ 148/111 Numaralı sicilde İzdeganlu cemaatinin salyanesiz akçelerini teslim etmeleri hususunda bir adet fermanla görülmektedir. İşlevsel olarak tımarlar kendi içine üç kategoriye ayrılmaktadır. Has, en zengin ve güvenilir kaynaklar bu kategoriye mahsustur, Zeamet, yirmi bin akçeye kadar olan tımarıdır, beylere verilir. 162/151 Numaralı sicilde Yanık seferine katılmayan Abdullahoğlunun elinden zeametın alınması hususunda ferman bulunmaktadır. Düşük bütçeli tımar ise askerlere dağıtılmakta idi. 114/6 Numaralı sicilde üç bin akçelik tımarı hakkı olan Hazır Bali'nin hırsız ortağı ve şarap içmesinden dolayı tımarının kendisinden alınarak Osman'a verilmesi hususunda ferman bulunmaktadır.

3.3.5. Vergi

Osmanlı ekonomisinde önemli bir yeri olan vergi, Osmanlı Devleti'nde tekalif ve resm(rüsûm) diye adlandırılmıştır. Tekalif-i şeriyye, zekât, öşür, haraç ve cizyeden ibarettir. Tekalif-i örfiyye ise tekalif-i adıyye ve tekalif-i şakka olarak ikiye ayrılmaktadır. Tekalif-i şeriyye devletin olağan üstü ihtiyaçlarında hükümdar emri ile toplanan vergi, tekalif-i örfiye ise savaş dolayısı ile hazineye para kalmayınca toplanan vergilerdir ⁷⁴. Kırk iki numaralı sicilde fermanların on üç adedi vergi

⁷³İNALCIK, Halil,"Tımar", *TDV İslam Ansiklopedisi*, c.41, İstanbul, 2012, s.168.

⁷⁴KENANOĞLU, M. Macit,"VERGİ", *TDV İslam Ansiklopedisi*, .43, İstanbul, 2013, s.53.

hususundadır. Vergilerin adaletli ve zulm edilmeden toplanması emredilirken bazı cemaatlere yaptıkları iş karşılığında vergi muafiyetide getirildiği görülmektedir. Ayrıca 127/54 Numaralı belgede bir avarız, 147/107 ve 174/181 numaralı belgede iki cizye toplandığı sicilden anlaşılmaktadır.

3.3.6. Beratlar

Yazılı kâğıt anlamına gelen berat, bir kişinin terfi ya da rütbe alması gereken durumlarda veya da tayin işlemlerinde verilen belgedir⁷⁵. Osmanlı vesikalarında berata “biti, berat-ı şerif, nişân, nişân-ı şerif, hüküm ve misal” de denmektedir⁷⁶. İncelediğimiz sicilde otuz tane olan berata örnek şudur; 123/38 numaralı belgede Ayıntap subaşı Mustafa’nın mahkemeye hizmet etmesi için atanması hususundadır. 124/49 Numaralı belge de ise Rakka eyaleti beylerbeyinden vergilerin zaptı için Yusuf Subaşı’nın tayin olması hususundadır.

3.3.7. Fetvalar

Osmanlı Hukukunun işleyişinde önemli bir yeri olan fetva dini ve hukuki suallere verilen cevaptır. Hüküm anlamında olmayıp sadece bilinmeyen bir konuda fakihin tespitidir. Kadı karar veremediği konularda müftüden fetva istemektedir⁷⁷. Okuduğumuz sicilde bir tane fetva ile karşılaşmıştır. 157/136 Numaralı belgede Ayntab’da Minhaliye medresesine Abdürrahim Efendinin elli akçe sadaka verilmesi hususunda fetva verdiği görülmektedir.

3.3.8. Temessükler

Gerçek şahıslar tarafından verilen senet yerine geçen mühürlü belgelere Temessük denir⁷⁸. Çeşitli temessüklere tahvil denildiği gibi XIX. yy. da senet ismini almıştır⁷⁹. İncelediğimiz sicilde otuz yedi adet Temessük görülmüştür, bunlardan bir tanesi 118/25 numaralı belgedir. Belge de Rumili karyesi buğday hasılatından vergi alınması hususundadır, 118/24 Numaralı belgede ise Ayntâb’da ki karyelerde mahsul

⁷⁵ GÖKBİLGİN, *Osmanlı İmparatorluğu Medeniyet Tarihi Çerçevesinde Osmanlı Paleografya ve Diplomatik İlmî*, s.85.

⁷⁶ GÖKBİLGİN, *Osmanlı İmparatorluğu Medeniyet Tarihi Çerçevesinde Osmanlı Paleografya ve Diplomatik İlmî*, s.85.

⁷⁷ ATAR, Fahrettin, “Fetva”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, İstanbul, 1995, c.12, s.495.

⁷⁸ AKGÜNDÜZ Şer’iyye Mahkemeleri, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, s.112. 65.

⁷⁹ KÜTÜKOĞLU, *Belgelerin Dili (Diplomatik)*, s.359.

bedeli alınan vergiler hakkında temessük verilmesi hususundadır. Belgelerde vergilere dikkat edildiği ve yapılması gereken resmi işlemlerin denetlendiği anlaşılmaktadır. Aşağıdaki tabloda temessük ile ilgili belgeler tasnif edilmiştir.

Tablo 10.Temessük ile İlgili Belgeler

117	18	Seyyidlere Mühürlenmiş Temessük Verilmesi
118	25	Buğday Hasılatından Vergi Nasb Olunması
119	28	Haraç Vergisi Hakkında
119	29	Vergi Alımından Sonra Temessük Verilmesi
122	43	Mahsul Akçesi Alınıp Temessük Verilmesi
122	44	Ordu ve Pazar Hizmetine Karşılık Bakal Cemaatine Temessük Verilmesi
122	45	Ordu ve Pazar Hizmetine Karşılık Kavak Cemaatine Temessük Verilmesi
128	56	Hasan Çavuşun Temessük İstemesi
133	72	Haraç Memurlarına Temessük Verilmesi
134	79	Çiftlikten Feragat Ediliğine Dair Temessük Verilmesi
137	89	İcara Verilirken Temessük Verilmesi
143	102	Akçelerin Kabz Olunması Hususunda Temessük
146	106	Haraç Karşılığında Temessük Verilmesi
150	119	Devlet Hazinesi için

		Toplanan Altın Karşılığı Temessük Verilmesi
163	154	Vergi Tahsili sonucu Temessük Verilmesi
163	155	Vergi Tahsili sonucu Temessük Verilmesi
163	156	Vakıfa Verilen Altının Teslim Edildiğine Dair Temessük Verilmesi
170	174	Ordu Hizmetinin Yerine Getirildiğine Dair Temessük Verilmesi
175	184	Ahmed'in Arpacılara 225 Altın Vererek Temessük İstemesi
175	186	İltizam Eylendiğine Dair Temessük Verilmesi
175	187	Temessük'ün Korunması
175	188	Temessük'ün Korunması
175	189	Ahmed'in Yüz Kuruş Alıp Temessük Vermesi
175	192	Temessük'ün Korunması

Tabloda dikkat çeken bazı hususlar

- 1-Temessük'ün korunması için akçe verildiği,
- 2-Ordu hizmetini yerine getirince temessük verildiği,
- 3-İltizam eylendiğinde temessük verildiği,
- 4-Erzak alışverişi yapıldığında temessük istendiği,
- 5-Haraç, vergi tahsili ve vakıflara hayır yapıldığına dair temessük verildiği,
- 6-Pazar hizmetlerine karşılık ve bir maldan feragat edildiğine dair temessük verildiği,

7-Seyyidlere temessük verildiği görülmektedir.

3.3.9. Arzlar

Alt makamdan üst makama sunulan resmî belgeye arz denir. Arzlar genelde hüve ile başlarken elkab ise yazılan şahsa göre değişir, arzlarda her zaman tarih bulunmaz ⁸⁰ . Sicilde dokuz tane arz bulunmaktadır. 163/153 Numaralı belgede Ayntâb sancak ve nahiyesinde mutasarrıf olan Süleyman Çavuş'un vefat etmesi ile üç bin akçelik tımarının başkasına verilmesi hakkındadır. Aşağıdaki tabloda arz ile ilgili belgeler tasnif edilmiştir.

Tablo 11.Arz ile İlgili Belgeler

163	153	Süleyman Çavuş'un Vefatı ile Tımarının Başkasına Verilmesi
164	158	Süleyman Çavuş'un Yerine İbrahim'in Görevlendirilmesi Husunda Arz
165	161	Süleyman Çavuş'un Tımarının Mehmed'e Verilmesi Hususunda Arz
166	162	Süleyman Çavuş'un Vefatı ile Abdülaziz'in Hizmete Devam Etmesi Husunda Arz
166	163	Mehmed'in Mutasarrıf Olması Hususunda Arz

Tabloda dikkat çeken bazı hususlar:

1- Vefat eden memurun tımarının ve görevinin başkasına verilmesi için hemen merkeze arz yazıldığı,

⁸⁰KÜTÜKOĞLU, *Belgelerin Dili (Diplomatik)*, s.217.

2-Mutasarrıf ve Çavuş gibi makamların boşaldığı an hemen merkeze bildirilip yeni atama istendiği görülmektedir.

3.3.10. Tezkireler

Osmanlıda tezkire, yüksek makamdaki memurların alt makamdaki görevlilere yazdığı belgedir. Tezkireciler tarafından kaleme alınır ve bir nüshada şeriiye sicillerinde kalmaktadır ⁸¹ . Sicilde on sekiz adet tezkire geçmektedir. 129/59 Numaralı belgede Dergâh-ı Ali çavuşlarından Kaya Çavuş'un vefat etmesi ile Haleb kalesinde Hacı Zeyn ve ortaklarının Kaya Çavuş'a ait olan hassanın üç sene iltizam etmek istemeleri hakkında tezkiredir. Aşağıdaki tabloda tezkire ile ilgili belgeler tasnif edilmiştir.

Tablo 12.Tezkire ile İlgili Belgeler

150	120	Maaş Hesap Edilip Tezkire Verilmesi
155	131	Vergi Tahsili Sonrası Tezkire Verilmesi
159	140	Vergi Toplanması İçin Tezkire Tahrir Olunması
175	190	İbrahim ve Mahmud'un İcazetleri Olup Tezkire Tahrir Olunması
189	233	Türkmen mukataasının Hassaya Tayini Hususunda Tezkire Tahrir Olunması

Tablodaki önemli bazı hususlar;

- 1-Maaş hesap edilirken tezkire verildiği,
- 2-Vergi öncesi ve sonrası tezkire tahrir olunduğu,
- 3-Hassa tayini hususunda tezkire tahrir olunduğu,

⁸¹AKGÜNDÜZ, Ahmed, *Şer'iyeye Sicilleri; Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler*, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı,c.I, İstanbul, 1988, s.46.

4-İcazetleri olan memurların tezkire tahrir olunduğu görülmektedir.

3.3.11. Şühûdü'l-Hal

Şahid anlamına gelen Şühûd mahkemelerde kadıların tarafsız karar verdiklerine şahid olmak için bulunmaktadır. Ancak karar verme yetkileri bulunmamaktadır. Avrupadaki sistemden farklı jüri konumunda olmadıkları görülmektedir⁸². Sicilde yüz kırk iki adet Şühûdü'l-Hal geçmektedir. Sicile baktığımızda şahidlerin genellikle Müslümanlardan seçildiği anlaşılmaktadır, sicilde gayri müslim bir şahid bulunmamaktadır. Sicilde Şahid sayılarının önemli olmadığı, bazılarında bir bazılarında ise yedi adet görülmektedir.

3.4. SİCİLDEKİ BULGULAR

3.4.1. Köyler

Arabgin, İbrahimi, Kiliscik, Olluca, Çağdığın, Simavun, Doğancık, Sazgun, Kızıllıhisar, Tahtani, Cubba, Zenbur, Aladığın, Güreniz, Kılavuz, Isbatırın, Müraki Hıyam, Orul, Zulkadir, Kantara, Mervane, Şekerlu, Zerenbu, Karaca tiyek, Hümânız, Sarut, Zülfikar, Kayacık Tüffah, Burç Kefer cebel, Kayapınar, Hacı, Kamer, Keret, Dülük, Sam, Ulumasara, Tılfar, Arabkend, Hıltanlı, Kürkçü, Tirmiz, Babilge, Karaca ören, Erbil.

3.4.2. Mahalleler

Akyol, Çukur, Ali Nacar Beğ, Kurddepesi, Amu, Kızılca, Mescid, Köroğlu Cabi, Tarla-i Cedid, Eblehan, Yazıcık, Hayk-ı Müslüman, Eyüb, Boyacı, Seng-i Hoşkadem, Hayık, Bekir, Emlek, İbn Cabi, Kayacık, Şehreküstü, İbn Kör, Cevizlice, Kaysar, Hayk-ı Müslüman, Bostancı, Kanalcı, Şeker, Tevbe, Kürkciyan, Tışlaki Seng.

3.4.3. Müslüman Erkek ve Kadın İsimleri

Abdulkadir, Behman, Şaban, Halil, Ahmed, İlyas, Zeynel, Abidin, Murad, Ali, Hızır Kasım Bektaş, Allahverdi, Selim, Tanrıverdi, Receb, Bayram, Tahir, Abdulfani, Cafer, Hasan Hüdaverdi, Canpolad, Durmuş, Hüseyin, Yusuf, Polad, Osman, İbrahim, Hamza, Abdullatif, Davud, İsa, Abdulvahab, Yakub, İdris,

⁸² YILDIZ, *Ayıntab Şeriyeye Sicilleri 42. Numaralı Defter, s.238-452 Transkripsiyonu*, s.223

İskender, Yunus, Sefer, Bayezid, İsmail, Abdalbaki, Üveys, Fethi, Mahmud, Abdulhalim, Bali, Zeynel, Mehmed, Fazıl, Abdulalim, Salih, Mirza, Abdurrahman, Derviş, Ebubekir, Musa, Muhsin, İbadullah, Şahvelid, Mustafa, Emin, Abdulkерim, Zekeriyya, Ömer, Cuma, Seyfeddin, Mikail, Ramazan, Ferhad, Satılmış, Durdu Süleyman, Timur, Sıddık, Abdi, Veli, Rıdvan, Kaya, Arslan.

Müslüman Kadın İsimleri;

Ahsen, Emine, Aişe, Zeyneb, Cemile, Hatice, Cennet, Elif, Döndü, Sultan, Fatıma, Ümmüğülsüm, Habibe, Zeliha, Melek, Ümmühan, Meryem, Esmā, Rabia, Sabbah, Gülef, Rahime, İfhan, Selma, Kamer.

3.4.4. Medreseler

Duvarcıoğlu Medresesi, Tahtalı Medresesi, Minhaliye Medresesi.

3.4.5. Cemaat İsimleri

İsticare Cemaati, Sirac Cemaati, Bekrioğlu Cemaati, Bakal Cemaati, Kavak Cemaati, Ammarlı Cemaatleri, Göçbenekli Cemaati, Şetre Cemaati, Rakka Cemaati, Direrme Cemaati, Hicak Cemaati, Habur Cemaati, Kıllu Cemaati, İzdeganlı Cemaati, Kızılmescid Cemaati.

3.4.6. Mescidler

Hayik Mahallesi Mescidi, Alennecar Mescidi, Behramoğlu Mescidi, Bayramoğlu Himayi Mescidi.

3.4.7. Sancak İsimleri

Ayıntap Sancağı, Ankara Sancağı, Divriği Sancağı, Maraş Sancağı, Halep Sancağı, Ergani Sancağı, Ekrad Sancağı, Kilis Sancağı, Aziz Sancağı.

3.4.8. Eyalet İsimleri

Rakka Eyaleti, Karaman Eyaleti, Maraş Eyaleti, Sivas Eyaleti, Halep Eyaleti.

3.4.9. Vakıf İsimleri

Alaüddevle Beğ Vakfı, Zaruye Vakfı, Minhaloğlu Medresesi Vakfı, Şahinoğlu Vakfı, Mustafa Paşa Vakfı, Şeyh Hamam Vakfı.

3.4.10. Seyyid ve Nakîbül-Eşrâf

Hız. Muhammed'in soyundan gelen akrabaları, müslümların gözünde Resurullahın emanetidir. Resurullahın soyundan gelenlere şerefli, asil soy manasında seyyid denir. Hız. Muhammed'in torunu Hasan'ın soyundan gelenlere de eşrâf denilmekte ve seyyidlerin başına getirilmektedirler. Zamanla müesseseseleşen bu kurumun yöneticisine Nakîbül-Eşrâf denir. Osmanlı ilk defa Yıldırım Beyazıd döneminde 1400 Mayıs ayın da bu kurumu ihdas ettiğı görülmekte ve başına Bağdad eşrafından Seyyid Muhammed Natta Hüseyin getirilmiş ancak Ankara Savaşı'nda Timur'a esir düşmüş, serbest bırakıldıktan sonra Hicaz'a gitmiştir. II. Murad döneminde tekrar Bursa'ya dönmüş ve eski görevini ifa etmeye devam etmiştir⁸³. Sicilde bir adet Nakîbül-Eşrâf ile akalı kayıt bulunmakta ve bu kayıt 191/237 Numaralı belge de Haleb ve Maraş vilayetlerindeki Nakîbül-Eşrâf'olanlara berat verildiğı ve bunların dışına çıkmamalarının emredildiğı görülmektedir.

3.4.11. Cami İsimleri

Ayntâb Kalesi Camisi, Alennaccar Cami, Ferhad Cami, Tahtalı cami.

3.5. SİCİLDE İSİMLERİ GEÇEN DEVLET GÖREVLİLERİ

3.5.1. Beğlerbeyi İsimleri

Karaman Beğlerbeğı Mehmet Paşa, Karaman Beğlerbeğı İbrahim Paşa.

3.5.2. Sancak Beyi İsimleri

Ayntâb Sancak Beyi Musa Bey, Ayntâb Sancak Beyi Sinan Bey.

3.5.3. Kaymakam İsimleri

Ömer, Ali, Mehmed.

3.5.4. Kadı İsimleri

Hacı Hızır, Mevlâna Mehmed, Kara Davud Zade Mehmed Efendi.

3.5.5. Çavuş İsimleri

Rumkale Emmini Hüseyin Çavuş, Divriğı Sancağı Seydi Çavuş, Karataş Nahiyesinde Hasan Çavuş, Diavni Çavuşu Bostan ve İsmail Çavuş.

⁸³BUZPINAR, Ş. Tufan, "Nakîbül-Eşrâf", TDV İslam Ansiklopedisi, c.32, Ankara, 2006, s.322.

3.5.6. Subaşı İsimler

İbrahim, Hüseyin Ağa, Mustafa, Hasan, Ahmed Ağa, Mehmed Ağa, Ramazan, Hacı Yusuf.

3.5.7. Muhtesip isimleri

Hacı Ahmed, Mahmud Beğ, Mustafa Çelebi.

3.5.8. Mutasarrıf İsimleri

Debbağne Mutasarrıfı Ahmed Çelebi, Ergani Sancağı Mutasarrıfı Hızır Çavuş, Semendireli Mahmud, Göllüceli Mustafa, Maraş Sancağı Mutasarrıfı Hüseyin, Halep Ayntâb Mutasarrıfı İsmail Çavuş, Hacıbaba Mutasarrıfı Abdurahman Çavuş, Telbaşar Mutasarrıfı Mevlâna Mehmed, Körkün Mutasarrıfı Mustafa, Ayntâb Sancağı Süleyman Çavuş.



BELGE ÖZETLERİ

Sayfa 112

Belge 1

Ayntab sancağı beyi Ahmed Beyin emrinde olan memurun maaş ve vergilerin tahsil etmesini istemesi hususunda ferman

Belge 2

Ayntab sancağı beyi Ahmed Beyin düzenlediği Yanık seferinde kendisi yerine bıraktığı memurdan şeri ve örfi hukuka uygun olarak vergilerin toplanmasını emredilmesi hususunda ferman

Sayfa 113

Belge 3

Ayntab kadısının Minhaloğlu medresesi imamı Ahmed'in kusuru yok iken yerine atanan Ali Kaya'nın görevden alınıp tekrar Ahmed'in tayin edilmesi için berat verilmesini talep etmesi hususunda Berat

Belge 4

Hayik mahallesi mescidinin imamı olan Ahmed'in kusuru yok iken yerine yerine zorla bir başkasının getirilmesi ve haksızlığın giderilmesi için imam Ahmed'in tekrar görevine getirilmesi hususunda Berat

Belge 5

Anbarcık karyesi tımarından Ahmed Çelebi'ye yüz altmış guruşicâreye verilmesi hususunda.

Sayfa 114

Belge 6

Ayntab sancakbeyi olan Musa'nın mektup göndererek üç bin akçalık tımardan tasarruf hakkı olan Hızır Bali'nin hırsız ortağı ve şarap içmesinden dolayı kendisinden alınarak Osman'a verilmesi hususunda ferman.

Belge 7

Ayntab sancağında ve nahiyesinde Yaylacık karyesi mutasarrıfı Hızır Bali'nin şarap içtiği ve adam öldürdüğüne binaen tımarının elinden alınıp Bayezid-oğlu Osman'a verilmesi hususunda Berat.

Sayfa 115

Belge 8

Ayntaba bağlı Kürd nam karyede adı geçen kimselerin haksız yere borçlarından fazla akçe alınması hakkında

Sayfa 116

Belge 9

Bekir Emin'in Ömer'den irsle aldığı malların şeri hüküm olup olmadığı hakkında.

Belge 10

Ayntaba bağlı Arab karyesinde adı geçen kimselerin seyyidlikleri için yemin etmeleri hususunda

Belge 11

Yaylacık karyesine buyurulan üç bin akçelik tımardan Ahmet beyin feragat etmesi hususunda.

Belge 12

Adı geçen kimselerin tapusuz vergi vermeleri hususunda tezkire.

Belge 13

İsticare cemaatinin bazar hizmetinde bulunduğu hakkında tezkire.

Sayfa 117

Belge 17

Ayntab ve Ankara sancaklarında kılıç zoru olmaz ise tımara yapılan zammı kabul edip noksan bedelde tevcih edilmesi hususunda berat..

Belge 18

Nakibüleşraf olan Ayancı Efendinin Ayntab karralarında bulunan adı geçen kimselerin seyyidlikleri hakkında araştırma yaparak seyyidlerde mühürlenmiş temessük ve şecereleri olduğu hakkında.

Belge 19

Ayntab meyhanesinden yüz altın karşılığında tezkire verilmesi hususunda.

Belge 20

Ayntab meyhanesine reis tayin edilmesi hususunda.

Belge 21

Sirac cemaatinin ordu hizmetine mukabil temessük verilmesi hususunda.

Sayfa 118

Belge 22

Ayntan kadısına tezkire verilerek Musa Çavuş'un mahsulatının kabz edildiğine dair.

Belge 23

Arpacılık yapmanın yasaklansa bile devam edilmesinin sorgulanması hususunda.

Belge 24

Ayntabda adı geçen karyelerde mahsul bedeli alınan vergiler hakkında temessük verilmesi hususunda.

Belge 25

Rumili karyesi buğday hasılatından vergi nasb olunması hususunda temessük.

Sayfa 119

Belge 26

Ayntaba subaşı olarak atanan İbrahim subaşının kanunlara riayet etmesi ve tezkire ile amel etmesi hususunda.

Belge 27

Ayntab kadısı Hacı Hızır'ın amellerine yalan karıştırmadan kendisinden arzda bulunanları gerekli yerleri bildirmesi hususunda ferman.

Belge 28

Gayr-ı müslimden haraç vergisi alınıp temessük verilmesi hususunda.

Belge 29

Vergi alımından sonra temessük verilmesi hususunda.

Sayfa 120

Belge 30

AyntabdaTilbaşer nahiyesine altı bin akçe tımara Semendireli Mahmud'un mutasarrıf olması hususunda berat.

Belge 31

Ayntab kale dizdarı Hacı İbrahim'in kendi heva ve hevesinde olması hasebiyle dizdarlık vazifesinin başkasının tayin edilmesi hususunda ferman.

Sayfa 121

Belge 32

Ayntabda adı geçen karyede sakin olan Mustafa'nın mescid hanın vakfı olmadığından hizmetlerinin yerine getirilmediğini arz etmesi ve gereğinin yapılması hususunda verilen ferman.

Belge 33

Ayntab haslarına nazır olan Mustafa Bey'in Erzurum kalesi muhafızlarına ulufelerini hâlâ vermediğinden habs edilmesi hususunda tezkire tahrir olunması hususunda ferman.

Sayfa 122**Belge 34**

Yanık seferi hizmetinde bulunan Seydi avuşun Divriği sancağına tayin olunması hususunda berat.

Belge 35

Ayntabsubaşılığına tayin olunan Hüseyin Ağa'nın tezkire ile amel etmesi hususunda ferman.

Belge 36

ibron karyesi vergilerinin 1204 senesi Zilkadesine kadar alınmaması hususunda.

Sayfa 123**Belge 37**

Küçükmuhasare karyesinde Hüseyin Efendi'nin oğlunun mülkü olup miriye ait olan hissesinin kardeşlerine kiraya verilmesi hususunda tezkire istenmesi.

Belge 38

Ayntabsubaşısı Mustafa'nın mahkeme-i şerife hizmetkar tayin edilmesi hususunda berat.

Belge 39

Bekrioğlan cemaatinin gerekli hizmetleri eda eylediklerine binaen temessük verilmesi hususunda.

Belge 40

Seyyidlere ellerinde temessük ve hücceti olmayanların kaydedilmesi hususunda.

Sayfa 122

Belge 41

Ayntab hasları nazırı olan Mustafa Çelebi'nin Karataş nahiyesinden Hasan Çavuş'dan buğday ile evini kira ile alması hususunda.

Belge 42

Kebapçı dükkânına giden harç beyanı hususunda.

Belge 43

Hisar karyesinde ziraat eden adı geçen kimselerden mahsul akçesi alınıp temessük verilmesi hususunda.

Belge 44

Bakal cemaatinin ordu ve pazar hizmetine mukabil temessük verildiği hususunda.

Belge 45

Kavak cemaatinin ordu ve pazar hizmetine mukabil temessük verildiği hususunda.

Sayfa 123

Belge 46

Maraş tımar defterdarlığına Mehmed'in tayin edilmesi ve tahvil ve tarihine düşmüş mahsule haram bulaştırmaması hususunda berat.

Belge 47

Zülkadriye mukataasına emin olan Mehmed Ali'nin gerekli malları yerli yerinden tahsil etmek için tezkire talep etmesi ve kanun ile toplanması hususunda ferman.

Sayfa 124**Belge 48**

Revan nahiyesi sipahilerinden Mustafa'nın üzerine gidip şeri hükümler ile zimmetini kiraya vermesi hususunda.

Belge 49

Rakka eyaleti beylerbeyinden vergilerin zaptı için Yusuf subaşının tayin olunması hususunda.

Belge 50

Ayntab sancağı beyi Sinan Beyin Karbora livası haslarından Burc ve Duhan karyelerinin mahsulünden alınan zimmetini kiraya vermesi hususunda ferman.

Sayfa 125**Belge 51**

Ayntaba bağlı Dülük karyesinden adı geçen kimselerin şeri meclisde hacı Mustafa ve Ali Beğin zorla öşür talep ettiklerini ve bu durum için adam tayin edilmesini istemeleri hususunda.

Belge 52

Ayntab sancağı beyinin şeri meclisde Kilise tabi olan sipahilerin kendi sınırlarına dahil olduğunu iddia ederek dava ettiği toprakları Lomaniye sipahilerinin zapt ettiğini ve buraların öşrünü kanun ile tahsil edilmesi hususunda ferman.

Sayfa 126

Belge 53

Haleb'den alınan vergilerin birkaç senedir zayi olduğu ve ve bunun için gönderilen görevlilerin görevlerini suistimal ettiklerini ve vergilerin toplanması için yeniden berat verilmesi gerektiği hususunda.

Sayfa 127

Belge 54

Maraş beylerbeyliğinden ihraç edilmesi gereken avarız vergisinden geri kalan akçenin tahsil edilmesi hususunda ferman.

Belge 55

Ayntab kadısı Mevlana Mehmed'in mektup göndererek Ali Kaya'nın nakibliğini kabul etmeleri ve sözüne riayet edilmesi hususunda ferman.

Sayfa 128

Belge 56

Ayntab haslarına nazır olan vergi emini Hasan Çavuşun elinde temessükü olmadığı için temessük talep etmesi hususunda.

Belge 57

Haleb vilayetinde olan sultan vakıflarına mutasarrıf olanlara kadılar tarafından hüccet verilmesi hususunda ferman.

Sayfa 129

Belge 58**Belge 59**

Dergah-ı âli çavuşlarından Kaya Çavuş'un vefat etmesiyle Haleb kalesinde Hacı Zeyn ve ortaklarının Kaya Çavuş'a ait olan hassanın üç sene iltizam etmek istemeleri hususunda.

Belge 60

Birecik kalesi muhafızlarının tımar tevcihi için tezkire tahrir olunması hususunda.

Belge 61

Hanefi Çavuş'un Maraş diavni çavuşlarından Bostan Çavuşa padişaha hizmetlerin düzgün olmadığını ve bu durumun teftişi için Bostan Çavuşu tayin etmesi hususunda

Sayfa 130**Belge 62**

Ayntabkazâsihtisab emini Mehmed'in yerine kâtip tayin edilmesi hususunda tezkire verilmesi husunda berat.

Belge 63

Ayntabkazâsınaİbrahim'inkâtip olarak atanması hususunda.

Belge 64

Maraş sancağı mutasarrıfı Hüseyin'in sefer-i hümayuna katılmadığı ve tımarını Mustafa Çavuş'a bıraktığı hususunda.

Belge 65

Şiargözde Ammarlu ve Göcbenekli cemaatlerinin vergilerini toplaması için Hacı Hızır'ın tayin edilmesi hususunda.

Sayfa 131

Belge 66

Ayntab reayasından alınan vergilerin zulm edilmeden şeri hukuk üzere adil bir şekilde tahsil edilmesi hususunda ferman.

Belge 67

Ayntab reayasından alınan vergiler sırasında zulümlerin yaşandığı ve vergi toplayanların şikâyet edilmesi üzerine padişah tarafından vergilerin adil bir şekilde tahsil etmeleri hususunda ferman.

Sayfa 132**Belge 68**

AyntabdaMinhaloğlu medresesi görevlisinin kendi başına hareket etmesi üzerine yerine Hacı Mehmed'in tayin edilmesi ve vakfın ve devletin devamı için duaya süreklilik göstermeleri hususunda berat.

Belge 69

Ayntab da Minhaloğlu medresesi vakfına beş akçe vazife ile vakfın devamlılığı hususunda ferman.

Belge 70

Ayntab emini Hasan Çavuş'un kıyafet borcuna binaen tezkire verilmesi hususunda.

Sayfa 133**Belge 71**

Dulkadir tımar defterdarı olan Ebubekir'in Yanık seferine adam göndermesine rağmen sebepsiz yere defterdarlığı başkasına verilmesi ve bunun iadesi hususunda ferman.

Belge 72

AyntabdaOrul karyesinde haraç memurularına kadı tarafından temessük verildiği hususunda.

Belge 73

Belge 74

Ayntab sancak ve nahiyesinde üç bin akçelik tımarın mahlul olmasıyla Abdülvehhab Revan kalesine hizmette bulunması hususunda.

Belge 75

AyntabdaKanalıcı mahallesinde çeşme mermeri için tayin olunan akçenin zayi olmasını engellemek için Mehmed nam kimsenin müteveli olması hususunda berat.

Sayfa 134

Belge 76

Hacı Ali nam kimsenin arzuhal edip satın aldığı evin yanında bulunan sulu yerin Hacı Yusuf tarafından sahiplenilmesi ve Hacı Ali'nin dava etmesinin ardından şeri hükümle hak edene verilmesi hususunda ferman.

Belge 77

Şehir subaşılığına görevli tayin edilmesi hususunda.

Belge 78

Şehir subaşılığı için gönderilen Ahmed Ağa'ya karşılıklı görüşülüp konuşulması için müracaat etmeleri hususunda.

Belge 79

İsmail ve Mehmed Beğin tasarrufunda olan çiftlik yerinden Mehmed Beğin feragat etmesi ve bu durum için İsmail Beğetemessük verilmesi hususunda.

Sayfa 135

Belge 80

Belge tahrip olduğundan konu anlaşılamamıştır.

Belge 81

Padişahın emirlerini yerine getiren subaşılar zeamet hususunda müracaat eylemeleri hususunda ferman.

Belge 82

Birecik kalesi irad tımarının devlet hazinesine ilhak edilmesi hususunda.

Belge 83

Ayntabda Minhaliye medresesine müteveli tayin edilmesi hususunda.

Belge 85

Rakka Haleb ve Şam reayalarının Mehmed Ağayı subaşı bilip gerekli konularda müracaat etmeleri gerektiği hususunda ferman.

Belge 86

Bağlu reayasının zulmden kaçarak perakende bir şekilde olmalarına istinaden reayayı yerli yerine yerleştirilmeleri için Mustafa Paşa'nın görevlendirilmesi hususunda berat.

Sayfa 137**Belge 87**

Ayntabdan Yanık seferine katılmayan İsmail Çavuşun elinden beratı alınıp yerine başkasının tasarruf etmesi için görevli tayin edilmesi hususunda berat.

Belge 88

Devlet hazinesi reayası tarafından ödenen vergiler hususunda.

Belge 89

Devlet hazinesine ait olan Karataş nahiyesinin Hüseyine icara verilmesi ve kendisine temessük verilmesi hususunda.

Sayfa 138

Belge 90

Ayntab kazanına bağlı Orul karyesinden tahsil olunan vergilerin kabz olunması adına temessük verilmesi hususunda.

Belge 91

HalebAyntab ve gayrı sancaklarda mutasarrıf olan İsmail Çavuş'un sefer-i hümayuna memur iken gelmemesi üzerine babası Hüdavendigâr Tabşerli'nin zamanında verilen hükümle yenilenmesini istemesi hususunda.

Belge 92

Haleb ve Ayntab sancaklarda mutasarrıf olan İsmail Çavuş'un sefer-i hümayuna memur iken gelmemesi üzerine mahsülününzabt edilmesi hususunda ferman.

Sayfa 139

Belge 93

Ayntab sancağı beği Sinan Beğınhasatdan sonra miriyi reddetmesi üzerine zabt olunması gerektiği hususunda ferman.

Belge 94

Ayntab hasları reayasından Şetre cemaati karye-i Göçek ve Ömer Beğın reayasından bazıları kapıcılar eminine verdikleri malları kendilerinden tekrar talep edilmesi üzerine zorla alınmaması gerektiği hususunda ferman.

Sayfa 140

Belge 95

Rakka, Direrme, Hicak ve Habur cemaatlerinin dağılık halde olmalarına binaen adet ve kanun üzre vergilerinin tahsili için Veli Paşa'nın görevlendirilmesi hakkında.

Belge 97

Karataş nahiyesinde Ramazan subaşıyaicareye verilen yerin Hacı Yusuf Ağa'ya verilmesi hususunda.

Belge 98

Kıllu cemaatinin otuz sekiz kuruş vergisinin tahsil edilmesi hususunda.

Belge 99

Ayntabdellalının her sene bazar akçesi alması ve Ayntab emini olanlara verirken tımar erbabı ve Ayntabalaybeği Sinan Beyin rencide olunmaması gerektiği hususunda ferman.

Belge 100

Ayntabbezazistanbeği vergi dellaliyesi vilayet defterinde her sene miri için üç bin akçe kayd olunması hususunda.

Belge 101

Ayntabbezazistanbeği vergi dellaliyesi vilayet defterinde her sene miri için üç bin akçe kayd olunması ve devlet haznesi eminleri akçeleri zorla tahsis etmeleri üzerine kanun üzre amel edip vergilerin tahsil edilmesi hususunda ferman.

Belge 102

Bezazistandellalları olan Hacı Hüseyin oğlu Hacı Vahid ve diğerlerinin zimmetinde olan akçelerin kabz olunması hususunda temessük verilmesi.

Belge 103

Ayntab kalesi camisi vakfına kale dizdarı Mahmud'un hizmetde bulunmayan Abdülhalim'in yerine mütevellî tayin edilmesini hususunda berat.

Sayfa 144

Belge 104

Ayntab hasları mukataasına adı geçem kimselerin beş senelik katkıda bulunması ve gerekli vergilerin hukuk ve adalet üzere tahsil edilmesi, tassarrufları için temessük verilmesi hususunda ferman.

Sayfa 146

Belge 105

Adı geçem taifelerin ve aşiretlerin cürm ve cinayetleri üzerine kimsenin dahil olmadığını beyan etmeleri ve reayanın bu durumdan mükedder olduğunu beyan etmesi üzerine bu durumun def edilmesi reayanın rencide edilmemesi ve kanun ve adalet ile vergilerin toplanması hususunda ferman.

Belge 106

Şam Yahudilerinden Yusuf oğlu Yakub'dan haraç alınıp temessük verilmesi hususunda.

Sayfa 147

Belge 107

Haleb, Zülkadriye, Kefere ve Yehudanın cizyelerinin yerli yerinde ve adalet ve kanun üzrezulm olmadan tahsil olunması hususunda ferman.

Belge 108

Şam Yahudilerinden Yusuf oğlu Yakub'dan haraç alınıp temessük verilmesi hususunda.

Belge 109

İbrahim Samsamdan haraç alınması hususunda.

Sayfa 148

Belge 110

Erbil karyesi ahalisinin üzerlerine atlı bir şekilde gelinerek yemekleri ve akçelerinin zulm ile alınmasının ardından devlet hazinesi reayasının takip etmesiyle karye halkının bölgeyi terkettiğini görmesi Haleb defterdarlığının hak ve adalet üzere hizmet bedeli alınması hususunda ferman.

Belge 111

Rişvan aşiretine bağlı İzdeganlu cemaatinin perakende yaşamaları ve salıyanesiz akçelerini teslim etmesi hususunda ferman.

Sayfa 149

Belge 112

Ayntabda bulunan kasabların isimleri.

Belge 113

Hasan Çavuş'un reayaya zulm etmesi üzerine Mahmud Beğin muhalefet olması hususunda.

Belge 114

Bevvab Mehmed Beğden sekiz bin beş yüz akçe alınıp emre harç edilmesi hususunda vesika.

Belge 115

Ferman vasıtası ile kapıcı MahmudBeğin reayadan vergi tahsil etmesi hususunda.

Belge 116

Zir beylerbeyinin Hassa karyesi ahaklisinden bir miktar borç alması hususunda.

Sayfa 150

Belge 117

Dulkadir mukataasına emir olan Mehmed Ali'nin reayadan devlete ait malları talep etmesi ve reayanın vermek istememesi üzerine tezkire talep etmesi hususunda.

Belge 118

Rumkale emini Hüseyin Çavuşun zulmünden kaçan reayanın kanun üzere tekrar getirtilip yerlerine iskan etmeleri hususunda tezkire talep edilmesi ve göreve Şam yeniçerilerinden Ahmed'in tayin edilmesi hususunda berat.

Belge 119

Hallacılardan otuz iki buçuk altın devlet hazinesi için tahsil edilip temessük verilmesi hususunda.

Belge 120

Katip Nurullah Çelebi'nin saliyane ve maaşının hesap edilerek teslim edilip tezkire verilmesi hususunda.

Sayfa 151**Belge 121**

Maraş sancağına bağlı Kebir karyesi ahalisine zul edildiği ve emr-i şerif ile durumun düzeltilmesi hususunda ferman.

Sayfa 153**Belge 122**

Zeamet halkının subaşına itaat eylemeleri hususunda ferman.

Belge 123

Padişah beratı ile bir vakfa bedel ile mutasarrıf olması hususunda.

Belge 124

Mahkeme-i şerifeye Rıdvan Ağanın mübaşir tayin olunması hususunda.

Belge 125

Zeyd Ömer Veli'nin zevcesi Hind'in boşanması hususunda.

Sayfa 154

Belge 126

Ayntab da Alennecar mescidinde imam olan Hacı Abdi'nin mescidin imametinin vazifesi için hâlâ mütevellisi olan Hacı Dede'nin vazifesini hiç kimsenin tesirinde kalmadan zorla şahit bulmaktan men eden ferman.

Belge 127

Birecik nahiyesinden kanun üzrebad-ı heva ve arus vergisi zulm ve zorba olmadan tahsil edilmesi hususunda.

Sayfa 155

Belge 128

Ayntabihtisabkatibi olan Kasım'ın görevden alınıp yerine başka bir katibin tayin olunması hususunda.

Belge 129

Ayntab da Kanalcı mahalle halkının sancakbeyi ve subaşılarının kendilerini zulm ettiğini arz etmeleri ve bu zulmlerin ve rencidelerin son bulması için gönderilen ferman.

Belge 130

Ayntabda bulunan kasabhanenin iltizam kaydı hususunda.

Belge 131

Hacı Mustafa'nın mukataası için ödediği vergiden sonra tezkire verilmesi hususunda.

Sayfa 156

Belge 132

Ayntab da Ammu mahallesi Behramoğlu mescidinde imam olan Mehmed'in hizmet etmediği ve mahalle ahalisinin şikâyeti üzerine yerine Süleyman'ın tayin edilmesi hususunda ferman.

Belge 133

Ayntab kalesine hapsedtirilen adı geçen kimselerin serbest bırakılması hususunda.

Belge 134

Ayntab kazâsında Hacubaba'da mutasarrıf olan Abdurrahman'nın kaydı olmadığından yerine önceki mutasarrıf olan Mevlana Mehmed'in görevlendirilmesi hususunda berat.

Sayfa 157**Belge 135**

Donanma-yı Hümayun için Zülkadriye vilayetinden avarızhanenin her on iki hanesinden bir nefer Körükçü gönderilmesi hususunda ferman.

Belge 136

Ayntab da Mihaliye medresesine sadaka buyurulması hususunda fetva verilmesi.

Belge 137

Mihaliye medresesi fetva emri ile hacda verilen vaadler hususunda.

Sayfa 158**Belge 138**

Ayntab da zeamet ve tımar erbabı için mahkeme tenbih edilip orduya bizzat katılmaları hususunda.

Belge 139

Ayntab da Telbaşer nahiyesinde on yedi bin akçelik tımara mutasarrıf olan Mustafa'nın Yanık seferine katılmasıyla başkasına verilen tımarının tekrar kendisine verilmesi hususunda ferman.

Sayfa 159

Belge 140

Hıyam karyesi, Tepeardı ve Kuyuderesi ve Aleppo mezraası mahsulatının devlet hazinesi için alınan vergilerin toplanması için tezkire tahrir olunması hususunda.

Belge 141

Hıyam karyesinden alınan mahsul-i penye, çift ve bennak ve bostan ve hıyar ve bad-ı heva vergilerinin toplanması için temessük tahrir olunması hususunda.

Belge 143

Mirza Beşe'ninzabtettiği bir akçalık hakkını tekrar Davut Beşe'yezabtettirilmesi hususunda.

Belge 144

Ayntab da müderris olan Ahmed'in vefat etmesiyle yerinin boş kaldığı ve yerine Mevlâna Hasan'ın getirilmesi hususunda berat.

Sayfa 160

Belge 145

Ayntab ve havalisi haslarına nazır olan Mustafa Çelebi'nin mukataasının başkasına verilmesi vergilerin adalet ve kanun üzre tahsil edilmesi hususunda ferman.

Belge 146

Zülkadriye eminlerinin ve ortaklarının zimmetlerinde bulunan akçeleri eda etmeleri ve eminlerden Süleyman'ın vefat etmesiyle de onun da malından devlet hazinesi için tahsil edilmesi hususunda ferman.

Belge 147

Devlet hazinesi için tahsil olunan mirinin zayi ve telef olunmasını engellemek hususunda.

Sayfa 161

Belge 148

Ayntab da Telbaşer nahiyesinde Körkün karyesinde on yedi bin akçe tımara mutasarrıf olan Mustafa için yeniden berat verilmesi hususunda ferman.

Belge 149

Ayntab hasları emini Abdülaziz'in haksız yere reayadan yiyecek vesair nesne talep etmesi üzerine reayanın padişaha bizzat mektup sunması hususunda.

Belge 150

Subaşıların yaptıkları tahsilatda kimsenin zorluk çıkarmaması gerektiği hususunda.

Sayfa 162

Belge 151

Ayntab sancağı nahiyesinde mutasarrıf olan Abdullahoğlu'nun Yanık seferine katılmaması üzerine zeametinin alınıp başkasının tasarrufuna verilmesi hususunda ferman.

Belge 152

Ayntab sancağı nahiyesinde muasarrıf olan Mustafa bin Abdullah'ın Eflak ve Boğdan seferine katılmayacağını bildirmesinden dolayı tasarrufuna kimsenin dahil olmaması gerektiği hususunda ferman

Sayfa 163

Belge 153

Ayntab sancak ve nahiyesinde mutasarrıf olan Süleyman Çavuş'un vefat etmesiyle üç bin akçalık tımarının başkasına verilmesi hususunda arz.

Belge 154

Ayntab haslarının 1204 senesi mahsulüne resm-i çift, bennak ve mücerred vesair rüsumların tahsil edilmesi adına temessük tahrir edilmesi hususunda.

Belge 155

Kızılburc mezraası ahalisine devlet hazinesi için toplanılacak vergilerin kusursuz toplanması hususunda temessük verilmesi.

Belge 156

Ayntab da Alaüddevle Beğ vakfına müteveli olan Cafer Beyin Ayntaba gelen sekiz altını kabz edip teslim ettiğine binaen temessük tahrir olunması hususunda.

Sayfa 164**Belge 157**

Ayntab da Telbaşer nahiyesinde mutasarrıf olan Süleyman-oğlu Ahmed'in tımarının elinden gitiğini Eflak seferinde hizmette bulunduğu için üç bin akçe tarh verildiği hususunda.

Belge 158

Ayntab da Telbaşer nahiyesinde yedi bin akçe tımara mutasarrıf olan Süleyman Çavuş'un vefat etmesiyle tımarı mahlul kaldığından yerine İbrahim'in görevlendirilmesi hususunda arz.

Sayfa 165

Belge 159

Ayntab da Telbaşer nahiyesinde yedi bin akçe tımara mutasarrıf olan Süleyman Çavuş'un vefat etmesiyle tımarı mahlul kaldığından yerine İbrahim'in görevlendirilmesi için devlete arz olunması hususunda.

Belge 160

Ayntab da Telbaşer nahiyesinde üç bin akçalık tımara mutasarrıf olan Hasan nam sipahinin tımarından feragat eylemesiyle mahlul olan tımarının Abdülkadir-oğlu Timurhan'a verilmesi hussunda mektup

Belge 161

Ayntab sancağında Telbaşer nahiyesinde elli bin akçalık tımara mutasarrıf olan Süleyman Çavuş'un vefat etmesiyle tımarının mahlul olması ve mezkur Mehmed'e verilmesi hususunda arz.

Sayfa 166**Belge 162**

Maraş sancağında Elbistan'a tabi Aynu'l-arus nahiyesinde üç bin akçelik tımara mutasarrıf olan Süleyman Çavuş'un vefat etmesiyle Veli-oğlu Abdülaziz'in hizmete devam etmesi hususunda arz.

Belge 163

Ayntab sancak ve nahiyesinde sekiz akçalık tımara Mehmed'in Bahriz seferinde hizmette bulunduğu için mutasarrıf olması için arz olması hususunda.

Belge 164

Dülük'e bakıcı olarak tayin edilen Mirza Beşe'nin görevden alınması ve yerine Davud Beşe'nin hizmet eylemesi hususunda.

Sayfa 167

Belge 165

Körükçü akçesinin her haneden tahsil edilmesi için kethüda tayin edilmesi hususunda.

Belge 166

Ayntabda Tahtalı cami şerifine müteveli olanların hizmet etmediklerine ve yerlerine müteveli nasb olunması hususunda ferman.

Sayfa 168**Belge 167**

Ferman olunan bedel-i Körükçü akçesinin kadı Kara Davud-zade Mehmed Efendi'nin tahsil edip temessük verip deftere kaydetmesi hususunda.

Belge 168

Zaruye vakfına bağlı Ayntab da Yazıcık mahallesinde olan değirmenin Yusuf bin Hacı Hüseyine'e otuz beş altına kiraya verilmesi hususunda

Belge 169

Vakıf değirmeni mütevellisi kendi malından imalat ederek kiraya vermesi hususunda.

Belge 170

Mezmaranlı Veli'de olan iki yüz guruşun Yumencik ahvalinden sorularak iki yüz akçe tahsil olunması hususunda.

Sayfa 169**Belge 170**

Ayntab da Dülük Baba hazretlerinin zaviyesinin tahrip olması ve ihya edilmesi için mutasarrıf tayin edilip medresenin yiyeceklerini temin ettirilmesi hususunda ferman.

Belge 171

Dülükbaba zaviyesinin müderrisi olan mülazım kavimden mütevellilerin zapt ve tasarruf ettirip emr-i hümayuna karşı gelinmemesi hususunda ferman.

Sayfa 170

Belge 172

Ayntab kalesinden Edhem'in mutasarrıflığını Derviş Mustafa'ya feragat etmesi ve Derviş Mustafa'nın zapt etmesi için eline berat verilmesi hususunda ferman.

Belge 173

Ayntab sancağında Telbaşer nahiyesinde Körkün karyesinde otuz iki bin elli beş akçe has alınıp miriye alındığı ve Mumcu Ahmed'e teslim edildiği hususunda.

Belge 174

Cemaat-i fermanın ordu hizmetini yerine getirdiği hususunda temessük verilmesi.

Sayfa 171

Belge 175

Maraş beylerbeyliğinde vaki olan kadılıklara donanma-yı hümayun gemilerine her on iki haneden bir nefer ve bir nefere iki bin beş yüz akçe tahsil olunması hususunda ferman verilmişken sonra Körükçü kifayet ettiği için ayapılan tahsilin hazineye dahil ettirilmesi hususunda ferman

Belge 176

Ayntab da Mihaloğlu vakfı mütevellisi olan Mehmed'in yerine ferman-ı şerif ile Seydi Üveys'in görevlendirilmesi hususunda ferman.

Sayfa 172

Belge 177

Mirmiran beratlarının yenilenmesi için lazım olan barat resminin toplanıp tahsil edilmesi hususunda ferman.

Belge 178

Çuka için ödenmesi gereken muaccel akçenin tahsil olunması hususunda ferman.

Sayfa 173**Belge 178**

Ayntab ihtisab ve ihzarından bin akçe hisseye mutasarrıf olan Cuma ve üç bin akçeye mutasarrıf Mehmed ve dört bin akçeye mutasarrıf olan Hüseyin'in zikr olunan hisseleri Yusuf talep etmesiyle kime verilmesi gerekiyorsa ona verilmesi hususunda ferman.

Belge 179

Erzurum kalesi muhafızlarından mültezimleri olan Hüseyin ve katip Mahmud'un tahvilinden emr-i şerif ile taksiminin ferman olunması hususunda

Belge 180

Ayntab sakinlerinden Hacı Mehmed ve Hacı Hüseyin ve Hacı Kasım'ın haber vermeden mukataya kefil yazdırıp kefilin haberim yok diye reddetmesi hususunda.

Sayfa 174**Belge 181**

Bekir Beğ ve adamlarından Zaim Hüseyin'in zimmetinde hazine akçesi bulunmasından dolayı talep etmeleri ve lazım gelen haracları cizye defteri mucebince vekil vasıtasıyla toplanıp tahsil olunması hususunda ferman.

Belge 182

Musa-oğlu Mustafa'nın Yanık seferine memur iken gitmemesi ve zeametinin mahlul olmasıyla vezir-i azam Sinan Paşa tarafından görevlendirme yapması hususunda ferman.

Sayfa 175

Belge 183

Muhtesip Hacı Ahmet'in Hızır Paşa'ya yirmi dört tescilli tezkireyi teslim etmesi hususunda.

Belge 184

Muhtesip Hacı Ahmet'in arpacılara iki yüz yirmi beş altın vererek temessük vermesi hususunda.

Belge 185

Muhtesip Hacı Ahmet'in tezkiresi vüsul buludukda temessükün korunması hususunda.

Belge 186

İhtisab mukataasına mültezim olan Hacı Ahmed bin Mehmed'de ihtisab malından iltizam eylediğine dair temessük tahrir olunması.

Belge 187

İhtisab emini Hacı Ahmed'in bin elli guruş verip temessükü koruması hususunda.

Belge 188

MahmudBeğ'in yetmiş guruş verip temessükü koruması hususunda.

Belge 189

Mustafa Çelebi'nin tezkiresi ile muhtesip Hacı Ahmet'den yüz kuruş alıp temessük vermesi hususunda.

Belge 190

Ayntab muhtesibi Hacı Ahmed'de İbrahim Beğ ve Mahmud Beğ'in icazetleri olup tezkire tahrir olunmuştur.

Belge 191

Ayntab muhtesibi Hacı Ahmed'den yüz kuruşa alınıp korunması hususunda.

Belge 192

Muhtesip Hacı Ahmed'in bazarbaşına kırk dört buçuk kuruş teslim edip temessükün korunması hususunda.

Belge 193

Ayntab sancağında Dülük karyesinde bir doru atın teslim edilmesi hususunda mektup verilmesi.

Sayfa 176

Belge 194

Mutfak emini mühürlü tezkire göndererek kiler için yağ ve on beş bin kıyye bağın tahsil olunması babında ferman.

Belge 195

Ayntab ihtisabı mukataasının tahsilatı hazineye teslim olunmasını ve ertelenmemesi ihmal edilmemesi hususunda ferman.

Belge 196

Ayntab ihtisabı mukatalığına Şam beylikçilerinden Mirza Beşe'nin tayin olunması hususunda.

Sayfa 177

Belge 197

On beş bin elli akçe tımara mutasarrıf olan Mehmed Yanık seferine gitmeyip mahlul olan tımara başkasının tayin edilmesi hususunda ferman.

Sayfa 178

Belge 198

Aytabda mütemekkin ulema ve sule havesair Müslümanların yem yemek vesairlerin alınıp kıyafetlerini dahi alıp zulme uğradıklarını mektupla bildirmeleri üzerine zulmün ortadan kalkması hususunda ferman.

Sayfa 179**Belge 199**

İstanbul zahiresi için lazım olan buğday, arpa, koyun, bal ve yağ vesair Karadeniz ve Tuna palyalarından gelirken zahire gelmeyip Mutfak sıkıntısı yaşanması ve İstanbul'a lazım gelen zehairin tedarik edilmesi hususunda ferman.

Sayfa 180**Belge 200**

Sefer-i hümayun için talep edilen akçe on kantardan tedarik olunması gecikmemesi ve ertelenmemesi hususunda ferman.

Belge 201

Ayntab da Bayramoğlu Himayi mescidinin ahalisi Mehmed Salih'in imamete layık görülüp berat-ı şerif rica olunması üzerine mutasarrıf tayin edilmesi hususunda ferman.

Belge 202

Ayntab kadısına tefviz olan askerlere karşı adaletli ve insafli olması hak yolundan ayrılmaması hususunda.

Belge 203**Sayfa 181**

Abdullaholu Mustafa'nın yirmi bin akçe zeamete mutasarrıf olup Yanık seferine varmadığı için zeametinin alınıp başkasına verilmesi hususunda ferman.

Belge 204

Belge 205

Hıyam karyesinden olan ...19 aded kuruş alınıp temessük verilmesi hususunda.

Belge 206

Hıyam karyesi için kul olunan ücretin alınıp temessük verilmesi hususunda.

Belge 207

Telve karyesi için kul olunan ücretin alınıp temessük verilmesi hususunda.

Sayfa 182**Belge 208**

Ayntab da Maslahaddin medresesinde on beş akçe ile müderris olan Abdülmuttalib'in azli için herhangi bir neden yokken Ahmed nam kimse zulm ettiğini bildirmesi hususunda ferman.

Belge 209

Ayntab da Mihaloğlu Ahmed Bey medresesi vakfı için sadaka buyurulması hususunda

Belge 210

Ayntab da Duvarcıoğlu medresesi yirmi akçe ile Abdülbaki Çelebiye sadaka buyurulması hususunda.

Belge 211

Şam yeniçerilerinden Mustafa Beşe'nin Ayn tabasakacı tayin edilmesi hususunda.

Belge 212

Ahmed Ağa'nın altı adet boyahaneyi üç altına Hacı İbrahim'e vermesi hususunda.

Sayfa 183

Belge 213

Aytabda Orucbaba ziyareti şeyhler tarafından tasarruf olunurken Mevlana Mehmed'e sadaka buyurulması hususunda.

Belge 214

Aytab da Oruc baba ziyareti şeyhler tarafından tasarruf olunurken Mevlana Mehmed'e sadaka buyurulması hususunda.

Belge 215

Matbah emininin mühürlü tezkire göndererek Maraş'dan Haleb'den mutfak için zahire temin edilmesi hususunda ferman.

Sayfa 184

Belge 216

Ayntab kazası sakinlerinden olan Seyyid Abdülgaflar'ın adam gönderip elinde şecere ve hüccet olduğunu ve kendisinden vergi alınmamasını talebiyle hükm-i şerif ile şayet sahih ise vergiden muaf olmasını emr etmesi hususunda ferman.

Belge 217

Adı geöçen kimselerin elimizde hüccet ve şecere vardır deyip vergilerden muaf olmak istemeleri üzerine emr-i şerif ile belgelerinin sahih ise vergilerden muaf olmasını emrettiği hususunda ferman

Belge 218

Mevlana Cafer Şahizade'nin zamanı gelince mülazım olması hususunda.

Sayfa 185

Belge 219

Dulkadriye vilayetinin altı bin ve daha yukarı tımar ve zeameti olanlar sancak beyleri ve alay beyleri Beheç seferine gitmeyip sefer-i hümayun için birer yıllık bedel akçesinin toplanıp tahsil edilmesi hususunda ferman.

Sayfa 186**Belge 220**

Ergani sancağında otuz beş bin akçe tımara mutasarrıf olan Hızır Çavuş'un zeametinin alınması hususunda.

Belge 221

Ayntab ve gayri sancaklarda zeamete mutasarrıf olan Hızır Çavuş'un bedel akçesini teslim etmesi hususunda.

Belge 222

Ergani, Ayntab sancaklarında zeamete mutasarrıf olan Hızır Çavuş'un bedel akçesi tahsil memuru olması hususunda.

Sayfa 187**Belge 223**

Ekrad ve Ayntab sancaklarında mutasarrıf olan Hızır Çavuş'un Benec seferine katılmaması üzerine zeametini elinden alması hususunda.

Belge 224

Kilis ve Ayntab sancaklarında mutasarrıf olan Hızır Çavuş'un Dulkadriyeninedel akçesini tahsis etmesi hususunda ferman.

Belge 225

Emekdar Rıza Ağa'nın mahkeme-i şerife hizmetkar olması hususunda.

Belge 226

Şehreküstü mahallesinden adı geçen kimselerin Şeyh bin Mehmed'den yorgan, yastık, kilim, sandık alınıp İsa bin Hasan'a emanet edilmesi hususunda.

Sayfa 188/A

Belge 227

Evkaf mütevellisi olan Hacı Cebrail'in vefat etmesiyle Haleb'de sakin olan Aclunzade İsa'ya yerinin sipariş olunması hususunda ferman.

Belge 228

Alaüddevleecdad ve evladı vakfına mütevellisi olan Hızır'ın ben yok iken vergilerin tahsil edildiği ve haberi olmadığını bildirmesi hususunda ferman.

Sayfa 188/B

Belge 229

Kefere ve Yehuda'nın evkaf ve emlak vergilerinin dahil-i hazine olunması hususunda ferman.

Sayfa 188/C

Belge 230

Karaman, Maraş, Sivas, Haleb, Rakka eyaletlerinde kale dizdarları ve kethüdalarının beratlarını yenilemeleri hususunda ferman.

Belge 231

Dulkadiroğullarının evkaf zabtına kaymakam tayin edilmesi hususunda.

Sayfa 189

Belge 232

Vezir-i azam Sinan Paşa'nın evkaf reayasından zulm ile akçeleri tahsil etmesi üzerine şikayet edildiği ve reaya zulm edilmemesi hususunda ferman.

Belge 233

Haleb'e tabi Türkmen mukataasının hassaya tayini buyurulmasıyla tezkire tahrir edilmesi hususunda.

Sayfa 190

Belge 234

Halep, Ayntab ve gayri sancaklarda mutasarrıf olan İsmail Çavuş'un sefer-i hümayuna katılmadığı gerekçesiyle tımarının bir başkasına tevcih edilmesi hususunda.

Belge 235

Ayntab da Ammu mahallesinde Bekir'de kirada olan bir boyahane dükkanın kırk altına Ömer'e kiraya vermesi hususunda.

Belge 236

Keyvan Çavuş'a teslim edilecek filori ve altının eksik olması hususunda.

Sayfa 191

Belge 237

Halep ve Maraş vilayetlerinde nakibû'l-eşraf olanlara berat verilerek bu beratın dışına çıkmamaları hususunda ferman.

Belge 238

Teftiş için işbu varaka ile kaymakam tayin olunması hususunda.

Belge 239

Ayntabda Dülükbaba zaviyesinin tevliyet ve meşyihâtı sekiz akçe ulufe ile sadaka ve ihsan buyurulması hususunda.

Sayfa 192

Belge 240

Ayntab sancak ve nahiyesinde yirmi bin akçe zeamete mutasarrıf olan Abdullahoğlu Mustafa'nın Erzurumda olan zeametinin tahrir olunması hususunda ferman.

Belge 241

Rumilinden İstanbul'a getirilecek koyunların Boğdan ve Eflak ihtilali olmasından her iki haneden birer koyun ihraç edilmesi hususunda ferman.

Sayfa 193**Belge 242**

Ayntab Telbaşer nahiyesinde ve gayri yerlerde yirmi bin akçe tımara mutasarrıf olan Musa oğlu Mustafa'nın Yanık seferine gitmemesi üzerine mahlul olan tımarına görevli tayin edilmesi hususunda ferman.

Belge 243

Ayntab sancak ve nahiyesinde mutasarrıf olan Abdullahoğlu'nun sefer-i hümayuna emir olduğu halde gelmemesi üzerine zeametinin başkasına tevcih edildiği hususunda ferman.

Belge 244

Ayntab sancak ve nahiyesinde mutasarrıf olan Abdullahoğlu Mustafa'nın sefer-i hümayuna emir olduğu halde gelmemesi üzerine zeametinin başkasına tevcih edildiği hususunda ferman.

Sayfa 194**Belge 245**

Telbaşer nahiyesinde yirmi bin akçe zeamete mutasarrıf olan Üveysoğlu Mustafa'nın Yanık seferine katılmaması üzerine tımarının başkasına verilmesi hususunda ferman.

Sayfa 195

Belge 246

Validesi Şakire'nin ceviz ağacı bostanını oğluna sattığı hususunda hüccet.

Belge 247

Ayntab kazasına bağlı Şeyhi karyesinde el-Hac Yayha İsa'nın eytamına vasi nasb ve tayin olunması hususunda.

Belge 248

Kızılhisar karyesi sakinlerinden Sefer bin Süleyman'ın çocukları için nafaka ve kisve talep etmesi hususunda hüccet.

Belge 249

Alennecar mahallesinden Mehmed bin Şaban'ın dokuz yüz aded üzüm bağının yüz tiğekliğini Hüseyin'e satışı hususunda hüccet.

Sayfa 196**Belge 250**

Zahir veled-i Hacı Mehmed'in Hoca Mehmed'den sekiz yüz gurusunu aldığı hususunda hüccet.

Belge 251

Kayser mahallesinden Allahverdi bin Hüdaverdi'nin Ahmed bin Satılmış'ın kendisini kürekle vurup yaraladığı hususunda hüccet.

Belge 252

Ayntab emini ve nazırı olan Mustafa Çelebi'nin Mehmed Çelebi bin Yusuf'un huzurunda Karataş mukataası emini Hasan Çavuş'un aldığı hususunda hüccet.

Belge 253

Kaymakam Ömer kethüdanın Hacı Osman bin İlyas'ın elinde mülküm vardır diyerek talep etmesi hususunda ferman.

Sayfa 197

Belge 254

Maraş'dan Hızır bin Mehmed'in hakkını teslim alması hususunda hüccet.

Belge 255

Alennecar mahallesinden Yemin binti Musa'nın Hızır bin Hüseyin'de yirmi altın hakkını talep etmesi hususunda hüccet.

Belge 256

Hacıbaba mahallesinden Cihanşah bin Şahkulu'nun Kamber bin...dan boşanan amcasının kızından şerle intikal eden terekesini talep etmesi hususunda hüccet.

Belge 257

Aziz sancağında görevlendirilen kadıların hakdan dönmesi halinde temessük verilmesi hususunda.

Belge 258

Şehir subaşı Hüsrev'in siyah kancığı Ana bin Hüseyin'in elinde buldum talep ederim demesi hususunda.

Sayfa 198

Belge 259

Yazıcık mahallesinden Arab binti Ergün'ün bülüğa ermesi hususunda.

Belge 260

Sinan Veli'nin Ali bin Hacı Ahmed ile şeri davasına kefil talep etmesi hususunda.

Belge 261

Şeker mahallesinden Hasan bi Mustafa'nın zevci Zeliha Hatun fevt olmasıyla oğlum Hasan'ın annesi olup irsle kalan terekesini talep etmesi hususunda.

Belge 262

Fatma binti Hacı Ali'nin İbn-i Kör mahallesi sakinlerinden olan Mehmed bin el-Hac Ali'den irs-i şerle kalan bağdan Mehmed'e sattığı hususunda hüccet.

Belge 263

Telbaşer kazasına tabi Halisane nam karyeden Ali bin Hüdaverdi'nin yetimleri için nafak talep etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 199

Belge 264

Şeker mahallesi sakinlerinden Ahmed bin Mehmed'in karındaşı Hasan bin Mehmed'den irsle intikal eden hissesini talep etmesi hususunda.

Belge 265

İbn-i Kör mahallesinden olan Hacı Hamza bin Mehmed'in Kürciyan mahallesinde ölen Hüseyin'in eytamına vasi olan validesi Sare binti Hüseyin'den otuz altın hakkını talep etmesi hususunda.

Belge 266

Mehmed bin Mustafa'nın Bali ile aralarında yaşanan ev hususunda davası olduğu hakkında.

Belge 267

Pir Ahmed Şah'ın Allahverdi nam kimseyi kılıç ile yaralaması hususunda.

Belge 268

Kör mahallesi sakinlerinden Sunullah'ın zevcesi Aişe binti Yakub tarafından İlyası katl ettiği hususunda diyet talep etmesi.

Sayfa 200

Belge 269

Kozluca nam karyeden Molla bin Mahmud'un Seyyid Hasan'dan yüz para borcunu talep etmesi hususunda hüccet.

Belge 270

Cevizlice mahallesinden Ali bin Hamid'in Receb bin el-Hac Receb'e borcu olduğu hususunda.

Belge 271

Rakka beylerbeyi tarafından perakende halde olan reayanın cürm ve cinayetleri için subaşı tayin etmesi hususunda.

Belge 272

Aişe'nin eşinden boşanmak istemesi hususunda.

Belge 273

Alennecar mahallesinden Ebubekir bin Ekrem'in Hamza'da olan altınını talep etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 201

Belge 274

Ayntab da İbn-i Eyüb mahallesi sakinlerinden Mehmed bin Ali'nin bir kıta mülkdaranını yüz yirmi altına sattığı hususunda hüccet.

Belge 275

Mahmud bin Ahmed'in eşinin kızını terkettiği için evine almak istemesi hususunda hüccet.

Belge 276

Hacı Ali bin Cuma'nın Beyti Çelebi bin Hüseyin'den öşrünü almadığı hususunda hüccet.

Belge 277

Hayik mahallesinden Müşar Hatun'un Abdülvehhab'dan boşanması hususunda hüccet.

Belge 278

Yenhi mahallesinden Fethi Çelebi'den zevci Yahya Çelebi'ye deve bahasından borcu olduğu hususunda hüccet.

Sayfa 202

Belge 279

Dülük nam karyede adı geçen kimselerin sefer-i hümayun mühimmatı için haslar reayasından çift başına ikişer kuruş alınması hususunda.

Belge 280

Beğ mahallesinden Ömer bin Hacı Mustafa'nın Hasan bin Abdullah huzurunda evini satması hususunda hüccet.

Belge 281

Debbağ mahallesinden Mercan binti Abdullah'ın Mustafa Beşe Pervane huzurunda irsle kendisine kalan hissesini talep etmesi hususunda hüccet.

Belge 282

Maraş tımar defteri varid olan Ebubekir Efendi'nin on bin altına iltizam edilmesi hususunda.

Belge 283

Kürkciyan mahallesinden müteveli Kostaki Hasan'ın tevliyet-i mezbureden feragat etmesi hususunda.

Sayfa 203

Belge 284

Kızılcamescid cemaatinden Ali bin Cuma'nın Ali bin Cennet huzurunda borcunun olduğunu beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge 285

Ayntabdan Baba şahım nam kimse hayatta iken vakf-ı mezbura Mustafa Beşe bin Pervane'yi vekil nasb eylediği hususunda.

Belge 286

Akyol mahallesinden Hacı İbrahim bin Hamza'nın göğ bir kısrağı sekiz altına sattığı hakkında hüccet.

Belge 287

Nazır-ı edadan İsmail bin Hacı Avaz'da yirmi beş buçuk altını olduğu hususunda hüccet.

Belge 288

Ayntabda Tövbe mahallesi sakinlerinden Receb bin Hacı Ali'nin zikr olunan evi kırk beş altına sattığı hususunda hüccet.

Sayfa 204**Belge 289**

Eblehan mahallesinden Derviş Beğ bin Ali BeğinHamzaya dört öküzünü elli altına sattığı hakkında hüccet.

Belge 290

Şhreküstü mahallesinden Mehmed bin Hasan'ın Tiğekoğlu çarşısında ekmekçi dükkanını ayda altmış akçeye kiraya vermesi hususunda hüccet.

Belge 291

Beğ mahallesinden Ömer bin Hacı Mustafa'nın mezkur mülkü Hasan bin Abdullah'a yüz on beş altına sattığı hususunda hüccet.

Belge 292

Şhreküstü mahallesi sakinlerinden olan Mehmed bin Durmuş'un İdris ve Şah Ali nam kimesnelerde olan hakkını talep etmesi hususunda hüccet.

Belge 293

İbn-i Şeker mahallesinden Yahya bin Abdullah'ın Hasan Ali'den otuz altınını teslim aldığı hususunda hüccet.

Sayfa 205

Belge 295

Hayik Müslüman mahallesi sakinlerinden olan Mustafa bin Döger'in kardeşleri Mehmed ve Hüseyin'in katl edildiğini iddia etmesi hususunda.

Belge 296

Seng mahallesinden adı geçen kimselerin Halvacı çarşısında harabe bir fırını Boyacıoğlu camiine vakfetmeleri hususunda.

Belge 297

Vartan veled-i Hızır'ın Karaca veled-i Maksud'da iki kuruş hakkını talep etmesi hususunda.

Belge 298

Seng mahallesi sakinlerinden Mehmed bin Hacı Muhsin'in zevcesi mihr-i müeddi ve mihr-i muahherini boşandıktan sonra istemesi hususunda.

Sayfa 206

Belge 299

Cevizlice mahallesi mescidi imamı Mustafa bin Mehmed'in bir süreliğine yerine imam nasb edilmesini istemesi hususunda.

Belge 300

Adı geçen zımmilerin oğlanları olmayıp oğlan mukabelesinde yüz adet gurus alınması hususunda hüccet.

Belge 301

Kürt karyesinden Bostan ve Kasım bin Abdullah'ın birbirlerine kefil olmaları hususunda.

Belge 302

Yenhi mahallesinden Ömer bin Polad'ın Zeynel'in vefat etmesiyle yanında olan oğlu için nafaka ve kıyafet talep etmesi hususunda.

Belge 303

Kürkciyan mahallesinden Elif binti Tengriverdi'nin Ahmed nam kimse ile nikahlanması hususunda.

Sayfa 207

Belge 304

Receb bin Hacı Bayezid'in Abdi bin İbrahim'den iki kuruş hakkını talep etmesi hususunda.

Belge 305

Tarla-yı Atik mahallesi sakinlerinden Ali Çelebi bin Halil'in mezkur mülkünü yüz yedi altına sattığı hususunda hüccet.

Belge 306

Ömer Çelebi bin Hacı Hamza'nın adı geçen kişilerden on altın hakkını talep etmesi hususunda.

Belge 307

Şahinoğlu vakfı mütevellisi Yusuf bin Abdullah'ın bağını Mehmed nam kimseye icareye vermesi hususunda.

Belge 308

Akyol mahallesinden Ferhad camii imamı Mehmed bin Mahmud'un vakıf çeşmesini adı geçen kimseler tarafından sarf edildiğini belirtmesi hususunda.

Sayfa 208

Belge 309

Tışlaki mahallesinden Hacı Kasım bin Kenan'ın ölen amcasının oğludan irsle kalan kıyafetlerini talep etmesi hususunda hüccet.

Belge 310

Kanalıcı mahallesinden Mustafa bin Ali'nin karındaşı tarafından Aişe ile nikahlandırılması hususunda.

Belge 311

Ömer Çelebi bin Hacı Hamza'nın Veli bin Mansur'dan on yedi pare hakkını talep etmesi hususunda hüccet.

Belge 312

Harar karyesinden Hacı Kaya bin Durak'ın İlyas bin Satılmış'a değirmenini üç seneye kiraya vermesi hususunda hüccet.

Belge 313

Vefat eden Haydar'ın eytamında Muhsin bin Şemseddin'in yüz yirmi altın hakkını talep etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 209

Belge 314

Süleyman Selim'in Mehmed Ali'de olan altın hakkını talep etmesi hususunda hüccet.

Belge 315

Yenhi mahallesinden olup vefat eden eytamın vasiliğine Muhsin bin Şemseddin'in atanması hususunda hüccet.

Belge 316

Seng mahallesinden Abdurrahim bin Hacı Abdurrahman Şemseddin Ahmed'de olan üç altın hakkını talep etmesi hususunda hüccet.

Belge 317

Hacı İsmail bin Sübhanverdi ve Hasan bin Mustafa'nın Eyüboğlu mahallesinde vefat eden Ali bin Ebubekir'in varisleriyiz demeleri hususunda.

Belge 318

Adı geçen kimselerin Maraş sancağına kefalet etmeleri hususunda.

Sayfa 210

Belge 319

Hacı Ali bin Karainci'nin Mehmed'in eşi Ali bin Kör'den on beş gurusunu talep etmesi hususunda.

Belge 320

Kör mahallesinden Meryem binti Mehmed'in Ahmed'le nikahlanması hususunda.

Belge 321

Durmuş bin Hasan'nın hizmetkarı olan Yusuf oğlu Mehmed Hasan'ın esbablarını talep etmesi hususunda hüccet.

Belge 323

Ayntabda Şhreküstü mahallesinden Hacı Azad'ın evine girilip kıyafetlerinin çalınması hususunda.

Sayfa 211**Belge 324**

Kostaki mahallesinden Hamza bin Hacı Ali'nin emime girip bulgur kazan ve teştinin çalındığını iddia etmesi hususunda.

Belge 325

Ahmed bin Mehmed'in Zeynebbinti Mehmed'den on üç altın hakkını talep etmesi hususunda.

Belge 326

Fethullah bin Hacı Ramazan'ın Ali bin Kasım'dan iki kuruş hakkını talep etmesi hususunda hüccet.

Belge 327

Zeyd, Ömer ve Bekir'in tımarlarını bir seneye kiraya vermeleri hususunda hüccet.

Belge 328

Kastal mahallesinden Yusuf bin Ali ve Mehmed bin Mustafa'nın debbağhane bacında altı ay tasarruf ettikleri hususunda.

Belge 329

Süleyman bin Mustafa'nın Hamza bin Hacı Dürer'den bir kuruş hakkını talep etmesi hususunda.

Belge 331

Tövbe mahallesinden Mehmed bin Hacı Receb'in Ebubekir'de olan elli üç altını talep etmesi hususunda.

Sayfa 212

Belge 333

Debbağhane tımarına mutasarrıf olan Ahmed Çelebi'nin üç seneye yıllık iki yüz altına Yusuf bin Abdullah'a kiraya vermesi hususunda.

Belge 334

Ayntab kaymakamı Ali kethüdaya Ramazan bin Abdullah'ın kefil olması hususunda.

Belge 335

Ayntab kaymakamına Mehmed bin Dur Ali ve Ali bin Halil'in kefil olması hususunda.

Belge 336

Ahmed bin Mustafa'nın Hasan bin Köşker'den dört gurusunu talep etmesi hususunda.

Belge 337

El-Hac Hüseyin ibn-i el-Hac Mehmed'in el-Hac Ahmed'den çuka bahasında on dokuz buçuk altını talep etmesi hususunda.

Belge 338

Boyacı mahallesinden adı geçen kimselerin Mustafa Çelebi'ye kefil olmaları hususunda.

Belge 339

Halil bin Hacı Çerkes'in Abdurrahman bin Ebubekir'den üç altını talep etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 213

Belge 340

Ali Kaya bin Ebubekir'in Allahverdi bin Mustafa'ya davası olmadığı hususunda.

Belge 341

Tahtalı medresesi mütevellisi Şeyh Abdülhalim tarafından tımarını Abdülbaki'ye kırk beş paraya icareye verdiği hususunda hüccet.

Belge 342

Pervane Çavuş'un adı geçen kimseler tarafından katl etmek istemeleri hususunda.

Belge 343

Ammu, Neccar, Yazıcık mahallelerinde adı geçen kimselerin sikkeleri olup görülmesi talebi hususunda.

Belge 344

Mustafa Paşa vakfı mütevellisi Mahmud bin Şükür'ün vakfından bir sene tamamına yüz elli altına kiraya vermesi hususunda hüccet.

Sayfa 214**Belge 345**

Şehreküstü mahallesinden Rahime binti... tarafından zevci Ahmed bin Ali'ye kırk adettiğek bağın intikal etmesi hususunda hüccet.

Belge 346

Emine binti Mustafa'nın akrabam yok diyerek Bayezid nam kimsenin evinde kaldığı hususunda.

Belge 347

Adı geçen kimselerin Ali bin Ramazan'a kefil olmaları hususunda.

Belge 348

Tarla-yı atik mahallesinden Hacı Ramazan ibn-i Hasan'ın babasından irsle intikal eden mallarını sattığı hususunda.

Belge 349

Ölen Davud'un eytamına vasi olarak Mehmed bin İbrahim'in atanması hususunda.

Belge 350

Ramazan bin Mustafa'nın İbrahim Beğ'den elli bir buçuk altınını talep etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 217

Belge 351

Şehreküstü mahallesinden Hasan bin Hüseyin'in Karlu bin Hasan'da babasının yirmi bir altınını talep etmesi hususunda hüccet

Belge 352

Kanalıcı mahallesinden Receb bin Hüseyin'in zevcesi Fatma binti Hüseyin'e mihirini vermesi hususunda.

Belge 353

Sengoğlu mahallesinden Hacı Numan binti Kara Hasan'ın şehir kurbunda olan eşcar tarlasını satışı hususunda hüccet.

Belge 354

Sengoğlu mahallesinden el-Hac Hasan bin el-Hac Mehmed'in şehir kurbunda olan eşcar bahçesinin satışı hususunda hüccet.

Belge 355

Davud bin Veli'nin Mardin'de beş yüz adettiğek bağını yirmi altına Murad'a satışı hususunda hüccet.

Sayfa 216

Belge 356

Şarkiyan mahallesinden Aşurabinti Ali'nin Hacı Hmaza'da olan hakkını talep etmesi hususunda.

Belge 357

Kızıllı karyesinden Mehmed bin Midhat'ın Hacı Selvi'den intikal eden hakkını talep etmesi hususunda.

Belge 358

Eblehan mahallesi sakinlerinden olan Allahverdi bin Mustafa'nın vefatından sonra mülkünün çocukları arasında paylaşılması hususunda.

Belge 359

Mustafa bin Pir Ali'nin Hamza bin İsa'dan üç altın hakkını talep etmesi hususunda.

Sayfa 217

Belge 360

Kayser mahallesinden Hatun bintiMahmud'un adı geçen klimselerden hakkının araştırılmasını istemesi hususunda.

Belge 361

Müteveffi Hamza'nın sağır oğulları ve kızlarının babalarının terekesini paylaşmaları hususunda.

Belge 362

Zimmi için veled-i Murad'ın on yedi altın hakkını talep etmesi hususunda.

Belge 363

Tarla-yı Atik mahallesi sakinlerinden Hacı Ramazan bin Hacı Hasan'ın babasından irsle kalan hissesini sattığı hususunda.

Belge 364

Abdi bin Ahmed'in Osman veled-i Kadir'den beş altın hakkını talep etmesi hususunda hüccet.

Belge 365

Hüseyin bin Hasan'ın Ahmed bin ...da yirmi altın hakkını talep etmesi hususunda.

Belge 366

Mehmed bin Abdülgani'nin Ali bin Kalender'e yüz kancık merkebi üç altına sattığı hususunda hüccet.

Sayfa 218

Belge 367

Cuma bin Hüseyin'in İbrahim bin Güneş'den doksan beş kilo buğdayını talep etmesi hususunda hüccet.

Belge 368

Cuma bin Deyn'in İbrahim bin Güneş'den yirmi üç kilo arpasını talep etmesi hususunda hüccet.

Belge 369

Cuma bin Hüseyin'in İbrahim bin Güneş'den otuz kilo küşnesini talep etmesi hususunda.

Belge 370

Cuma bin Hüseyin'in İbrahim bin Güneş'den on üç altın hakkını talep etmesi hususunda.

Belge 371

Cuma bin Hüseyin'in İbrahim bin Güneş'den yirmi altın hakkını talep etmesi hususunda hüccet.

Belge 372

Mervane karyesinden Ömer bin Derviş Ali'nin bahçesini Hayme Hatun'a sattığı hususunda hüccet.

Belge 373

Şeyh Hamam vakfına müteveli olan Hasan bin Abdullah'ın hamamı Ali bin Yusuf'a on paraya icareye vermesi hususunda hüccet.

Belge 374

Mehmed bin Durak'ın AhmedbinCelebverdi'den on altın ve üç para hakkını talep etmesi hususunda.

Sayfa 219

Belge 375

Eblehan mahallesinden AışebintiMehmed'in Esmâ bintiReceb'den adı geçen esbab ve eşyaları kendisine hibe ettiği hususunda hüccet.

Belge 376

Şehreküstü mahallesinden Mehmed bin Ömer'in Ahmed bin Ali'den kırk iki altın hakkını talep etmesi hususunda hüccet.

Belge 377

Mahmud bin Hacı Ahmed'in Hacı Ahmed bin Hacı Ali'ye adı geçen mülklerini sattığı hususunda hüccet.

Belge 378

Hacı Arab bin Şah Veli ve İlyas bin Cuma'nın Hacı Satılmış bin ...nın kefil olması hususunda hüccet.

Belge 379

Ammu mahallesi sakinlerinden el-Hac Yusuf'un vefat etmesiyle Isbaturın'da olan altı yüz adettiğek bağını adı geçen kimesneler tarafından paylaşılması hususunda.

Sayfa 220

Belge 380 (379'un devamı)

Belge 381

Zincirlikuyu mahallesinden Hüseyin bin Ali'nin zevcesi AışebintiMahmud'amühr-i müehhir ve mihr-i mukaddemini vermesi hususunda.

Belge 382

Mehmed Çelebi bin el-Hac Sunullah'ınŞahkulu bin Ahmed'e mülkünü icareye vermesi hususunda hüccet.

Belge 383

İbn-i Şeker mahallesinden Ebubekir Çelebi ibn-i el-Hac Abdurrahman'ın Yusuf Çelebi'ye altmış altın verdiğini ve bir sene müddet içinde yüz on altın hakkı olduğunu iddia etmesi hususunda.

Belge 384

Cabi mahallesinden Veli bin Pir Kulu'nunAhmed bin Akgüdük'e kefil olması hususunda.

Belge 385

Cevizlice mahallesinden Nefise bintiAhmed'in zevci Mustafa'dan irsle intikal eden hissesini talep etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 221

Belge 386

Ömer Beğ'inAhmed bin... da beş altın hakkını talep etmesi hususunda hüccet.

Belge 387

Cevizlice mahallesinden Nefise bintiAhmed'in zevci olan Mustafa'dan mihr-i müehhirini talep etmesi hususunda hüccet.

Belge 388

Zeynel Abidin ibn-i Hacı Kasım'ın Ali bin Hacı Veli'den otuz kuruş hakkını talep etmesi hususunda.

Belge 389

Cevizlice mahallesinden Nefise bintiAhmed'inDülüktureabında yüz adettiğek bağını oğlu Mustafa'ya vermesi hususunda.

Belge 390

Kızılhisar mahallesi sakinlerinden el-Hac Mehmed bin Ramazan'ın nar ağacı bahçesini mezburanAhmed ve Hüseyin'e temellük ve teslim etmesi hususunda

SONUÇ

Şer'iyye Sicilleri ait olduğu dönemde yaşanan hukuki ve siyasi münasebetlerin, merkezle olan yazışmaların, tutulan zabıtların vekadı tarafından verilen mahkeme kararlarının kayıt edildiği resmi evraklardır.

İncelediğimiz 42 numaralı Ayntâb Şer'iyye sicili 450 sayfa olup bu çalışma 112'den başlayıp 221'e kadar olan sayfaların transkripsiyonu ve değerlendirilmesinden oluşmaktadır.

İncelediğimiz sicilin ilk bölümüne sosyal konular değerlendirilmiş, 1 nikah, 4 mehir, 5 boşanma, 4 nafaka, 6 vasi ve 7 irs tespit edilmiştir. Nikahlarda kadının müddetine önem verildiği, şahitlerin nikah işlemlerinde kadıların yanında bulundukları tespit edilmiştir. Mehir olarak sadece altın ve para değil ev eşyalarında verildiği, kadınların eşlerinden boşanmak için mehirlerinden feragat ettikleri görülmektedir. Ayntâb bölgesinde incelediğimiz sicile göre boşanmanın tüm çeşitleri ile karşılaşıldığı, 2 talak-ı bain, 2 talak-ı selase 1 fesih ile sonuçlanmış evliliklerin genellikle karşılıklı anlaşmazlıkla bittiği tespit edilmiştir. Sicilde 5 adet nafaka ile alakalı belge mevcut olup 2 tanesi eşten 3 tanesinin de devletten talep edildiği ve sadece para değil kıyafet olarakda nafaka istendiği tespit edilmiştir. Sicilde 6 tane vasi konusu belirtilmiş vasilerin sadece sorumlu olduğu kişilerin bakımını değil haklarını ve mallarınıda koruduğu anlaşılmaktadır. Sicilde 7 adet miras ile alakalı belge mevcut olup ölen akrabalarından kalan mirasların 4'ü hisse, 1'i kıyafet, 1'i altın ve 1'i de akçe olduğu görülmektedir.

İncelediğimiz sicilin alacak-verecek bölümünde ise 8 adet satış, 9 adet kira, 32 adet borç, 9 adet kefil, 1 adet hibe içeren belge bulunmaktadır. Satılan ürünler içinde ev, kısarak, öküz, tiğek bağı, eşçar bahçesi, merkeb bulunmaktadır. Bu satılan varlıklar bize o dönemin bazı hayvan fiyatları hakkında da bilgi vermektedir. Örneğin 217/366 nolu belgede yüz kancık merkebin fiyatının üç altın olduğu,

203/286 nolu belgede göğ bir kısrağın on sekiz altına satıldığı, 204/289 nolu belgede ise dört öküzün fiyatının yüz on altın olduğu anlaşılmakta ayrıca öküzün, merkep ve kısraktan daha pahalıya satıldığı görülmektedir. Sicilde Ayntâb yöresinde kiraya verilen malların 1 üzüm bağı, 4 tımar, 1 dükkân, 1 boyahane, 1 hamamdan oluştuğu tespit edilmiştir. İncelediğimiz sicilde 31 adet borç belgesi bulunmakta, parave altının yanı sıra buğday ve darının da borç olarak verildiği tespit edilmektedir. 42 numaralı sicilde 9 adet kefil ile ilgili belge vardır. Kefil belgelerinde sadece para konusunda değil teftiş konularında da kefillik yapıldığı görülmekte, kaymakamların kefil tarafından denetlendiği tespit edilmiştir. Kırk iki numaralı sicilde hüccet: delil olarak sunulmamış, alacak, borç ve boşanma konularında kadılar tarafından verilmiştir.

İncelediğimiz sicilin adli vakalar bölümünde ise 2 hırsızlık vakası, 4 katl,3 tanede yaralama vakası tespit edilmiştir. Sicilde sadece para ve altın değil kıyafet, yiyecek ve ev eşyalarının da çalındığı tespit edilmiştir. Katl olaylarının ise genellikle sokaklarda yol keserek yapıldığı ve akrabalık bağı bulunmayan kişiler tarafından gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

Ayıntap yöresindeki sicilde belirtilen vakıflar 6 tane olup sicillerde vakfa bağışlanan mallar, akçeler ve tayin olan mütevellilerden bahsettiği görülmektedir. Vakıfların genelde cami ve medreselere ait olduğu, İncelediğimiz sicilde bir çeşme ve bir fırının vakfedildiği tespit edilmiştir. Ayrıca medreselerin hangi mahallede oluguda görülmektedir.

İncelediğimiz sicilde 66 adet ferman belirlenmiştir. Sicillerde cizyelerin toplanılmasına, Ayntap yöresinden Yanık Seferine iştirak ten kaçınımların olduğuna, donanma için vergi toplanıldığına, İstanbul için Ayntap yöresinden mutfak erzağı ve koyun istenildiğine, görevlilerin ceza olarak tımarlarına el konulduğuna, ödül olarak hizmetlerine mukabil bazı cemaatlerin vergiden muaf tutulduğuna ve vergilerin adaletli toplanılması gerektiğine dair fermanlar bulunmaktadır.

İncelediğimiz sicilde otuz tane berattan örnek verecek olursak birincisi Ayıntap subaşı Mustafa'nın mahkemeye hizmet etmesi için atanmasına dair olup, diğeri Rakka eyaletinde ki vergilerin zaptı için Yusuf Subaşının tayin olmasına

dairdir. İncelediğimiz otuz berat da tayin işlemi olup otuz belgenin de elkabla başladığı görülmektedir.

İncelediğimiz sicilde otuz yedi adet Temessük mevcuttur, Temessük ile alakalı olan belgelerde, vergilere dikkat edildiği ve yapılması gereken resmi işlemlerin denetlendiği anlaşılmaktadır. Temessüklerin yenilenmesi için çaba sarfedildiği, ordu hizmetinin yerine getirilmesinde, bir mukatanıniltizama verilmesinde, erzak alışverişi yapıldığındatemessükler verilmiştir. Bunun yanı sıra vergi tahsili ve vakıflara hayır yapılmasında, pazar hizmetlerinde, bir maldan feragat edildiğinde temessük verildiği gibi seyyidlerde temessük verilmiştir.

Sicilde dokuz tane arz bulunmaktadır. Arz ile alakalı belgelerde ise vefat eden memurun tımarının ve görevinin başkasına verilmesi için hemen merkeze arz yazıldığı, Mutasarrıf ve Çavuş gibi makamların boşaldığı an hemen merkeze bildirilip yeni atama istendiği görülmektedir.

Sicilde on sekiz adet tezkire geçmektedir. Tezkire ile alakalı bu belgelerde isemaaş hesap edilirken tezkire verildiği, vergi öncesi ve sonrası tezkire tahrir olunduğu, hassa tayini hususunda tezkire tahrir olunduğu, icazetleri olan memurlara tezkire tahrir olunduğu görülmektedir.

Sicilde 142 adet Şühûdü'l-Hal geçmektedir. Sicile baktığımızda şahidlerin genellikle Müslümanlardan seçildiği, sicilde gayri müslim bir şahid bulunmadığı tespit edilmiştir. Sicilde Şahid sayılarının önemli olmadığı, bazılarında bir bazılarında ise yedi adet şahid görülmektedir. Şühûdü'l-Hal'lerin danışman ya da karar merci olmadığı daha çok dinleme ve kadıların doğru karar verip vermediklerine şahid olmak için bulundukları görülmektedir.

İncelediğimiz sicili son bölümünde ise müslüman erkek ve bayan isimleri, 6 vakıf, 5 eyalet ismi, 3 medrese, 15 cemaat, 4 mescid, 32 mahalle, 45 köy tespit edilmiştir.

Sicilde bir adet Nakîbül-Eşrâf ile akalı kayıt bulunmuş ve bu kayıтта Halep ve Maraş'ta Nakîbül-Eşrâflığın var olduğu tespit edilmiştir.

İncelediğimiz 42 Numaralı Şerriyye sicili, 174 adet olan defterden sadece biridir. Ayntâb'ın tarihini idari ve sosyal yapısını incelerken tüm siciller okunmalı ve

öyle değerdendirilmelidir. Ayrıca dönemin Ayntâb'ını geniş bir bakış açısı ile araştırırken şer'iyye sicilleri önümüzdeki en büyük kılavuzdur, işte bu sebep ile Gaziantep tarihi ve şehir tarihçiliğı için değerdendirme yaptığımız bu belgeler her zaman ayrı bir öneme sahip olacaktır.



KAYNAKÇA

- AKGÜNDÜZ**, Ahmed, ‘‘İslâm Hukukunun Osmanlı Devleti'nde Tatbiki: Şer'îye Mahkemeleri ve Şer'îye Sicilleri’’, *Türkler*, c.10, Ankara, 2002, s.58
- _____*Şer'îye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler*, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, c.1. İstanbul, 1988.
- _____*‘‘İlâm’’*, *TDV Diyanet İslam Ansiklopedisi*, c.22, İstanbul, 2000, s.72.
- _____*‘‘İslam Hukukunun Osmanlı Devleti’nde Tatbiki; Şer’îye Mahkemeleri ve Şer’îye Sicilleri’’*. *Türkler*, c.10, Ankara, 2002.
- _____*Zül-Kadriye Kanunnameleri ve Şer’î Tahlilleri*. Kahramanmaraş Sempozyumu, 2002.
- ALTINBAŞ**, Ali,” *Türklerde Hukuk Devleti Anlayışının Tarihsel Gelişimi*”, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, c. 9, S. 19, s.15, Gaziantep, 2013.
- ANONİM**, *Gaziantep il yıllığı 1968*, Ayyıldız Matbaası, Ankara, 1969.
- APAYDIN**, H. Yunus,”Kefil”, *TDV İslam Ansiklopedisi*, c.25, İstanbul, 2002, s.168.
- ARIKAN**, Melahat, *12 Numaralı Ayntab Şer'îye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi*, (H.1027-1028/M.1618-1619. s.105-204), (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep, 2017.
- ATAR**, Fahrettin, ‘‘Fetva’’, *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, c.12, İstanbul, 1995.
- AYDIN**, M. Akif,”Borç” *TDV Diyanet İslam Ansiklopedisi*, c.6, İstanbul, 1992.
- _____*Türk Hukuk Tarihi*, Beta Yayınevi, İstanbul, 2009.
- EFE**, Aydın, ‘‘Antep Savunması: Bir Albayın Hatıratı’’, A.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, S.53, Erzurum, 2015, s.226.
- BARDAKOĞLU**, Ali, ‘‘Bey’’, *TDV Diyanet İslam Ansiklopedisi*, c.6, İstanbul, 1992.

BUZPINAR, Ş. Tufan, "Nakîbül-Eşrâf", *TDV İslam Ansiklopedisi*, c.32, Ankara, 2006, s.322.

CEYHAN, Erdal, *Gaziantep Tarihi*, GTO Kültür Yayınları, Gaziantep, 1999

EL-BELAZURİ, *Fütuhu'l Buldan*, Çev. Mustafa Fayda, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1987.

FEYZİOĞLU, Hamiyet Sezer, *Tanzimat Döneminde Kadılık Kurumu*, Kitabevi Yay., Ankara, 2010.

GÖĞÜŞ, M. Oğuz, *İlk İnsanlardan Bugüne Çeşitli yönleriyle Gaziantep*, Cihan Ofset Yay., Gaziantep, 1998.

GÖK, Nejd, "Osmanlı Diplomatiğinde Ferman ve Berat Arasındaki Benzerlik ve Farklar", *Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi*, S.XI, Ankara, 2001.

GÖKBİLGİN, M. Tayyip, *Osmanlı İmparatorluğu Medeniyet Tarihi Çerçevesinde Osmanlı Paleografya ve Diplomatik İlmi*, Enderun Kitabevi, 3.Baskı, İstanbul, 1992.

GÖZÜBENLİ, Beşir, "Keyl", *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, c.25, Ankara, 2002, s.361.

GÜNAY, Hacı Mehmet, "vakıf", *TDV İslam Ansiklopedisi*, c.42, İstanbul, 2012, s.476-482

GÜNEY, Emrullah, *Antik Çağ Türkiye Tarihi Coğrafi Bölgeleri*, Bilgili Yayınları, Diyarbakır, 2000,

GÜNGÖR, M. Birol, *Anteb Harbi*, Eren Yayınları, İstanbul, 2004.

İNALCIK, Halil, *Devlet-i 'Aliyye*, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2009

İNALCIK, Halil, "Tımar", *TDV İslam Ansiklopedisi*, c.41, İstanbul, 2012, s.168.

KENANOĞLU, M. Macit, "VERGİ", *TDV İslam Ansiklopedisi*, c.43, İstanbul, 2013, s.53.

KIVRIM, İsmail, *Şer'iyye Sicillerine Göre XVII. Yüzyılda Konya ve Ayntab Şehirlerinde Gündelik Hayat (1670-1680)*, Basılmamış Doktora Tezi, Selçuk Üniv. S.B.E., Konya, 2005.

KÜTÜKOĞLU, Mübahat, "Temessük", *TDV Diyanet İslam Ansiklopedisi*, c.40, İstanbul, 2011.

_____ *Belgelerin Dili (Diplomatik)*, Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı, İstanbul, 1994.

_____” Berat”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, c.5, İstanbul,1992.

MAYDAER, Saadet, “Klasik Dönem Osmanlı Toplumunda Boşanma”, *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, c.16, S.1, Bursa, 2007 s.303.

ORTAYLI, İlber, *Hukuk ve İdare Adam Olarak Osmanlı Devltinde Kadı*, Turhan Kitabevi Yay., Ankara, 1994.

ÖRENÇ, Ali Fuat, “’Mutasarrıf” (Sancak ve Livanın mülki miri), *TDV Diyanet islamAnsiklopedisi*, c.31, İstanbul, 2006, s.377

ÖZDEĞER, Hüseyin, ”Gaziantep”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, Güzel Sanatlar Matbaası, c.13, İstanbul, 1996, ss.466-475.

ÖZGÜDENLİ, Osman Gazi, ”Vakfiye”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, Güzel Sanatlar Matbaası, c.42, İstanbul, 2012, s.465.

ÖZTÜRK, Nazif, “Osmanlı Döneminde Vakıflar”. *Türkler*, c,10, Ankara, 2002.

YILDIZ, Fatma, *AyıntabŞeriyeye Sicilleri 42.Numaralı Sicili ’nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi, (H.992-994/1003-1004) (M.1584-1586/1594-1595), s.339-450, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep, 2015.*

ÖZGEÇMİŞ

Gülşah ELBAY, 1986 yılında Gaziantep’te doğdu. İlkokul, ortaokul ve liseyi Gaziantep’te okudu. 2010 yılında Gaziantep Üniversitesi Tarih bölümünde eğitime başladı. Üniversitenin aynı bölümünden 2013 yılında mezun oldu. Aynı yıl Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı’nda yüksek lisans eğitime başlamıştır.

VITAE

Gülşah ELBAY was born in 1986 in Gaziantep. She studied primary, second aryand high school in Gaziantep. In 2010, she started studying in the history department of Gaziantep University. He graduated from university in 2013. In the same year, she started his graduat education in the Department of History, Institute of Social Sciences in Gaziantep University.